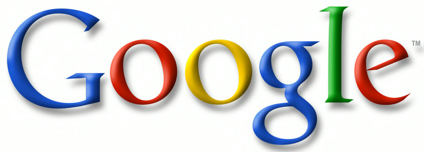

VANDENES DATTER.

ET SAGN

FORTALT AF

HOLGER DRACHMANN.

KØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

[illegible]

1881.

VANDENES DATTER.

VANDENES DATTER.

VANDENES DATTER.

ET SAGN.

FORTALT AF

Henrik Herholdt

HOLGER DRACHMANN.

KØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F HEGEL & SØN).

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & Co.

1881.

I.

Der bugter sig en Strøm mellem Skovbakker hen,
og hvergang den har skjult sig, saa blinker den igen;

og taber sig dens Vande, og synes den at dø,
saa kaster den sig ud i den store, store Sø.

Der kom en mødig Sanger og slængte sig ned,
at hvile sig en Stund ved den græsgrønne Bred.

Han stirred ned i Strømmen, han lytted til dens Sang.
»Vi to har dog vist truffet hinanden før engang?« —

— Ej Under, om Du traf mig, thi hvor Du gik og stod,
usynlig eller synlig jeg risled for din Fod;

din Tale har jeg drukket, din Tanke har jeg hørt,
din Fod har jeg paa Vejen de hundred Mileført;

tidt har du mig fornægtet, men jeg har fulgt dig tro,
og det omend Du skifted de hundred Gange Bo;

jeg risled om din Vugge, jeg brused om dit Spor,
jeg skyller om din Grav, hvor de blege Roser gror;

men hvad der ungt og ædelt og evigt i Dig bor,
det griber mine Bølger og spreder over Jord;

det bærer jeg til Havet, den store, store Sø;
saa vender jeg tilbage — thi jeg kan aldrig dø!

Slægten havde været i Jærn saa langt huskes kunde. Maaske først i Skind og Huder, men det ligger for langt tilbage. Den roste sig af at have boet paa samme Sted i umindelige Tider — paa en Holm, som Aaen dannede ved sit Udløb i det salte Hav. Der sprang to Pynter frem, en skovbevokset og en nøgen. Mellem begge, fornem tilbagetrukket, laa Holmen med Borgen paa. Aaen kunde ved Sluser bringes til at sætte Engene under Vand. Saa laa Borgen midt i Havet. Nu kunde man jo prøve paa at komme til den! Man skulde faa Skud af Sten og Pile, og senere Skud af det fremmede Spræng-

pulver; — Jærn, Jærn skulde man faa i Klumper og Kugler dér hvor Sværdet ikke kunde række.

Udsulte den? Der var ikke Tale derom. Borgens og Slægtens Skibe havde, siden Søhaner først fór paa Vandet, været iblandt de hurtigste og bedst bemandede. De kongelige Lehnsherrer havde faaet det at føle, saa ofte som de havde villet ransage denne Røverrede. Ja, Røverrede: adelige Røvere — Herren være lovet! Et er at stjæle en Hornske i en simpel Kro — Fy for al Landsens! hæng ham op, den Tyveknægt! Et andet er at tage sin Nabos Kvægbestand, berende hans Volde, brænde ham inde, og tage Sølvtøjet ud af Gruset. Lovet være hver Kalenderhelgen! man følte sig sin Stand værdig og dens Opgaver voksen.

Men Vintren? er den ikke barsk dertillands? fryser ikke stille og rindende Vande til?

Heller ingen Nød! Aaen havde den Egenskab — og Slægten kendte den — at dens rindende Vand aldrig frøs til. Den kunde Efteraarsdage svulme op til en hel Flod, bruse, syde, fare afsted, — det kunde den, men lægge sig træg ned under et Isdække og lade Kongen marchere over paa sig for at bringe Borgherren i Ulejlighed, det kunde den ikke. Dens Løb var som Regel dybt, stort, støt; den drog sin Vej ud til det mørkthenrullende Hav som efter

en Lov, der evig virker. Den spejlede det gamle Piletræ, Slusen, Borgens Mure og Volde og den uendelige Himmels dragende Skyer i sine Vande, indtil disse blandede sig med Havets og kom tilbage efter det store Kredsløb som Aa igen. Den blev aldrig dorsk i Sommerheden, den stivnede aldrig under Vintrens Kulde. Om det nu kom af skjulte Kilder, eller .... Ja, hvem kan sige, hvor Tingenes Kilder ere?

Slægtens Mænd? — det var Jærnmænd tilhobe lige fra Begyndelsen, og dens Kvinder var frisk Kød og Blod, hvorfra nye smaa Jærnmænd sprang ud. De havde egenlig ikke noget Fødeland, de havde et Fødested. Landet, det var for dem en Omkreds af ti Mile, indenfor hvilke deres Frænder boede, disse Frænder, som de engang imellem slog ihjel for en udestaaende Trætte, der bedst lod sig ordne paa den Maade.

Landsherren — om han hed Per eller Povl, Erik dit eller Valdemar dat, hvad kom det dem ved! Var han bedre end dem? nei! eller stærkere? nej! Han havde maaske nogle flere Folk i sit Brød, men saa havde de det aabne Hav tætved, og naar en Sammenrottelse mod Landsherren var mislykkedes, saa kneb de ud tilsøs og blæste ham et Stykke. Var de først paa Søen, saa var der altid en og anden aaben Strand, hvor man kunde tage lidt med fra, og

en Havn, hvor man kunde faa det omsat til Dagens Pris. Saa fik Borgfruen nyt Klæde til at drage Storstuen med; man gjorde et Gilde, hørte paa en Kæmpevise, der var saa lang som Salens Tapet, drak, sloges lidt, sov Rusen ud og gik paa Jagt.

Det var Jærnmænd.

Og Fruerne var disse Mænds Fruer; der er intet andet at sige om dem.

Men Kirken kunde ave dem.

Paa den anden Side af den skovbevoksede Pynt, fjærnt fra Aaen, lunt omgivet af Skovene og med de fede Marker for sig, laa Klostret. En firkantet, vidtløftig Bygning af røde, brændte Sten, der hver Kyndelmisse blev overkalket med Hvidt.

Søhanerne paa Borgen syntes i Begyndelsen ikke om Naboskabet. Den gamle Lyst til at slaa Ring, sætte Ild paa, bryde ind og slæbe Sølvtøj med sig vaagnede i hele sin Styrke. En Nat tog Lysten Overhaand, et højt Skær flammede over Skoven, og Dagen efter stod paa Borgens Drikkeborde Bægre af usædvanlig Vægt og Form. Der blev tændt Lys i mange-armede Kandelabre, og Fruen fik sig en Kjortel i et ganske nyt Mynster: et guldbroderet Kors paa himmelblaa Fløjelsgrund.

Men noget uforudset og tillige uangribeligt viste sig. Det kom langvejs fra, helt nede fra Rom, sagde man. Det kom i Skikkelse af en høj, førlemmet Mand, kun ledsaget af to smaa, sortsmudsede Medhjælpere. Manden gik lige op til Vindebroen, saa' paa Vægtren og paa hans Flitsbue, som om det var den tomme Luft, og raabte noget med en høj, skarp Stemme, der mindede om en Trompetfanfare. Mandens Ansigt var broncegult, hans Ører store, hans Haar sort og tætafklippet under en Kalot, der lignede en omvendt Spølkumme. Han hævede sin Arm, saa at det vide Kutteærme faldt helt ned om Albuen — en fast, kødfuld Arm — og pegede med samlede Fingre mod Borgens Tag, Vinduer og Port.

Og saa gik han.

Næste Aar ved samme Tid var Klostret omtrent opbygget — for Borgens Regning. Bægrene var tilbagesendte, og Borgfruen, der i Mellemtiden var nedkommet med et dødfødt Barn, baldyrede ivrig paa en ny Messehagel til Prioren: et guldvirket Kors, to Alen og en Haandsbred langt, paa en himmelblaa Fløjelsgrund. Der blev anlagt en farbar Adelvej fra Holmen igennem Skoven, og der blev et Rykud af Borgens Folk til Klosterkirken og et Rykind af Munkene paa Borgen. Der var en ustandselig

Tørst efter Opbyggelse og Syndsforladelse fra Borgens Side, og Puder og Bræder fandt Armstolene bekvemme og Gemytterne modtagelige saavel i Storstuen som i Borgestue.

Jærnmændene var tæmmede.

Dog ikke saaledes, at de var tamme De lode sig klippe som Kirkens hellige Lam; — det, vidste de, kom igen paa anden Maade. Men Sædernes Vildhed skinnede ved mangfoldige Lejligheder igennem, ligesom de rødbrændte Sten gennem Klostrets hvide Overkalkning. Og Tiderne gik, Slægt kom efter Slægt, Herrerne i Staal og Plade, Fruerne i stive Kjortler, som kunde staa af sig selv paa Dilen. Hvad bankede der indenfor disse Hylstre? Et Hjærte? ja naturligvis. Saa længe Uhret gaar, er der altid en Pendul, som dikker, om Kassen end er nok saa tyk. Det slog: Dik—dik—dik—dik! men stedse langsommere, med mindre og mindre Metalklang, efterhaanden som Slægtens Arv, dens uopløselige Forbund med den hensmulrende Kirke dryssede som Støv ned over Laaget.

Og saa blev Junker Erik født.

Det var urolige Tider, hvorunder han blev født. Og Fødselshjælpersken, der tillige var Signekærling, maatte nok baade støbe og læse over ham og endda slaa Kors til; det kunde gøres Behov.

Der var slaaet en Revne, en fodbred og favnedyb Spalte igennem Sjælene, om end den almindeligvis ikke var synlig. Paa den nøgne Pynt, modsat Klosterskovens, var en Mand kommen, som prækede — Christ bevare os! — i et gement Herberge for Bryder og Bønder, Trælle og uærligt Folk.

Og de Folk talte om den »rensede Lære«!

De ere Himlens afkastede Utøj, Lus, Skimmel og Midder! sagde Prioren i Skovklostret. Og han samlede Brødrene og væbnede dem og den tilliggende Ladebygnings Svende, og der gik en stor Hob Mænd i Kutter og Mænd i Kofter ad Adelvejen til Borgen, hvor Junker Eriks Fader forenede sig med dem tilligemed sine Folk.

Ved Aften flammede Skæret fra den brændende Landsby ude over Pynten. Bønderne vare adsplittede eller nedhuggede, Herberget laa i Grus, paa den forkullede Dørstolpe hang Kroværtens Legeme, og Kutterne og Herregaardsfolkene drog i Triumf tilbage, de første syngende af deres Lungers fulde Styrke:

Beati quorum remissæ sunt
iniquitates,
et quorum tecta sunt
peccata.

De slæbte med sig en bagbunden Mand, mager, bleg, i grov Munkedragt, der hang i Flænger. Hans Ansigt blødte paa flere Steder, hans Fingre under Rebene vare ophovnede, mishandlede af Slag, tilsmudsede af Skarn. Han stødtes frem med Lanseskafter, Kæppe, knyttede Næver.

Det var ham, som havde præket den rensede Lære.

Udenfor Borgen opstod der Strid om denne Fangst. Prioren paastod Kætteren hjemfalden Klosterloven: Brødrene ønskede selv at brænde ham. Men Herremanden erklærede Vildtet for sit; det var fældet under hans Jagtret. Man enedes om, at først skulde Borgens Kælder gemme paa Kætteren; siden skulde Brødrene have ham.

Borgherrens Frue var en af disse elskelige, bløde Sjæle, hvis Væsen er Melodi, sjældne paa de Tider som de ere sjældne til enhver Tid. Hvad anede hun eller brød sig om den Kirkes Forfald, under hvis Madonnabilled hun var opvokset? Som hun sad i det hvælvede Kammer med sin Dreng paa Skødet, lignede hun mest af Alt det Billed, som hun betroede sig til i Smaat som i Stort og hvori for hende al Mislyd opløste sig. Udenfor dette Kammer var en Verden, som hun lidet kendte og aldrig

forlangte at kende stort til. I denne Verden laa en Klosterkirke, og i denne Kirke var et Billed, som omfattede Alt, havde Svar paa alle Spørgsmaal. Herfra, og fra Brødrenes Sange, hvergang Monstransens gyldne Sol blev løftet, udgik den Musik, som rummede hendes Liv og som hun vilde meddele sin Søn — den eneste.

Hvad agter I saa at gøre med den stakkels fangne Mand dernede? spurgte hun sin Ægteherre, idet hun kærtegnede sin Søn, som stod op ad hende og havde lagt sin Arm om hendes Liv.

Herremanden svarede ikke straks men væltede en stor Hund om paa Gulvet og kløede dens Bug med sin Støvle.

Hvad, Tyrk? hvad? skal vi lege Tagfat med ham derude bag Staldene? Eller skal vi lade Utøjet æde ham nede i Hullet? Saa narrer vi allenfals Munkene for deres Steg! —

Hun saa' op; denne Gang med noget Ivrigt i Blikket. Herremandens Ord saarede ikke; hun havde knap hørt dem, og forøvrigt plejede han ikke at føre fin Tale. Hun kendte ham; han var ikke ond; han havde Klosterskolens Dannelse, og som Yngling baade læste han Latin og spillede paa Luth; men han var som en Kriger er, der sidder hjemme og keder sig. De Herrer, der kom til Borgen, lignede ham

og han dem. Deres Sprog var ens, deres Vaner de samme. Desuden — en Kætter! en forløben Oprører, en fredløs Træl . . .!

Kunde Du ikke lade mig faa ham? spurgte hun.

Han lo og gav Tyrken et Spark.

Hvad i Verden vilde Du med ham?

Jeg vilde søge at frelse hans Sjæl; lad dem saa gøre med Legemet, hvad der er Ret og Lov for! —

Og han blev hentet op.

Hun saa' paa ham, som — ja vi maa tænke os en af vore Herregaardsfruer overfor en Mormonpræst, en Apostel i Vandstøvler og Vadmelsfrakke.

Vildfarne Menneske, hvorledes kommer Du dog til at udsaae al denne Strid og Tvedragt . . .? og hendes bløde Stemme skælvede af Iver og Ængstelse for at gøre Indtryk, for at vække hans Barnetro, for at delagtiggøre ham i sin.

Han stod dér med uredt Haar og strittende Skæg, bleg med det størknede Blod endnu rundt omkring i Ansigtet. Kinderne vare frygteligt indfaldne, den magre, senede Haand famlede ved Kuttens Laser.

Men Øjnene vare frygtløse. De laa dybt, omgivne med mørke Rande, fremkaldte af Savn og Lidelser, og de saa' frem for sig, kramp-

agtig plirrende mod det uvante Dagslys; Blikket var uforfærdet, saasnart det fik Ro til at antage et blivende Udtryk.

Den skønne, blide Borgfrues Øjne duggedes af Taarer, alt eftersom hun talte sig varmere og varmere. Det var ikke Medlidenhed med Mandens elendige Tilstand, — paa de Tider rørtes ingen adelbaaren Frue af et Hundehuls levende Genfærd. Det var hans Sjæls Frelse, det galdt, — og han syntes at være en Forstokket.

Herren sad dér og gned sig ned ad Skinnebenene og tørte Støvlesnuderne med Tyrkens Svans; han nikkede til Fangen, som om han vilde sige: Nu er det din Tur; gaa paa!

Fangen fik efterhaanden røde Pletter paa Kinderne, og Mundvigene begyndte at røre sig.

. . . Men hvis nu den hellige Hostie bares dig forbi, ja hvis Monstransen løftedes for dig, vilde du da ikke knælende bekende din Gud og afsværge Djævelen? spurgte hun stigende i Stemmen.

Monstransen! svarede han med hæs, anstrengt Røst. Men det er jo Transsubstantiationen . . . det er Løgnen, Messen . . . missa fidelium . . . I vasker eders Hænder, I ringer med Klokker, I knæler, I udgyder Røgelse . . .

men jeg siger Eder, Herren venter sig med Vanmelse fra Eder, han

Her afbrød en hui Bosse den Talende, og han støttede Skuldren mod Muren for ikke at falde om.

Kom, sagde Herremanden og rakte ud et Haandgreb. Erik sig at Jæger. Vi har jo ikke mere Tid; sig ham en gennemskudt Hare. Og kom saa paa igen.

Den ædle og velbyrdige Mand, Junker Eriks Fader, syntes at det i Grunden var ret godt Tidsfordriv dette. Der var Hemmelighed nok her paa Borgen sagt saa uværdige Ting, som denne blege Kuttemand der sagde med vredne Øjne, medens han neppe kunne rokke sig paa Benene. Og hvor har saa sket paa de andre Kuttemænd! Han gemte dem nok.

Men Husfruen bøjede sig ned over sin Dreng, og hendes Taarer faldt paa hans lyse Haar, og Drengens Øjne vendte sig mod Manden henne ved Muren, og Barnet blev angst og trykkede sig ind til Moderen, halvt for at søge Ly, halvt for at værge hende.

Saa, nu er det nok, sagde Borgherren.

Fangen blev ført tilbage til sit Hul. Herremanden kyssede sin Frue, gav Drengen et Par blanke Staalsporer at lege med, og red dernæst ud paa Jagt.

agtig plirrende mod det uvante Dagslys; Blikket var uforfærdet, saasnart det fik Ro til at antage et blivende Udtryk.

Den skønne, blide Borgfrues Øjne duggedes af Taarer, alt eftersom hun talte sig varmere og varmere. Det var ikke Medlidenhed med Mandens elendige Tilstand, — paa de Tider rørtes ingen adelbaaren Frue af et Hundehuls levende Genfærd. Det var hans Sjæls Frelse, det galdt, — og han syntes at være en Forstokket.

Herren sad dér og gned sig ned ad Skinnebenene og tørte Støvlesnuderne med Tyrkens Svans; han nikkede til Fangen, som om han vilde sige: Nu er det din Tur; gaa paa!

Fangen fik efterhaanden røde Pletter paa Kinderne, og Mundvigene begyndte at røre sig.

. . . Men hvis nu den hellige Hostie bares dig forbi, ja hvis Monstransen løftedes for dig, vilde du da ikke knælende bekende din Gud og afsværge Djævelen? spurgte hun stigende i Stemmen.

Monstransen! svarede han med hæs, anstrengt Røst. Men det er jo Transsubstantiationen . . . det er Løgnen, Messen . . . missa fidelium . . . I vasker eders Hænder, I ringer med Klokker, I knæler, I udgyder Røgelse . . .

men jeg siger Eder: Herren vender sig med Væmmelse fra Eder; han . . .

Her afbrød en hul Hoste den Talende, og han støttede Skuldren mod Muren for ikke at falde om.

Kom! sagde Herremanden og rakte ind i et Hængeskab:. Drik dig et Bæger Vin; Du har jo ikke mere Vejr i dig end en gennemskudt Hare. Og klem saa paa igen!

Den ædle og velbyrdige Mand, Junker Eriks Fader, syntes at det i Grunden var ret god Tidsfordriv dette. Der var idetmindste aldrig her paa Borgen sagt saa drabelige Ting, som denne blege Kuttemand dér sagde med lynende Øjne, medens han næppe kunde holde sig paa Benene. Og hvor han saa skar løs paa de andre Kuttemænd! Han kendte dem nok.

Men Husfruen bøjede sig ned over sin Dreng, og hendes Taarer faldt paa hans lyse Haar, og Drengens Øjne vendte sig imod Manden henne ved Muren; og Barnet blev angst og trykkede sig ind til Moderen, halvt for at søge Ly, halvt for at værge hende.

Saa, nu er det nok! sagde Borgherren.

Fangen blev ført tilbage til sit Hul. Herremanden kyssede sin Frue, gav Drengen et Par blanke Staalsporer at lege med, og red dernæst ud paa Jagt.

Han var en rastløs Mand, maatte stedse holdes varm ved Et eller Andet; der var hele Slægtens urolige Blod i ham, men Sørøver kunde man ikke længer være, Krig var han nylig hjemkommen fra, en Krig, han ikke huede at gentage, thi Herremændenes Hoveder var sprungne i Hobetal deri; og Jagten blev slettere og slettere.

Den næste Dag lod han atter Fangen hente op af Kjælderen, for at underholde sig med ham inde paa sit eget Kammer. Og saadan gik det nogen Tid. Naar Herremanden var alene, saa drev han op og ned ad Gulvet i Storstuen og trampede i Fliserne: Det kan dog være — det kan dog være . . . Fanden staa i de Munke! naar man skal se til, saa er det en Flok arge Skalke tilhobe. Sikken et Hus de holder derovre i Skovklostret — og saa alt det Jordegods! De har mere Underliggende end Borgen her; og alt det har de sunget sig til ved deres Messer; og vi har været Narrene, som har givet det fra os!

Og han stampede i Gulvet, og Slægtens Blod skød op i Panden, og han ønskede at han kunde ryge hele Reden ud derovre.

Og han faldt i Tanker.

— Nej, men en Streg kan jeg dog spille dem! Og Aftenen efter, som var mørk og blæsende,

førte han selv sin Fange ud bagom Ladebygningerne, og gav ham Kappe og Hat, og satte ham paa en god Hest, og slog Klask i Hænderne; og ud over Dæmningen over de side Enge, ind langs med Aaen, ad Vejen sydpaa, tværs over Pynten gennem den nedbrændte Landsby gik det i susende Gallop. Thi denne Dommedagsprædikant havde faaet god Fortæring de sidste Dage, og han kunde sidde paa en Hest.

Saa kom der Bud fra Klostret om Fangens Udlevering.

Gaa Fanden ivold! sagde Herremanden kortfattet.

Prioren med nogle af Brødrene kom da selv ridende over til Holmen.

Borgherren sad alene ved sin Frokost med megen Kødmad paa Bordet, Vildt og Tamt samt Øl og Vin.

Velkommen, Ærværdige. Sid ned og tag en Bid med!

Prioren kendte sin Mand. Han vidste, at med Fremfusenhed og Vrede kom man ikke langt overfor Borgens Herre. Han havde nu engang sit Sind. Man maatte læmpe sig.

Dér sad de to Mænd, skulderbrede, rødmussede Skikkelser begge; de maalte hinanden

med Øjnene, — og saa lod Prioren sig paanøde en lille Agerhøne og et stort Glas Vin.

Ret saa, Ærværdige; jeg ser at I ikke rent er gaaet fra Foderet i disse svære Tider. Ja, for svære er de!

Kirkens Tjener smilede og tog et Bæger Vin til.

Sig mig, vedblev Herremanden og bøjede sig fortrolig hen over Bordet: hvordan gaar det ellers derovre i Skoven? faar I noget Vildt i Garnene?

Prioren lænede sig tilbage og lod den kødfulde Haand med et lidet Slag falde over Kuttens Folder:

Herren være lovet! Krybeskytterne tager det ikke altsammen fra os. Vor Jæger bragte endnu imorges en dejlig Skuffelhjort! . . .

Skælm! sagde Herremanden. Hvem taler om Dyrene?

Hvad mener I? spurgte den Anden og skævede til ham.

De smaa Piger! Ih hvad, se dog ikke saa alvorligt. Her rendte nyssens to Fadebursterner af Gaarden, og vor Jæger vidste deres Ærind.

Jeg forstaar Eder sandfærdig ikke; men jeg skulde næsten tænke, at I har drukket for meget paa Formiddagen. Vin og Øl løber

hastig i Blodet, og Blodet spænder for Panden og trykker paa Forstanden! sagde Prioren, hvis Kinder farvedes stærkt.

Rigtigt! lo Herremanden. Det er Transsub—sub . . . naa, hvad kalder I det Kram?

Prioren skubbede Stolen tilbage og rejste sig.

Her har aldrig været spøget forhen paa den Vis. Jeg er kommen for at fordre hin Rebel og Kætter af eders Haand. Giv mig ham! og jeg vil glemme hvad jeg har hørt.

Jeg er bange for, at I vil faa værre Ting at høre. Fangen er væk!

Hvem har ladet ham slippe?

Det har jeg!

I?

Ja!

De to Mænd maalte atter hinanden; denne Gang staaende.

Prioren var askefarvet og bed sine Læber.

Sig mig, hvor I har skjult ham. Han er vor; han er Kirkens hjemfaldne Mand.

Saa maa Kirken tage Syvmilestøvler paa. Den har gjort saa mange Mirakler . . .

I er afsindig, I er drukken; I er en Daare, Ridder! . . .

Og I er, — jeg vil ikke sige, hvad I er. Men hvis jeg har forstaaet ret i disse Dage, saa vil I snart faa det at høre!

Og I skal snart høre fra mig — fra os — fra Kirken!

Saaledes var deres Møde, og saaledes skiltes de.

Saasnart Prioren var borte, gav Borgherren sig til at tænke over Sagen. Han skød sine Øjenbryn op og trak dem sammen; han gik til sit Skab, besaa' sine Ryttersporer, sin Kaarde, sin Luntebøsse. Han tog et Skrin i Dragkisten, tog Guldpenge op deraf, puttede dem i en Læderpose og slog et Baand derom.

Saa gik han ind til sin Frue.

Jeg vil komme i Ulejlighed efter dette! sagde han, da han havde fortalt hende Sammenstødet.

Hun saa' bedrøvet og bebrejdende paa ham.

Han lagde sin store, brune Haand paa hendes hvide Pande, klappede hende om Kinden og sagde:

Jeg er ikke bange; jeg flygter ikke for disse Munke; jeg har paalidelige Folk i mit Brød, og en Banstraale er ikke som i gamle Dage, — den skyder saavist ikke Bresche i mine Mure. Men jeg vil rejse, jeg maa ud og have noget at vide. Jeg vil se hvor det Stærkeste nu er!

Hun bad og besvor ham, for hans Sjæls Frelses Skyld, at blive — blot trende Døgn. Og i disse tre Døgn talte hun med ham saa ofte hun kunde faa hans Øre, ved Dag og ved Nat, under Maaltiderne og efter. Kærtegn, Bønner, Besværgelser, et Kvindehjærtes bedaarende Musik, Taarer, Anklager: der var Intet, som han ikke maatte væbne sig imod, Intet, uden at det jo gjorde sit Indtryk paa ham. Men Uroen var oppe i ham, og dertil kom, at denne Varme syntes ham mindre at være den ømme Kvindes Frygt for hans Person, Hustruens Angst for at skilles fra sin Ven ved Dag og ved Nat, — det var hans Sjæl, som stadig var paa Tale; og han var først nu begyndt at føle sin Sjæl, og vilde føle og vide mere derom, end hun kunde lære ham ved at holde ham tilbage.

Saa rejste han den fjerde Dag.

Han tog kun en prøvet, gammel Tjener med sig. Det var en lys, skinnende Formiddag. Hun stod ved Vindebroen med Drengen paa Armen. Han gav hende og Drengen det sidste Kys, og saa satte han Hatten ned i Panden og red i Trav over Dæmningen og svingede bort fra Aaen sydpaa. Og Aaens Løb trak sig dybt og stort og støt ud imod det mørkthenrullende Hav, spejlende Borgen og Himlens

Skyer, rolig trods Strømmens Styrke, som den, der har sit Maal for Øje i Tingenes umaalelige Kredsløb, — medens Herremanden hastede afsted den modsatte Vej, for at faa klaret, hvor det Stærkeste i Tiden laa.

Og saa kom der Bud fra Klostret med Stævning til Herremanden: han skulde møde for Bisp og Domkapitel.

Fruen lod svare, at hendes Herre laa syg.

Men i Egnen vidstes det snart at han var draget af Landet.

Saa red en Dag Prioren i Følge med to Domherrer fra den nærmeste Bispestad, ledsagede af Lanseknægte, op foran Borgen.

De forlangte at indlades i Kirkens Navn.

Borgfruen var raadvild, og derfor blev hendes Folk det. Havde det været Fribyttere, omsværmende Soldater eller drukne Herremænd, der havde forlangt Foretræde med væbnet Haand, saa havde den velbyrdige Dame vidst sin Pligt. Kvinderne i Kælderen! Svendene paa Muren og Lunterne tændt! — det havde hun været med til før, som ung Jomfru derhjemme paa Fædrenegaarden. Men her? . . .

Hun lukkede sig inde i sit Kammer med sin Dreng, den lille Junker, som saa' paa hende med store spørgende Øjne.

Den paalideligste og standhaftigste af Tjenerne var borte med sin Herre. Saa lukkede Portvægteren — som var rettroende fra Hals til Knæ — Porten op og lod Broen gaa ned.

Prioren og Domherrerne velsignede med Fingerspidserne rundt omkring; de beroligede Tyendet og satte Vagt paa Broen og i den indre Gaard. De toge to Lansedragere med sig op til Fruens Kammerdør, bankede tre Gange paa i Kirkens Navn, og lod Døren brække ind.

Den unge Borgfrue laa paa Knæ ved sin Bedepult og havde Drengen mellem sine Arme.

Ved Synet af de høje gejstlige Herrer bøjede hun Hovedet. Drengen følte, hvorledes hun rystede.

Prioren traadte straks til, velsignede hende og løftede hende op.

Behjælpelig hermed var den ene af Domherrerne. Det var en galant, ung Mand i violet Talar og Barret, en Adelsmand lige ud i Fingerspidserne, og disse hvide, velplejede Fingre med de mange spillende Ringe dvælede med udsøgt Ærbødighed og Menneskevenlighed under den smukke, blege Borgfrues Arm, medens han understøttede hende og bad hende være uden Frygt.

Hun frigjorde sig med et svagt Tak og satte sig til Sæde i en Stol. Hun syntes endnu at kunne mærke denne Haands ærbødige Tryk dér hvor Arm og Barm mødes og danne et Rim -- farligt for saa mangen en Digter, hvis Hoved derved er blevet mere kruset end selve Domherrens under den klædelige Barret.

De vilde egenlig intet — i Grunden kun ganske lidt. Prioren var maaske lidt strengere, men den unge Domherre, som i andre Tilfælde plejede at sende sin Vikar, var netop kommen i egen Person, for at være den mæglende. Han beklagede Herremandens Forløbelse og hans Fraværelse; imidlertid, den krænkede Kirke fordrede Oprejsning, særlig i disse skøre Tider, hvor en Svaghed, en Trykken Øjet til, nemt kunde tydes som Afmagt og volde Smitte. Der maatte tages Repressalier . . .

Den smukke blege Frue saa' op. Ordet var hende fremmed.

Bod, Sonebod! nikkede Domherren mildt.

Bøde! rettede Prioren.

Hun vidste hverken ud eller ind. Disse Mænds Nærværelse fyldte hende med Ærefrygt iblandet Angst; hun følte en Knugen om Hjærtet — ikke saaledes som naar hun traadte ind i Klosterkirken og hen foran sit Madonnabilled — ikke saa sødt, frysende sødt med stærk Ild bag-

efter og Trang til hede Taarer. De Taarer, som vilde frem her, kæmpede hun tilbage; hun vilde ikke have følt lindrende Glæde derved — nej alt andet. Og saa fulgte disse Øjne under den violette Barret hende stedse, som om de vilde bede hende om Tilgivelse; — Tilgivelse for hvad?

Og disse Mænd stod Drengen ved Moderens Side og saa' paa. Rørte der sig maaske noget i Barnets Sind? Ja hvad véd vi om Barnesindets Rørelser i det hele? . . .

Den lille Junkers Øjne veg ikke fra den violette Mand. Men den lille Junker var endnu Barn. Og Violet kan muligvis tiltrække Børns Øjne.

Prioren lagde et Dokument paa Bordet. De tre Mænd forklarede; Fruen saa' derpaa som gennem en Taage og hørte efter, hvad de sagde, som paa lang Afstand. Den unge Domherre tog op af sin Lomme et hult Rør med Penne og sort Vædske og skød Pennen ind i hendes Haand og Dokumentet ind under Haanden. Og atter følte hun et sagte, ærbødigt Tryk af de hvide Fingre, en vejledende Berørelse — hun syntes at læse noget som: Skøde — gammel Ret — Klosterjordens Tilliggende — og hun saa' op og mødte Øjnene.

Hun skrev under.

Saa modtog hun deres Velsignelse. Alle tre lagde de Fingerspidserne mod hendes Pande; men der var kun en af dem, som berørte hende.

Og saa var hun alene.

II.

De sang og de røg for det store Kors,
for hellige Mænd og Kvinder;
jeg styred min Kurs med mit gode Hors:
Lad se, hvor vi Vejen finder!

De læste det hellige Ord med Fynd
og streged med Neglen det under;
ved Læren om Naaden stod Læren om Synd, —
forgæves i Bogen jeg grunder.

Hvad hvisker Du Strøm i den stille Nat? —
er Sandheden aldrig funden,
hvad eller fortæller dit Væld mig, at
Du gemmer den hos Dig paa Bunden?

Junker Erik voksede op derhjemme mellem Moderen og Tyendet. Saa kom der Budskab og Mælding sønderfra, fra hans Fader. Den

gamle, trofaste Tjener bragte selv Budskabet. Han havde en Kaarde omvundet med sort Flor under Armen, og da han halvtknælende, med et Ansigt skæmmet af Rejsens Strabadser, af Mangel og Sorg, rakte Sværdet frem til sin Frue, da blev hun hvid som Taarnkamrets kalkede Væg, og med et Skrig sank hun i Afmagt.

Den lille Junker kom løbende ind fra det tilstødende Værelse. Han saa' Moderen liggende paa Gulvet, Tjeneren staaende dér med Kaarden i Haanden; og han sprang til, rev den nøgne Klinge ud af Skeden og kastede sig ude af sig selv imod Tjeneren, idet han raabte: Du har dræbt min Mo'r; jeg skal slaa dig ihjel!

Dette Træk af en saa tidlig udviklet Følelse, der saa stærkt bryder igennem, levede længe iblandt Tyendet, og den gamle Tjener holdt nok af at fortælle derom.

Men Kaarden blev hængt op paa Væggen i den afdøde Herres Kammer; og der hang den med Flor omkring sig. Og Borgfruen lærte sin Søn at bede hver Dag med foldede Hænder foran den.

At den var kommet alene hjem, det var efter den gamle Tjeners Beretning gaaet saaledes til.

De havde, Herre og Tjener sammen, bestaaet mange Æventyr, døjet mange Farer og Strabadser. Verden derude var urolig, og Herremanden ikke mindre. Landene var splittede og Sjælene med; der var Disputatser med Ord, med Sværd og med tørre Hug, hvorhen man kom, og Herren havde taget ærlig Del i Alt. Flot Adelsmand var han, og Guldbørsen var snart kommen paa Hældingen. Skikke Bud hjem efter Forstærkning, det vilde han ikke, allerhelst da han saa maatte gjøre Rede for, hvorledes det var gaaet ham, — og det Stærkeste havde han ikke fundet endnu. Han lod sig hværve til at føre en Fane Ryttere langt nede sydpaa, hvor Bakkerne er Bjærge, der spejle sig i stille, dybe Søer. Tjeneren var med ham overalt, i Teltet og i Skærmyslerne; Herren fik snart et godt Lov paa sig; han fægtede drabeligt i Marken, og han drak de andre Herrer drabeligen under Bordet i Teltet.

Imidlertid var de kommen i Lag med en Munk, som paa Slagmarkerne gik om forat opsøge og bringe Trøst til saarede Landsmænd, men som ogsaa med Kaarden i Haanden kunde værge for sig, naar det gjaldt. Med ham havde Herren lange Samtaler, og man fulgte ham sluttelig til hans Hjemstavn, hvor han nød et stort Ry.

Tjenerens Forklaring over dette Punkt var muligen ikke ganske klar. Saa meget syntes imidlertid at fremgaa, at det var en hel ny Omgang, de fik, med en meget forskellig Tone fra den, hvortil de var vant.

Om dette smagte Herren helt, derom vilde Tjeneren ikke give Besked, thi Jørgen var forsigtig i sine Ord som i sine Handlinger. Undertiden kunde han dog bryde sin Forbeholdenhed. Der var Psalmer og Prædiken, sagde han; Alterens Sakramente og Kommunion hver anden Dag, stundom hver Dag. Man spiste den kære Herre Christ, og man drak hans Blod af Træbægre, ligesom Vilde!

Det var ogsaa den eneste Drik af Bægre, man fik.

Og naar gamle Jørgen var kommen saa vidt, saa kunde det hændes at han mente, det var bedre blandt dem, som man før havde været i Felten med. Dér faldt dog en Skæmt af engang imellem, man sang ikke disse langsommelige Sange, og Herren var selv meget friskere i Hu. Allerbedst var der egenlig derhjemme, hvor Klostret slet ikke tog det saa strengt, hvor man kunde passe sit Kram og lade Munkene passe deres. Men det turde han ikke tale til Herren om.

Og saa kom Fjenden en Dag over os — fortsatte han med sine egne Ord — og vi Reformerte, eller hvad vi nu skulde hedde, blev sprængt fra hverandre udenfor Byen, hvorfra vi var dragen ud, og nogle af os blev dreven bort ud over Markerne og ind igennem Skove, op og ned ad stejle Bakker, og der var en Skyden efter os og en Jagen og en Huggen ned og en Skrigen om Pardon — og ingen Pardon blev der givet, men Folk blev druknet i Moser og kvalt under Hestene og hugget sønder og sammen for den kære Guds Moders Skyld og Christi blodige Vunders Skyld.

Man skulde fast tro, at vi var Hebræer eller Morianer, som havde hængt ham paa Korset, — medens vi dog sang de lange, drøvelige Sange hver Dag om hans Kors og Saar og Nagler, og at han havde ladet de slemme Mennesker maltraktere sig saadan, blot for at kunne befri os.

Men det kommer der af, naar man skal kives om de Ting, som dog nu i saa mange hundrede Aar har været i Orden og Redelighed under den rigtige gamle Kirke.

Naa; Jesus Maria! vi gav Bæsterne Tøjlen, og dejlige Dyr var det, vi havde under os. De Ryttere, som rækkede os, fik deres Iver betalt; min Herre hug' til, saa de drattede af

Sadlerne, og jeg sparede mig heller ikke. Det gælder blot om at ha' været rigtig ung engang — og saa være opfødt paa god Kost. Vi slog os igennem.

Saa kommer der Noget, som jeg ved min Død ikke skal glemme, endda det ikke var andet end en Drøm og ovenikøbet ikke min egen.

Vi var begge mødige, og Dyrene med. Vi havde redet den hele Dag gennem en stor, bakket Skov; og da Maanen sent ud paa Aftenen stod op og vi var kommen ud af Skoven og ned i en Dal, og da hverken Dyrene eller vi kunde mere, saa tog vi Tøjet af Hestene og smed os selv ned ved en rindende Aa. Og vi drak længe og begærligt af Vandet — og Dyrene for den Sags Skyld med — og saa vaskede vi vore Rifter og Skrammer, og jeg gned Dyrene godt af med en Visk Græs, og de gav sig til at æde, men Herren og jeg sad dér ved Vandet og hungrede — for Græsset kunde ikke nytte os noget.

Herren mælede ikke et Ord, og jeg tav viseligen stille. Men da jeg alligevel kendte ham og kunde se paa ham, at han ønskede at jeg skulde sige noget, saa begyndte jeg:

Hvem der var vel hjemme, Herre!

Stille! sagde han.

Det var som sagt Maaneskin; og den klareste Majnat var det. Jeg sad og saa' paa Skyggen, som nogle Træer kastede ud over Aaen, og jeg saa' ud imod de blaa Bjærge, langt ud over Engene, der laa og dampede foran os, og jeg fik en saa ustyrlig Længsel efter vore egne Bakker og Enge derhjemme, og da jeg vendte mig om mod Skoven bag os, hvorfra Aaen kom rindende, saa var det som jeg skulde græde derved, saa livagtigt kunde jeg se vor egen Skov og Aa.

Men jeg betvang mig og snød kun min Næse, som havde jeg Snuen.

Min Herre havde lagt sig bagover i Græsset og hægtet sit Kaardespænde op og lagt de store Læderhandsker under Nakken.

Jørgen, sagde han, jeg er saa træt som en jaget So. Er Du sikker paa at Hestene ikke løber?

Aa Herre, sagde jeg, de løber ikke langt; de har alt smidt sig og er vistnok lige saa trætte som vi To — med Forlov!

Saa tag her min Rytterkappe og din egen, og læg dem over Bæsterne; thi vi maa stole paa at de ere rørige, naar vi skal videre; Menneskene holder dog mere ud end Dyrene, naar det kommer til Stykket, og Du kan vel sove, svedt i vaadt Græs, saavel som jeg?

Jo Herre! sagde jeg.

Nu deler vi Natten i Hold paa et Par Timer ad Gangen. Jeg tager den første Lur og Du den første Vagt. Skulde Du høre nogen Larm inde fra Skovén, saa skubber Du haardt til mig og springer straks til Hestene. Søvn maa vi ha'e. Skulde vi blive overraskede, saa sælger vi Livet saa dyrt som muligt. Har Du forstaaet ?

Jo, Herre! sagde jeg.

Han sov straks ind og snorkede i Begyndelsen, saa han gerne kunde have kaldt Papister til sig i en halv Mils Omkreds. Men jeg pirrede lidt ved ham, saa han fik vendt sig om paa Siden, og nu laa han rolig.

Jeg lagde Kapperne over Dyrene og krøb tæt hen til dem. De dampede saa dejlig Varme fra sig, og saa var jeg desuden ved Haanden, om noget skulde komme paa.

Det tænkte jeg nu endda mindst paa. Vi var bleven vant til dette Liv med Søvn, hvor vi kunde tage den, lige under Fjendens Haand. Jeg stemmede Ryggen op mod min Herres Hest og saa' lige ret ned for mig efter mine Støvlesnuder og ud i Aaen.

Maanen stod lige over mig og spejlede sig i Vandet. Det løb saa sært dér ind igennem Striben og ud igen paa den anden Side, og

borte var det; og saa kom det atter ind igennem Striben og ud og bort; og det blev ved. Jeg tror at jeg tænkte paa, hvor meget Vand der saadan kunde løbe forbi mig igennem Striben, medens jeg sad og saa' derpaa; og jeg blev ganske dum derved.

Saa tænkte jeg atter paa Hjemmet. Og i Begyndelsen var jeg hel lystelig tilmode og kunde kun fæste min Hukommelse ved alskens Naragtigheder — saasom ved den øverste Fadebursterne, den tykke Boel, som Munkene fra Klostret stedse snusede efter, hvad enten de nu haabede at faa gode Bider fra Stegerset ved hende, naar det var Fastedag i Refectoriet, eller de haabede paa noget andet; nok sagt, hun randt mig bestandig i Hu, hun og saa den lille sortøjede Ane, som hun havde under sig og med hvem hun ogsaa tilsidst rendte af Gaarde — alle Hellige bevare min Mund! — forat betjene de ærværdige Brødre.

Eller jeg tænkte paa vor rødnæsede Portvægter hjemme, hvordan han læste sine Bønner med Fingrene over Flaskehalsen og saa skældte os Andre for Ugudelige, naar han selv var drukken.

Naa ja, det var lutter dumme Ting; men der er jo lidt af Alt i Hjemmet, og Borgestuesnak har sin Gang saa vel som Højenloftstale,

siger man. Lidt efter lidt blev jeg sørgmodig, da jeg ihukom den naadige Frue derhjemme, og hvordan hun nu maatte gaa og sørge, medens Tiden faldt hende lang, og om hun ogsaa kunde styre alle Folkene derhjemme; for de var saa forskellige, og Rips og Raps fandtes der iblandt dem. Men da jeg til Slut gav mig til at tænke paa vor egen lille Junker, som jeg havde baaret omkring i Stalden og sat op paa Hesteryggene, og hvorledes han plejede at sige: hyp! — ja saa kom det klare Vand mig i de tossede Øjne, og Gu' græd jeg.

Det er ogsaa bansat, hvor Du er let tilvands iaften! sagde jeg til mig selv; det maa være Anstrængelsernes og Besværlighedernes Skyld — og Alderen, der mælder sig.

Og jeg satte Albuen ind i Hestens Ryg, saa at den spjættede lidt derved; og jeg lovede mig at passe bedre paa mig selv.

Og snart blev det som en Slibesten for mine Øjne af at sidde og glo derned i Vandet; — nej, jeg sov ikke, jeg sad bare og døsede med aabne Øjne og Ørene vendt mod Skoven.

Hvor længe véd jeg knap; men med Et fornam jeg at Herren tog paa at røre sig; Armen kom op ivejret, og han raabte højt:

Jørgen! . . . Jørgen!

Tys, Herre; her er jeg jo! sagde jeg.

Naa, det er dig?

Jo det var mig og ingen Anden. Han skulde blot dæmpe sig lidt!

Saa gned han sine Øjne, sprang op og rystede sig, idet han slog Hænderne ind under Armene.

Er Hestene dér? spurgte han.

Jo de var.

Saa satte han sig igen, og efterat have set en Stund ned i Vandet, ligesom jeg før, begyndte han:

Jørgen, vi sidder nu her alene to, og jeg har ingen Anden at tale med. Sig mig, har Du ikke set noget nede i Aaen dér?«

Noget? spurgte jeg.

Noget eller Nogen, for Djævlen! svar mig paa, hvad jeg spørger om, og behold dit Haarkløveri for dig selv.

Jeg kendte Herren, naar Et eller Andet havde voldet ham Hovedbrud; saa blev han stedse hidsig. Man skulde da aldrig snakke ham efter Munden — saa blev han værre — men blot gaa paa med, hvad der nu faldt En ind.

Jeg svarede ham da ganske sindig:

Jo, nyssens saa' jeg vor tykke Boel derhjemme løbe ind under Striben dernede med en af Klosterbrødrene efter sig. Hun var op-

kiltret og han var ligesaa; men hvem af dem der havde de trindeste Lægge, det véd jeg saa Skam ikke!

Han skævede til mig, som om han vilde sluge mig raa. Jeg saa' stadig ud i Vandet.

Saa spændte han Bæltet til sin Kaarde fast om sig, saa' atter paa mig og gav sig til at le paa saadan besynderlig Vis.

Tys, Herre . . . husk paa at vi er paa Flugten!

Det er sandt! Jørgen, Du er det dummeste Bæst, jeg kjender; værre end Hestene. Véd Du, hvad jeg har set — eller drømt —? Den skinbarlige Satan maa stikke i det Vand . . .

Hys, hys, Herre! sagde jeg.

Ligemeget. Det er maaske Maanen, der har forgjort mig. At sove ved rindende Vand og med Maanen lige i Øjnene, det skal jo ikke være godt. Nu skal Du høre.

Og han fortalte mig — ja lad mig nu samle mig sammen; for det var det særeste Tøjeri, jeg længe har hørt.

Ser Du, sagde han: det begyndte med at jeg laa hos min Hustru hjemme paa Borgen. Det er nu engang saa, at har man en dydig Hustru, som tillige er ung og skøn, saa vil man jo ogsaa gerne i Lejet have en Velsignelse, som det er en Ære og en Pryd.

Rigtig, Herre! sagde jeg.

Hold Mund! sagde han og afbryd mig ikke. Jeg var hed af Længsel; hun kom mig imøde, som anstaar sig en ret Ægteviv; men min Ild var ikke hendes. Der var stedse noget imellem os, og da jeg skulde se til, saa var et Madonnabilled. For det strømmede hendes Taarer; det gjaldt hendes Sukke; det var der, jeg kunde og turde ikke mane det bort; naar jeg favnede hendes snehvide Liv, saa favnede hun sit endnu hvidere Billed, og idet hun stedse raabte paa den rene, den skære, den ubesmittede Gudsmoder, følte jeg mig næsten selv som uren. Og Vredens og Skammens Farve brændte i mine Kinder, og hun blev kold — og jeg sprang op, foragtende mig selv, at jeg kunde gløde for en Livløs.

Gud forlade mig min Synd! jeg tænkte ved mig selv: havde det endda været Billedet af en Mand, som var imellem os, saa kunde jeg have forstaaet det, og min Hjærne var ikke bleven lagt øde; thi den Mand maa kjende Kvinden daarligt, eller i sin Blindhed sætte sig selv højere end hans Støv fortjener, naar han han ikke skulde vove den Tanke, at Kvindelighed ikke er stærkere, renere, ubrydeligere end Mandens, og at Dyden ikke er noget, som følger af sig selv med et nedslaget Øje, et

tugtigt Blik og brave Forældres Omhu fra Hjemmet af. Nej, Alt hvad der staar i Verden, kan falde; enhver Klinge kan ruste, enhver Blomst kan plettes; og sker det ikke, da er det fordi man fra begge Sider kender Faren og bevarer sig selv ved at bevare sig for den Anden. — Hold Mund, Jørgen, og glo ikke paa mig . . . .

Men jeg siger jo intet, Herre!

Ligemeget; Du tænker, sagde han. Men jeg er endnu vild af min Drøm og véd næppe hvad jeg siger. Naa, saa hør videre da:

Jeg sprang op, klædte mig paa, og vandrede ned i Borgens Have. Maanen stod og skinnede deroppe i Luften, ligesom her; Træerne var tavse rundtomkring; ikke et Blad rørte sig; kun mit Hjærte slog som en Murbrækker mod en Vold.

Der var en Lyd til, som jeg fornam. Det var Aaens rislende Vand dernede under min egen Borgs Mure og Volde.

Jeg lænede mig ud over Brystværnet, og medens jeg stirrede i Vandet, der opfangede min Skikkelse, syntes jeg at det brusede og steg; en Kuppel som af det klareste Krystal, hvori Maanestraalerne brød sig med Regnbueglans, hævede sig paa det dybeste Sted af Aaen, og ud af den steg den dejligste Kvinde, jeg har set for mine Øjne. Nøgen var hun, og jeg

var Mand. [illegible] bed: [illegible] op og [illegible] droges [illegible] af hendes Øjne [illegible] ligste Time [illegible] Fred, [illegible] hundrede Gange [illegible] fuldhed, [illegible] ud af disse Øjne [illegible] mig, som de havde set [illegible] Ting og Væsner i umindelige Tider

Hun talte, og hendes Stemme var [illegible] og klar, som Vandets [illegible] om det styrter [illegible]

Hvad søger Du? spurgte hun.

Dig, svarede jeg; thi jeg var helt [illegible] af hende, droges kun imod hende og havde glemt alt andet.

Hun smilede stille.

Hvad søger Du? spurgte hun atter.

Det Stærkeste, rettede jeg mig; Sandheden, Fred, den rette Tro, den . . . .

Stands! sagde hun. Du søger mange Ting, og dog søger Du kun Et i dem alle; men Du søger ad sære Veje, synes mig. Hvorfor ikke først hos Dig selv? — da Du dog nødes til at søge det sidst dér!

Hvorledes? spurgte jeg. Det Stærkeste hos mig selv!

Hvor ellers? sagde hun.

Men Du véd da ikke, hvor urolig, ja hvor svag . . . .

Du taler, som de Mange! afbrød hun. Tal som den Enkelte! Og da jeg tav, vedblev hun: Det Stærkeste er dér, hvor man véd, hvad man kan, og erkender, hvad man bør. Saml dette til Daad, vær stedse paa Højde dermed, uden Vaklen, uden Afslag, og hvem er da stærkere end Du? Ikke de Ti, de Hundrede, der kunne knuse dig; din Daad lever, om den saa er aldrig saa ringe; den er levet for Livet, og Livet er evigt.

Jeg grundede og spurgte:

Hvad bør jeg? og hvem lærer mig det? —

Livet lærer dig det; Livet, det evige! var Svaret.

Du taler om det Hinsides . . . .?

Jeg taler om Livet. Nævn mig noget, som ikke var deri, noget, som var udenfor, Noget, som ikke kom ved Livet, Noget, som er dødt og ikke opstaaet!

Du forfærder mig. Du mener . . . .!

Jeg forfærder dig ikke. Hvis jeg ikke var din egen Tanke, hvor kunde jeg da forfærde dig? Men Du har kaldt for tidligt paa mig.

Drag ud, lev, lær, lid, længes; og vi vil mødes igen. Og mødes vi To ikke, saa mødes jeg med den næste! —

Jeg sprang op paa Brystværnet og rakte bedende ud efter hende. Hun begyndte alt at synke ned med Kuplen.

Bliv! raabte jeg. Dit Navn blot . . . dit Navn!

Hun smilede og hævede sin hvide Arm op i Maaneglansen:

Stedse et Navn? Altid skal I have Navne: Nuvel da: kald mig Vandenes Datter; saa nævner Du noget af mit. Den store Flok har haft saa mange Navne til mig: Nixen, Havfruen, Undinen, Sphinxen, der styrtede sig i Søen. Ja, man vil vel kalde mig en Hex engang, og . . . .

Jeg hørte ikke mere; men som om Livsglæden og Livsmagten, Lysets Glans og Havets Friskhed sang alle Dunsters og Taagers Gudenavne ned og bort — en saadan klokkeklar Tone hilsede mig fra den Forsvundne.

Og Alt blev stille.

Og saa vaagnede jeg — og kaldte paa dig, Jørgen!

Javel, Herre, sagde jeg; det var en meget underlig Drøm. Gud skal vide, hvad den nu kan betyde!

Men Herren sad dér og saa' hen for sig.

Jørgen, sagde han saa; har Du forstaaet noget af dette?

Hm! svarede jeg; saa lige vil jeg just ikke sige det; men at den Kvinde har været en Hex, som har villet forlede Jer, det tør jeg da nok sværge paa.

Jørgen, sagde han atter efter nogen Betænkning; der er vist slet ikke Hexe til!

Ih Gud fri og frelse os, Herre; tror I nu heller ikke paa Hexe?

Herren støttede Hovedet i sin Haand. Jeg véd snart ikke længer, hvad jeg tror paa, sagde han; vi har ikke faaet meget at vide endnu, undtagen, som det tykkes mig, at Verden er delt i mange Parter, der med Blod og Vold er rede til at undertrykke hverandres Tro. Hvad er det, man bør? . . .

Tilgiv mig, Herre, sagde jeg saa, idet jeg lettede paa mig; mon vi ikke bør se at komme afsted herfra, endnu medens Maanen kan vejlede os. Ser I, der trækker allerede Dunster op og hun skinner ikke saa klart, som før. I har nu hvilet Jer, Herre, og Bæsterne med, og hvad mig angaar, saa behøver mine gamle Aar ikke megen Søvn. Lad os komme afsted, førend det bliver for silde!

Men han blev siddende dér endnu. Jeg havde aldrig set ham saaledes.

Og han tog Haanden væk fra Kinden og saa' paa mig.

Tror Du, Jørgen, at Du kan huske, hvad jeg her har fortalt dig? —

Ord til andet, Herre. I véd, at min Hukommelse er saa grøn som et friskt Bøgeskud. Kan I erindre fra Jagterne, naar I havde fortalt mig lange Sandsagn, saa kunde jeg gengive dem ligesaa bestemt, som jeg havde faaet dem. Ak, gid vi vel var hjemme! Taagen bliver tættere, Herre.

Stille! sagde han. Hvis jeg skulde faa Forfald undervejs, og hvis Du slipper derfra, saa bring min Hustru min Kaarde, om Du ellers kan komme til den, og hvis ikke, saa bring hende min Hilsen og fortæl Løst og Fast, hvad vi har oplevet; — vi har jo intet at skamme os over. Men denne min Drøm skal Du fortælle til min Søn; det skylder jeg ham som et Vink med paa Vejen; Resten maa han selv sørge for; han er en Adelsmands Søn! Har Du forstaaet mig?

Til Punkt og Prikke! Men tys, hørte I ikke noget — derinde fra Skoven?

Han blev endda rolig siddende og stirrede ned i Aaens eller Flodens Vand.

Op, Herre, og tilhest; der er Ryttere i Skoven! raabte jeg.

Han var oppe i et Nu; vi greb hver sit Dyr ved Manken og Mulen, rev Kapperne væk, fik Tøjet lagt paa, og sad i Sadlen.

Men det var for sent. Gennem Maanedisen, som nu laa over hele Dalen, saa' vi en Deling Ryttere komme frem imellem Træerne; de vilde aabenbart ned til Vandingsstedet, og mellem dette og Skoven holdt vi.

Mon de har set os? hviskede Herren til mig, bøjet frem over Saddelknappen.

Han behøvede ikke at have spurgt; thi med et højt Raab sprængte Rytterne ned imod os.

Ti—tolv—femten! talte Herren. Det er for mange. Omkring, og ud i Vandet!

Men Fanden stod i Dyrene. De stejlede paa Græsbrinken og truede med at smide baade sig selv og os. De vilde ikke ud.

Saa slaas vi! raabte han, med den Stemme, jeg kendte. Jørgen, her om paa min højre Side — saa har Du Fordel af Hugget; og nu fremad for Livet, for Livet, det evige .... raabte han.

Ja, dette bliver vistnok for Livet! tænkte jeg; og saa var vi alt inde imellem dem.

De havde delt sig i to Hold, da de saa' vor Hensigt at hugge os igennem. Den

første Deling veg; deres Dyr var udmattede, og ved et Choc kommer det an paa Hestene. Men saa faldt vi i med næste Deling, og den var os for haard.

Herren var mageløs; han og Hesten var Et, og aldrig før saa' jeg et lignende Syn. Jeg blev trængt ud til Siden og havde kun at gøre med et Par Spirrevipper; og de var snart færdige, for jeg havde hjemmefra lært mig dette Dobbelthug, der ender med et Stød — og ingen Tysk eller Vælsk havde endnu kunnet døje det.

Saa sprænger jeg ind paa den Klump, hvor Herren er midt i. Og jeg hører livagtig endnu Lyden af Klingerne, naar de slaar imod hinanden, og denne Skraben af Jærntøjet, naar der er trang Plads og Hest og Mand vil skaffe sig Luft.

Herren brølede, og de andre brølede, men hvad det var, det kunde ikke længer skelnes. For Stemmerne er ikke klare ved en saadan Lejlighed. Og i en Fart gaar det, meget hurtigere end man kan fortælle.

Saa ser jeg min Herre parere sin Hest i et Øjeblik, hvor han netop burde ha' den frem. Og han holder Kaarden ivejret og raaber noget.

Men i det samme falder nogle Klinger imod og over ham, og han vakler i Sadlen og raaber højt: Jørgen .... Venner!

Jeg er tæt oppe ved ham og griber ham akkurat i min Arm. Og dér omkring os holder de fremmede Ryttere, svedige, pustende og blødende, og en af dem, med Fjær i Jærnhatten og Armen dinglende ved Siden, stirrer paa mig og siger paa sit Kaudervælsk, at det var Skade — det var en Fejltagelse — vi er Kammerater fra om Formiddagen!

Gud naade os, for Fejltagelse! Dér laa min gode Herre i Græsset, og vi lænede ham op mod et Træstød, og Blodet tapløb ud af hans Harnisk som Vin af et Fad. Ogsaa Hovedet var ilde tilredt, Panden og Læben var flækket, og han kunde kun daarlig tale.

Der var heller ikke lang Tid. Han famlede med Haanden imod Kaarden, som laa ved hans Side, og han saa' paa mig, og jeg nikkede. Saa raabte han paa Vand, og en af Rytterne hentede sin Jærnhue fuld.

Min Herre drak begærlig og vendte Øjnene mod Floden. Saa sank han tilbage og gav sig af Smærte; og straks efter brækkede han Blod op, og blev derpaa ganske rolig.

Jeg bøjede mig helt hen over hans Mund. Han hviskede: Min Søn .... Pigen fra Aaen!

Og saa døde han.

Rytternes Fører lænede sig ogsaa over ham. De var allesammen opsatte paa at høre, hvilket Feltraab han døde med. Thi det kom nok svært an derpaa.

Men de fik intet ud deraf; og jeg var saa optaget af min Bedrøvelse, at jeg ikke svarede dem.

Og saa rev vi med Dolke og Kaarder Græstørven op ved Aaens rindende Vand, og dér gravede vi Herrens Grav. Og dér ligger han!

III.

Junker Erik til Holmen, saa lyder mit Navn,
i Slaget jeg mætter den slugneste Ravn,
jeg slaas med de stærkeste Helte,
for tre Mands Kræfter jeg allermindst har,
og dem har jeg arvet efter min Fa'er, —
jeg bærer hans Dolk i mit Bælte.

Jeg rider i Dystløb, jeg render til Ring,
jeg er ikke bange for nogenting, —
det skulde da være for Døde;
thi skøndt jeg er Karl nok ved højlys Dag,
det er dog engang saa sin egen Sag
om Natten det Troldtøj at møde.

Saaledes fortalte Tjeneren derhjemme paa Borgen om sin Herres Skæbne.

Han passede nøje paa, hvad han sagde overfor Fruen. Hun fik kun det Halve, maaske ikke engang det, fortalt; Junker Erik nød til Gengæld den hele Beretning ubeskaaren. Kun Drømmen blev gemt til senere.

Da Drengen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] med [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] da sammen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine [illegible] og [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Forklaring kom om Faderens [illegible] [illegible] [illegible] sig ned paa [illegible] og [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i Krampe.

Den [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] over [illegible] Drengen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] igen, og [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Stilling og sagde til Tjeneren:

Vil Du love mig [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] at Du vil ride med mig [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] og [illegible] [illegible]?

Jamen, de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] for sig . . . .

Det er ikke muligt, for naar min Fader var en saadan Mand som Alle siger, saa maatte de kunne se det.

Tjeneren gned den ene Haand i den anden og rystede paa Hovedet.

De fleste af de Ryttere saa jeg [illegible] paa Tilbagevejen; for vi blev skraget [illegible] Dagen efter. Og fra den sidste skiltes jeg i et Herberge, hvor han laa syg af K[illegible]feberen.

Tror Du at han er død?

Jeg tænker det!

Og jeg haaber det! sagde Drengen. —

Den første Tid maatte Tjeneren atter og atter gentage Slagscenerne, Æventyrene paa Marcherne og i Lejren, alt det Bevægelige og Omskiftende i de mindste Enkeltheder. Saa kunde Junkeren dem udenad allesammen, havde leget dem saa tidt, og havde endogsaa nu og da stjaalet sig til at tage den floromvundne Kaarde ned fra Væggen og udført store Bedrifter med den blandt Ukrudtet i Borgens Have og mellem Grisene bag Staldlængen. Da en af disse sidste havde mistet Livet ved ufrivillig at løbe imod den dragne Klinge, saa var Sværdet med en streng Formaning taget fra den unge Helt.

Paa Trods, og forat holde sig skadesløs, havde han samme Eftermiddag med Tjeneren begivet sig ud i den store Skov, hvor et Stykke Vildt skulde spores. De havde haft daarligt Held paa Jagten og sad nu trætte paa en Plads i Skoven ved Aaen, som bugtede sig imellem Træerne. Det var en stille, mild Høstaften, og Maanen stod bag et let Slør af Skyer ovenover Kronerne og kastede sin Stribe ned i det rindende Vand.

Drengen var træt og søvnig, Tjeneren maatte fortælle noget.

Saa fortalte Jørgen Faderens Drøm om Pigen fra Aaen.

Den unge Junker spidsede Ører, Søvnigheden og Trætheden forsvandt; her havde han det Hele for sig, Træerne, det rindende Vand, Maanen og Striben, hvorigennem Strømmen skød sit Løb ustandseligt med en egen dæmpet, fremadbølgende Musik.

I hans Barnehjærne begyndte Tjenerens enstonige Fortælling, med disse Spørgsmaal og disse Svar, gengivne i deres tørre Nøjagtighed ligesom en Ramse, en Prædiken, at vække dæmrende Forestillinger om noget, som laa ud over, rimeligvis langt højere end Slagsmaalsscenerne.

Drengen begyndte at ane noget, men foreløbig var det ligesaa usikkert som Maanelyset derinde mellem Stammerne eller oppe igennem de svagt drivende Høstskyer, oppe over den umaadelige Hvælving.

Dertil kom, at Barnefrygten betog ham og næsten øjeblikkelig føjede sit Slør til Aftnens og Skyggernes rundt omkring.

Sagnene og Sangene fra Borgestuen, Trolde, Spøgelser, Hexe og gloende Drager krydsede den vaagnende Begrebstrang, og den lille Junker rejste sig med en let Gysen:

Kom! sagde han; lad os gaa hjem; jeg er ræd!

Han gjorde Tjeneren næsten ligesaa angst ved den Stemme, hvormed han sagde dette og ved idelig at dreje sig om og trykke Jørgens Haand, naar et Blad faldt til Jorden eller et og andet af Skovens Dyr rørte sig derinde i Tykningen.

Thi dette er den Stund, hvor Dyrenes natlige Liv og Færden begynder, Dyrene, der kun have Frygt for Mennesket, men ikke Menneskets Frygt for sig selv. Naar Ræven og Uglen, Pindsvinet og Grævlingen, den vilde So og den vilde Hjort vide Fjenden borte, saa hengive de sig ganske til deres Elskov og deres Krig, deres Kamp for Livet og deres Deling af Føden, medens Mennesket overalt bærer Fjenden med sig, og selv ikke under den dødlignende Søvn kan ryste ham af sig: Angsten for sin egen Tanke.

Voksne paastaar, at de i Mørke ville kunne gaa overalt, selv paa Steder, der ere indviede til Døden, naar de blot holde et Barn ved Haanden.

Det kunde dog være, at de Voksne tog fejl. Thi Barnet hører og ser meget mere i Mørket, end den Voksne selv tror at høre eller se.

Og dér gik disse to Børn, det ældre og det yngre Barn, og gjorde hinanden bange igennem Skoven.

Du skal ikke tale herom til Fruen! sagde Tjeneren, da de endelig gennem Skovbrynet kom ud paa aaben Mark, hvor Aaen skrev den store Bue, og hvor Borgen og Engene laa lysende i Maaneskæret og Havet derude sov den dybe Søvn med de hørlige Aandedrag.

Stol paa mig! sagde Junker Erik, som følte sig hel stolt over at have noget at skjule.

Moderen modtog ham med Bebrejdelser.

Hun sad i sit Kammer med Bedepulten; paa den hvidkalkede Væg hang en Gave fra Domherren, en Gentagelse af Madonnabilledet i Klostret. Paa Bordet foran hende brændte Lys, og en rigtsmykket Messebog laa opslaget — ogsaa en Gave fra Domherren, Drengens Præceptor, Moderens Raadgiver og Ven,. Borgens vanlige Gæst og dens ivrige Beskytter.

Den unge Frue sad foran Bogen med Hænderne foldede over Knæet, en mere tankefuld end andægtig Stilling, og Øjnene fæstede i svømmende Glans paa Døren, hvorigennem Domherren nylig var gaaet.

Drengen kom ind; hun tog sig sammen og foreholdt ham hans lange Udeblivelse.

Den unge Junker rynkede de fine Øjenbryn ganske let, men straks efter løb han hen, slog Armene om Moderens Hals og kyssede hende.

Derpaa spurgte han, om Domherren havde været der — om han var gaaet — om han ikke var der endnu?

Hun lod til at undres over hans Videbegærlighed; han spurgte sjeldent saa deltagende til sin strenge Præceptors Gaaen og Kommen.

Han var her nyligt, mit Barn; .... hvorfor ellers det? vilde Du vor ærværdige Ven noget?

Drengen tav. For ham var Betegnelsen »ærværdig« muligvis ikke den rette. Børn ser skarpt; den elegante gejstlige Adelsmand med de hvide, ringbesatte Fingre, den fastdragne Mund, det kolde Smil i Øjnene og den hyppige Skiften mellem den violette Talar og den mere profane Ridedragt i fuldstændig Hofsnit — det var yderst respektindgydende Altsammen, men ærværdigt kunde den lille Junker ikke finde det.

Prioren var ærværdig; men han var ogsaa en førere Mand, kom altid i Ornat, ridende paa en Pasgænger, og sad aldrig tilhest paa denne udfordrende Maade med Haanden i Siden, højpullet Fløjelshat uden Skygge, en kruset Kniplingskrave op over Ørene, en kort, sort Kappe ligesom en Skolepeblings over Skuldrene, tætsluttende Fløjelstrøje og snevre, kaningraa Hoser — kort sagt Domherren, hvergang han

havde ladet Kirken blive liggende i Domkapitlet, som den gamle Jørgen sagde.

Ærværdig var den anden Domherre, han, som første Gang var kommen i Anledning af Trætten, der skulde udjævnes. Han var altid violet, endogsaa det svære Ansigt bar denne Farve, og han mindede forsaavidt om Portvægteren, der flere Gange om Aaret gjorde sig stiv og stram, naar han havde den Ære at lukke op for de tre Herrer, som havde vigtige Forretninger med Dokumenter og sligt oppe hos Fruen.

Betegnelsen »Ven« om Moderens Raadgiver smagte heller ikke den fremtidige Borgherre. Han fik i Reglen ikke Adgang til de Forhandlinger, der førtes med Dokumenterne i Fruens Kammer. Det forekom ham, at Moderen var raadvild og bevæget efter saadanne Møder. Undtagelsesvis hørte han, at det drejede sig om Faderens Sjæl, om Messer, om Penge til Paven, den store, hellige Fader i Rom, som trængtes af Kættere og Forbrydere, om Jordlodder, der for Afrundingens Skyld, for Vandløbs Skyld, og muligvis ogsaa uden nogen Skyld, blev lagt ind under Klostergodset fra Borgen.

Den unge Borgherre forstod ikke mere deraf, end af Stjernerne paa Himlen, naar de

blev tændt om Aftenen og forvirrede ham ved deres Mængde og deres forskellige Lys. Han opfangede kun, at der var en gammel, hellig og uhyre stor Mand langt borte, som trængte til Penge. Og saa var der hans stakkels Faders Sjæl, som ogsaa kostede mange Penge, mange smukke Jordlodder . . . .

Ved en saadan Lejlighed, hvor han var sluppet ind i Kammeret, medens man forhandlede om Faderens vildfarne Sjæl, saa' han endogsaa Taarer i den slanke, elegante Domherres Øjne, Taarer i Præceptorens haarde Øjne, der kunde vendes som Staalskiver og udstraale Smil, som Drengen vidste med sig selv, at han frygtede og hadede under Et.

Det var ikke første Gang, at han overraskede disse Øjne i at løbe over. Junker Erik havde nu og da iagttaget Moderen og hendes raadgivende Sjælesørger, naar de havde læst sammen i den store Messebog eller forhandlet et Æmne om Bønnens styrkende Kraft imod Fristelser og Vildfarelser. Moderens Kinder vare da blussende, Domherrens blege; begges Blikke vare duggede, Moderens af en drømmende Glædes søde Glans, Domherrens af en endnu mere tindrende Fugtighed.

Disse Vennens fugtige Blikke, disse Perler, der stundom gled over Staalskiverne og knustes

ved en Blinken med Øjelaaget, spøgede stedse i Drengens Tanker. Hvor kunde en Mand, en saadan fuldendt Kavaler, græde? og hvad græd de To over? de enedes jo saa godt!

Han ytrede sig herom til sin Ven og Fortrolige: Jørgen. Men den gamle Tjener var forsigtig. Han anbefalede sit unge Herskab at bede, bede rigtig med Fynd og Klem, og forresten være meget flittig hos sin nye Lærer og ikke give sig til at spekulere over frugtesløse Ting: thi det var dog sligt, som havde bragt den stakkels Herre i Fortræd.

Jørgen havde ved sin Hjemkomst — vejledet af sine Erfaringer — fuldstændig slaaet sig til Ro i den herskende Mening paa Borgen; og den herskende Mening var vedblivende Klostrets.

Nu stod den unge Junker i Moderens Kammer og spurgte efter Domherren.

Hvad vilde Du ham da? frittede hun.

Erik stak Knoen af sin Pegefinger i Munden, men som om denne Bevægelse forekom ham selv for barnagtig, rev han den rask til sig og raabte:

Mo'r, jeg vilde spørge, om der var Hexe til, og om det er sandt, at . . . at . . .

Han holdt inde; han havde jo lige nær røbet sig.

Hun saa' paa ham, drog ham til sig, foldede hans Hænder, holdt dem indesluttede i sine og vendte de smukke Øjne op mod Loftet; og saaledes stod han i nogen Tid hos hende.

Det blev ham for langvarigt; hun mærkede i sin egen Hensynken ikke, at Drengen havde frigjort sig; men da han hæftig slyngede Armene om hendes Liv, fór hun sammen med et lille Udraab, rødmede helt op til Panden — og skændte paa ham.

Hvor Du skræmmer mig, Erik. Javist er der Hexe til og onde Magter, som kunne forlokke os svage Mennesker; men der er ogsaa alle de Hellige, som ville skærme os, naar vi ret inderligt . . . .

Bede! sagde Drengen drillende.

Han blev selv forfærdet over sin Uartighed; men det kom saaledes, uden at han kunde standse det.

Han kastede sig paa Knæ og saa' bønligt med sine gode Øjne op paa Moderen.

Du vil ikke sige det til Domherren, vel?

Hun drog et dybt Suk, løftede Drengen op, kyssede ham og lovede at bære over med ham.

Han blev indsmigrende og kælede for den bløde Haand og lagde sin Kind op til hendes:

Hør Mo'r, jeg skal aldrig spørge om Hexe mer og heller aldrig falde dig i Talen, men maa jeg saa . . . . aa, jeg fandt igaar inde i Rustkammeret en Dolk; jamen den kan slet ikke gaa ud — den er rustet fast i Skeden. Jørgen prøvede selv, men han kan heller ikke faa den ud. Maa jeg ikke nok gaa med den i Bæltet? Jeg er jo Adelsmand!

Og her løftede han sig paa Tæerne og saa' knejsende for sig til Siden.

Hun maatte smile, om end dette Fund foruroligede hende. Hun havde troet Rustkammeret tilbørlig aflaaset for længe siden.

Drengen maatte helst holdes fra Vaaben; thi dette var den Plan, som hun gik og bar paa, og hvori hun bestyrkedes af sin Skriftefader, at faa den unge Junker opdraget til Kirkens Tjeneste; — Kirken kunde saa vist behøve alle Kræfter nu.

Hun smilede; og naar man smiler overfor et Barn, saa har man allerede tabt.

Desuden — den kunde jo ikke gaa ud af Skeden; og dernæst: man maatte ikke tage ham for pludseligt; hun kendte Faderens, Slægtens Blod i Sønnen.

Næste Eftermiddag laa Junker Erik i en af Borghavens fjærneste og mest tilgroede Kroge og bankede med en liden Hammer paa Dolken.

Han saa' hvert Øjeblik op fra sit Arbejd; han frygtede for, at Lyden skulde høres.

Men han beroligede sig. Vinden førte Larm af Hestehove hid fra Borggaarden. Der kom nok Besøg.

Han fortsatte med en udbrydende Fanges Udholdenhed, og endelig — Allehelgene! dér gik Klingen ud af Skeden —

Den var svært rusten, denne Klinge. Men der var Raad for det; Drengen fandt i Brystværnet ud imod Aaen en Sandstensbrokke, hvorpaa et eller andet Dyr plumpt var udhugget, og nu gik det løs med Spyt og med Slibning, medens Eftermiddagen hældede mere og mere.

Og da Lyset i Luften ikke længer var saa klart, og da Slibningen fortsattes, saa skinnede Klingen omsider blank nok til at være en virkelig Dolk, et Slagsværd, en Ridder i Rustning, en hel Deling Ryttere, som sprængte dundrende afsted med anlagte Lanser, vajende Fjær, afsted i Gallop, saa Sandet stod i store Skyer og Fjenderne flygtede, hvor man kom frem.

Han var nu en vældig, uimodstaaelig Fører for en hel Skare jærnklædte Mænd. Nu afsted til Skoven, til Stedet ved Aaen, hvor han havde været igaar; nu var han ikke længer bange. Nu

skulde man se, hvad Hexen dernede i Vandet vilde sige! Nu kunde hun blot komme! . . .

Jamen, man behøvede jo ikke at søge hende i Skoven. Her paa Stedet, her i Haven, oppe fra Brystværnet var det jo, at Faderen havde set denne Pige nede i Strømmen! . . .

Snak om en Ting. Her var Haven, ja; men her drev man omkring og legede hele Dagen; her hængte Ternerne Tøj til Tørre — skøndt de ikke maatte; her var kun de gamle, krogede Æbletræer, men ikke de store, underlige Træer derinde i Skoven, som Maanen gik bag ved og som blev dobbelt store og tykke og truende. Og dernede i Aaen, dér havde han jo lært at svømme af Jørgen, som ikke gad gaa den længere Vej ud til Stranden, og som sagde, at den, der først kunde flyde i fersk Vand, han kunde sagtens svømme i salt — men ikke omvendt.

Her kunde da umuligt være nogen Pige i Aaen. Selv Ternerne paa Gaarden valgte jo at gaa tilskovs for at bade sig.

Altsaa tilskovs!

Og han lod sig glide ned ad Brystværnet, listede sig under Volden og Muren langsmed Aaen til Broen, klatrede behændig uden om Pallisaderne, der støttede Portværket, løb over Dæmningen, dukkende sig stadig som om han

gik paa Sporjagt, og skulde just svinge fra Vejen langs Aaen ind over Engene, da han hørte Vindebroen pibe i Kæderne og straks derefter Hestetrampen bag sig paa Broplankerne.

Han tænkte ikke paa at det rimeligvis var den Besøgende, der nu red bort.

Han tænkte, som alle Flygtninge, at det var ham, man satte efter. Og han sprang uden lang Betænkning ud imellem Pilebuskene og de høje Rør ved Aabredden, saaledes at han kunde overse Vejen uden selv at ses.

Over Dæmningen kom, med to bevæbnede Tjenere efter sig, en Rytter af en paafaldende høj og ansélig Bygning.

Det fór igennem den unge Junker; han syntes at se sin Faders Skikkelse for sig.

Det var ikke Faderens Genfærd eller Aand. Det var den afdøde Borgherres Fætter, Fa'rbror, som Drengen kaldte ham.

Junker Erik havde ikke set ham, siden han straks efter Rygtet om Fætterens Død var kommen til Borgen i et ligesaa kort Besøg som idag, for at bevidne Enken sin Deltagelse. Dengang havde han nok tillige, efter Jørgens Sigende, anmodet om at faa Drengen hjem hos sig. Men det var blevet afslaaet.

Moderen led ham ikke vel. Han havde næppe værre Ry paa sig, end de andre Herre-

mænd i Omegnen, men han var ugift, havde tumlet sig om i fremmed Fyrstetjeneste og syntes at have bragt visse Anskuelser hjem med sig, som stred mod Skik og Vedtægt idetmindste dér paa Egnen. Og har man visse Anskuelser, som strider mod Egnens, og holder man dem ikke for sig selv, saa bliver Ens Liv og Sæder hurtig grumme fordærvet.

Dér red han.

Hvad mon han havde bestilt paa Borgen? og skulde han monstro hjem nu? Hvorfor var han ikke bleven til Kvældsmaden? —

Erik løftede sig ivejret og tænkte allerede paa at give sig tilkende. Men hurtig fik han Hovedet til sig.

Dér kom Præceptoren, Domherren, ridende den modsatte Vej fra, i sit sædvanlige Aftenbesøg ude paa Holmen.

De to Herrer kunde ikke undgaa at passere hinanden. Men Vejen var snever her i Svinget; hvem skulde vige?

Domherren var i Ridedragt, Kaarde ved Siden, en sort, smækker Fløjelsmand paa den høje Skimmel.

Farbror red til; han spærrede næsten Vejen alene med sit Dyr, der i Corpus svarede til Rytteren.

Domherren parerede sin Hest og tvang den derpaa med Schenklen sidelængs helt ned til Buskene, hvor Myndlingen stod skjult.

Erik saa', at han var bleg og bed sig i Læben.

Farbror mindskede sit Trav og førte Haanden med Ridesvøben hilsende op til Hatteskyggen.

Eders Eminense gaar i Grøften! raabte han spottende. Det er Synd for den gode Skimmel! og han lo højt.

Domherren førte Haanden til Kaarden.

Træk for Guds Skyld ikke, Ærværdige. I skræmmer Livet af mine Tjenere dér bagved, og jeg har deres Bistand nødig, om Klosterbierne sværmer ud og vil stikke mig, fordi jeg har taget deres Honningkage i Øjesyn herude. Jeg anbefaler mig i eders Bønner — saafremt I husker dem endnu. Fremad, Folk!

Og derpaa dundrede de forbi, medens Domherrens Skimmel stejlede og nær var gaaet avet om og ned igennem Buskene, hvor Junkeren stod med bankende Hjærte.

Han saa' sin strenge Præceptor med fuldendt Rytterkunst tæmme og berolige Dyret. Han saa' tillige det Blik, som Domherren sendte efter Ridderen. Og Barnehjærtet skælvede.

Saa red den sorte Fløjelsmand ind over Dæmningen til Borgen.

Drengen kom frem.

Han var endnu under Indflydelse af dette Blik. Men han rystede det af sig. Hvad var det for Ord, de havde vekslet? Honningkage! Det var jo noget Tosseri! Ja, Fa'rbro'ren skulde være en lystig Herre... det sagde de Alle.... Alligevel — hvor turde han fornærme den Anden saaledes?

Og hint Blik var der igen; og Drengen gøs.

Da fór Blodet ham med Et til Kinderne. Den unge Borgherre rev Dolken op og knugede Skæftet i Haanden. Det blev som klar Lue for hans Øjne med mange mørke, farende Prikker i. Hvad om man nu sad overskrævs paa en dygtig Hest . . . . og saa afsted ind over Dæmningen, inden hin havde naaet Porten . . . og saa raaber man noget til ham . . . . og saa vender han sig i Sadlen . . . . og saa . . . . tju! . . . . Dolken foran i Brystet paa ham — lige i til Skaftet . . . og saa? Intet mer . . . men saa . . . .

Drengen stod der med Kniven i Haanden og kunde ikke faa Vejret, og Sveden stod ham paa Panden.

Og nu afsted til Skoven, til Aaen derinde

imellem Træerne. For om lidt vil Maanen staa op.

Han løb ind over Engene, som dampede og røg; han blev vaad baade om Sko og Hoser, men hvad agtede han derpaa? Han holdt stadig den lille Dolk i Haanden, og han glemte snart Optrinet paa Vejen, og det var atter som han selv var en hel Hærskare. Hvad havde han da at frygte for derinde mellem Træerne?

Han saa' Maanen stige op bag Dunsterne, stor og rød, som stod den ham ganske nær. Og nu gik den ind i Skoven, thi han havde selv gjort en Svingning bort fra Engenes Morads.

Og nu var han derinde. Hvor der var vildsomt; ingen Vej, knap en Sti, som Brændehuggerne havde traadt. Og hvor der var ensomt og stille! Han havde aldrig før været her alene paa denne Tid.

Der var køligt ude over de side Enge, men her var ganske lunt. Han standsede og tørrede sin Pande med sin Hue.

Da han atter begyndte at gaa, var det næsten værre end før. Disse tørre Grene knækkede og knasede hvert Øjeblik under hans Fod. Blot her dog havde været blødt Græs at træde paa!

Det aargamle Løv, der laa i store Dynger, var endnu værre end Grenene. Hvor det larmede, naar man gik igennem det. Thi hen over det kunde man ikke gaa, uden at man skulde trippe som en Hane; og en Helt kan ikke gaa som en Hane.

Nej; rask til og lige frem . . . bums! der løb han mod en Træstamme.

Stødet var stærkt, men det æggede ham. Og nu stod Maanen ogsaa en Kende højere. Snart kunde man se helt godt frem for sig.

Heller ikke nogen Fordel. Thi selv om man kunde undgaa at løbe imod Stammer, Vindfælder og Stubbe, saa kom der nu noget andet til. Det var disse strejfende Lys, hvide, graa, grønlige; stundom saa' det ud, som om der stod Dødninger gemte bag Træerne — og saa maatte han standse og trække Vejret og klemme den lille, senede Haand om Knivskaftet.

Alle Hellige staa mig bi! og Du, Gudsmoder! og Du, den lille Dreng, som hun holder paa Armen derhjemme i Moders Bedekammer!

Saa kom han til Korsvejen, dér hvor Klostrets og Borgens fælles Forbindelseslinje skar en anden Vej, som nok skulde løbe i en Bue gennem den store Skov og ud, hvor Fa'rbrorens Jorder begyndte.

Han standsede; han tænkte paa Mødet med sin Slægtning. Han vilde nødig tilstaa det for sig selv, men han regnede ud, at han havde skudt en betydelig Genvej til dette Punkt; hvis han nu blev staaende, maatte han upaatvivlelig træffe Fa'rbroren her paa dennes Ridt igennem Skoven.

Det var dog i Grunden ikke galt at have lidt Følgeskab; thi rent ud sagt, det begyndte at blive uhyggeligt.

Men han var paa den anden Side sin Faders Søn, den tilkommende Borgherre; og han var bevæbnet, og han vilde nu se denne overnaturlige Kvinde og tvinge hende til at give sig Besked om Faderens Sjæl. Thi Jørgen havde vel igaar ikke sagt det med rene Ord, men det var dog tydeligt, at Tjeneren mente dette: at hun havde ført hans Herre i Ulykke og voldet hans bratte Død, og maaske endda havde Magt over ham efter Døden.

Hu! det var næsten for meget dette: Død og Sjæl og Trolddom — for meget paa dette ensomme Sted og for meget for hans unge Aar og hans unge Tanker.

Men han var Slægtens Barn; og han vilde.

Saa gik han rask til, tværs over Vejen, atter ind i Tykningen. Nu maatte han snart møde Aaen igen.

Og dér kom den, krummende sig igennem Træerne, skydende sine Vande frem, med Maaneglimt hist og her legende hen over sig, dragende sine Vande efter sig ud af Mørket, som om den var omhyggelig for, at alle fik deres Del af Maanekysset og at alle kom med paa den store Fart ud til Havet.

Den kom dér bugtende sig frem, som om den ledes af visse underligt gribende Musikstykkers Trang til at sno og slynge de gyngende Bølger frem, istedetfor at sende dem lige ud ad en slagen og ensformig Linje.

Og saa rislede og skvulpede den nærmest inde mod Bredden med smaa, underlige Kluk af en glad Latter, der dog ikke ønsker at forstyrre Aftnens Stilhed. Men midt ude skød Strømmen bort, dyb, alvorlig, tankefuld, uden Lyd, og kun de svage Hvirvler, der kom og svandt og kom igen som Smilehuller paa en bevægelig Kind, viste, at ogsaa her havde det Frejdige og Tillidsfulde hjemme, og at ingen Rædsler skjulte sig i Dybet.

Junker Erik beroligedes, jo mere han saa paa Aaen og fængsledes af dens Løb. Han gik endnu et Stykke frem imod Strømmen, vendte sig derpaa og betragtede Omgivelserne.

Om det just var paa dette Sted, de To havde siddet igaar, det lod sig vanskeligt sige

Men her var allenfals Vandet, Træerne, som bøjede sig ned og kastede deres Skygger over det, Maanen, som nu stod netop dér over de mørke Kroner og sænkede sin Guldstribe ned over og delte Srømmen . . . . .

Og han følte sit unge Hjærte svulme og banke, som havde han noget meget urigtigt for. Men nu skulde det være.

Han tog sin Hue af med den lille Hejrefjær i, trykkede Dolken op til sit Bryst, satte den højre Fod frem, skiftede og satte den venstre frem, rakte den venstre Haand ud og sagde med høj Stemme, medens han knap turde se paa Vandet:

Du, Fe eller Nixe, hvad Du nu er; vil Du ikke nok vise dig for mig? —

Strømmen løb frem til Striben, dukkede under, kom op og løb videre.

Han saa' anelsesfuld ned i Vandet. Intet.

Atter og med højere Røst gentog han sine Ord.

Intet.

Da grebes han — først nu ret — af Stilheden, Ensomheden, af dette, at der aldeles Intet viste sig, ikke saa meget som en hvid Haand, ikke en lille Finger engang . . . . .

Han havde dog idetmindste haabet paa en lille Finger.

Han havde stemt Alt indeni sig og med Kunst. Han vilde have kunnet udholde endogsaa et hæsligt Ansigt; selv en rynket Hex vilde han have turdet se paa og adspørge. Han havde drevet sin Vilje op til en Mands Styrke. Nu, da Styrken intet mødte at kæmpe med, faldt den sammen og blev til et Barns Rædsel for sig selv, for den uhørte Dristighed at have villet fremkalde de overnaturlige Magter; og i denne sin Rædsel raabte han højt, ligesom for at bedøve sig ved Trods:

Du Hex, Du modbydelige, væmmelige . . . kom, hvis Du tør! kom og bring mig Besked om min stakkels Fa'r, som Du har trukket ned til dig!

Og han kylede i sin Lidenskabelighed Dolken ud i Aaen.

Men Vandene lukkede sig om Barnets Legetøj, og Strømmen skød videre, ustandset og udeltagende, videre paa sin store, støtte Vej.

En skræmmet Ugle fløj ivejret fra en Gren og udstødte sit skarpe Skrig.

Det var Alt.

Men det var ogsaa nok. Dette enkelte Skrig, som han igaar Aftes ved Tjenerens Haand havde hørt gentagne Gange og med klar Forestilling om, hvorfra det kom, at det var en

Natfugls Vagtsignal, dette Skrig gennemisnede ham nu.

Var det Aanderne, der blev varet ad, om at rejse sig og gribe den Dumdristige? Kom nu alle Spøgelser fra Ammestuen, fra Ternernes Sange i de lange Vinteraftner, fra den fordrukne Portvægters vildsomme Hjærne? . . . .

Tys, ja! der var de allesammen: Troldene, Alferne, Gengangerne, Vampyrerne, stimende igennem Skoven ind paa ham . . . . .

Dér var de med vrikkende Hoveder, med svævende Ben, med den grinende Pandeskal under Armen, med de vaade Flaggermusevinger viftende ham om Ørene . . . . . .

Jesus Maria! afsted!

Men de var efter ham. Dødningerne klaprede og raslede dér bagved, Dragerne fór ivejret med glimtende Haler under hans Fødder, og hør! dér var Helhesten, den forfærdelige Helhest paa de tre Ben, som dundrede i Gravgallop gennem Skoven . . . . .

Alle Hellige, hjælp! Hjælp, frels mig!

Han styrtede afsted, sprang som en jaget Dyrekalv gennem Underskoven, tørnede mod en Gren, faldt, rejste sig, vaklede frem, følte at han kom ned i en Grøft og op paa en Vej, i hvis dybe Hjulspor han væltede om — forat blive liggende . . . . .

Der var Ryttere omkrig ham.

Holla, hvem har vi dér? —

Han følte sig blive løftet ivejret; og da han saa' op, mødte han i Maanens Strejflys Fa'rbrorens Skikkelse, som bøjede sig frem over Saddelknappen og talte til sine Folk.

Fa'rbror .... hjælp! stønnede han.

Hvad i den kronede Uskyldigheds Navn! hvem giver mig en saa skøn Titel?

Det er mig .... Junker Erik!

Ih, Godaften, min Faarekylling; jeg tænkte dig snarere i din Moders Skørter. Hvor kommer Du fra?

Hun er efter mig, Fa'rbror; hjælp!

Hvad? allerede Fruentimmer! Det er godt begyndt. Hvem, maa jeg ellers spørge?

Hexen, Nixen, Havfruen, Helhesten ....!

Der blev en ustandselig Latter.

Stop! raabte Ridderen. Du tager Munden for fuld. Men sid nu op foran hos mig, saa klarer vel nok dit Æventyr sig. Blot Et: kan Du følge med hjem til Vort og blive dér inat?

Spørgsmaalet bragte Drengen fuldstændig til sig selv.

Jeg tør ikke, hvor gerne jeg vilde. Mo'r venter mig, og ... og ...

Naa ja, jeg tænkte det! mumlede den Anden. Saa faar vi ride dig ud af Skoven den næreste Vej. Hvad har Du saa bedrevet?

Drengen tav.

Fortæl mig blot! jeg skal saavist ikke sladre af Skole, og forresten kommer jeg ikke paa jeres Enemærker længer. Jeg har set nok idag!

Erik vilde alligevel ikke.

Hør nu, Dreng, jeg kan lide at man tier, naar man vil tie. Nu skal Du slippe for iaften, men da jeg har set, hvad for en rask Knægt Du er vokset op til, saa lov mig, at Du vil besøge mig. Du kan vel nok stjæle dig en Rallik ud af Stalden en Dag, naar Gaarden er til Skrifte hos Munkene; — det gaar jo dog paa undertiden, efter hvad jeg har spurgt. Og jeg kunde ønske at snakke med dig om Et og Andet. Vil Du?

Ja, Fa'rbror, jeg skal gøre mit Bedste. Men hør . . . . jeg kom nu nylig af med min Dolk derinde i Tykningen: Vil Du love mig at skænke mig en ny, naar jeg besøger dig?

Det skal jeg, min unge Hanekylling! lo Ridderen. Du kan ogsaa faa den straks . . . . .

Og han spændte sin Dolk fra Bæltet og gav sin unge Slægtning den med den passende Formaning, ikke at gøre sig selv Fortræd med

den, og bruge den eftertrykkelig, naar han vilde gøre en Anden Fortræd.

Og saa tog de Afsked ved Skovhegnet. Og ud over de maanebeskinnede Marker og Enge sprang Junkeren hjemad til Borgen. Han havde ingen synderlig god Samvittighed, men han havde bragt en Skat hjem med sig, og han lovede sig selv at gemme den godt for aarvaagne Øjne.

IV.

Ja lær mig kun Syllogismer,
og spær mig bag Ramser ind:
i tusind straalende Prismer
bryder sig Solens Skin;
den kalder mig ud,
den bringer mig Bud
om Livet, som jubler og sukker.
Kirken bestandig den kære Gud
fra Dagslyset udelukker.

De Helgenben mugner i Skrin og i Lagen, —
der er dog Martyrer hver Time paa Dagen;
naar Munken blot ser over Verden hen,
han finder vel ensomme Kvinder og Mænd.
Kirken blev grundlagt en Kvæld i en Stald;
naar den bliver for kunstig, saa staar den for Fald.

Han erindrede sig at have hørt Dommedagsprædikanten, der sad i Borgens Hundehul. En Dommedagsprædiken ventede ham nu.

Man afbrød øjeblikkelig Samtalen, da han traadte ind i Kammeret til Moderen og hendes Raadgiver.

Saa meget hørte han dog i Døren, at Farbrorens Navn blev nævnet. Det slog ham, at Domherren, i Moderens Nærværelse, brugte Benævnelser og førte sin Stemme saaledes, som han aldrig forhen havde gjort.

Og saa kom Prædiken.

Den var ledsaget af Minespil og Bevægelser, der kuede og lammede Drengen fuldstændig. Ærekærhedens og Trodsens Spændfjæder indeni ham fik end ikke Tid til at virke; hint Blik fra Vejen var over hans Hoved, og da han vilde bede om Skaansel og Bistand hos Moderen, fandt han til sin fuldstændige Haabløshed, at hun var fuldt saa forknyt som han selv; og det gik op for ham med den Hastighed i Iagttagelsen, som Barnets Gemyt ejer, at de begge vare i denne Mands Magt.

Ulydighed, Vanartighed, Omstrejfen trods Forbud, Alt straffes fra nu af paa det strængeste. Hvor har Du gjort af Dolken, som Du fik din svage Moder narret fra?

Under Inkvisitorblikket indviklede Drengen sig i et Næt af Modsigelser. Han gav kun halv

Besked; Mødet med Fa'rbroren og Optrinet ved Aaen vilde han for ingen Pris tilstaa.

Du lyver!

Junker Erik blev ildrød, og han sagde tænderskærende:

I vor Slægt har man aldrig løjet!

Svaret herpaa var et Slag i Ansigtet af den hvide Haand med de mange Ringe. Moderen hulkede højt, Drengen blev kastet udenfor og derpaa spærret inde.

I to Døgn varede hans Trods. Han fik ingen Føde, kun en Skaal med Vand.

Saa lukkede de op for ham; hans Blik var sløvt, han bad om Tilgivelse og kyssede den hvide Haand.

Der skulde nu tages fat fra Grunden. Domherren bragte en Lærer med sig fra Klostret til ham. Den hele Dag sad Junkeren indelukket med Munken og med store Folianter, Skrivematerialer, musikalske Instrumenter og sligt. Han hørte om Sommeren Fuglene synge derudenfor, om Vintren saa' han Solens Glans over de hvide Enge, han sukkede, han forsøgte Oprør, men da blev Overpræceptor tilkaldt, en Revselse paafulgte, ny Underkastelse, Sløvhed.

Han blev holdt stramt til Latinen; Kirkefædrene, Legendarier og senere Scholastikerne maatte han pløje. Han vandrede med Aristo-

teles op og ned i det uhyre Kirkerums Øde og maatte dreje sig omkring sin Tap i Rummet præcis som efter et Uhrværk, uden at ane eller forstaa hvad det drejede sig om. Han lærte at gøre en Syllogisme trods nogen Anselmus, han lærte endeløse Bønner og Ritualet paa Fingrene.

Ogsaa Musiken; paa samme Maade og efter samme Opskrift. Om man gav ham en Luth eller en Viola di Gamba, det kom ud paa Et. Han var lærenem og han lærte, Greb for Greb, Sats efter Sats, Canon og Fuga, og han instrumenterede, messede og sang det hele Litani fra Kyrie eleison til Agnus Dei og Miserere med.

Klosterbroderen, som her skulde lægge Grunden til den unge Vildes Indtrædelse i Kirken, var en bedaget Mand, der havde et usædvanligt godt Lov paa sig, fremfor de andre Brødre. Han forrettede sin Gerning med samme Regelmæssighed som Hammeren i en Stampemølle. Han var halvdøv og næsten blind, og brugte Glarøjne, hvad der i Begyndelsen fængslede Elevens Nysgerrighed og bragte en liden Afveksling i de lange Timer.

Junker Erik fandt ham uendelig hæslig, naragtig og urenlig. Det sidste var det værste. Det lange Skæg, hvori Hvidt, Gult og Rødt stredes om Hovedfarven, bar skiftevis Mærke

af Refectoriets og Borgens Søbemad. De nøgne Fødder svedte stærkt i Sommervarmen, og Hoserne om Vintren var næppe at foretrække. Skøndt gammel Skolasticus og en lærd Mand, holdt den ærværdige Broder sig ikke for ringe til paa sine Vandringer frem og tilbage mellem Klostret og Borgen at indsamle milde Gaver. Hans store grove Kutte havde i sine mange Lommer Plads til Alt efter Aarstiderne, Fjerkræ og Pølser, Bagværk, Æbler eller Løg. De sidste fortærede han daglig i Timerne hele Aaret rundt. Han havde stedse Snue, og erklærede, at det var som Lægedom herimod, at han brugte de stærktlugtende Midler. Stundom gned han Næsetippen ind dermed, saa at den skinnede som Portvægtrens; og endda var han en sober Mand.

Junker Erik var i Begyndelsen ofte nær ved at faa ondt. Men man kan vænne sig til en Del.

Hvad han derimod aldrig fik vænnet sig til, og hvad der især foraarsagede ham Lede og Ækelhed, det var en vis stram Lugt, saaledes som man ofte træffer den hos ældre Skaldepander, hvis Hud er tør med Ansats til Skæl.

Og saaledes sled han Tiden til ind i Ynglingealderen.

Han havde gentagne Gange prøvet paa at afkaste Aaget. Men det var blevet straffet ubønhørligt, og han var faldet til Føje, lydigere og sløvere end før. Moderen saa' paa ham, tav, sukkede, vendte de smukke Øjne mod Himlen og nedbad dens Velsignelse over ham. Da han var bleven ganske lydig og spag, kælede hun for ham i Smug, men saasnart han, i Tillid til at hun vilde tale hans Sag, vovede sig frem med en Bøn om lidt mere Frihed, om at laane en Hest og sligt, blev hun ængstlig og henviste til al den Lykke, der vilde følge for dem begge, naar han nu efter Prøvetid kunde blive en lignende from og nidkær Mand som Domherren.

Han gøs, vendte sig om og gik slukøret tilbage til sine Pensa; og saasnart Overpræceptor kom, ramsede han disse op med nedslaaet Blik, og fik et smukt indbundet og forsiret Breviar i Flidsbelønning.

Da Hagen begyndte at dunes, opdagede han med sig selv, at han var bleg, ranglet, ingen Kræfter havde, men derimod Tilbøjelighed til at dukke forover, og at han hyppig led af Susen for Øren og Svimlen for Øjnene.

Han klagede sig til Moderen, og hun blev bekymret og talte med hans Formy[illegible] Denne tog i Førstningen Sagen med [illegible]

erklærede, at det genstridige Kød netop i den Alder kunde taale meget. Senere mente han dog, at nu, da Aanden var gjort spag, maatte man støtte Legemet i dets Gerning at trælle for Aanden.

Saa fik Jørgen Tilladelse til, under strænge Forskrifter om Vejens Længde og Turenes Udstrækning, at ride med den unge Herre. Men da Maalet en Dag blev overskredet, forandredes Rideturene til Legems- og Vaabenøvelser i Borgens Have. Dér kunde man have Opsigt med begge.

Jørgen var forsigtig. Junkeren forsøgte baade at true og underkøbe ham til at give sig mere Frihed; men den gamle Tjener havde for længe siden sat sig ind i Tingenes Gang. Han vidste, at en Domherre, der overtager Ledelsen af et Gods og Opdragelsen af dettes Arving, har bestemte Planer; at han ikke vil krydses i disse Planer, at han med sit store Tilhæng i Bispestad og Kloster er Egnens mægtigste Mand, og Gud trøste den usle Tjener, der vilde handle paa egen Haand. Han vidste, hvad Gejstlighed var, hvorledes den ene Haand stedse greb i den anden og dannede en Jærnring .... han vidste meget; Borgens Brød var godt at æde, hvorfor skulde han, Jørgen,

lade sig smide paa Porten, maaske ovenikøbet piskes, saa gammel han var?

Vilde Nogen tage imod ham, hvis dette skete? Ja maaske Fa'rbroren, som Junker Erik hemmeligt gik og hviskede om; men der førte man jo et Liv, som enhver rettroende Tjener maatte korse sig ved.

Nej, den gamle Tro og det gamle Brød, det var og blev dog det bedste! Hvorledes var det ikke gaaet den salig Herre, som stod op imod den rette Kirke?

Den gamle Tjener sænkede sit buskede Bryn og kneb Øjet tæt sammen derunder:

Naar vor Junker — hviskede han for sig selv — først bliver Domherre og faar sig et smukt Kanonikat i Præbende, saa lad dem ogsaa have opspist Borgen her til den Tid. Saa er jeg jo snart død og borte; og den unge Herre . . . . ja man kan igrunden tage sig større Friheder indenfor Domkapitlet og den lange Kjole, end man kan som slet og ret Herremand.

Og dette nøs Jørgen paa, og saa raabte han:

Kom an, Junker! fald ud igen og saa dæk Jer for mit Dobbelthug med Stød mod Struben . . !

Borgens Hjulmand havde forfærdiget et Par smukke Rapirer af Egetræ med Kurvefæste og omviklet med tynde Jærnbaand.

Disse brugtes ved Øvelserne. Blanke Vaaben vare strengt forbudte.

Og Jørgen, som fra sin Ryttertjeneste med Stolthed erklærede at kende »hele Monsuren«, underviste daglig Junkeren, og snart begyndte Rødmen at vende tilbage i dennes Kinder, og Ben og Arme syntes atter at kende deres rette Brug og understøtte Kroppen, istedetfor at slænge eller dingle ved Siden af og under den.

Ogsaa blev der løbet, sprunget og klatret — at sige af den Unge, medens Læreren med stram Alvor saa' til og nikkede.

Saadan stod de en smuk Eftermiddag, da Timerne i Taarnkammeret var endt, nede i Haven paa en liden Græsplet, beskygget af Buske.

Da saa' Jørgen Domherren komme ved Fruens Side langsomt ned imod dem gennem de snørklede Gange.

Læreren vilde have holdt op, indtil Parret var gaaet forbi, men Eleven var i Hede og agtede ikke hans Vink.

Kom an, kom an! dæk dig, Jørgen . . . . Ser Du! det traf . . . .

Domherren standsede, Fruen ligesaa. Hun saa' sky fra sin Ledsager over paa sin Søn, som havde kastet Kofte og Hue og som ikke havde Syn eller Sans for andet end Legen.

Domherren rynkede Panden. Denne Iver var ham lidt for stærk; han vilde træde til, men betænkte sig . . . .

Han var Adelsmand. Da han var Yngling, spillede Kaarden ligesaa vigtig en Rolle blandt de unge Kanniker som Breviaret, ja muligvis en større. Muligvis var der andre Ting, som sammen med Kaarden havde gjort Kirkefædrene og Messen Rangen stridig; hvorom Alting er, saa var her to Personer, der fægtede . . . . .

De fægtede jammerligt.

Den hvide Haand med Ringene fornam en saa underlig Kløe. Denne Haand havde i Udlandet og hjemme været blandt de dueligste. Fingrene begyndte at krumme sig, og Haandleddet drejede sig ud og ind . . . .

Hvilke Brændehuggere! og de uskønne Stillinger af Benene! . . .

Det var simple Soldater, Trosknægte, som sloges.

Holdt! raabte han og traadte til.

Eleven fór øjeblikkelig sammen ved denne Stemme og sænkede Rapiren.

Giv hid! befalede Domherren. Saaledes lægger man sig i Dæk . . . . og saaledes . . . . men Du mangler jo Dolk . ! . . en Adelsmand træder aldrig i Mensuren uden Dolk; den tager

han Paraden med, naar Vaabnet er saa stort som spansk Rapir . . . . . Fransk Stødkaarde, eller den liden italienske, kan afgøre det uden Dolk . . . . dog er det bedst at have den ved Haanden; man er altid sikrere!

Her saa' han smilende til sin Dame.

Frue, I undres, som jeg ser. Men Kirken bør kunne føre Sværdet — og ikke føre det forgæves. Hvis I altsaa tillader . . . . . .?

Han gjorde et høfligt Buk og vendte sig atter til sin Myndling, som ikke ret vidste, hvad Ansigt han skulde sætte op til denne Metamorphose. Jørgen havde valgt at se ligesaa udeltagende ud, som det Pæretræ, hvorpaa han havde hængt sin udskaarne Trøje.

Nu, hvad nøler Du efter? raabte Præceptor, som havde indtaget sin Plads i Jørgens Sted. Bryd en Gren af Busken, tre Haandsbreder lang, og tag den i venstre Haand; ser Du . . .!

Han brød selv en Gren af og stillede sig op.

Junker Erik blev rød op over Tindingen. Han var lige paa Nippet til at raabe, at han nok skulde skaffe en Daggert; han havde jo Fa'rbrorens endnu i omhyggelig Forvaring. Men han besindede sig itide, kastede et triumferende Blik til sin afsatte Lærer og et straalende til Moderen, og saa stod han dèr parat med Dolk og Sværd.

Lektionen begyndte. Eleven gjorde nogle Fejl, Læreren rettede, blev hidsig og førte et ublidt Stød mod det blottede Sted.

Junker Erik blev bleg af Harme over at føle sig saa kejtet. Hans Øjne begyndte at lysne, han svor ved sig selv at ville passe paa; han opfangede hurtig de givne Vink og anvendte dem baade i Parader og Stød; hans slanke, endnu næppe symetrisk udviklede Legeme fik den legende Leopards Bevægelser; han klemte Munden sammen for ikke ved et Skrig at røbe den Glæde, som Vaabenlegen indgød ham; hans Blik blev som en Fægters, aarvaagent og stivt paa samme Tid.

Djævel til Unge! mumlede hans Lærer mellem Tænderne.

Der fulgte nu hurtigere og hurtigere ovenpaa hinanden de mere sammensatte Stød og Finter. Læreren glemte næsten at han havde en Begynder for sig, og Begynderen gjorde sig den optænkeligste Umage for at han skulde glemme det. Det var ikke Aristoteles, dette.

Domherren havde vist sit Stød og trukket sig tilbage uden Dækning, i den Mening at ville gjentage det endnu en Gang for Eleven, førend han lod følge Ripost.

Men Junker Erik havde allerede opfattet baade Finte, Stød, Spring, Parade og Ripost; hurtig som Lynet gjennemløb han den hele Scala, Domherren formaaede akkurat at afbøde det Voldsomste i Udfaldet, Elevens Træsværd knak midt over, og den splintrede Stump borede sig med Kraft ind i Lærerens Skulder, oprev Silkekraven og løb rundt om Halsen, ridsende Huden helt op mod Øret.

Moderen og Jørgen styrtede til. Junkeren laa paa Knæ, Domherren vilde have kastet sig over ham, men Kvindearmen var dennegang mellem ham og Sønnen.

Du faar ikke Lov . . . Kære . . . slip ham . . . hører Du . . . jeg bønfalder! . . . for min Skyld . . . for din egen . . . !

Hun havde flænget et lidet Tørklæde i Stykker og standsede dermed Blodet, som piblede frem af Domherrens hvide, smukke Hals. Han bed sig i Læberne, tog hende hæftigt om Haandledet og trak hende bort med sig, idet han talte hende haardt til.

Stakkel! hviskede Jørgen og saa' med et langt Blik efter Parret.

Han havde hørt hendes Ord, disse Ord, der sagde saa meget.

Men Junker Erik havde intet hørt.

Han laa endnu knælende paa samme Plet, og ventede, bedøvet af sit Uheld, lammet af Frygten, at modtage et Slag, som maaske vilde blive dræbende.

Kom nu, Junker; han er væk. Lad os gaa ned bagom Stalden ved Grisene; dér søger han os næppe for det første! sagde den gamle Tjener.

Tiden gik; atter var der Foraar derude.

Det blev bestemt, at Junker Erik skulde følge med Domherren ind til Bispestaden, for dér i Klosterskolens Quadrivium at faa samlet sine Kundskaber, og saa afgives til umiddelbar Tjeneste ved Domkirken under en Kanniks Opsyn.

Men førend dette kunde bringes i Udførelse, kaldte en almindelig Forsamling af den højere Klerus Domherren bort fra Borgens Nærhed. Højere oppe i Landet, nordpaa, skulde der varetages vigtige Sager Adel og Gejstlighed imellem til fælles Optræden mod den fælles Fjende.

Det var Alt, hvad Moder og Søn fik at vide; men det var tilstrækkeligt for den sidste. Et Frihedsbrev udstædt for flere Dage, inden det Værste kom: Afrejsen fra Hjemmet og Opslugningen af Kirken — det maatte nydes.

Saa stod han dér midt i Foraaret, pludselig fri — uden at vide, hvad han skulde bruge Friheden til.

Den gamle Scholasticus havde allerede faaet Afsked og pakket sig. Domherren var borte, og Moderen — ja den stakkels Moder! hun var begyndt at blive saa bleg, og hun gik kun sjelden udenfor sin Kammerdør, men tilbragte største Delen af Dagen ved sin Bedepult.

Hvorledes dette var muligt, kunde han allermindst nu begribe.

Dér stod han selv, aandende lutter Foraarsluft, for første Gang i flere Aar fri, sin egen Herre, Borgens Herre.

Farbrorens Dolk var nu taget frem og hægtet i en Sølvkæde, som omsluttede Junkerens fine Klædeskofte med de smaa Puffer for Skulder og Albu. En grøn Fløjels Hue, prydet med en gylden Kvast, sad over hans lyse Haar, der laa langt og glat ned ad Nakken men foran til var skaaret kort og lige af over Panden. Han havde lange Hoser, vævede af blød Silkeuld, der sad stramt over Benene, og paa Fødderne havde han sin Faders Jagtstøvler, der kunde snøres op langs Siderne. Han havde efter indstændig Anmódning faaet Moderen til at give sig dem; og passede de end ikke ganske, saa var det for det første

Faderens, for det andet kunde man hjælpe lidt paa dem ved at stikke Blaar i Snuderne, og endelig saa var det Jagtstøvler.

Jagtstøvler!

Selve Navnet lo Foraaret lige op i de dejlige Øjne. Jagt, Foraar! Der er intet at jage, intet af Betydning. Men man jager uden noget Øjemed, blot afsted over de sivende Enge, der nu spættes med Blomster, gennem de underlige Skove, hvor der ingen grønne Blade endnu er, men hvor det Hele staar bristefærdigt, lige paa Nippet til at plapre ud med Historien: Gud! Tænk! inat var 'et at . . .

Dejlige Foraar! Ikke dette Foraar med alle grønne Kyser og Huer svungne for Vinden, med et fra Millioner Munde udraabt: Leve, Leve højt! Ikke Foraaret, hvor hvert Blad er en Triumffane, et Silkebanner, flosset, spindelvævsflimrende i Kanten, saa blødt, saa indbydende fint, som Dunene over en svulmende Piges Mund, naar man med den lykkelige Elskers kække Greb om Nakken drejer det glade Ansigt lige mod Dagslyset og Solen, førend man kysser.

Dejlige Foraar! langt dejligere end Kyssets Foraar!

Foraar, som ingen Tid er, som har Tid til Alt, Tid til at erobre en Verden, der endnu

ikke er men blot stikker den første, lille Spids af en nikkende Nissehue over Jorden og raaber: Her er jeg alligevel!

Dejlige Foraar, som ikke kysser men som længes efter at kysse!

Han stod dér rank og slank; Skuldrene begyndte at strække sig udefter, Lænderne at tættes og fæstnes. Benene var elegante, fine i Linjen, som en ung Hjorts.

Jørgen! raabte han med Haanden ved Dolkefæstet; fortæl mig noget om Egnen; i disse lange Aar har jeg jo levet som et Murmeldyr. Jørgen!

Der var Borgherre-Betoning i den Stemme, hvormed han kaldte.

Jørgen kom springende. Han saa' paa Junkeren, og strøg Huen af sig.

Vilde den unge Herre noget?

Jeg vil have, at Du skal fortælle Løst og Fast, hvad der er sket her paa Gaarden og Egnen i de sidste Aar!

Jørgen svingede sin Hue frem og tilbage og satte den sluttelig paa Hovedet. Det var en betydelig Opgave, men han tog fat.

Vor gamle Vægter — ja det véd Junkeren forresten selv — han døde nu nyssens; det var Fluer, der var gaaet i Hovedet, sagde de.

Det véd jeg!

Men saa er der ham, Mads Somikkel, Krybeskytten, som Junkeren nok kan huske?

Javel, hvad han?

Han faldt da paa sine Gerninger. Klostrets Jæger stak ham igennem med sin Kniv — lad mig se, akkurat som igaar for fjorten Dage siden.

Nej virkelig! hvor tog de ham?

Oppe i den gamle Grusgrav tæt udenfor Skovhegnet ved en død Buk, som han just havde givet Fangsten; han fik selv Kniven i sig her lige ved Lysken, men Jægeren havde et slemt Slag over Øjet. Nu stjæler Mads ikke længer, hverken fra os eller fra Munkene!

Det Skarn; ham er sket hans Ret! sagde Junker Erik uden Betænkning. Men sig mig, Jørgen, siden Du taler om Mads, der var en anden Mads, en skikkelig Mand, ham Kulsvieren i Vesterskoven med den syge Kvinde og alle de mange Børn; kan Du erindre, at vi ofte saa' ind til ham, naar han passede Milerne, og at vi havde Brød og Flæsk og Gryn ud til ham, naar Vintren stod for Døren? Er der Nogen, som har betænkt ham, medens jeg har været i den latinske Klemmehærke?

Med Skam at tale om, Herre, saa er han nok slaaet i Glemmebogen. Nu i Vinter hørte jeg at Konen skulde være saa meget ussel, og

han har vel havt sit Stræv med alle Ungerne. De gemene Folk faar dem ogsaa ude over al Maade — hartad som Svinene, Herre!

Junkeren stampede i Jorden.

I gemene Folk er altid værst mod hinanden! Du gaar straks til Fadeburet og faar den gamle Rævebælgspose stoppet med saa megen Fetalje, som den kan rumme. Og saa sadler Du op to Heste, at vi kan komme afsted til Kulsvierens.

Tjeneren tøvede.

Junkeren faar tilgive, men jeg har strænge Ordrer . . .

Hvad?

Fra — fra Domherren. Ikke en Hest ud af Stalden, uden hvis Fruen skulde behøve det for sin egen Person!

For Djævlen! bandede den vordende Kannik.

Ja, Herre, det er Fanden til Regimente her, men . . . tag det ikke fortrydeligt . . . naar det nu engang er saaledes . . . Betænk, Herre — det er rart nok at ride, men . . . naar vi nu begge To skulle i saa megen Ulejlighed derfor siden . . .?

Du har Ret, Jørgen! Altsaa tager vi Posen paa Nakken og marcherer afsted, ligesom den hellige Laurentius; kun med den Forskel, at han tog endog fra Tiggere for at gi' til en

Kirke, medens [illegible]
til en Tigger [illegible] —

Og den [illegible] selv og den [illegible]

Og saa kom [illegible]

Det var [illegible] Græstørv [illegible] Hytte laa. [illegible] redes allerede [illegible] ten saa's [illegible] Muldvarpeskud [illegible] Røgen [illegible] eftermiddag som lange [illegible] ind i den brune Skov.

Et Par halvvoksne Drenge, magre, blege og med gammelagtige Ansigter gik i Tavshed og klappede paa Miler med en halvforkullet Skovl, andre, mindre børn, Drenge og Smaapiger, laa i Laser omkring de rygende Jordovne, varmende sig ligesom et Kuld Grise; et Par enkelte stod, næsten nøgne, med Fingrene langt inde i Munden ved Hyttens Dør, hvorfra de ved de Fremmedes Komme forsvandt saa sporløst som Dyrekid i Skoven.

Her ser i Sandhed kun lidet ud, som om der kom Besøg af andre end Hunger og Død! bemærkede Junkeren. Min Moder plejede dog

tidligere, véd jeg, at sørge for Staklerne her paa Egnen, saavidt hun formaaede, men . . .

Den naadige Frue har valgt det, som er bedre endnu, end at sørge for Tiggerfolk og Trælle; hun sørger for sin Sjæl — og for den salig Herres! sagde Jørgen.

Junker Erik kastede et Sideblik paa ham. Men Tjenerens Ansigt forblev stramt og uigennemtrængeligt.

Saa stødte de Døren op og traadte ind.

Junkeren maatte staa krum. Dér sad Kulsvieren paa en Brændeknude, sløvet, stirrende stivt hen for sig mod et Leje af Lyngris og muggen Halm. Paa Lejet under nogle Pjalter laa hans Kvinde; et gult Ansigt, med overvættes store Øjne under mørke Haartjavser, stak frem fra de smudsige Pjalter, og en Arm, det bare Skind og Ben, famlede mod en Bylt over Brystet, som efter en Klynken at dømme maatte være et Pattebarn.

Junkeren hilste Gudsfred, men Vejret forgik ham næsten.

Mads saa' op uden at rejse sig.

Først da han i nogen Tid havde betragtet Ynglingen og fra ham set over paa Jørgen, gik der et Glimt over hans sværtede Pande; han trak Lemmerne til sig, lettede paa sig og 'p.

Jeg véd ikke, om mine Øjne er bleven dumme eller jeg ser Genfærd, men er dette ikke Herskabet derude fra Holmen?

Jeg er Junker Erik! var Svaret.

Ak, naadige Herre, tilgiv en ussel Stodder, men er I virkelig ikke Jer Fader? — Er I kanske den lille, naadige Junker . . .?

Erik maatte smile imod sin Vilje.

Naa, min gode Mads, lad nu det være godt. Jeg er kommen med nogle Sager til dig; her er en Potte, her er Gryn, Malt, Flæsk, Brød — og Honning til din syge Kvinde dér. Nu kan I straks begynde at koge nogen Kvældsmad!

Han havde søgt at tale saa oplivende som muligt. Men da de store, stumme Øjne derhenne fra Pjalterne begyndte at blive talende og stirre paa ham, slog den spøgende Tone Klik.

Jørgen pakkede ud af Ranslen. Kulsvieren saa' paa ham, paa Varerne, en efter en, paa Ranslen, paa Lerpotten og paa Jørgen igen. Det var et Blik som fra en Skibbrudden, der er taget op af Havet og er kommen paa et Dæk.

Han gav sig til at beføle Sagerne. Jørgen nikkede til ham.

Tag for dig af Retterne, Mads!

Er det . . . er det til os, dette? Saa lønne Himlen dig, Jørgen, at Du tænker paa os Uslinger!

Jørgen tog med stor Sindsro imod Takken, men da han mente, at hans unge Herskab ogsaa burde have sin Del, saa skubbede han til Mads og pegede paa Junkeren, der stod og betragtede den stakkels Kvinde, i hvis Øje Feber og Sult tindrede omkap med en næsten rædselsfuld Anstrengelse for at kunne begribe det sidste Mirakel: dette, at der var Nogen, som vilde give dem Mad!

Med et Hyl som af en Hund sank Kulsvieren ned paa Jordgulvet og kyssede Sømmen af Eriks Kofte:

Sant Kristoffer og Guds Moder og alle Hellige gengælde Eder det, Herre. Ak, det er ligesom den salig Herre; han var ogsaa god mod os, endda vi ikke var fuldt saa usle paa den Tid; og den naadige Frue var ogsaa god mod os — saa længe hun kunde, saa længe hun kunde, Herre. Gud tilgive mig, jeg siger jo intet paa den naadige Frue, men denne Vinter . . . aa, det er rædsomt at sulte saadan . . .!

Naa Mads! sagde Jørgen med sin tørre Stemme; se nu at faa Potten over Ilden og noget i Skrutten paa Jer allesammen. Det er

bedre end at klage sig, nu da I dog har Føden.

Imidlertid var Døren bleven spærret af de sammenstimlede Børn. Paa et Vink af Fåderen sprang en Dreng afsted for at fylde Krukken med Vand, medens en halvvoksen Tøs, der ikke havde andet paa end en stumpet Særk og en Klud om Lænderne, gav sig til at gøre Ild med Kvas paa den Arne, der saa længe havde været kold.

Junker Erik stod og saa' til. Jørgen var utaalmodig.

Som det gaar hos Fattigfolk, naar den uventede Hjælp kommer, saa strømmer Ordene over Læberne, som før vare fast lukkede i forpint Haabløshed.

Mads lod Munden løbe.

Erik afbrød ham. Pattebarnet henne paa Pjaltelejet skreg højt. Moderen mælede endnu ikke en Stavelse; kun naar hun forsøgte at løfte Hovedet, undslap en hul Stønnen hende, og hun trykkede Barnet ind til sit nøgne Bryst, der var saa goldt, saa vissent, at Herregaardens Søn tog Øjnene til sig.

Ikkedestomindre pegede han derhen:

Men din Kvinde, Mads, og Barnet . . .?

Ja! sagde Mads, medens han skar Flæsket i Skiver, og nu og da graadig tog en Mund-

fuld af Sværet: det er kun grumme ringe med hende og Noret; nu har der ikke været Mælk i Brysterne i de sidste fire Døgn . . .

Men Barnet da? hvad har Barnet faaet? —

Ja, hvad véd jeg. Den maa vel og krepere!

Giv den Mælk, Mælk af en Ko! raabte Junkeren.

En Ko? sagde Mads med Munden fuld. Vor eneste tog de i Høst fra os, da de kom forat inddrive Klosterskatten. Vi maa love for Aaen herinde i Skoven, hvorfra Børnene kan bringe en Ret Fisk hjem med sig; thi ellers var vi kreperede alle af Sult. Kullene er der Ingen, som giver noget for; det betaler sig knap at holde to Miler i Brand nu, mod alle elleve i forrige Tider. Nej, uden Aaen var vi kreperede . . . !

Nok, nok! afbrød Erik; men hvad er det Du taler om Klosterskat? Kommer Munkene her ikke med milde Gaver? ser ikke Broder Andreas, som er lægekyndig, til din syge Kvinde? —

Milde Gaver? . . . syge Kvinde? . . . nej, Skatter og Tynger ser de Godtfolk efter, og jeg faar endda love, at hun derhenne er saa ringe, som hun er, for ellers saa' de vel efter

hende med, og lokkede hende, som de gør ved Fruentimmeret overalt paa Egnen!

Erik blev rød:

Jeg forstaar dig ikke; hvor kan I svare Afgift til Klostret, naar Hytten her ligger paa Borgens Grund?

Jørgen gav sig til at blinke til Kulsvieren, men denne saa' det ikke.

Men, Herre! sagde Mads; denne vestre Del af Skoven ind til Aaen og de to Dages Pløjeland, som støder til Hegnet udenfor, er jo lagt ind under Klostret, efter at den naadige Herre er død.

Erik saa' forvirret hen til Jørgen. Den gamle Tjener rystede ivrigt paa Hovedet.

Bryd Eder ikke om, hvad han siger, Junker. Sulten har gjort Mads skørhovedet! . . .

Og dermed tyssede Jørgen paa Kulsvieren og vilde drage sit Herskab med sig. Men nu udstødte Konen henne paa Lejet et Skrig og holdt det spæde Barn ud fra Brystet med et krampagtigt Tag.

Erik saa' derhen. Der flød Blod fra Brystvorten. Barnet havde som en Vampyr suget sin Moder.

Nej, brød han ud; dette raaber mod Himlen. Tag Honningkrukken, Jørgen, og giv Barnet . . . det vil ikke . . . nu saa giv Mode-

ren. Ak, Jørgen, dette er forskrækkeligt; Mælk maa vi ha'e; lad Drengen dér springe hjem til Holmen og sige fra mig i Fadebur og Stald, at de flyer ham en Spand. Og kom saa hver Morgen og hent Mælk og Fødevarer saa længe . . . saa længe . . . ja, det er sandt, jeg skal jo bort. Jørgen, kan vi ikke købe dem en Ko?

Jørgen rystede afvisende paa Hovedet.

Herre, lad os gaa!

Nuvel da, jeg mægter heller ikke mere; se Barnet, Jørgen, det er jo et levende Lig, og hvor gammelt det ser ud! Nej, en Ko skal de have. Kom her, Mads; tag dette og dette, og gaa til Landsbyen til Bissekræmmeren, han køber vel nok slige Sager af dig; Du kan hilse fra mig, ifald han tror Du er en Tyv! —

Han havde ilsomt hægtet Dolken fra Sølvkæden. Vaabnet stak han ind paa Brystet, Kæden gav han den af Taknemlighed næsten fjollede Kulsvier tilligemed sin Fløjels Barret med Guldkvasten. Han forklarede Staklen disse Tings Værdi, rev sin Kofte og sit Ben til sig, som den Anden, krybende lig en Hund henad Jorden, stadig vilde kysse, og sprang saa ud i det Fri med Jørgen, der sindig havde stukket den tomme Rævebælg under Armen for dog at bjærge noget ud af Ødelæggelsen.

De gik en Stund, uden at Erik lagde Mærke til, hvad Vej de tog. Tilsidst sagde han:

Hvad siger Du til dette, Jørgen?

Jeg siger, at det er godt, at I [illegible] er Herre til Borgen straks, for saa slipper I ve[illegible] baade Folk og Fæ der for at [illegible] Fattigdommens Unger, sagde Jørgen graven.

Erik tav atter en lille Stund, saa ytrede han:

Véd Du, hvad jeg tænker paa? Jeg tænker, at det dog maaske er godt for nogen, at de vil gøre mig til en gejstlig Mand. Saadanne Folk kunne virke meget mere omkring iblandt Menneskene, end en lille Herremand nu om Tider; og Kirken har vistnok meget [illegible] at gøre god?

Det har den vist, sagde Jørgen tørt.

Og atter gik de i Tavshed. Den svale Luft i Skoven begyndte at køle lidt paa Junkerens bare Hoved. Han sagde:

Fattigdom er dog en skrækkelig Ting, Jørgen? . . .

Ja nok! det er især de mange Børn.

Ak ja, Jørgen; men Børn er nu engang Vorherres Gave! . . . .

Saamæn! sagde Jørgen og brød en Kvist af, hvormed han gav sig til at tromme paa Rævebælgen.

Atter gik de lidt.

Saa standsede Junker Erik, knyttede sine Hænder og stødte Foden i Faderens Støvler haardt mod Jorden:

Jørgen, jeg kunde hade Gud den Almægtige, fordi han tillader at der lever saa mange Mennesker i Elendighed, uden at de vistnok have forskyldt det mere end vi andre. Jeg kan ikke fatte, ikke begribe det; og jeg kan ikke taale at se disse Folk lide saaledes; og jeg kan især ikke taale at se de ganske smaa Børn ... de idetmindste lide dog vel uskyldig!

Hør nu, Junker! sagde Jørgen, det kommer i Alt an paa, hvorfra man ser de Ting. I ser dem oppe fra, jeg ser dem nede fra. I har ligget i en Vugge med Bolstre og Blaar, jeg har ligget — omtrent i et Hul, som vi nu kom fra. Vi var et Dusin halvnøgne Stykker, som daglig raabte paa Brød; jeg har vænnet mig til den Ottesang. Min Fa'er var ovenikøbet ikke et skikkeligt Skrog, som denne Mads. Han huggede til os og til Mo'er med, naar han fandt for godt. Min Tvillingbror skulde stedse klyve i Træer; saa faldt han ned og slog Ryggen. Han var da paa ellevte Aar; han døde af sin Skade, da han var sexten. I fem Aar passede jeg ham, trods Fa'er stundom vilde smide ham paa Møddingen. Jeg delte mit Vand og mit Brød med ham; Stakkel,

han aad ikke sin Halvpart. Jeg delte hver Nat Leje med ham paa nogle gamle Ærteris med Klude over. Over Lænden var der gaaet Hul, og Skaden aad sig videre og videre; Ædder og Urenhed løb i Et væk af Saaret; han stank som et-Aadsel, og han saa' ud som en Benrangel — meget værre end som Konen derinde og Patteglutten. Men han var min Tvillingbror, og hans Øjne fulgte mig stadig, endog da jeg havde betænkt at løbe min Vej. Jeg kunde ikke, jeg maatte tilbage og pleje ham; og jeg lukkede hans Øjne; — de andre havde tabt Taalmodigheden.

Ser I, Junker Erik, I kan ikke taale at se paa den Elendighed. Nej, vistnok, de havde det som i en Svinesti derinde hos Mads. Men naar man selv er kommen fra Mosehullet, saa er man ikke saa øm over de andre fra Mosen.

Men glem nu ikke, naar I er bleven saadan stor Kanonikus og Domherre, ja maaske Domprovst og Bisp, at Manden i Mosen hedder Mads og Mikkel og Morten, og at han altid er at træffe hjemme! —

Den gamle Tjener gav sig herved til at fløjte, hvilket var ganske usædvanligt for ham i sit Herskabs Nærværelse. Erik agtede ikke derpaa, han gik med sænket Hoved, og Vinden

legede med det lange, glatte, lyse Haar, som var smukt nok til ikke at behøve Fløjelshylster.

Ellers kunde jeg forresten nok sige Eder noget andet, fortsatte Jørgen med en lidt godmodigere Klang i Stemmen. I vilde derhjemme vide Besked om Folk paa Egnen, gamle Venner og Kendinger. Jeg kommer da, siden vi taler om al denne Jammer og Besværlighed, til at tænke paa vor gamle, tykke Boel, som igrunden saa' mig til bedste paa Gaarden ved saa mangen Lejlighed. I véd vel, at hun rejste til Munkene og tog den lille, sortøjede Taske, Ane, med sig? Nuvel, jeg saa' hende forleden paa Klostret, hvor jeg var redet i Ærind for Domherren. De havde smidt hende ud i et Udhus paa noget Tørvesmul, hvor hun laa og skulde af med Livet formedelst den slemme Syge. Hun var ikke lystelig at se til, og Ingen vilde gaa til hende, al den Stund hun dog havde betjent saa mange af de ærværdige Brødre i sine Velmagtsdage. Jeg gik derud og gav hende en Skaal Vand med Æddike i og slog tre Kors for hende, og saa rejste Djævlen af med hendes Sjæl. Men Tak fik jeg dog og hendes Velsignelse med — skøndt hun vel næppe havde megen at gi'e af. Naa! Skælm giver mer, end han har.

Se, det var nu den tykke Boel! —

Hvad er det, Du snakker? sagde Erik fortrydelig. Du blander Alt imellem hinanden; man mærker, Du ikke er stiv hverken i Dialektik eller Rhetorik!

Herren fri mig! sagde Tjeneren.

Erik smilede:

Men sig mig, Jørgen: den slemme Syge, er det da saa farlig en Syge den?

Tjeneren saa' forskende paa Ynglingen. Saa plirrede han med Øjet:

Allehelgene fri Eder derfra, saa langt et Liv, der er Eder beredt! Det er en Syge, som ellers skriver sig fra de høje Herrer, Konger, Kardinaler, Riddere og slige; det blev idetmindste sagt i Felten. Munkene har vel indforskrevet den derfra, og nu lader den til at kaste sig over de ganske gemene Folk, Fadebursterner og Vaskekvinder . . . Prosit Mahlzeit!

Junker Erik saa' paa Tjeneren med troskyldige Øjne og strøg det bløde, tunge Haar med Haanden; derpaa vendte han Blikket adspredt omkring.

Men, Jørgen! raabte han. Vi gaar forkert. Hist har vi Aaen igen gennem Træerne, og dér ligger den gamle Vandmølle . . . .

Rigtig, Klostermøllen! sagde Jørgen.

Nej, Skovmøllen, vor, Borgens Mølle! raabte den Unge.

Ja saa maa Klostret have købt den af den naadige Frue, rettede Jørgen sig hurtig; thi Møllen dér maler de hellige Fædres Mel, og Møllerkonen er ingen anden end netop den sortøjede Ane, som løb væk med Boel, og som man siger at Prioren fik taget ud af Refectoriets Stegers, førend det gik helt galt, og giftet hende med deres egen gamle Vandmøller. Han er forøvrig fordrukken, og hun . . . naa, Gud bevare min Mund, jeg siger ikke Ondt om Nogen, allerhelst ikke om Nogen, som jeg har tjent i Gaarde med!

Skal vi gaa ind og besøge Ane? spurgte Erik.

Man kan jo prøve det! sagde Jørgen nølende.

Saa gik de ind.

V.

Jeg kaster mig ud i Vaaren,
at se, om dens Bølger vil bære;
fyndig og ubeskaaren
prækes dens lyse Lære.
Frygtsomme Hjærte, du tøver endda!
Stemmer jeg hører, hvor kommer de fra?
der er Toner, som vækker et Blus i mit Sind,
der er Øjne, som dækker med Purpur min Kind.

Du Lille skal vide, at Vaaren er stor,
dens Lære rummer den ganske Jord,
de laveste Drifter, den højeste Flugt, —
intet, slet intet er udelukt.

Der var Ingen hjemme i Møllen.

En søvnig, klatøjet Dreng i melede Klæder stod udenfor Indgangen til Kværnrummet og saa' paa en Andrik og en Kat, som sloges. Solen gik ned bag de høje Træer over den stille Dam, og denne laa som et blankt Kobber-

skjold med en skinnende Guldaare tværsigennem.

Overfaldshjulet dybt nede paa den mosgrønne Trægavl var standset; Vandet sivede gennem Dæmningens Stigbord og faldt Draabe for Draabe med smaa Plump ned mellem Stenene, hvorfra Fugtighedens friske Lugt steg op og blandede sig i Melets tørre.

Mange gule og hvide Blomster, meget Ukrudt, meget Grønt idetheletaget var udsprunget her omkring Mølledammen, hvor Solen rigtig kunde staa og bage hele Dagen, og der var en stærk, betagende Duft af vaagnende Liv omkring den sovende Mølle.

Den søvnige Dreng forklarede, at Manden sov — derinde i Alkoven.

Rusen ud, formodenlig! bemærkede Jørgen.

Hvor er Ane, Konen? spurgte Junkeren.

Hun var gaaet til Klosteret, lød Svaret. —

Saa gik Erik barhovedet med Tjeneren hjem langs Aaen. Jørgen tilbød sin Hue, men Erik afslog det; han syntes ved sig selv, at han dog vilde føle lidt, hvorledes det var at være fattig.

De talte ikke videre sammen. Junkeren tænkte mest paa Besøget i Hytten; men efterhaanden som de gik dér i Tavshed langs den

blinkende Aar [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ker sig [illegible] [illegible] [illegible]

Underligt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nogensteds [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] at denne Aar var [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Gang. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] den Evigheden [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] blot som et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] paa Træer og [illegible] [illegible] [illegible] og [illegible] snart var der [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] men, paa hende [illegible] [illegible]

Aa, det var [illegible] [illegible]

Junker Erik [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Saa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] det meget Alvorlige [illegible] [illegible] Fremtiden:

Men Ungdommen har [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] være ung. Naar man ikke længer [illegible] at blæse det Alvorlige bort med et Pust, saa er det Bevis paa, at man ikke mere er ung.

Saa kom de hjem.

Denne Nat drømte Junker Erik, at han var bleven gammel, hele tredive Aar, og at han var Ærkebisp. Han ejede Indtægten af alle Landets Vandmøller og alle dets Skove og alle Jagtherligheder. Der flød stadig klingende Guld i hans vide Lommer, og han lod Bud

8*

udgaa, at alle Fattige skulde komme sammen udenfor hans Bispesæde forat modtage Gaver.

Der kom saa mange, at han blev trængt fra Stue til Stue, fra Kælder til Loft af lutter blege, gule Ansigter, af magre Arme, i hundred, i tusind, i titusindvis. De stimede ind paa ham, uden Raab, men med Sultens talende Begær i de skinnende Øjne.

Han slog Kors for sig; det hjalp ikke; han vendte sine dybe Lommer og viste, at der var intet mere at give af. Man skreg: det er Løgn; Du lyver, din Præstepjalt; din Ærkeskurk; giv hid, det er vort Guld, vor Sæd, vor Ret fra Arilds Tid, da vi levede af Vandet, af Skovene, af Jorden!

Han skreg højt i Søvne.

Da gav Væggen bag ham efter; han styrtede ned, dybt ned, hvor Vandet sivede og hvor Draaberne faldt med smaa Plump. Strømmen førte ham lige hen imod Møllehjulet; han saa' Skovlene gribe efter hans grønne Fløjelshue, som var drevet iforvejen . . . .

Og en Kvinde, hvid og klar som Skummet, uden Legeme og dog med Legeme, Øjne, som hans Moders, men langt, langt mildere, dybere, klogere og kærligere, greb ham i sine Arme.

[illegible]

Ja, hvor [illegible]
igjennem [illegible]
ham, [illegible]
Vand, [illegible]
ham paa [illegible]
stakkdugge[illegible] [illegible]

Lev [illegible]

Og [illegible]

Men hvilket Kys:

Straks [illegible]
for ham som [illegible]
sin Orden. [illegible]
kys mig igjen. [illegible]
kede Øjnene og [illegible],
faite de [illegible]
holdt ham [illegible]
ham forbi med [illegible]
og han slog Øjnene [illegible]
usigelig [illegible]
blaa Blik [illegible]

For Prinser [illegible]

Han kunde [illegible]
Tjener [illegible]: Ansigtet

Uvidskyld, at jeg [illegible]
mente, at Junkeren [illegible]
formedelst at Junkeren [illegible]
maatte benyttes, til [illegible] igjen.

Erik var fortrædelig den hele Morgenstund. Og dog var Vejret, da han kom ned i Gaarden og ud i Haven, sin Tur rundt om Voldene og igennem Staldene, saa livsalig dejligt.

Solen skinnede og kaldte paa Græsset, Græsset stod dér viftende i den kaade Vind og kaldte paa Fuglene, Fuglene fór i Sværme over Haven, hvirvlede rundt om Taarnene og slog sig ned i et Træ, hvis Knopper svedte længselsfuld Frihedstrang efter at komme ud.

Saa maatte han endelig selv ud. Men hvorhen?

Det var samme Spørgsmaal, som igaar. Nu vidste han imidlertid, at han havde et Maal.

Har der været Bud fra Mads Kulsviers om Mælk og andet? spurgte han gamle Jørgen, som drev over Gaarden.

Ikke det jeg véd. Befaler Junkeren at vi skal . . . ?

Skaf mig en Spand med Mælk; jeg vil selv!

Vil Junkeren selv . . . . ?

Gjør som jeg siger dig, og snak ikke!

Jørgen trak paa Skuldrene. Erik gik selv over Broen med en Mælkespand.

Folkene saa' efter ham.

Han havde taget sin dagligdags Hue paa med en lang Høgetjær. Et simpelt Bælte med

Staalspændet fra hans Barndoms Lege strammede hans Kofte sammen over Lænderne. Istedetfor Støvlerne havde han [illegible] [illegible]. Det er dog ikke bekvemt ved Foraarstider at være for tungfodet. I Bæltet hang Daggerten og en lille Lædertaske, hvori han havde nogle sammensparede Guldstykker og Smaapenninger.

Moderen havde han saa godt som ikke set. Det var altid bedst at skyde en Forklaring ud om Kaaden og Enden.

Han opdagede, jo længere han gik paa sin menneskekærlige Vandring, at en betydelig Vejlængde over ubanet Grund med en fuld Mælkespand, og allerhelst under en straalende Vaarsol, ikke hører med til Behagelighederne for en [illegible].

Han vilde gerne have brugt sine unge Kræfter til mange andre langt større Foretagender — kan ikke gaa og slæbe sig led paa en Mælkespand.

Det hjalp noget, da han først kom ind under Skoven; men hvor var han varm og tørstig! Drikke af Mælken vilde han ikke; det var jo at tage fra Fattigfolket, og han kendte med sig selv, at begyndte han først at sætte Munden til Spanden, saa nøjedes han ikke med blot at væde Ganen. Nej, men man kunde jo

lægge Vejen om ad Vandmøllen og dér faa sig en Drik Vand og tillige hvile lidt . . . .

Men saa skulde jo Kulsvierens vente!

Det var Synd. Hvad man havde taget sig paa, det skulde føres til Ende.

Han kæmpede sig til det. Og derved skete det, at han næsten med Uvilje og saa smaat bandende traadte ind i Hytten, hvor hans Hjærte igaar havde rummet en Verden af Medfølelse.

Folkene mærkede næppe noget. Mads var atter straks nede paa Jorden og gav sig til at krybe. Konen sad nu halvt oprejst paa Lejet; hun strøg Haartjavserne tilbage og saa' paa ham med en syg Hunds tungsindig-takkende Blik. Barnet laa ved Brystet.

Han spurgte Mads, om der saa var hentet Mælk igaar derhjemmefra?

Jo, det var der!

Om Koen saa var købt?

Mads gloede paa ham.

Om Sagerne var solgt? om Koen var købt?

Nej, de dejlige Sager laa der endnu, derhenne, gemt godt ned i Sengen. Mads havde ikke kunnet komme afsted igaar; det var Festdag, Alle skulde bespises. Men idag . . . tænkte han nok.

Erik [illegible]

sig [illegible] Snäkkerne [illegible] helst have været [illegible] Orden. [illegible] betrygge [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] det [illegible] Landsåvet [illegible] og [illegible] til [illegible]

Fattigmanden [illegible] det evige [illegible] og [illegible]

Men [illegible]

Som [illegible] som [illegible] trods [illegible] mellem han og disse [illegible] ikke saadan [illegible] man møjsommelig [illegible] Jordbas, bygger [illegible] solide Drømning [illegible]

Han [illegible] Skov, ud til Søer og [illegible] og [illegible] ude. Og som [illegible] han i Tasken og uddelte nogle af [illegible] til Børnene, der [illegible] og fulgte

ham, faldende over hverandre, berørende hans Klæder med de yderste Fingerspidser, et Stykke igennem Skoven, indtil han med et Magtsprog bød dem gaa hjem.

Han var utilfreds med sig selv, og selvfølgelig med Alt omkring sig.

Et var han kun ubetinget glad over, at han var den Spand kvit.

Nu kunde man dog bruge Arme og Ben. Ah! løbe, springe gennem Skoven som en ung Hjort. Og han sprang fremad og afsted. Det lange, lyse Haar flød efter ham; det var som bares han af Bølger, Luftens Bølger, Skovduftens, Foraarets hidsende Strømme.

Hvad skulde man igrunden bryde sig saa meget om de Andre? Om man saa ejede Alverdens Rigdomme, saa kunde man dog ikke hjælpe dem allesammen, naar de kom stimende i tætte Skarer. Hvor mange var der ikke, som vilde fødes af hans Godhed, naar man først kastede Ordet ud til dem: Kom!

Hvorledes var det, han havde drømt? Hu, han saa' alle disse gule Ansigter og magre Arme . . . . . .

Han standsede og tørrede sin Pande. Han gik langsommere; hvorhen? naturligvis til Vandmøllen. Hans Tunge klæbede ham mod Ga-

nen, han maatte have noget at drikke; og han saa' snart Aaen blinke mellem Træerne.

Hvorledes var det saa, han videre havde drømt? — Ah, denne dejlige Duft af Skovsyrer, fugtigt Løv, bristende Knopper, muldnende Bark . . . denne solvarme Luft med Fuglestemmer, som sang sig gennem Luften allevegne fra; og nu Aaen, som kom glidende dér med Forestillingen om Kølighed i hans hede Blod. Dér laa den lave Vandmølle, dér borte, i blaalig Dis, med Røgen op igennem Taget, de mørkviolette Kroner bag sig, med Solen skinnende paa Mølledammens Spejl.

Han syntes allerede nu at høre Vandets Siven gennem det nedladte Stigbord, Draabernes plumpende Klokkefald ned imellem de fugtige, mossede Stene. Hvorledes var det, han havde drømt . . . ?

At hun bar ham gennem Vandet op imod den rivende Strøm, at hun kyssede ham, saaledes, Læber imod bløde, vaade Læber, hun, Hexen, Nixen, Pigen dernede i Aaen . . . .

Barnevrøvl!

Han kunde ligesaa megen Latin som en Magister, kunde dreje en Syllogisme ud paa staaende Fod, kunde Litaniet fra Ende til anden, og syvogtyve Themaer i den aristoteliske Rhetorik. —

Goddag, Ane!

Ih nej . . . Kors, det er jo Junker Erik til Holmen. Og jeg staar her, om jeg maa sige, nøgen og i Vandet; og I er bleven helt karlvoksen siden sidst! . . .

Den dydsirede Møllerkone stod noget opkiltret i okkerfarvet Hvergarnsskørt og en grov, hvid Særk, hvis Ærmer vare højt opsmøgede, ude i det flade Vand ved Bredden af Dammen og var ifærd med at mangle Tøj over en Træbuk.

Ved hendes eget Udraab faldt det ham først ind at se nærmere paa hende; og han lagde da Mærke til den forhenværende smækre og vevre Fadebursternes fyldige Ben og Arme samt Hals, der slog en lille Fold bag i Nakken, da hun løftede Hovedet rask ivejret.

Han standsede og vidste ikke ret, hvad han videre skulde sige, men efter en kort Forlegenhed fandt han dog frem med, at han var varm og gerne vilde have en Drik Vand.

I skal faa Vand og Most og hvad ellers Huset formaar, om I vil gjøre os til Ære og trine ind. Jeg skal blot gaa og hæge mig en Smule; stig I kun ind, Junker. Manden ligger altid og sover paa denne Tid; han tager Middagshvilen forud, saa ham behøver I ikke at gjøre nogle Kredentser for. Kan jeg

glemme, at I er [illegible] [illegible] [illegible] og [illegible] [illegible] Karl. Jeg faar nok søge [illegible].

Erik følte egentlig ikke [illegible] [illegible] at efterkomme Opfordringen.

Hun saa med et [illegible] [illegible] [illegible] tit paa ham [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eneste uforandrede Kendemærker [illegible] [illegible] første Ungdoms Dage. [illegible] [illegible] [illegible] røde, brede Læber, som vare [illegible] [illegible] [illegible] Underlæben. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pynteligt [illegible] [illegible] [illegible] Tandkæmmninger [illegible] [illegible] blaa Hue, og var [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] derne hvide, og [illegible] smilede [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] langt godmodigere Indbygger [illegible] [illegible] og de mindede ham om Barndommens [illegible] [illegible] hun havde leget med ham og [illegible] [illegible] vild omkring [illegible] og [illegible] og [illegible] [illegible] [illegible] Bagværk og Frugter. Og Barndommens [illegible] ere tidt de stærkeste [illegible] [illegible] [illegible] gørelse.

Han gik ind.

Han var dog [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] paa, end Mads Kusvens Kone. Og han drog et Suk, idet han satte sig paa den [illegible] malede Træbænk foran Egetræet.

Han sukkede. Han skulde selv have [illegible] for at forklare dette. Antageligt var det, at et af hine skære, fine Skud i Barndommen-

dernes mylrende Flor her fik sit Knæk. Hvem véd, hvornaar den første Illusion brister? Hvad vide vi om de fineste og derfor skøreste Tanker i Sjælen? Vor egen Hæl træder haardt til, og dér hvor den ikke træder, dér har Livet alt trampet forinden.

En smuk, ung, frisk Fadebursterne — og en sværlemmet Møllerkone med glubsk Appetit i Øjnene. Og dog aner det uskyldige Hjærte ikke, hvad der ligger imellem.

Han saa' sig omkring. Husgeraadet var som hos simple Bønder. Fire hvidkalkede Vægge med et Madonnabilled af Træ, ormgnavet, bedækket af Spindel og med en falmet Krans af forrige Vaars Skovmærker om Halsen; lerstampet Gulv, Træbordet, Bænken og et Par Stole, flettede af Siv. Møllen stod stille; det gjorde den nok jævnlig; en Kat sad paa Tærsklen og slikkede sin Pote, og Høns gik forbi den med smaa, sky Hop ind og ud af Stuen.

Saa kom Ane tilbage.

Hun havde virkelig hæget sig. Den svulmende Overkrop var presset ned i et stramt Livstykkes Fangebur, hvorfra Barmen truede med hvert Øjeblik at bryde ud. Halsen havde hun ærbart betænkt med et korslagt Tørklæde,

Armene vare [illegible] Anklen.

Munden var [illegible] skinnede, det [illegible] bredte en [illegible] Bordet.

Junkeren [illegible] mindre. Der kom [illegible] Honning, [illegible] Æg ind paa Bordet [illegible] kande med Laag.

Hun [illegible] terne, og [illegible] Det var Most.

Et saa [illegible] mente hun.

Skal jeg spise [illegible] lende.

Saa meget I [illegible] tærer, og Æg [illegible] gi'er Marv i Knoglerne. [illegible] i Klosteret! Og [illegible]

Havde Du det [illegible] spurgte han.

Hun saa paa ham og [illegible] Hænder i Siderne:

Jeg ser da ikke ud [illegible]

Aa nej; Du er færdig ved at kunne maale dig med Boel!

Stakkels Boel! sagde hun og satte den kløftede Hage ind efter, som om hun sank en stor Mundfuld. Hun maatte da til det! . . .

Ja, den Vej skal vi jo Alle! sagde han uden at tænke over det.

Hun lo højt og slog ud efter ham med Haanden:

Sik'en Snak, lille Junker!

Ja, jeg mener! . . . og han blev rød i Hovedet.

Hør, Junker Erik! jeg kan ikke glemme, hvor I er bleven stor og køn, siden da jeg tjente for Herskabet. Er det sandt, man siger, at I skal være Abbed?

Man siger saa meget, Ane. Din Most er virkelig god. Ja, jeg skal ind til Staden med Domherren og være Præst.

Jøsses, med Domherren, ham, som . . . som . . . ! Og hun vendte sig halvt bort og fnisede.

Hvad ler Du af, Ane? spurgte han lidt stødt.

Aa, intet . . . tilgiv Herre . . . men jeg har altid haft saa let ved det!

Man spøger ikke med saadanne Sager! sagde han.

Hun lagde Ansigtet i alvorlige Folder. Saa spurgte hun med en stor Ild i hvert Øje:

Men, sig mig . . . naar I nu bliver Præst og Prior . . . saa maa I jo ikke gifte Eder?

Det overraskede ham lidt. Han tænkte sig om:

Hvem siger, at jeg har Lyst til nogen Kone? —

Da kunde der være Koner, som havde Lyst til Jer! —

Han saa' op paa hende:

Lad dem det, Ane; jeg kender ingen!

Uskyldighedens Stemme betuttede hende noget. Saa lo hun atter:

I er en stor Skælm, Junker Erik!

Jeg er færdig! sagde han og rejste sig.

Han vilde nu se Manden og hilse paa ham.

Aa, lad ham ligge og snue, den Gamle; det passer ham bedst. Vil I ikke se Møllen? den staar rigtignok stille, Drengene have Lov idag, men det kunde dog kanske fornøje Jer alligevel?

De gik rundt i Kværnkammer og paa Loft, besaa' Drev og Sigter, Skraakister og Melkasser; han dyppede i de sidste og stænkede paa hende; Barnet var oppe i ham fra tidligere Dage, og han sluttede, at det var ligesaa hos hende.

Hun magede det saaledes, at hun stedse gik først op af Trapperne og sidst ned. Han greb hende engang i Overgivenhed omkring Skoen og holdt den fast; hun vendte sig hurtig og saa' paa ham med disse Øjne; han lo med en frisk, overgiven Latter.

Han var fuldstændig Barn.

Saa vilde han gaa. Og hun vilde følge ham paa Vej; det var altfor stor en Ære, hun havde nydt, og hvem vidste, hvornaar den kom igen?

Men først skulde han se den Løkke højere oppe ved Aaen, som Prioren nylig havde skænket Møllerens til Græsning for Kreaturet.

Prioren var en saa godgørende Mand.

De fulgtes ad langs Aakanten. Han plukkede nogle Blomster, hun bad ham lidt utaalmodig smide det Narreri.

Hellere gantes med Jer, kønne Menneske, I er! sagde hun og saa kælent paa ham.

Han blev pludselig angst, saa underlig varm om Hjærtet og kold igen; men han skammede sig:

Det var jo Ane!

Og dog, da han saa' paa hende, var det ikke Ane, Legekammeraten fra Haven og Staldene. Det var et fremmed Ansigt med sorte,

graadige Øjne, som slugte ham; og nu tog hun ham om Armen.

Jeg traadte akavet paa min Fod! raabte hun og satte sig tungt ned paa Jorden. Sid hos!

Han manglede Ord. Han satte sig; men han rystede og følte sig ilde.

Jeg har spist for hastig! sagde han.

Sniksnak, Junker. I er jo dog intet Barn, véd jeg!

Han stirrede ud i det hastig forbiilende Vand; det saa' hastigere ud end ellers; eller var det hans Puls, som slog saa ilfærdigt?

De sad dér ved Aabredden under nogle Pile. Det dryssede fra Træerne med disse underlige Blomster, uldne, vævre Orme; en af dem faldt tæt ved hans Haand, han greb den men slap den øjeblikkelig: den var som levende.

I er et Barn alligevel! lo hun. Kys mig!

Han saa' angst og bedende paa hende.

Hun ruskede i hans Arm:

Tosse!

Saa greb hun om hans Taske, som hang i Bæltet:

Hvad gemmer I dér?

Han følte sig lettet; han fik et Indfald: Hvad om jeg købte mig fri!

Tag dem, tag dem allesammen! raabte han ivrig. Der er tre store og nogle smaa.

Hun lo og rystede Tasken ud i sit Skød. Guldstykker!

Hun rev Tørklædet bort fra Halsen og i et Nu var Guldet forsvundet ned paa Barmen.

De Smaa kan I selv beholde! hviskede hun og puttede Penningerne tilbage paa deres Sted.

Saa trykkede hun ham op til sig. Han stræbte imod men følte paa samme Tid, at han lidt efter lidt blev svag. Det begyndte at dreje sig med en hed Taage for hans Øjne, og han aandede med Besvær.

Da saa' han ned i Vandet for sin Fod. Umuligt! . . .

Under det klare Vanddække drev en bleg, skøn Kvinde med store, dybe, spørgende Øjne. Og disse Øjne fæstede sig paa ham advarende, raadende, inderligt sørgmodige i deres stumme Sprog; og Skyggen af en hvid Haand syntes at vinke, medens Aaens Vande mumlede en utydelig Sang . . .

Han fik atter Stemmen i sin Magt. Hjælp! raabte han.

Der lød Hestetrav, skarpt Ridt:

Holla, hvem har vi dér?

Og en Piskesnært susede tæt forbi ham, og han hørte en høj, vred Stemme: Forbandede Tøjte, pak sig hjem og forgift sine Munke!...

Han sprang op. Han saa sig fortumlet om. Den sorte Ane for afsted ind i Krattet, efterfulgt af Hunde — Fa'rbrorens Støvere. Fa'rbroren selv holdt der tilhest, bandende, fløjtende:

Diana her! Pluto tilbage!

Junker Erik stirrede, endnu som gennem en Taage, paa Ridderen. Hundene kom tilbage. Farbroren vendte sig mod den Unge:

Ved alle Sakramenter! Du er jo en ren Djævel, Erik. At jage paa Priorens Enemærker . . . !

Han betragtede alvorligere og forskende sin vidtløftige Neveu:

Du er vokset godt til, siden vi sidst saa's. Dun paa Hagen, runde Skuldre; naa ja: pubertas, pubertatis; som Skoleramsen lød. Iøvrigt skal Du helst lægge Vejen udenom Møllen paa dine Jagtpartier. Det er ikke sundt at male sit Mel dér, og det er ikke hver Gang, at jeg kommer denne Vej om, saa belejligt som idag. Eller var det dig maaske ubelejligt . . . ?

Erik stod dér saa rød som en Pæon og med nedslagne Øjne.

Jeg gav hende jo mine Dukater for at hun skulde slippe mig! stammede han.

Det var for meget for den lystige Ridder. Han sendte en Latter, i Hop som et stort Vandfald, ind mod Skoven; Hesten stejlede og Hundene halsede.

Nej, jeg kan ikke . . . jeg kan ikke mere! O Du Josefs inkarnerede Aand, Dyden i Billedbogen, St. Antonii Overmand; gav Du den Munkedeje Penge til for at blive fri? Det bliver en herlig Historie for Broder Sebastian, den store Skumler. Opus supererogationis, ved min syndige Krop! Tænk, hvor mange brunstige Sjæle Du idag har kunnet sende igennem Skærsilden. Vi maa kanonisere Dig hjemme hos os, Dreng. Følg med!

Erik saa' fuldkommen forvirret paa ham.

Jeg forstaar Jer aldeles ikke, Farbror!

Troligt nok, min Spurv. Du trænger til Skolegang hjemme hos os. Sid op her bagpaa . . . eller nej, det er ikke standsmæssigt for en Helgen . . . ser Du Jægerstien her gennem Skoven? nuvel, følg den! jeg selv rider forud og sender dig Tjener og Hest imøde hisset op ved Hegnet. Farvel saalænge!

Og dermed sprængte den velbyrdige Mand afsted.

Junker Erik slog ind paa den omtalte Sti. Den var lang; der var Tid nok til at tænke sig om.

Hvad var dog alt dette, som brød i hans Hjærne? Han tog Huen af og lod Luftningen køle den hede Pande. Her var saa stille ad denne Sti; kun i det Fjærne paa Skovvejen Lyden af den gallopperende Hest og de glammende Hunde. Denne Lyd tabte sig snart; Fuglestemmerne kom frem, og naar de et Øjeblik tav, saa var der en Spætte, som pikkede mod en hul Stamme.

Det ordenlig gav Genlyd i Skoven, saa stille var der.

Og for saa ganske kort tilbage havde han siddet dér med det lede Kvindemenneske, og det havde suset og bruset for hans Ører.

Ja, hvor var hun led, fæl, paatrængende... og disse Læber . . . dem kunde man da ikke have Lyst at kysse.

Han følte, hvor rød han blev, medens han tænkte herpaa.

Og hvor underligt: han havde nu netop — først nu ved den samme, sorte Anes saa løjerlige Glubskhed — faaet Lyst til at kysse Nogen. Hvor var dette muligt? Han vilde ikke for Alverden være vendt om — nej fy. Og dog længtes han!

Og Drømmen om den Anden, hende dernede i Vandet . . . hendes Læber, hendes Kys . . . ?

Han gik ad Stien, under Skovens høje Træer, og saa' op igennem Kronerne med de store, svulmende Knopper; hist og her var en enkelt Gren grøn; en eneste lille, beskeden Risbøg var saa godt som udsprunget. Den tog sig besynderlig ud mellem de store, alvorlige Træer, der hovedrystende syntes at se ned paa den: Utilstædeligt, min Ven; man venter smukt, til Ens Tur kommer!

Han fik Taarer i Øjnene. Det gik op for ham, at han længtes saa usigeligt mod Nogens Kærlighed. Men hvem? hvor? . . .

Og der blev et hedt Væld indeni ham, som fyldte ham ganske og ligesom glødede hans Forstand op til at kunne se og begribe:

At der var noget, som hed Ane i Verden, noget, som, skøndt det var lavt og urent, opkiltret og gloende med begærlige Blikke, alligevel fordrede sin Ret og netop fordrede den dér, hvor Hjærtet var bristefærdigt af Længsel . . .

Han standsede og saa' sig sky tilbage. Godt for ham, at Mødet med Ane var overstaaet — førend han var bleven saa seende.

Han tvang sig til at gaa videre.

. . . Og saa var der hende dernede i Vandet, den dejlige Kvinde, som inat havde kysset ham og idag advaret ham; hende, som havde vist sig for hans Fader og sagt ham, at Livet var evigt, at der var noget, man burde, og at det var derpaa, det kom an . . . .

Han begyndte med Ynglingens vaagnende Erkendelse at begribe en Sammenhæng mellem dette saa Usammenhængende, Drift og Pligt; han anede, som ethvert Menneske aner paa et Tidspunkt i sit endnu uberørte Følelsesliv, at der er faa Veje i Livet, som ikke maa igennem Dalens Sump for at kunne række Bjærgene. Og da han saa gjorde dette klart for sig selv, dette med »Sumpen«, saa var det, at han blev angst og kastede sig over Moderens Madonnabilled . . . Ja, hun og Skriftefaderen, den fornemme, kloge, erfarne Mand, havde Ret: Præst, Coelibat, ingen Kone, ingen Fristelser . . . dig, dig, Guds rene Moder, og dig, fromme Herre Christ, Eder vil jeg alene tilhøre, uberørt, som I selv ere, uden Pletter, uden Samvittighedsnag . . . Og han gik grædende igennem Skoven ad Jægerstien, vridende sine Hænder, seende, tiltrods for sine Bønner, igennem Taarerne den dejlige Kvinde for sig dernede i det evigt rislende Vand.

Hun vinkede ham, saa sørgmodig, saa bedende: Kast dig ikke ud i noget, som Du ikke føler Bund i; kom til mig; jeg skal bære dig imod den stride Strøm!

Og han gav sig til at rende, fare, springe som et jaget Vildt henad Jægerstien.

Det var jo Hexeri, Trolddom, Ondt for de Hellige. Det var Afgudsdyrkelse, Omgang med Mørkets Magter, Krænkelse af alle Love, menneskelige og guddommelige!

Og da han kom til Hegnet og endnu var alene, saa lod han sig falde forover med Ansigtet ned imod Græsset og Hænderne for Øjnene og bad og bad alle de Bønner, som han kunde udenad, og en Mængde, som han selv i dette Øjemed opfandt.

Og dér blev han funden af Tjeneren, som var udsendt med Haandhesten, og som rolig ventede paa ham, indtil han rejste sig.

Det var ikke saa usædvanligt i de Tider at finde et Menneske, der laa med Ansigtet fladt mod Jorden; hvad enten nu Mennesket var dødt eller overvældet af sine Følelser.

VI.

Hvem staar dér for Borgen?
saa lad ham dog ind;
hans Blik er som Duggen,
som Aske hans Kind.
Hvor kom Du? hvor var Du til Skole, du Smaa?
og hvem har vel skaaret din Kappe saa graa? —

»Min Kappe blev gjort over Kirkevævs Spind,
den staar vel i Lødden til Øje og Kind,
min Amme hed Faste, min Lærer hed Bøn,
jeg sang for Gudsmoders enbaarne Søn
Miserere!« —

Lys op dér i Salen;
bring Bægrene frem!
Ecclesia vagans
skal være dit Hjem;
og trænger Du Hymner og trænger Du Bud:
Du staar for Apollo, den kronede Gud! —

»Og søger Apollo jer Lov og jer Bøn,
saa vil jeg og være hans fostrede Søn,

saa dier, Natur, jeg dit svulmende Bryst
og priser i Sang Dig, de Saliges Lyst,
Fru Cythere!«

Intet virker saa gavnligt mod en indre Bevægelse, som et langt Ridt i bakkede Omgivelser, hvor Krat og Skov skifter med Lyng og Ager.

Saa kom han da til Farbrorens Hjem.

Straks blev han skuffet.

Men han havde ogsaa tænkt sig denne Borg som noget saa aldeles fremmedartet og vidunderligt.

Af alle gamle Sange, Feæventyr, Trolddomshistorier og sligt havde han lavet sig et Forbilled for Farbrorens Opholdssted, som paa langt nær ikke havde med Virkeligheden at gøre. Sladderen i Borgestuen, som er en lydig Terne af Omegnens store Sladderfrue, havde haft saa travlt med det Liv, der førtes her, og nu, da han red over Broen, ind igennem Gaarden og op for Stentrappen til Hoveddøren, var hans første Fornemmelse en grundig Skuffelse.

Ingen fangen Prinsesse med Guldkrone paa stak Hovedet ud af Taarnvinduet hist, og ingen Trold méd røde Øjne skelede op fra Kælder-

gluggen her; Forskellen mellem Slottet her og Borgen hjemme var nok egenlig kun den, at medens der hjemme var et sædvanligt Søle over Gaardspladsen, saa var denne her lagt med store, brede Flisestene helt op til Hovedtrappen.

Denne Trappe var bred og bekvem, og over Døren var en Portal af kunstig udhugne Sten.

Men her var øde; Døren gik ikke op; Ingen stod dér og tog imod Gæsten. Junkeren vendte sig spørgende til Tjeneren.

Herskabets Vej er her omme igennem Haven! forklarede denne med et Buk.

Erik steg altsaa af Hesten og gik i den anviste Retning.

Muligvis hørte dette med til »Livet, som her førtes«.

Haven var vidtløftig, vel vedligeholdt, med mange og store Træer, navnlig mange Alleer med lange, stive Rader af knejsende Popler. Overalt blinkede Knopperne i Solskinnet, Fuglesang, og bag Buxbom- og Lindehækker saa' han til sin Overraskelse et mylrende Flor af Tulipaner, Krokus, Aurikler, afdelt med saftiggrønne Græsrabatter; og der var paa en lang Strækning den ene Mistbænk ved Siden af den anden med en saadan Luxus af dobbelte, i

Solen brændte, Glasruder over sig, at han ganske overvældet af dette usædvanlige Skue standsede og tænkte ved sig selv: det maatte dog have noget paa sig, disse Fortællinger om Farbrorens Rigdomme, som han skulde have ført hjem med sig fra sine udenrigske Krigsbedrifter.

Saa førte en slig buxbomindhegnet Gang ham lige op mod en endnu bredere Trappe, end den i Gaarden, og her studsede han atter.

Paa hver Side af Trappen forneden stod en høj Støtte: en Marmoryngling og en Marmorkvinde.

Nøgne! tænkte han ved sig selv og saa' sig om, for at erfare, om Ingen iagttog ham.

Mon de ogsaa staar her om Vinteren? . . .

Fodstykkerne vare omslyngede af Grønt, som just var udsprunget, og der var langstilkede, hvide, røde og blaa Blomster, der duftede . . . ah! Her var i det Hele en Frodighed, en Yppighed, som han ikke kendte derhjemme fra. Hans Fædreneborg laa jo i Havets Nærhed. Her var man alt et godt Stykke oppe i Landet.

Øverst oppe paa Afsatsen dannede to mærkelige Uhyrer Gelænderet. To liggende . . . ja hvad var det? Kvindehoveder og Kvinde-

bryster, som forneden og bagtil havde stærke Poter med krumme, skarpe Kløer.

Han tog formelig Benene til sig, da han gik ind ad Døren, som en Tjener i gul Kofte med røde Ærmer aabnede for ham.

Herskabet klædte sig just. Den naadige Junker bades at opholde sig lidet her i Salen.

Han følte sig helt. Kun ærgrede det ham, at han idag ikke havde sin grønne Fløjelshue og Kæden om Livet.

Han saa' sig om.

Gulvet var Fliser, lagte i hvide, sorte og røde Firkanter. Væggene i den langagtige Sal vare i Mandshøjde klædte med mørke Træpaneler og oven over dragne med virkede Stoffer. Loftet halvt hvælvet; i hver af de fire Hjørner var et Felt, og fra dettes hvide Grund sprang forskellige Dyr, Hjorte og Vildbasser, frem med Overkrop og Ben og viste deres forgyldte Takker og Tænder.

Men midterst i Loftet var et større Felt med malede Figurer, og da han saa' op imod disse, gjorde han uvilkaarlig en Bevægelse for at springe tilside, saa livagtig forekom det ham, at disse nøgne Mennesker der oppe, Mænd og Kvinder i broget Blanding, maatte styrte ned paa ham.

De styrtede dog ikke. De blev, hvor de var, og syntes ogsaa at befinde sig overmaade vel i deres himmelske Bolig, saa at der ventelig skulde et helt Jordskælv for at ryste dem ud af deres Sysselsættelse. Der var en Glæde og en Pokuleren og en Sidden paa hinandens Skød; og de strakte Arme og Ben fra sig, rækkede over og efter hinanden, lo og viste Ryg og Barm og Lænder frem, og var i det Hele taget i deres vældige Former saa sorgløs blottede, at han fik det beskæmmende Indtryk: disse Mennesker maa være salige — salige i en stor, evig Rus.

Væggene vare behængte med malede Tavler og Duge i gyldne Rammer. Han betragtede først dem tilhøjre og fik øjeblikkelig sine Hænder foran paa Brystet foldede i Andagt. Dette var jo en Bedesal. Her var hele Passionshistorien: Christ forhaanet, pisket, slaget paa Korset og gravlagt. Ved Siden af var Kvinder, stundom en, stundom tre sammen, nøgne og halvnøgne. Men alle Figurerne paa denne Side af Salen vare magre, som havde de ikke faaet at spise i mange Dage; og Nøgenheden bar overalt et frastødende Præg. Han rødmede ikke, han kom snarere til at mindes Mads Kulsviers Hytte.

[illegible]

Billeder [illegible] Legenden [illegible] Kamret [illegible] Præster og [illegible] Madonna [illegible] her var Madonna [illegible] og Trolde [illegible] lig indtagende Yngling med en Lilje [illegible] Skarnet [illegible] menneskelig [illegible] der formaar det, og endelig [illegible] Frelseren som [illegible] med [illegible] mildt [illegible] Tømmermanden der spørger hvor da hans Plads er? [illegible]

Han kunde næppe beskrive sig.

Det Kirkerum, som kunde omfatte disse Billeder i sig, maatte dog ikke være saa rigt, som Kirkefædrene og Scholastikerne havde gjort det for ham. Han begyndte her i denne sælsomme Forening af en Rede og en Rankeval med Varme at tænke sig sin tilstundende Præstegerning.

Saa var der den store, stensatte Kamin, et helt Rum for sig selv, hvor man kunde

sætte sig ind med en Stol, lægge Fødderne op paa de kobberne Fyrbukke og have det rigtig behageligt; thi her brændte — ogsaa i Modsætning til derhjemme — endnu trods Foraaret en knitrende Ild af Fagotter.

Og saa var der den kolossale Skænk i Salens modsatte Ende.

Hans Øjne bleve alt paa Afstand tildragne af de straalende Sølv- og Broncefade, opstillede paa Kant ligesom Skjolde langs en Vaabenhylde. Der var ligeledes Kummer, Bægre, Kander, Kandelabre, og han kiggede ind iblandt dem, beføIte dem og opdagede til sin Bestyrtelse, idet han drejede dem rundt, at denne Skænk, som burde have været et Alter i Bedesalen, igrunden stillede de mest overgivne, ja ligeud drukne Optrin tilskue af Trolde og Djævle med Horn i Panden og Bukkefødder, baade voksne Djævle og ganske smaa, der med Drikkeskaaler i Hænderne ravede omkring en Kandelaberfod efter en blottet, sværlemmet Hex — en formelig Ane — eller opførte en hvirvlende Runddans omkring Bunden af et Sølvfad, hvor en fin Havfrue hvilede sig paa Bølgerne og heldigvis sov fra det Alt sammen.

Her gik en Dør op til den næste Stue, og hans Slægtning stod selv paa Tærsklen i karmoisinrød Fløjelsdragt og sorte Silkehoser.

Aha, Uskyldigheden er alt ifærd med Skovguderne! Velkommen, Fætter, og trin saa her ind til os, medens Bordet dækkes i Havesalen. Vi ynder altid at spise dér — i godt Selskab, forstaar Du! og den lystige Ridder pegede rundt paa Tavlerne.

Haltende Gengivelser! fortsatte han; men der skulde en Fortunati Pung til for at eje Originalerne; man skulde have været en langt værre Satan af en Condottiere, end man gøres til herhjemme. Var jeg bleven fem Aar til dernede i det Vælske, og havde jeg ikke haft denne dumme Godmodighed i mig, saa skulde jeg have vist Dig et Galleri. Dog, Et og Andet taaler at ses. Hvad siger Du til denne gamle Fyr?

Han var traadt med raske Skridt hen til Skænken og havde grebet en Pokal, hvis æggeformede Skaal bares af en tykmavet Gubbe med spidse Ører, smaa knoppede Horn i Panden, Hagen sænket ned mod Brystet, laskede Kinder, Øjnene halvt tillukkede, medens Lystighed, ifærd med at overvældes af Søvn, spillede om Øjnenes og den brede Munds lidt opadtrukne Kroge.

Eriks Ansigt udtrykte alt andet end Beundring. Han skammede sig i Værtens Nær-

værelse for at korse sig, men svarede uden Betænkning:

Det var en hæslig, gammel Djævel, den!

Ridderen sendte sin mægtige Latter igennem Salen. Med disse raske, elastiske Skridt, trods hans Førhed, gik han tilbage ind i Værelset, hvor han kom fra; og Erik fulgte tøvende efter.

Dér stod Farbroren midt paa Gulvet med Bægrét i Haanden. Han pegede paa dette og paa den indtrædende Junker, der straks slog Øjnene ned, da han opdagede Fremmede siddende omkring Bordet i Stuens Midte.

Se her, Damer! lyt, ærværdige Sebastian! Uskyldigheden er fra nu af i Huset. Intet vil længer blive skjult for hans skarpe Blik; han har i Fader Silenus gættet Satanas selv; han vil snart opdage hos Eder, Sebastian, en Rem af Huden; mig vil han kalde et gammelt Æsel, som Ærkefjenden undertiden rider; og vore Damer . . . maa jeg forestille: Junker Erik af Holmen, senest fra Mølleaaen; Fru Mætte van Geldern, Dronning af Saba og Herskerinde over alle ærbare Hjærter; og Datter, Jomfru Karina, dame d'atour ved dette Hof, ugift, forsaavidt som hun endnu ikke . . .

I glemmer Gejstligheden! afbrød den sidstnævnte.

Tilgiv, Fætter. Her ser Du vor Borgkapellan, Sacristan, Bibliothekar, Refectorieforstander, Doktor i den kanoniske Ret, i Medicinen, i Græsk og alle andre forbudte skønne Kunster, Mester Sebastian; han er Pater, forsaavidt som han længst har aflagt sit Kyskhedsløfte, og han er Frater, Broder, god Kammerat med al Verden, undtagen med sine gamle Kalds- og Standsfæller. Og da jeg ser, at Uskyldigheden ikke forstaar et Muk heraf, saa gaa hen og kys Sømmen af hans Kappe og Damerne paa Haanden — men ikke mere!

Junker Erik stod usikker og forlegen ved Døren. Fru Mætte vinkede ad ham, og han tog Mod til sig og gik rødmende over Gulvet, bøjede Knæ for Damen og satte Spidsen af Læberne til hendes hvide, fyldige Haand.

Han nærmede sig Jomfruen i samme Hensigt, men hun drog med en hurtig Bevægelse Haanden til sig og raabte overgiven:

Han bider; se blot, hvilken krum Læbe!

De lo. Han var blussende rød og dækkede sig bag Farbroren.

Man lod ham foreløbig i Fred dér.

Paa Afstand stod han nu og betragtede disse Personer. De forekom ham med et fælles Særkende at være drøjere bygget, at have en stærkere Stemme og at le mere, end

Folk, som han sædvanlig havde for Øje. Naturligvis var der en Forskel i saa Henseende mellem de to Mænd og de to Damer, og ligeledes indbyrdes mellem de sidste. Moderen var endogsaa meget fyldig, men da hun et Øjeblik rejste sig af Stolen, viste hun ved sit Legemes Højde og Maade at føre sig paa, at hun ret vel kunde bære alt dette Kød. Noget simpelt eller plumpt var her i ingen Maade Tale om.

Bred over Skuldrene — og de saa's oven over Livstykket i hele deres hvide Fylde — bar hun sit Hoved med en Knejsning som en Hest. Ansigtstrækkene vare, trods Fedmen, ikke udviskede, men dog maaske alligevel over Skønhedsgrænsen; de maatte oprindelig have været af en fin og indtagende Form; nu vare Øjenlaagene noget vel tunge, med Tilbøjelighed til magelig Sænken, ligesom Munden var bleven for lille og Hagen for stor. Imidlertid, naar hun lo, eller hun ivredes under Noget i Samtalen, saa skød disse Øjne Blikke fra sig, og disse smalle, stærkt røde Læber Smil, som bragte Luften omkring hende til at lyse og aflokkede de to Mænd yderligere Anstrængelser for at behage, for at underholde med Latter og Skæmt af en Art, ligefra den drøjeste, mest tungfodede, til en saa vippende og let, at den

syntes at flagre over deres Hoveder som en vild Skovens Fugl. Dette Ansigt mindede Junker Erik om visse store Træer hjemme paa Godset. I deres Stamme havde den foregaaende Slægts Ungdom indskrevet Kærlighedsnavne og Tegn; disse vare nu voksede ud i Bredden, sommesteds uformelige, men Kærlighedens Navn og Tegn stod der lige godt.

Hun var Centrum for Kredsen. Vel beherskede hun den ikke med sin Samtale; men en Latter, en Haandbevægelse, et Blink med Øjet, et hurtigt Ord, ofte i et fremmed eller i fremmede Tungemaal, og derpaa, naar Talen truede med at forstumme, en pludselig djærv Bemærkning ligesom et Slag i Bordet og saa tilbagelænet i Stolen med de hvide, fyldige Arme i Siden, den lille Mund aaben og en klokkeren, stærk, udholdende Latter lige op imod Loftet — Alt dette og med en mageløs Sikkerhed, en i det meget Kød baaret og skaaret Anstand, der turde vove det Dristigste — Alt gjorde, at hun blev Lederen og Bæreren af Underholdningen, hvori Datteren, saa ung som hun var, truede med at gøre Moderen Forrangen stridig.

Og dette var det Utrolige og det Nye for Junkeren ude fra Holmen, at en saa ung Person, som Datteren, vidste saa meget og sagde

saa meget, kunde tale med og gjorde det overfor to ældre Mænd og en Dame af Erfaring.

De tog Hensyn til hende, og de var nok nødt dertil. Hun drillede og æggede dem, opfangede Pilene, der fløj forbi eller imod hende, uden at agte paa, hvor skarpe Spidserne vare, ofte sendende dem tilbage igen omviklede med brændende Blaar.

Du vil blive ligesom din Moder! tænkte han i Stilhed, betragtende den skønne unge Jomfru med en Blanding af stigende Hyldest og stigende Bestyrtelse.

Rund, ligesom støbt i det snevre Korset, der lod se saa meget af Barmen, som han i det Hele vovede at tilstaa for sig selv, besad hun Moderens Utvungenhed i Miner og Bevægelser, uden at besværes af det meget Kød. Fra to store Øjne under letdragne, mørke Bryn kastede hun disse idelig slagfærdige Blikke omkring sig, fra de to Mænd til Moderen, ja til Stole, Paneler og Loft med, som om hun sagde: Naa, hvor bliver I af? jeg vil have Eders Beundring, og saa vil jeg drille Eder! . . .

Erik fik i Begyndelsen nogle Blikke med; men da han vedblivende holdt sig tilbage, opgav hun ham med en let Skuldertrækning:

Barn!

Begge Damer talte Landets Sprog til Fuldkommenhed; kun Tonefaldet røbede dem som Udlændige. De benyttede i Samtalens Løb forskellige Tungemnal; de forstod Latinen til Fuldkommenhed og disputerede med Broder Sebastian om noget saa vidtløftigt som græske Forfattere; senere hen paa Aftenen lagde de yderligere Kunster og Videnskaber for Dagen.

Og Farbroren, den lystige Ridder! han havde nok brugt sin Tid i Udlandet til andet, end til udelukkende at slaa Folk af Hesten. Den unge vordende Lærde fra Holmen fik den dybeste Respekt saavel for hans Kundskaber, som for hans Lune; han spredte begge Dele omkring sig, som en Ødeland sine Dukater; — men det forstaar sig, Junkeren var jo ogsaa saa ganske grøn, og førte muligvis ikke den allerstørste Maalestok med sig.

Broder Sebastian, Borgkapellanen som han benævntes, var dog maaske den mærkeligste i Selskabet, og Erik maatte bryde sit Hoved meget, for blot at faa en lille Del af Forstaaelse paa denne Mand og hans Stilling her iblandt de andre: om virkelig Omfanget af hans Viden stod i Forhold til Omfanget af hans Bryst og Stemme og til den Ild fra de bevægelige, brune Øjne, som stadig var paafærde, og som syntes at hente Næring fra den Mængde Smaaskælmer

og Smaadjævle, der havde Reder i Rynkerne fra Øjenlaaget og udefter, i den mægtige glatragede Kinds dybe Smilehuller, i de utallige Gemmesteder, som Mundvigens skiftende Minespil frembragte, og endelig i Dobbelthagens uransagelige Kløft.

Gejstlig var han vel. Baade Tonsuren og den mørke, folderige Talar bekræftede det. Hans Tale benægtede det strengt taget ikke; thi brugte han end sine Indsigter i alle andre Materier til idelig at skære løs paa Kleresiet, saa tog han paa den anden Side, naar hans Spøg gik ud over de profane Ting, hovedsagelig sine Vaaben til disse Angreb fra selve Kirkens rummelige Arsenal.

Stakkels Junker Erik! det blev til Slutning som en stor Slibesten for ham, det Hele, og han kunde kun med trøstesløs Selverkendelse beklage to Ting: at han var saa meget ung, og at han savnede saa uendelig mange Forudsætninger til en blot stum Samværen med disse fremmede Fugle, hvoriblandt han her var geraadet.

Men ét almindeligt Indtryk havde han faaet samlet, førend det begyndte at blive broget for ham, og det var, at disse Mennesker vare i Besiddelse af en utrolig Livlighed, der syntes at strømme fra en Sluse af Sundhed og

Rørighed, stærke Drifter til at nyde og mangeartede Kundskaber til alle de Ting i Livet, der forskønne, glæde, pirre og holde alt ubelejligt nede og borte.

Hvor himmelvidt forskelligt fra Livet derhjemme paa Holmen!

Og saa gik man tilbords.

Hvilken bugnende Anretning! og hvad formaaede ikke disse Personer at tage til sig baade af Spise og Drikke!

Han havde selv det unge, kraftige Menneskes gode Appetit, og han foresatte sig at vise, at han idetmindste paa dette Punkt var de Andre jævnbyrdig.

Men han forregnede sig.

Man begyndte med de smaa Pølser og tog dernæst til sig af Ørred, saa Lærker, saa Kalkun, og saa standsede man et Øjeblik, for at Tjeneren kunde fylde den store Pokal ved enhvers Side. Den tømte man, idet man nikkede over Bordet til hverandre, hvorpaa et stort, herlig slebet Glas fyldtes enhver med en ædlere Vin. Vildsvineskinke, Kalvenyre, Svinemørbrad, Oxesteg og Bedekølle, hvorefter Glasset tømtes tvende Gange itræk; saa kom Ost, Bagværk, Honning, Syltetøj og Postejer med Hanekamme, og dertil iskænkedes i endnu prægtigere Glas hede og funklende Vine. Saa var

man paa Højden af Samtale, og Bægre, Pokaler og Glas med allehaande Vine imellem hverandre tømtes, og Øjnene begyndte at lysne og Kinderne at gløde. Og endelig kom Hare, Dyrebove, Dyrerygge og tilsidst Fasaner, og hertil iskænkedes en stærk krydret Vin, som syntes at smage dem Alle fortræffeligt. Og herved sad man en god Stund, saaledes at dog af og til En rejste sig, gik ud og kom tilbage, hvadenten det nu var en af Herrerne eller en af Damerne. Og da man tilsidst havde nikket rundt til hinanden og for sig selv og tømt den store Slutskaal, saa rejste man sig.

Maaltidet var forbi; men det stod Enhver frit for at lade bære efter sig den Vinsort med tilsvarende Bæger, som havde smagt bedst ved Bordet.

Junker Erik var kommen til Bagværket og Postejerne; saa lagde han Kniven fra sig med den bestemte Følelse af at være færdig for Madens Vedkommende. Han saa', at Jomfru Karina lidt efter gjorde ligesaa men ikke ophørte at røre sit Glas. Da han ikke vilde staa tilbage, gjorde han hende og de andre Besked lige til Maaltidets Slutning.

Han tilhørte Slægten, som ikke blot havde været i Jærn fra Begyndelsen af, men som havde hævdet sit Ry ved Drikkebordet ligesaa fuldt

som paa Slagmarken. Han stolede paa sine Forfædre, men da han rejste sig, kunde han ikke ret afgøre, om han traadte paa Gulvet eller han svævede hen over det.

Der sporedes intet tilsvarende hos de andre; deres Øjne vare en Kende livligere, end før Bordet; deres Bevægelser var det ikke.

Han bestemte sig da for at beholde sin Opdagelse hos sig selv og saavidt muligt gøre og lade som de Øvrige. En betydelig Del af hans Forsagthed var allerede veget, og jo mere han saa' paa Jomfru Karinas dejlige Person, jo mere fik han Lyst til at tækkes hende ved en kæk og rask Optræden.

Kun var det mærkeligt, at disse Mennesker, leende, samtalende, staaende eller siddende, stedse var som i en Afstand fra ham, ligesom bag et Flors Forhæng; han hørte tydeligt Alt hvad de sagde, saa' tydeligt deres ringeste Minespil, men de var indenfor en magisk Kreds, og han selv var udenfor.

Ogsaa denne Opdagelse besluttede han at gemme for sig selv.

Saa mærkede han sig pludselig tiltalt, og han stirrede ind i Broder Sebastians bevægelige brune Øjne med alle de smaa Djævle og Skælmer omkring.

Altsaa, Junkeren vil vie sin Fremtid til Kirken, til Præstestanden?

Munden, som udtalte Ordene, var fuldkommen alvorlig.

Erik nikkede; det smigrede ham, at den store Mand endelig gjorde ham et Spørgsmaal i Alvor.

Ja, lød det igen fra den ærværdige Kapellan: den store Moderkirke kan i Tider, som disse, bruge alle sine Sønner. Hvis jeg ikke havde sat mine Studier over Alt, og særligt søgte at trænge saa dybt som muligt ned i den længe stedmoderlig behandlede græske Aand, saa tjente jeg Dagen idag i de Stridendes Rækker paa den ene saliggørende Side. Som en stille Lærd kan jeg nu kun give Eder, unge Ven, et og andet Vink med paa Vejen . . . .

Det kunde sikkert være godt for os Alle at høre sligt! sagde Jomfru Karina. Hvis I derfor, Mester Sebastian, ikke udelukkende vil beholde eders ny Adept for Eder selv, saa lad os være delagtige i Undervisningen! —

De To vekslede et Blik og et Smil; saa vedblev Kapellanen som før:

Modstræbende deler jeg Omsorgen for denne Yngling med vor skønne dame d'atour. Thi Kvinden har stedse været det ubefæstede

Gemyt en Hindring mere paa Vejen imod Mandighedens Storværk, hvilket, ligesom det daglig kan ses iblandt de almindelige Mennesker, særlig fremgaar af saa lysende Exempler som den store Kong Davids og den store Helt, Ridder Heracles' Fejl og Overtrædelser. Medens hin nemlig . . .

I vil da ikke for Alvor udmale Fru Bathzebas og Dronning Omphales lidet passende Historie? spurgte Fru Mætte, der havde sat sig tilrette i Stolen, hvorover Værten bøjede sig. Hvad os Damer angaar, da interesserer Fortællinger om vort eget Køn os kun, forsaavidt som deri forekommer noget ganske nyt eller fremmed, tjenligt til Afsløring af Mændenes Karakter og Væsen; men vi ser, at baade Kong David og Ridder Heracles var ganske, som vi kender vore Kavalerer; den ene begaar en Overtrædelse for sin Lidenskabs Skyld og fortryder det paa mandlig Vis ganske artigt bagefter; hos den anden bringer Lidenskaben for hans Dame ham til at glemme sin Mandighed i endnu højere Grad, eller man kunde sige lavere; thi medens f. Ex. der gives Kavalerer i vore Dage, som bevise Graden af deres Sansers Betagelse ved at gøre sig til Slaver, ja til Hunde for deres Herskerinde, saa dalede denne berømmelige Ridder til det dybeste Trin, idet

han gjorde sig til Opvartningsterne og Tjenestekvinde for sit Hjærtes Herskab.

I Sandhed! lo Jomfru Karina; hvis dette er Virkelighed, da er det en plat Virkelighed; men hvis det er en Fabel, da maa man vel raadspørge hos den store Digterinde Sappho for at faa den rette Forklaring paa slig Ytring af en fremmed Lidenskab!

Véd I nok om Sapphos Fakulteter til at give en fyldestgørende Forklaring i saa Henseende? spurgte Broder Sebastian, idet han strøg sig om Hagen og saa' fra Junker Erik hen paa Jomfruen.

Jeg véd Intet eller Alt! svarede hun uden at betænke sig; eftersom jeg paa vor stakkels halvlærde Vis maa holde mig til det sædvanlige »man siger«. Vil I maaske give mig Forklaringen fuldtud, ærværdige Bibliothek?

Han tog den kødfulde Haand fra Hagen og anbragte to af Fingrene oppe om Ørelappen, som han langsomt trak i. Han tav.

Ser I! raabte hun leende. Dér sidder I med hele eders græske Viden, og véd ikke, om I ikke tør eller ikke vil eller muligvis ikke kan anbringe den nogensteds. Men jeg vil ikke spænde Eder paa den Pinebænk længer. Jeg tager min Opfordring tilbage og beder paa

Junker Eriks Vegne om det Vink, I lovede ham med paa Vejen ind i den sorte Kappe!

I er hastig, Jomfru; det er altid den halve Viden. Den hele betænker sig! sagde han.

Det gør ogsaa Uformaaenheden! svarede Fru Mætte.

Damerne kan sagtens! raabte Ridderen bag hendes Stol. Vi ere stedse de ydende; og standser vi forat trække Vejret, saa besværer man sig over os!

Ridderne nu og Ridderne i yngre Dage ere ikke de samme! var Svaret.

Nej, Moder har Ret! lo Karina. Idetmindste hed det sig om selve denne Heracles, at . . . .

Stop! bød Broder Sebastian og pegede over mod Junker Erik. Uskyldigheden er tilhuse iaften, efter hvad vor Vært sagde, og da maa Jomfru Karina tie!

Og Fader Sebastian prædike. Juste et pie vivamus; Gloria tibi, Domine! sagde hun.

Hys, stille dog! raabte Kapellanen og slog ud med Haanden. Om Sapphos Art og Maade at opfatte Tilbedelsen paa taler hendes Oder og tier jeg. Jeg er ikke hendes Præst, og hun har ikke gjort mig til sin Skriftefader. Men idet jeg gaar ud fra, at Forestillingen om Noget, som ligger En fjærnt eller endog ikke

behager En, kan vinde Anskuelighed ved Forestillingen om noget Andet og Jævnsides, der i alle Fald ikke stiller sig som det absolut Ubegribelige for En, saa vil jeg fortfare med selve den nævnte, berømmelige Ridder Heracles' videre Skæbne, og beder da mit Selskab erindre sig, hvorledes han, optagen som Halvgud iblandt de særlig Udødelige, faar Gudinden Hebe til Borddame i den evige Banket. Som Borddame er hun imidlertid ikke meget for sin Kavaler, da hun har den Bestilling at gaa rundt imellem de Siddende og stadig holde Bægrene fulde — saaledes som vi daglig have for Øje ovenover vore egne Hoveder derinde i Salen. Da snubler hun; — man vil vide, at hendes ensomme Ridder har villet give hende et hemmeligt Kærtegn — hun falder med den store Kande og spilder den guddommelige Nektar. Og som dette er utilgiveligt i sig selv, saa er dog den Omstændighed det værste herved, at hun for alle Saliges Øjne i sit Fald ophøjer hos sig selv, hvad ellers ikke plejer at være ophøjet. Dette støder et saa udvalgt Selskabs fine Sans for Skønhed og Ynde, og den stakkels Ridder maa for Fremtiden sidde fuldstændig ene. Damen forvises fra Hoffet. Da bemærker Jupiter i Salens yderste Ende en udmærket skøn Yngling, Ganymedes, og

denne faar den ledigblevne Plads som Mundskænk, idet ikke blot Kroniden selv skænker ham sin højeste Naade, men alle Guder og Halvguder Salen rundt kappes om at vise ham Venlighed, kærtegne ham i Forbigaaende og udtale sig i de mest smigrende Udtryk om hans herlige Vækst og Aasyn. Og ikke alene savnes Hebe ikke, men i den olympiske Sal føler endog Cythere sig tilovers, for ikke at tale om de øvrige Damer af mindre fængslende Kvaliteter. Fra den Dag af mødte Olympens kvindelige Personale i Skørt og Korset, idet de opgav en ulige Kappestrid med den skønne Mundskænk saaledes som han var udgaaet af Naturens Haand, Naturen, der, efter den græske Forestilling, skaber Mandens Form langt mere fuldendt end selv den fuldendteste Kvinde! —

Stakkels Gudinder! raabte den lystige Ridder.

Stakkels Guder! sukkede Fru Mætte med undertrykt Latter.

Stakkels Ganymed! sagde Jomfru Karina og saa' Fortælleren ind i Øjnene.

Og derpaa udbrød disse glade Olympiere — Fortælleren indbefattet — i en samtonende Latter.

Men hvor bliver det Vink af, som I lovede Uskyldigheden dér? raabte Jomfru Karina og

pegede paa Junker Erik, der gjorde sit bedste for at stemme i med, ihvorvel han skulde have svært ved at forklare, hvoraf han lo.

Nu kommer det! sagde Broder Sebastian. Lyt opmærksomt efter, unge Mand, thi ikke altid vanker Parablen saa ubesmykket omkring mellem Menneskene, som her i dette udvalgte Selskab. En Fader altsaa — det var i den graa Oldtid, langt paa den anden Side af Conciliernes Tid — havde fire Sønner, hvem han ved sin Død intet andet efterlod end Sundhed og mere eller mindre god Forstand. Den ældste, den stærkeste, skaffede sig Vaaben, drog ud, kæmpede, vandt som oftest, og kom hjem med sine overvundne Modstanderes Gods og Guld. Den næstældste forsøgte sig i lignende Retning, men da han ikke besad Broderens Kræfter eller Øvelse, og da han oftere havde hentet sig et garvet Skind end et gyldent, saa opgav han det krigerske Haandværk for et fredeligere. Han skaffede sig Redskaber, hvormed han frembragte gode Vaaben, Husgeraad, mange baade nyttige og skønne Sager. De Omkringboende, der vare Agerbrugere eller Kvægopdrættere, tuskede med ham, og da en Strid opstod og de vilde overfalde ham, skænkede han Broderen et godt Sværd for at han skulde værge ham nu og i

Fremtiden. Den tredje Broder, som ikke havde den førstes Styrke og ikke den andens Haandelag, spildte ikke unyttig Tid med at forsøge hverken den enes eller den andens Gerning, men overbeviste den næstældste i mange fornuftige og smukke Ord om, at det vilde være en Gevinst for dennes Tid, om han, den tredje, overtog og ledede Tuskhandelen med Naboerne, saaledes at han selv tilkendte sig en liden Erstatning for sin Mellemkomst. Dette syntes hin at være et godt Ord, og snart var ogsaa Sagen ordnet dem imellem, og det varede ikke længe, inden denne tredje Broder, hvis Forstand ikke syntes at være den ringeste, baade vidste at benytte den førstes Hjælp og rundeligen og gladeligen at leve af den andens Flid, hvortil dog kom, at han selv maatte springe meget frem og tilbage og lægge sit Hoved meget i Blød; men da var ogsaa begge Brødre og Naboer og Genboer geraadet saaledes ind i hans Mellemhandel, at de ikke vidste paa nogen Maade at komme ud deraf . . . .

Men Vinket, Vinket? spurgte Jomfru Karina utaalmodig og pegede med det samme over imod Junker Erik, der vaklende holdt sig ved en Stoleryg og med svævende Blikke iagttog Fortælleren.

Nu kommer vi, skønne dame d'atour. Dog burde I, førend I afbryder mig, vide at i enhver vellagt Parabel, som i enhver opbyggelig eller underholdende Fortælling, spiller den rette Indledning med Klimax og Apostrofe en næsten ligesaa væsenlig Rolle som selve punctum fabulæ. Jeg fortsætter: Den fjerde Broder var, hvad Lemmer og Rørighed angaar, den, der havde arvet mindst. Rigtignok havde han heller intet gjort for at udvikle disse Dele; hvad Sundheden ellers betræffer, havde han intet at klage; hans Appetit var god, han sov længe uden Afbrydelser, kunde rose sig af en smuk, hvid Haand, rigelig Haarvækst, fine Ansigtstræk, og havde iøvrig alle andre Funktioner i Orden. En eneste Mangel besad han, men denne ogsaa i høj Grad: han havde en uovervindelig Ulyst til at tage sig noget besværligt for. Han forsøgte i Begyndelsen at have sit Tilhold hos de andre Brødre, men de bleve snart kede deraf, da han intet Vederlag vilde give for Kost og Husly, end ikke i den ringeste Hjælp ved deres Beskæftigelser. Han gav sig da til at spekulere; thi han havde en ikke ringe Forstand, ja stod i denne Retning over alle tre og over Naboer og Genboer med. Han lagde Mærke til, at naar visse Ting indaf, Torden, Lyn, Skybrud, Storm, Tørke og

andet, som hæmmede de Andre i deres Virksomhed, saa bleve de — hvad rimeligt var — meget bedrøvede, ængstelige eller modfaldne. Og paa den anden Side, naar en passende Regn, passende Vind, Solskin eller sligt indtraadte og fortnede deres Gerning, saa kunde selv disse alvorlige Mænd være tilbøjelige til at springe og danse og falde hinanden i Armene, ja til Tider havde de endog i en saadan Glædesrus givet den yngste, som de ellers saa' over Hovedet, Gaver af større og mindre Værdi. Begge Dele, og især det sidste, skrev han sig bag Øret og indrettede sin Fremgangsmaade derefter. Han fandt ude i Skoven et gammelt Egetræ, ganske hult af Ælde, hvis knudrede Grene gav det Lighed med en Kæmpe, der strakte sine Arme fra sig, og syntes, stum og uudforskelig, med Myndighedens og Magtens Kendemærke at herske over hele den øvrige Skov.

Han stjal sig nu en Skinke og andre gode Sager, som han opbevarede i Træets Hulhed, hvorefter han en lang Tid gemte sig dér og forøvrig, medens han fortærede af sine Levnetsmidler, gav nøje Agt paa Himlens Skyer, paa Fugletrækket, paa Luftens Kølighed og Varme, paa hele Naturen.

Saa indfandt han sig en Dag mellem Brødrene og de andre. Han havde lavet sig en lang, fodsid Skinddragt af Dyr, som han havde lagt Fælder for i al Magelighed; han havde om sit lange Haar et Bastbaand, hvori han havde indridset allehaande Krimskrams og Dyrebilleder, og i Haanden holdt han en Kæp, hvis Bark han havde afskrællet paa en besynderlig Maade. Hans Stemme var bleven dyb og ru af den megen Naturtilstand, hvori han havde levet, og hans Blik havde af samme Grund faaet en Glans og en Skarphed, som det ikke forhen havde.

Man saa' paa ham, man lo, og tilsidst spurgte man ham, hvad denne Fremtræden skulde betyde.

Han svarede med sin dybeste Stemme, at han efter utrættelig Fasten, efter at have spæget sit Kød, saa at der kun blev Tanken tilbage deri, havde opdaget den store Aand og var traadt i hans Tjeneste!

Den store Aand? hvem er det? spurgte de.

Han slog Hænderne sammen og rakte dem op over sit Hoved, som i den dybeste Bestyrtelse, og vendte Øjnene mod Skyerne, der umærkeligt begyndte at samle sig i de højeste Luftlag:

Kom ud til mig i Skoven ved den gamle Eg, raabte han og maalte dem med Øjnene; dér skal jeg kundgøre Eder, hvem den store Aand er, — og hvem jeg, hans Tjener, er!

De fulgte efter ham ud til Egen. Allerede nu syntes de, at den gamle Kæmpe dér saa' helt mystisk ud og maaske kunde være istand til alt muligt.

Han stillede sig frem foran Træet. Han var ligbleg, og der var en spændt Sitren i hans Træk. Øjeblikket var afgørende. Han løftede Kæppen og stirrede op igennem Bladene:

Den store Aand, den, som holder eders Skæbne i sine Hænder, og overfor hvem I kun er afmægtige Myrer, han har opslaaet sin Bolig i dette Træ og gjort mig til Fortolkeren af sin Vilje. Og til Tegn paa, at det er saaledes som jeg siger, skal der komme et Tordenslag inden hint visne Blad deroppe er faldet til Jorden!

Alle stirrede paa ham og dernæst paa Bladet, som langsomt dalede ned igennem den lumre Luft. Solen skinnede, Fuglene sang; Bladet var næsten lige ved Græsstraaenes øverste Spidser, og Alle havde de allerede løftet deres Blikke med Foragt paa denne Bedrager —

Da rullede et mægtigt Skrald hen over deres Hoveder og bragte alle Blade og alle Hjærter til at skælve. De kastede sig ned for ham; han alene stod oprejst og trak Vejret dybt, idet han betragtede dem med et spottende Smil. Det sidste saa' de ikke.

Kom herud med Skinker, med Fjærkræ, med Æg, med en hel Okse! raabte han. Den store Aand vil have Offer, fordi I tvivlede paa hans Magt og mit Ord!

De rejste sig og spurgte, om de ogsaa maatte tage Klæder med til ham; men han afslog det; han foretrak at beholde dem, som anstod sig hans Tjeneste.

Saa bragte de, hvad han forlangte, ja mere end det. De byggede ham en Hytte paa Stedet, de raadspurgte ham om Vejr og Vind, og naar hans Forkyndelser ikke slog til, saa bragte de dobbelte Gaver til Aanden, som var bleven vred. Og da Lynet engang havde splintret Egen og kun en Bul var bleven levnet, saa blev denne Bul til den store Aand, og den kom under Tag, fik sit eget Hus, et meget stort Hus, hvori dens Tjener ogsaa rummedes, og Gaver strømmede rigelig ind til begge, thi man kunde ikke forbigaa den ene uden at fornærme den anden. Og der gik ikke lang Tid, inden det kendtes, hvem af de fire Brødre der var

den mægtigste; men mindre kendtes det, hvem af dem der havde mindst Ulejlighed ved sin Bestilling. —

Broder Sebastian holdt inde, men syntes tilbøjelig til endnu en Tilføjelse, da man pludselig saa' Junker Erik vakle frem fra sin Plads og løfte sin Arm, raabende:

Skammeligt — skændigt. I er en Bespotter!

Og derpaa sank han om paa Gulvet.

Alle sprang op, og der blev en høj Latter; Jomfru Karinas var ikke den laveste. Men den muntre Ridder tyssede paa dem og løftede sin unge Slægtning op i sine stærke Arme, for, i Procession med Lys, blanke Vinkander, raslende Dameslæb og et af Kapellanen kraftig sunget: De profundis, at bære ham igennem Salen og ovenpaa til et af Gæstekamrene.

Den unge Junker vaagnede tidligt om Morgenen ved at Solen skinnede ham i Øjnene. Han fór op, saa' sig omkring og fandt sig liggende fuldt paaklædt paa en Løjbænk i et fremmed Kammer. Han tumlede hen til Vandkummen, og nu begyndte han at erindre Alt.

Det var afskyeligt; Stedet var farligt, vanhelligt; han maatte bort!

Efterat have ordnet sine Klæder, sneg han sig ud af Døren, kom igennem flere Gange, fandt en Trappe, der førte ned i Borggaarden, og listede sig langs Murene over til Stalden.

Ingen syntes at være oppe endnu, uden en søvndrukken Karl, hvem han snart fik betydet, at det gjaldt for ham om at komme hjem hurtigst muligt; han skulde have en Hest, det behøvede endda ikke at være en iblandt de bedste, tilføjede han beskeden.

Medens han saaledes stod og indaandede Morgenfriskheden, der tilligemed Fuglestemmerne strøg hid over til ham fra Haven, og medens hans Hoved endnu værkede og alle hans Pulse bankede af den sydende Vin, blev en fast Haand bagfra lagt paa hans Skulder. Det var Farbro'ren, der med et Smil spurgte ham, hvorfor han havde dette Hastværk:

Jeg haabede, at Du idetmindste havde taget vor Davre med, inden Du drog hjem til din Ottesang og dine Pensa. Trykker dit Klosterløfte dig saa meget?

Junker Erik vilde give et mindre ærbødigt Svar, men nu rynkede den muntre Ridder Panden og drog ham over i en Krog.

For syv Satan, Dreng; jeg vil tale Alvor med Dig. Er Du et saglende Diebarn, hvem

din blindfødte Moder og hendes [illegible] [illegible]-lan kan løbe med, eller er Du [illegible]

Erik skreg højt, thi han [illegible] Haanden om sit Dolkegreb.

Farbror, tal ikke ud, sig, at Du er drukken endnu; hører Du!

Det gav et Sæt i Ridderen.

Naa; nu kom Knægten i Flamme [illegible] Du aner ingenting? Saa har da [illegible]

Og han bøjede sig ned og hviskede sin unge Slægtning ind i Øret.

Junker Erik blev saa bleg som et Lig, hans Haand rystede, og Taarerne traadte ham i Øjnene:

Farbror, husk paa, at det er min Moder. Er Du ogsaa sikker i din Sag?

Gør mig godt, min Dreng. Din Fa'r ligger som en — som sagt — i sin Grav. Du har mit Ord som Adelsmand for, at jeg ikke farer med løs Tale. Jeg har allerede længe tænkt paa, at jeg skulde spørge dig om den Ting, og hvis Du nu vil have, at jeg skal ride over og udfordre . . .

Ved disse Ord sprang den unge Junker som et Lyn hen til Staldkarlen, rev ham Tøjlen af Haanden og svang sig op paa Hesten:

Han er min Mand først, Farbror. Hvis

Du ikke hører Bud fra mig inden Midnat, saa rid over og søg mig med dine Folk og udfør da, hvad jeg ikke har formaaet!

Dermed sprængte han afsted. Ridderen drejede sit Mundskæg, saa' efter ham og nikkede.

VII.

Hvad er saa let, som Skyen,
der svæver under Himlens Blaa
og smiler ned til hver en Vraa
og drysser Morgnens Roser paa
den Vej, Du lyster træde?
hvad er saa tungt, som Tordenluft,
der under Vægt af Opiumsduft
faar Hjærtet til at græde? —
hvad er som saadan Sommerdag,
hvor Skyen under Himlens Tag
sig løfted let i Morgnens Gry
og siden blev saa tung som Bly
og fured Jorden under Taarestrømme?
ja sig kun frem, om Du det véd,
mit unge Hjærte, giv Besked:
det er den første Kærlighed,
der søger Ord for sine svundne Drømme.

Skumringen var faldet, da Ridderen red fuldtvæbnet ud paa Vejen udenfor sin Borg

Han havde givet sine Folk Ordre til at holde sig færdige til Opbrud en Time før Midnat.

Han bøjede sig frem over Saddelknappen og saa' skarpt ud imod den tætte Skov; derpaa satte han Hesten i Gallop.

Der kom en Rytter imod ham med slappe Tøjler; det var alt, at han formaaede at standse Dyret, da Ridderen raabte ham an.

Erik!

Det var Junkeren. De to holdt stille, Dyrene dampede i den kølige Aften, og den ene Gangers Aande hørtes som en Blæsebælgs Stønnen efter det voldsomme Ridt.

Guderne være lovet! Du traf ham altsaa?

Ja! lød det tonløst.

Var han alt hjemvendt? Sloges I? Eller ... men saa tal dog! raabte den Ældre.

Junker Erik sad med bøjet Hoved uden at svare.

Farbroren trykkede sin Hest tæt op mod hans og sænkede Stemmen:

Er Du saaret? — Er h a n saaret?

Han er død!

Christ og Sakramenter! Dér er min Haand, Erik; Du er en Mand!

Junker Erik brød ud i en Hulken og kastede sig til Ridderens Bryst.

Saa, saa, min Kylling! trøstede den anden ham. Det er første Gang, jeg véd det vel; det tager Vejret fra En, og man ser ham længe efter for sig. Men hvad, den Kvindekarl fortjente det. Kom, kom!

Ak, Farbror, det er ikke ham, det er Moder, som . . .

Han kunde ikke fuldføre. Den anden tog ham angst og hæftig i Armene.

Erik, Du har da ikke lagt Haand paa . . ? Nej, det vidste jeg nok. Hun daanede, siger Du, da Du forlangte din Far's Kaarde? Ja naturligvis. Og da Du saa kom igen, siger Du, efter at det var skét, saa havde hun lukket sig inde, og Pigerne sagde, at hun laa i Krampe. Hm! Kvinderne synde paa deres Maade, og angre paa deres Maade. Naar hun blot ikke var din Mor — men det er just Ulykken den, at hun er det — saa vilde Du ikke tage dig dette saa nær. Du er grøn, er Du, meget grøn endnu; men en Mand er Du tillige, og lad os nu tænke paa dine egne Sager! —

Saaledes trøstede den gode Ridder efter Evne sin Neveu, som han herved højtidelig kaldte for Fætter. De holdt stadig dér paa Vejen, og Skumringen faldt stærkere og stærkere over Bakker og Skov.

Ridderen trak en Pistol op af sit Saddelhylster. Det var en svær, uhandterlig en, men man skulde heller ikke skyde Spurve med den! som han smilende sagde sin Fætter.

Tag denne til dig! Rid tilbage ind i Skoven gennem den Lysning, som Du kan skimte dér. Sno dig gennem Tykningen, saa godt Du kan, nogle hundred Skridt. Du træffer da Vejen, som fører sydpaa. Straks ved Siden vil Du se Ellemosen med et blankt Kær. Rid ud saa langt, som Træstøddene rækker. Spring saa af Hesten og jag den en Kugle ind bag Øret, men pas paa at den ikke river dig med sig, naar den vælter om i Dyndet. Kast saa din Hue fra dig, og se at Du selv finder tilbage. Mørket vil da være stort nok til at skjule dig for Andre. Du skal liste dig hid over til Borgen og ned bag den østre Side af Graven, hvor den er smallest. Kan Du svømme? — godt! Jeg venter dig med en Stige ved Havemuren. Du har Hjærtet paa rette Sted; se nu blot til, at Du har Øjnene ligesaa. Nu er din Skole endt hos Munkene; nu begynder den hos Mændene!

De skiltes.

Ridderen drog hjem, hvor han gav sine Folk Ordre til at sadle af igen. Han svarede

ikke paa noget [illegible] [illegible] [illegible] bad dem holde sig [illegible] [illegible] [illegible]

Omtrent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Haven med en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Haanden. Der var en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Trin, som af [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Borgherren [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Kammer hvor han [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ham Velkommen.

Han tog [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Den sidste trak han [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] begge omhyggeligt, [illegible] Kongens [illegible] [illegible] saa over paa Junkeren.

Men Erik havde sine Øjne paa [illegible]

Du har ført den Klinge med Ære, nu hænger vi den, med [illegible] [illegible] i Skabet dér. Ligesaa gør vi med [illegible]. — min gamle Staabi, hvad? — Sagde Du ikke, at Du parerede hans første Stød af med denne her, saaledes som han selv havde lært dig? Ha, ha; og det næste afgjorde Legen. Hvilket Stød! jeg gad sét det! Men træk nu Klæderne af. Naa; en Adelsmand var han, og en køn Karl; jeg fortænker ham ikke . . . tys nej! Hvad vil Adelen lade sig kronrage? saa bliver dens Synder dobbelt store. Ej, Du er jo skabt som en ung Diomedes! Nu maa Du en Stund finde dig i at blive et Kvindfolk. Hvad jeg

mener? — Ingen Snak; her ligger min første Fadebursternes Stadsklæder; og en dejlig Krop har hun, paa min Ære. Stir ikke saa fortrædelig paa mig; det er ikke for Løjers Skyld, at vi opfører denne Maskerade. Det gælder at dække dig den første Stund. Hvis Bispefolkene sender deres Bøsseskytter ud at gennemsnuse Skovene, saa finder de vel baade Hest og Hue, og Sporet er foreløbig tabt. Din Mo'r gaar naturligvis i et Kloster; hvad skulde hun andet? Om de da strækker deres krumme Fingre ud efter Holmen og de Herligheder, som endnu er tilbage, da rider jeg selv til Bispething med saa meget Følge, jeg kan overkomme. Du tog vel Vidner paa Tvekampen? Jørgen og En til; det er godt! Fuldmagt kan jeg tage med fra dig selv, og lade forstaa, at Du er i Sikkerhed udenfor Landegrænsen. Det er en haard Tid nok, denne Tid for Munkene; og Domherrens Forhold til din Mo'r . . . nej, tilgiv, jeg vilde ikke saare dig; men stol kun paa mig. Det klarer sig Alt, naar vi først vinder Tid. Og nu har jeg talt saa længe, til min Hals er saa tør som et overgemt Vinteræble; og nu er Du den nydeligste Terne, som nogen Slyngel af en Staldknægt kan forlibe sig i. Lad kun Lyset brænde, hvis Du muligvis ikke ønsker at lægge dig i Mørke. Din Haand, min Gut, —

min smukke Pige. Sov kun i Klæderne; de varmer dig og saa vænner Du dig til Stadsen. Og frygt ikke, fordi et Mandfolk har ligget i Sengen førend Du. Godnat!

Efter denne oplysende og trøstende Tale, gik den muntre Ridder ovenpaa, at søge sig selv et Gæstekammer for Natten.

Næste Formiddag blev den ny Terne indført ved Ridderens Haand i den store Sal, hvor Damerne, Broder Sebastian og det hele Tyende var tilsagt til Møde af Borgherren.

Han førte den høje, smukke Pige, hvis Øjne stadig søgte Gulvet, frem for dem alle, og idet han trykkede Pigens Haand og tvang hende til at neje sig, anbefalede han hende til Damernes Overbærenhed, eftersom hun var saa ny i sin Bestilling.

Derpaa vendte han sig med et alvorligt Ansigt til Tjenerskabet:

Denne unge Pige har alt i en Maaned været i mit Brød; forstaar I? Og hvis en og anden iblandt Jer, det være sig Fruentimmer eller Karlfolk, skulde drage mine Ord i Tvivl, saa bliver saadant at eftersone i mit Hundehul to Maaneskifter over; i slemmeste Fald i Bolt og Jærn paa ubestemt Tid. Har I forstaaet mig?

En bejaende Mumlen hørtes, og Folkene gik.

Da Herskabet var blevet alene, traadte Fru Mætte og Jfr. Karina over til Junker Erik, den første med et Par deltagende Ord, den sidste i Tavshed. Derpaa holdt Broder Sebastian paa Latin en kort Tale, der endte med en Haandspaalæggelse, som Junkeren dog søgte at undvige. Og saa førte Ridderen sin Fætter ovenpaa i et Par Værelser, hvori han uforstyrret kunde blive uden at tage noget Hensyn til andre, saa længe det maatte behage ham.

Det behagede ham ogsaa at holde sig saa godt som indesluttet her den første Ugestid Han trængte til at være alene ovenpaa alt dette, og han havde kun til Selskab de Bøger, som man paa hans Begæring bragte ham.

En Aften sildig kom Ridderen op til ham:

Den gamle Jørgen er nys gaaet. Han bad saa bønlig om at maatte komme herop til dig, men jeg ansaa' det for bedst, at han ikke gjorde det. Dig vilde det dog have været en Pine, og han kan da nu sværge sig Fanden ivold paa, at han intet har set til dig. Din Moder er ganske rigtig taget til Sanct Clara Klostret inde i Bispereden. Hvepsene have summet artig omkring i Skovene i disse Dage, og de have da ogsaa fundet, hvad de søgte og hvad de skulde finde. Gamle Jørgen siger forøvrig, at der er dem iblandt Jægerne, der ere ligesaa

kloge som han. Du [illegible] holde dig gemt her.

Giv mig blot mine egne [illegible], sagde Junker Erik [illegible]. Du [illegible] Farbror, hvor denne Maskerade [illegible] Ensomhed, for hver Tanke [illegible] for hvert Skridt jeg [illegible] ægger og ydmyger mig.

Kan ikke hjælpe, min Dreng. [illegible] ingen af mine Folk paa denne [illegible] denne Dragt gør, at de [illegible] Bevidstheden om at de skulle bevare [illegible] Hemmelighed. Men tror Du ikke selv, at [illegible] er kommen, da Du havde mere Gavn af at [illegible] dig imellem os fornøjelige Menneskebørn end at sidde her og ruge som en Ugle? Lad de Døde være døde. Det er Livet, hvorpaa det kommer an; det korte, det raske Liv.

Erik sukkede:

Det er ikke den Døde; han ligger paa sine Gerninger. Men det er den, der nu er levende indespærret med al sin Anger og sin Angst; det er h e n d e, som mine Tanker og Bønner gælde. Ak, Farbror, det er svært at leve Livet!

Ridderen trak paa Skuldrene og gik.

Naar Junker Erik beklagede sig over sit Kostume, saa havde denne Sag to Sider. Oven-

paa en stor Sindsbevægelse ville vi, naar det første naturlige Udbrud er gaaet forbi, saa gerne føle os selv i vor Sorg: vi ville kæle for den. Vor Junker sad i sine dybe Tanker, og naar han da saa' ned ad sig, kom han næsten til at smile. Dette Smil tillod ham ikke at holde fast ved den Sorg, som han dog var begyndt at elske. Det kastede ligesom et Strejflys ind over Livets store Aasyn og viste ham for første Gang dettes to Masker, den alvorsfulde og den lystige i skiftende Forening. Han skulde tvinges til at føle, hvor svært det er at fastholde endog en meget stor Sorg. Nogle tilfældige Klædningsstykker — og straks er Kæden brudt!

Men værre end dette, var dog Forholdet til hans Tro. Havde han nogen mere? Var den ikke bleven dræbt med dette Kaardestød? Laa den ikke knust under Moderens Brøde, nede i Støvet med alle de Billeder af Guddommen, som Moderens rene Billed havde bevaret for ham langt dybere inde, end Præceptors strænge Ramselære, med Ris og Svøbe, formaaede at række? En herlig Præceptor, denne! og hvilken Gud, at han lod sine Herligheder her paa Jorden bevogte af saa utro Tjenere!

Dette ene Kaardestød havde gjort ham fra Yngling til Mand, uden at dog Verden og

Livet endnu havde sat sit Segl under Avancementet. Men Kaarden — hans Faders Kaarde — havde gennemboret noget mere, end en letfærdig Prælats Fløjelsbryst. Overgangen fra Yngling til Mand fører andre Overgange med sig. Hvad den moderne Tid vilde kalde Kritiken, Analysen, var vaagnet hos den [illegible] Skolar. Og hvor meget Barnetro staar for Analysen?

Og saa bestemte han sig til at gaa nedenunder og søge de andres Selskab i sin Pigedragt.

Man var meget hensynsfuld imod ham; det vilde være Synd at sige andet. Denne Spøg havde jo en alvorlig Baggrund: Junkerens Incognito maatte ikke brydes. Thi begyndte man først at slaa Gækken løs, naar man var alene, saa kunde man ikke altid træffe Tonen i Tjenerskabets Nærværelse. Den unge Mands Sorg var desuden saa frisk; der maatte ogsaa af den Grund ikke løs. Alligevel dæmrede Munterheden bag den kunstige Paapassenhed. Intet er muligvis saa fristende for Damer som en saadan lille Komedie. Dertil kom, at det klædte Junker Erik allerkærest at gaa omkring i disse Klæder; enhver Kejtethed var kun en Ynde mere. Begge Damer spillede da ogsaa Komedien ret con amore; og Jomfru Karina var, efter nogle faa Dages Tilbageholdenhed,

den, der egenlig kunde siges at nyde sin Rolle. Hvilken herlig Tidsfordriv! hvor talrige Skælmerier, hvilke næsten dæmonisk fine Traade vidste ikke den unge Kvinde at lege med i sin Haand overfor sin quasi Terne, uden at en eneste af Traadene brast — i det mindste ikke ved nogen Uagtsomhed fra Jomfruens Side.

Junker Erik gik omkring mellem de glade Olympiere i disse Klæder. Det stadige Tryk, hvorunder han var, den stadige Paapassenhed, som han maatte underkaste sig, bidrog mægtig til, at de nylig vakte Storme i hans Sjæl sagtnedes. Ungdommens naturlige Sorgløshed begyndte at bryde frem og fordre sin Ret; og saa opdagede han pludselig en ny Sorg ifærd med at danne sig.

Jomfru Karina.

Hun gik der omkring med sit skønne Legeme og sin allestedsnærværende Aand, der attraaede at beherske. Hun var stadig i Baghold for, benyttende et svagt Øjeblik hos de andre, at kaste sig over dem med sit Vid eller sin slagfærdige Tunge. Undertiden blev det kun Tungen alene, men der var Dage, hvor en Sikkerhedens Majestæt opfyldte hende med en dyb Strøms uimodstaaelige Bølgeslag, og hun kastede da hensynsløst Alt tilside under Udfoldelsen af sit Legems Ynde og en næsten

unaturlig spændt indre Oprømthed, der aldrig vragrede Ord, aldrig veg tilbage hverken for Udtrykkets Adel eller Ligefremhed, og paa saadanne Dage behøvede man blot at se hende ind i Øjnene, for at vide, at hun var farlig.

Hun spillede, som sagt, denne lille lette Komedie med den unge Junker. Hun havde ikke med et Ord hentydet til, hvad der var foregaaet i hans Hjem paa den skæbnesvangre Dag, men han læste sig det straks til af hendes Øjne, at hun ikke ansaa' ham for Barnet længer — i det mindste ikke, naar han stod overfor Mænd.

Rollen som Terne blev vanskelig for den unge Mand.

Der var ikke de smaa kvindelige Opmærksomheder, som hun ikke fordrede sig vist af den stedse forlegne og rødmende Terne, og uden at trættes hjalp Jomfruen hende med at finde sig til Rette i sin Kammerpigegerning. Paa dette Punkt var det, at de nye Sorger begyndte for Junkeren.

Han blev kaldet op paa Jomfruens Kammer noget efter at hun var staaet op og selv havde gjort sit første, væsenlige Toilette. Ved det senere maatte han være behjælpelig; og da han en Dag med fri Forsæt faldt ud af sin Rolle og bad om at maatte trække sig tilbage,

vendte hun de mørke, forskende Øjne mod ham og sagde rolig, med Eftertryk paa Ordene:

Hvad er det, hun fabler om? Er hun syg eller forrykt? Sæt mig den Naal, som jeg har befalet, men stik mig ikke ind i Kødet, som sidst. Idag er jeg oplagt til at give Kindheste!

Og Ternen hæftede Naalen og skælvede derved; — men det var ikke af Frygt for Kindhesten.

Da Junker Erik denne Aften kom paa sit Værelse, kastede han disse farlige Klæder med Raseri fra sig, drog sin egen Underklædning paa og svor, at Komedien skulde være tilende.

Næste Morgen overhørte han de gentagne Befalinger, der blev bragt ham, om at komme til Jomfruens Kammer. Først ved Frokost fremstillede han sig nede i Salen.

Man saa' med Bestyrtelse paa ham.

Han havde af sin egen tarvelige og af Borgherrens vidtløftige Garderobe gjort et skønsomt Valg. Sit Haar bar han ikke længer skjult under den lille Nakkehue; det faldt ned over den brede Kniplingskrave, der laa tæt til Trøjen, som han omhyggelig havde børstet. Paa Ryggen, saaledes at Armene var fri, havde han en af Farbrors korteste Kapper; om Lænden havde han spændt sin Faders Kaarde, og foran

paa Underlivet havde han Dolken hængende med Grebet lidt nedefter tilvenstre.

Han traadte frem med Anstand, lagde den højre Haand over Brystet og hilsede Selskabet.

Men Erik dog! raabte Ridderen. Betænk . . .

Jeg har alt betænkt, var Svaret; og med din forventede Tilladelse har jeg kaldt Folkene herhid for at tale til dem. Dér er de!

Døren gik op og Tjenerskabet stod atter for Herskabet.

Jeg er Junker Erik fra Holmen! sagde den unge Mand med høj og klar Stemme, knejsende maaske lidt mere i Skoene end sædvanlig. Hvad der har ført mig hid under dette Tags Beskyttelse, det vide I naturligvis; I have ogsaa hørt, hvad min Slægtning har lovet Jer, om I ikke bevarede min Hemmelighed. Men jeg véd, at jeg bedre kan betro mig til brave og paalidelige Folks Tavshed, naar jeg viser mig som den, jeg er, end naar jeg gaar maskeret omkring og dog er kendt af Alle. Hvis Lykken er med mig, og jeg atter, som jeg haaber, kan sætte Fod under eget Bord, da skal ingen af Jer have staaet mig bi omsonst. Vor ædle Ridder leve!

Tyendet raabte et højt Leve, og Borgens Herre jog dem derpaa ud, idet han indskærpede Folkene sine Formaninger.

Han kom tilbage og sluttede Erik i sine Arme.

Du er en Perle, Fætter, men Du spiller som al Ungdom paa de høje Strænge og beregner ikke den menneskelige Svaghed. Heldigt var det da, at Du stillede disse »brave og paalidelige« Folk lidt Vederlag i Udsigt. Men nu maa Broder Sebastian og jeg gjøre os rede og drage til Bispestaden, jo før jo heller, for at se hvorledes dine Sager staar. Hvorfor kunde Du dog ikke lade det blive beroende i det Køn, som Du udfyldte saa smukt?

Jeg havde mine Grunde! svarede Junker Erik.

Jomfru Karina talte ikke til ham. Den eneste, der synlig lagde sin Tilfredshed med Forvandlingen for Dagen, var Borgkapellanen. Den ærværdige Sebastian omkredsede den unge Mand, som en Kavaler kan sno sig for sin Dame, underholdt ham med sine Fortællinger, afbrændte sit ejendommelige Lunes Fyrværkerier for ham, hvori Guder og Mennesker stode i den mest brogede Belysning med dristige Linjer, udfordrende Stillinger, bragte ham Læsning og viste ham en Opmærksomhed, der smigrede det unge Gemyt og vakte Lyst hos den forhenværende Præstediscipel til ret af Hjærte at slaa løs paa alt det Gamle, som

han endnu af al sin Tankes Trang hang fastknuget ved. Ja, saa vidt gik Kapellanen i sin Opmærksomhed mod den unge Mand, at han forærede denne en kostelig Dolk, hvis Sølvgreb var udarbejdet som en Faun, der trækker Mundvigene lystent ivejret, — et sandt Kunstværk af en florentinsk Mester, hvis Værdi den fine Kender selv ikke nok som kunde fremhæve.

Saa drog Ridderen og Broder Sebastian afsted.

Tiden gik trægt for Erik, medens de var borte. Han var i Unaade hos Jomfru Karina, og derfor ogsaa hos Moderen. Begge Damer vilde øjensynlig mores, og han var traadt dem for hastig og selvstændig op.

Herrerne kom tilbage. Det stod nok ikke videre godt med hans Sager. Domherren havde mægtige og indflydelsesrige Slægtninge i den højere Gejstlighed, og de vilde Junkeren tillivs. De forkastede Vidnerne ved Tvekampen; det havde været et lumpent Overfald, et Mord, og sligt krævede Blod eller Bøder. Paa den anden Side støttedes den Fraværendes Sag af den Frygt og Splittelse, der raadede mellem de gejstlige Herrer selv. Den ny Lære laa i Luften og hidsede alle Gemyter. Det gjaldt for Bisp og Domkapitel at holde sammen paa

Kludene — som Ridderen udtrykte sig — og ikke at øve nogen forhastet Gerning.

Og — Moder? spurgte Erik tøvende.

Hvad der engang har begivet sig til Klostret, det er begravet dér! lød Svaret. De kunde vel formaa den stakkels Kvinde til at fraskrive sig de sidste Rester af jordisk Gods, men for det første er Du da i Live endnu, og dernæst er Tiderne svære for de Kronragede. Der er kommen en Ulv herop til Landet, og den vil tidligere eller senere æde de hellige Ræve. De store Ting udenomkring er dit bedste Værn, min Gut. Slaa dig til Ro og se Tingene an, som vi Andre gør!

Erik trykkede hans Haand, og Ridderen mældte ved Bordet sin Fætter som højtidelig optaget i Familjekredsen — paa ubestemt Tid.

Og Tiden gik. Saa kom der en Dag, hvor han sagde sig selv, at han fordærvedes blandt disse Mennesker.

Her var ingen Bund, ingen Rod i det alt. Hvad vilde disse Mennesker? lege! Hvem vilde de gavne? ingen! Selv deres Løjer vare hule; de kedede sig, og de kedede hinanden; de sagde det blot ikke, men smurte et nyt Lag broget Farve ovenpaa det gamle. Hvis disse Mennesker blev syge, hvad saa? . . .

De blev ikke syge, men Erik var syg — af haabløs Længsel, utilfredsstillet Lidenskab.

Han følte, at han burde rejse. Men selv om han havde haft aldrig saa frit et Lejde udenfor Borgen, saa formaaede han ikke at rive sig løs. Han blev, og han lod sin Sjæl langsomt fortæres af al denne lystige Spot uden Maal og Med, og han lod sit Hjærte langsomt forbløde under sin Kærlighed til denne skønne unge Kvinde, hvis Væsen var ham den dybeste og den mest tillokkende Gaade; — han havde jo ingen anden Kvinde kendt.

I samme Forhold, som hun voksede for hans Øjne og indhylledes i disse bølgende Skyer af Uigennemtrængelighed, hvorfra kun glimtvis Lyn brød frem, i samme Forhold sank de andre ned fra deres olympiske Stader og blev til skrøbelige, endog meget skrøbelige Dødelige.

Med Broder Sebastian havde han ligefrem brudt og givet ham den ciselerede Dolk tilbage, efterat den Ærværdiges Paatrængenhed var bleven saa stor, at endog den uerfarne Junker maatte sige sig selv, hvor Faren fra denne Kant var at imødegaa.

Bag Ridderens larmende og rastløse Godmodighed fandt han en Tomhed, der stadig trængte til Adspredelse; en dagligdags Aand,

der saa længe havde haft Logis i et yppigt Rum, at den tilsidst havde faaet Skin af at være stor.

I Fru Mætte saa' han en Moder, der var beflittet paa at faa sin Datter anbragt dér, hvor hun muligvis selv havde gjort resultatløse Forsøg.

Han havde vendt disse Gudebilleder om paa Vrangen. Det skal man ikke gøre, naar man vil have nogen Fornøjelse ud af Livet.

Tilbage blev Karina, Genstanden for hans Tilbedelse.

Ja, han tilbad hende. I hende vaagnede hans Fantasi og laante ham alle sine stærke Farver; han blev Kunstner ved hende, og det er altid en liden Erstatning at kunne forme i sin Tanke Billedet af den Lykke, som i Virkeligheden er En nægtet.

Da hun opdagede det — hun brugte ikke lang Tid dertil — bar hun sig ad, som unge Kvinder gøre overfor jævnaldrende Ynglinge. Hun gav ham til Pris for de andre. Hun viste ham frem for Selskabet i alle hans troskyldige Ubehjælpsomheder og udtænkte Snildheder. Hun morede sig selv og de andre ved at vise, hvor dybt et saa uerfarent og uegennyttigt Hjærte kan give sig i en andens Vold, blot fordi denne anden er ung, har dejlige Arme,

en skøn Hals og Øjne, der love tusind Gange mere, end de agte at holde.

Da man saa havde let sig mæt heraf, og hun mente, at nu var dette lille forlystende Optrin forbi, saa opdagede hun, at det var akkurat som om hun slet ikke havde vist ham frem og forlystet sig ved ham.

Hun studsede. Hun rørtes, og viste sig god og blød imod ham. Og da hun følte, hvor blød hun blev overfor ham, trak hun sig atter tilbage.

Men han havde set et Glimt, og han tog det for det hele forjættede Land. Hans svævende Barnetro var bleven ham berøvet, men Kærligheden skulde være ham i Troens Sted; thi tro maatte han.

Han nærmede sig, beskeden og varsom; og atter tildroges hun af dette Barn, der daarligt kunde værge sig imod hendes Spot, og som helt underkastede sig hendes Blidhed.

Han var jo kun et Barn. Hun havde vel ingen Aar forud for ham, men hun havde set den store Verden, og hun var Kvinde. Hun vilde lære ham Venskabet at kende; det kunde ogsaa bøde paa hendes eget Væsens Hæftighed. Og de sang sammen, og hun underviste ham paa Luth i baade Skæmteviser og Elskovssange; og han viste sig at være

lærenem. De vandrede sammen om Aftnerne i den store, stille Have, langs den blanke Dam i Midten med Poplerne i Krans omkring og med stærktduftende Blomster i snoede Bælter. Hun fandt, at hans Stemme, der var blød og dyb, klang godt herude, og hun lod ham synge for sig. Snart opdagede hun, at der undertiden i hvad han saaledes foredrog indflettedes Ting, som skyldtes hans egen Digtning, men hun lod sig ikke mærke med denne Opdagelse.

Saaledes sad de en Aften sammen, da han med Et spurgte hende, hvad hun syntes om Ridderen, deres fælles Beskytter?

Godt — naturligvis! svarede hun efter et Øjebliks Betænkning.

Ja naturligvis! gentog han som et Ekko.

Lidt efter bragte han samme Genstand paa Tale.

Hun sagde:

Min Moder lærte ham at kende i Udlandet allerede for flere Aar tilbage, da jeg var en lille Pige. Min Fader var dengang nylig død, omkommet, dræbt — hvad véd jeg — der dræbes saamange Mænd. Uden Ridderens Hjælp havde det vist set sørgeligt ud for os, og vi skylder ham begge stor Tak. Han er ogsaa en stadselig Mand. Men hvad snakker vi herom? Syng noget! Sommeren er kort, og

her bliver vi dog ikke evig sammen. Jeg vil forøvrig mindes eders Stemme, naar vi ikke længer er sammen.

Vil I? spurgte han hastig og tog hendes Haand.

Hun lagde med en let Spøg hans Haand tilbage over Luthen, som han sad med paa Skødet.

Dér passer den bedre! sagde hun.

Han sad noget i Tavshed. Maanen var imedens staaet op og skinnede ned paa dem begge. Han tog Luthen og sang:

Vorherre skabte den klare Nat
med de tindrende Stjerner, der slukkes saa brat,
og Musiken, der løfter og knuger et Sind,
og de Blikke, der trænger i Sjælen sig ind
med en gysende Fryd i vort Hjærte,
og de Læber, der ikke tør skille sig ad,
og som skælver lig Duggen, der perler paa Blad,
og den Mund, der vil sige — den véd ikke hvad —:
Alt kun til Ungdommens Smærte.

Men havde han gjort os som Træet, der gror
og rolig kan høre paa Fuglenes Sang
og drager sin nærende Saft fra den Jord,
der ej blev for blød under Kildernes Klang,

ja havde han givet vort Væsen sin Rod
i Styrken, der taaler en Overflod
af alle Naturlivets Lyde, —
saa havde vor Ungdom ham priset i Sang,
som gemmer ej Tvivl eller Trods i sin Klang
og som ej vi skal siden fortryde.

Den stakkels Ungdom! sagde hun tørt og rejste sig Den er ogsaa altid at beklage; og gør ingen anden det for den, saa véd den at gøre det selv.

Dermed hilste hun og bød Godnat.

Han sad paa Bænken og saa' efter hende. Bag ham rislede en Kilde, hvis skjulte Løb faldt ud i Dammen, der laa spejlblank under de høje, mørke Træer og lod Maanen skinne ned i sig — saa rolig, som et klart, indhegnet Vand kan være. Han gav sig hen til sine Tanker, og disse havde en kredsende Flugt, ligesom afrettede Fugle bestandig om det samme Punkt. Han saa' efter hende, til han ikke øjnede den ranke Skikkelse mere, og da saa' han hende under siddende, staaende, løbende, talende Skikkelser, med vekslende, saa ubarmhjærtig vekslende Miner; og han lukkede Øjnene og pressede Læberne sammen og syntes, at Natten burde have Medlidenhed med ham og lade ham dø nu.

Men Natten havde kun sit Maaneskin i det blanke Vand, sine mørke, tavse Træer og saa en Blomsterduft, der vel var stærk, men dog ikke stærk nok til at gøre det af med en sund og ufordærvet Yngling, der første Gang elskede en smuk Pige.

Han kom til at berøre Luthens Strænge og fór sammen. Derpaa lod han Fingrene famlende søge sig Vej for den Musik, der rejste sig inden i ham, og idet han smæltede et Indtryk fra Gaarsdagen sammen med de Tanker, der nu bevægede hans Bryst, sang han hen for sig:

Du saa' mod Loftet: alle Blomsters Duft
slog op fra dette Blik mod Himmelbuen;
Du saa' paa mig: jeg var den tomme Luft,
og intet uden den, for Dig i Stuen.
Vi vandred sammen: sødt Du lo,
mens Maanen skød i Dammen ned sin Stribe;
det er kun Barnet, som kan tro,
at Luna lader sig med Haanden gribe.

Jeg sad alene; Nattens Fred drog hen
med sit Forsikrings Tys! langs tavse Stier:
Du lyver, Nat; hos hver en Ungersvend
den evig vaagne Længsel Du fortier.
Hun sover, gør hun, længes ej:

forbande kunde jeg den Jomfrus Drømme,
mens over Nattens Sti og Vej
min Læbe lod Velsignelserne strømme.

Den næste Aften sad de atter sammen paa Bænken. Det var, som om de virkelig følte, at Sommeren var kort. Hun havde først ladet sin Uvilje gaa ud over Maanen, der gjorde Menneskene længselsfulde, halvt syge, og i Grunden til store Taaber. Hvad længtes man efter? naar man ikke netop som Børnene vilde løbe ud i Dammen og plukke den store gule Aakande! Og hvad savnede man? naar det dog kom an paa En selv, om man vilde have sine Ønsker opfyldte!

Kommer det kun an paa En selv? spurgte Erik.

Tys! sagde hun og tog hans Haand. Lad os sidde her ganske stille og lade, som om vi ingen Savn og Længsler havde, som om vi selv kunde være vor Skæbne, og som om Skæbnen bød os, intet at ønske, for at vi intet skulde savne.

Hans Haand laa i hendes, og hans egen skælvede. Hun sad som i Drømme, og han saa' endog, at hun havde lukket Øjnene. At sidde saaledes, det var jo, hvad han i sine dristigste Tanker havde attraaet. Det var ham

da heller ikke [illegible]
skred sine [illegible]
havde [illegible]
Liv. [illegible]

Der sad hun [illegible]
bagefter, [illegible]
trykkede [illegible]
svagt, at han ikke [illegible]
det for sig selv. [illegible]
indtil Maaneglansen [illegible]
Buskene foran ham begyndte at [illegible]
ned. Hans [illegible] at [illegible] sig
og atter at sammen[illegible] med [illegible]
omkring. [illegible]
mer bort fra denne [illegible]
Maaneskin [illegible]
sindig [illegible] sig [illegible]
at synge.

H[illegible] tog Haanden til sig med et [illegible], saa
paa ham, og for derpaa med Haanden over
Panden:

Ak, det er sandt.

Syng noget for mig; syng, jeg beder! sagde hun blødt og frigjorde sig lempelig fra hans Arm.

Den skønne Verden var svundet for ham, men en Afglans bølgede endnu indeni og udenom ham. Han svarede hende ikke, men tog Luthen,

og just som han berørte dens Greb og hørte dens Strænge klinge, skød denne Verden med sine Syner billedlig frem igen.

Han sang:

Jeg gik i dunkle Haver,
og hvor jeg saa'
paa Blad og Straa,
strøet de rigeste Gaver
i yppigste Mængde laa;
der glimted de Kæder paa Gren og Kvist,
der lyned de hundrede Spange vist,
og hviskende lød
en Stemme saa sød:
Endymion, sover Du nu?

I Skovens Vellugt badet
jeg aanded ind
den Duft saa lind
af Duggen, der drev fra Bladet
og væded min Feberkind;
jeg følte, som gik jeg paa Tyvens Vej,
jeg lytted, jeg mægted at modstaa ej;
det spurgte saa mildt,
det hvisked saa vildt:
Endymion, sover Du end?

Og Løvet veg tilside;
af Sølvermor
et Bølgeflor
saa' for mit Øje jeg glide
og falde foran mig til Jord;
jeg følte mig, svimlende, favnet tyst,
jeg laa som et Barn ved Gudindens Bryst;
hun knuged mig vildt,
jeg hvisked saa mildt:
Endymion sover ej mer!

Hun rejste sig.

Kom; Duggen falder. Lad os gaa op!

Erik stillede sig foran hende og greb efter hendes Haand.

Lov mig en Ting blot! bad han. Kom hid imorgen Aften; — kun den ene Gang endnu?

Ja! hviskede hun efter et Øjebliks Betænkning. Imorgen — den ene Gang endnu.

Den næste Dag saa' han kun lidet til Damerne. Men da han gik igennem en Stue, hvor en Dør stod aaben, hørte han deres Stemmer. De vare hæftige begge. Moderen imod Sædvane formanende. Datterens Svar vare haarde, korte, skarpe. Han hørte Farbrorens og sit eget Navn blive nævnt i For-

bindelse med Ord som: glemme hvad vi skylder — letsindig — ikke forspilde — en fattig Fredløs — en Dreng.

Junker Erik skyndte sig blussende bort.

Fællesmaaltidet var mere trykket, end det længe havde været. Værten tømte gentagne Gange Pokalen med Jomfru Karina under mindre muntre Paaskud og med mere frittende Blikke, end sædvanlig. Fruen gjorde sig den yderste Umag med Mæglerens Rolle; hun saa' knap paa Junkeren, der sad som paa Gløder og blev skarpt fixeret af Broder Sebastian. Farbroren maatte øjensynlig tvinge sig for ikke at vise nogen paafaldende Mangel paa Hensyn overfor sin Slægtning og Gæst. Alligevel antog hans Træk ofte et Udtryk af selvbevidst Overlegenhed, der maatte føles dobbelt af den Unge og Værgeløse. Noget var der, som maatte afgøres, det var klart for alle. Om det saa var deroppe blandt de Udødelige ved den glade Banket i Loftet, syntes det for Junker Erik, da han i sin Forlegenhed gav sig til at skotte derop, som om en Gud, der holdt en yppig Kvinde omsluttet med sin ene Arm, spørgende nikkede ned til ham: Naa, hvad bliver det saa til, min lille Ven? Du maa vel fortrække?

Saa sad han alene paa Bænken og stirrede ventende paa at Maanen skulde komme frem. Det var hans første Stævnemøde, og han var ikke engang sikker paa, om han skulde faa nogen anden at se end Maanen.

Den kom omsider frem, og det var altid en Trøst. Han sad stille og lod det blide Lysstrømme over sig, men det beroligede ham ikke. Han havde sin Lut under Armen og legede med dens Baand; han vovede ikke at berøre Strængene: de kunde røbe for Bygde-Folk, hvor han var. Det var jo et Stævnemøde.

Han havde ikke frygtet igaar og de andre Dage. Men idag var Mødet aftalt. Alligevel havde han taget denne Lut med, som var blevet ham saa kær, siden hun havde undervist ham paa den. Han burde vel netop spille, forat vise, at han intet ondt havde til Hensigt. Han skulde kun se hende denne sidste Gang.

Han forstod, at det maatte blive den sidste.

Hvorledes skulde noget sligt kunne gentages fra igaar, uden at blive mindre sødt — eller mere farligt? Angaaende det sidste Punkt svævede han i Uerfarenhedens hele Taage, men han havde dog sin Anelse, der laa i Nærheden af Frygten.

Og saa hørte han de hurtige, raslende Slag af en Damekjole langt nede i Gangen.

Alt Blodet stemmede for hans Bryst. Han sad ganske stille og rejste sig ikke, selv da hun stod lige foran ham.

Naa? spurgte hun med sin haarde Stemmeklang.

Hin Frygt fra før, der havde været omgivet af en saa sød Varme, isnede sammen ved dette ene lille Ord.

I svarer ikke, Junker. Vil I maaske vedblive at tale til mig, ligesom Himlens Fugle og Markens Hyrder, gennem Sang? Serenadernes Timer er endte, kan jeg sige Jer!

Hun gik hæftig frem og tilbage foran Bænken og førte sin Tale afvekslende til sig selv, til ham, og til en hel Forsamling af unævnte dér foran hende,

Ikke se ham! raabte hun haanlig. Aa jo, jeg skal nok passe paa mig selv. Som om jeg havde gjort andet de sidste Aar, hvor vi er trukket omkring ligesom mærkelige Dyr fra Marked til Marked, besét, befølt og — ha, ha, nu endelig ogsaa besunget. Det er det mindst farlige, ikkesandt Hr. Troubadour? I forfører mig saavist ikke; snarere kunde jeg forføre Dig, mit stakkels Barn. Dog, det vil snart andre paatage sig. Ræk mig din Haand, Erik;

og føl hvor mit [illegible] — [illegible] sige Dig. Naar en [illegible] gløder den. Hvad der var [illegible] — tag din Tingest [illegible] netop høre os. Nej, [illegible] som en Kattekilling. [illegible] sidde. Ja Du [illegible] iaften, ikkesandt? [illegible] sen som Røg af en [illegible] i Vand derved. Nu [illegible] jeg vædder. Du [illegible]

Hun sang:

Paa Højen jeg sad med [illegible]
mit Bryst var nøgent og [illegible]
Haaret i Bølger om Skuldrene [illegible]
hej da! hvor [illegible]
Maurer og Jøder og [illegible]
trygled og trued og faldt [illegible]
svor mig [illegible]
vilde øge mit Guld; —
jeg lo og bedækked min [illegible] Barm.

Paa Marken jeg vandred, at sanke mig Ax,
jeg sanked mig krum under Solens Brand;
der kom de og skotted og vendte sig straks:
Saa jag dog den Kvind hjem til Tiggernes
Land!

Bonde og Bryder og Junker og Herre
haaned den Stakkel fra Hest og fra Kærre,
grined under Skæg:
Se den magre Læg! —
Jeg takked min Gud for jeg havde Forstand.

Paa Højen jeg sidder og kaster med Guld,
jeg kaster med Nakken og blotter mit Bryst:
Og havde Du, Dronning af Saba, saa fuld
en Barm, da Du vækked Kong Salomos Lyst?
Sulamith, Terne, paa Knæ for din Frue!
var dine Lænder saa skønne at skue?
Kom, hver lysten Gæk,
jeg sparkér Jer væk. —
Der er Is i mit Hjærte og Brand i min Røst.

Hendes Ophidselse syntes udtømt, da hun havde sunget.

Naturligvis! hviskede hun og tog ham i Haanden. Her skilles vi. Det kan Du jo forstaa, ikkesandt?

Men atter rejste hun sig og kastede hans Haand bort:

Som om jeg behøvede at spørge Dig derom! Tror Du maaske, at jeg rendte med

dig af Landet forat blive dit Lastdyr, eller Marketender, naar det kom højt. Eller sidde med dig derude paa Holmen og banke Tørfisk og synge Hymner? Nej, raabte hun og løftede sig i Skoene, saa Brystet spændtes og man hørte Silken give sig i Kjolelivet. Fløjel og fint Klæde vil jeg slide; i store, lyse Rum vil jeg dreje mig; stoute Mænd vil jeg beværte, og Verden vil jeg se for min Fod, naar jeg dog skal sælge mig til Den, der byder højt for at have en Stadsfrue. Hvad er Kærlighed? En Faarehyrde, der blæser paa Skalmeje og binder Hoser til sin Hjærtenskær. Jeg véd, hvad jeg har at byde paa, og jeg sætter selv Prisen paa den Vare. Havde jeg ikke sat den saa højt, da havde jeg nu rendt som Markedstøjte eller staaet i Kramboden og holdt min Mand med Selskab ved en Lysepraas og en Kande tyndt Øl . . .

Hun afbrød sig atter selv og satte sig paa Bænken. Erik mælede ikke et Ord. Hun tog hans Haand; han lod hende tage den.

Skal jeg sige Dig noget? hviskede hun. Véd Du, hvad jeg kunde ønske mig? Saadan en lille En, et Barn; ikke til at lege med — Jesus Maria, nej — men til at elske, hører Du? Et Barn kan man elske, og ære sig selv i sin Kærlighed. Dér er ingen Smiger, ingen Øjne,

som forlanger det, som alle jeres Øjne forlanger. I et Barn kunde jeg blive god igen. Kom, skal jeg sige dig: For at faa et Barn, kunde jeg tage dig til min Elsker — nej, tys, jeg véd ikke hvad jeg siger; jeg har intet sagt. De har pint mig derinde idag og bestandig, saa at jeg er halvt forrykt.

Hun rejste sig for sidste Gang, skød Haaret tilbage fra Panden og tog ham fast om Haandledet:

Se saa; nu har vi talt sammen, og nu gaar vi hver til sit. Imorgen beder Du ham om Hest og Tjenere til Eskorte. Han vil — her smilede hun sørgmodig — ikke afslaa dig det. Du skal ud i Verden. Der findes vel nok den Sag, som man kan kæmpe for. Der er jo den ny Lære; de siger at den er god, uanset hvad de — hvad vi — siger her. Ak, hvad siger vi?

Hun stod med bøjet Hoved. Han havde rejst sig og spurgte hende med lav, besværlig Stemme:

Jomfru Karina, I gifter Eder altsaa med — ham?

Maaske! hviskede hun.

Efter et Ophold spurgte han:

Vil I give mig et Kys med ud i Verden?

Hun traadte tilbage og rakte ham Haanden.

Hvis jeg gav dig et Kys anderledes, end jeg nu rækker dig Haanden, saa vilde det angre dig, at Du var rejst, og Du vilde maaske vende om. Jeg frygter Kærlighed, hvis den er, hvad jeg har følt overfor dig, og jeg giver dig ikke nogen Forskrivning med paa Vejen. Levvel!

Levvel! sagde han tankeløst, som et Ekko. Han kunde ligesaa gerne have sagt: God Morgen! eller Hvad behager?

Han saa' hende dreje om ad Gangen, og saa lod han sig falde ned paa Bænken med Armen tungt imod Ryglænet.

Det gav en høj, klagende eller jamrende Lyd. Han havde med Albuen knust Luthen.

Han tog den frem, endnu halvt i Døs, og besaa' den ved Maanelyset. Det var et meget fint, skørt Instrument, rigt indlagt med sarte Perlemorsforsiringer, slyngede i Blomster og Kranse. Lydkassen var trykket ind, Grebet knækket, Strængene hang slappe ned.

Han tog det unyttige Instrument i sin Haand og kastede det ud i den spejlblanke Dam, hvor det et Øjeblik efter forsvandt fra Overfladen, medens Træernes mørke Skygger sugede de Ringe til sig, som Bølgebevægelsen fra Faldet havde frembragt.

VIII.

Du, som stedse spalter Tanken,
øser Vandet med et Sold,
leder Bækken opad Banken —
giv Naturen dig ivold!
den var til, før Manden bygged
Alter for en ukendt Gud,
sand og stolt den aldrig smykked
sig med laante Farver ud.

Den er evig, kan ej ældes,
ej afsættes eller fældes
af en nok saa højvis Dom;
dog, da der paa Knæ ej faldes
for dens Trone, »død« den kaldes, —
nu velan, saa se dig om!

Ser Du denne stolte Vælde,
denne Rigdoms Yppighed;
Skaalen synes evig hælde
Livet Frugt i Skødet ned;

ser Du disse tusind Blikke
Vaar paa Vaar at stirre frem;
under Smil de fatter ikke,
at Du kan fornægte dem.

Hør dog blot bag Buskens Grene
denne Stemme, blot den ene,
som sin stærke Trille slaar!
saadan sang den dybt bevæget,
da den Verdner vederkvæged
alt for mange tusind Aar.

»Død« Du nævner denne Verden!
kald dig heller selv for blind;
her er, skjult, en rastløs Færden
oppe, nede, ud og ind.
Træet huser Væsner ømme:
saa' Du gennem Barken kun;
lyt! fra Aaens dybe Strømme
kalder dig en Kvindes Mund.

Hør, hun kalder, se, hun stiger,
skøn som ingen Jordens Piger,
ren og klog og lys i Sind;
dine Vunder vil hun hele,
Magten, Æren med dig dele, —
ak, om Du var ej saa blind!

Saaledes sang det rundt omkring fra til den Mand, der en stille Juliaften laa ved Aaens Bred et Sted inde i Skoven, hvorfra man kunde se Havet i det Fjærne og Borgen ude paa Holmen.

Den Liggende hørte intet uden den ganske svage Bevægelse i Bladene over hans Hoved, enkelte Fugles dæmpede Stemmer og Aaens utydelige Mumlen, Aaen, som netop her sagdes at have sin største Dybde og Brede.

Den Liggende, som hvilede paa sin Albu, trillede i tankeløs Leg en liden Kvist mellem sine Fingre, kastede den ud i Vandet og saa' den nogle Øjeblikke hvirvles rundt i de smaa Malstrømme, der kom og svandt nærmest inde under Land, og derpaa skyde ud i det store Løb midt ude og føres bort.

Han nikkede for sig, som om han alligevel forbandt en Tanke med denne Leg. Væk, — borte!

Unægtelig, det lille Fartøj var ikke til at øjne mere; men hvad saa?

Et eller andet Sted bliver det vel af; — intet forgaar.

Det var ikke Mandens Tanker. Han tænkte tungt; han var træt.

Saa' man til hans smukke Vækst, som den snevre Dragt fremhævede, hans Ansigt, der var ungt endnu, om end mærket af Aarene ud over den første Ungdom, saa vilde man næppe tro paa Træthed allerede. Men Træthed kan jo være noget forbigaaende, noget, som kommer efter hæftige Bevægelser, Erfaringer, Kamp, og som kan lægge sig, naar Hvilen falder paa.

Han hvilede og tænkte tilbage, og hans Udtryk var træt.

Han var nylig hjemkommen fra den store Verden derude, og Hjemmet havde, hvad oftest hænder, forekommet ham dobbelt snevert, endda her var Plads nok for ham. Han levede alene paa Borgen, havde kun sin gamle Tjener om sig og det allernødtørftigste Folkehold til at besørge Gaardens Drift. Halvt forfalden var den bleven i hans Fraværelse, stærkt behæftet med Fordringer, Udsigt til uafviselige Retstrætter. Borgens Herre — Junker Erik — kunde endnu ikke bekvemme sig til at lægge nogen fast Plan, hvorefter han vilde drive Fædrenegaarden og møde Retsfordringerne. Han drev omkring tilhest og tilfods, tillod Fiskere at nedsætte sig i et Leje paa den yderste Holm, sejlede med dem i deres fattige Skuder, fik ikke Raad til selv at udruste Fartøj, lukkede sig inde Dage lange, læste, trak-

terede allehaande Instrumenter, og drev sluttelig, givende efter for sin første og yngste Tilbøjelighed, ud i Skoven.

Her laa han ved Aaen.

Og han tænkte denne stille Aften paa, hvor meget der skilte ham fra dette Hjem, som han dog saa hedt havde ønsket sig tilbage til.

Men der var ogsaa sket saa meget i Mellemtiden.

Lad os nu se — gentog han for sig selv — hvad jeg har fundet derude og hvad der er vundet ved at jeg er kommen tilbage! Og han plukkede sit mellemliggende Liv op i alle dets fineste Trævler, ligesom man plukker Linned op for at lægge paa Saar, Hug- Stik- Skudsaar, Saar fra alle Kvæstninger, fra Fald, Knusninger, kort Saar af alle de Flænger, som Haanden kan forbinde, — men ak, ikke de dybe, indre Forblødninger. De spotte den Lægekunst, som kun véd at ramme Overfladen.

Da han var kommen ud, havde han fundet Verden endnu mere ophidset, end han selv havde tænkt sig. Det virker i Begyndelsen ansporende paa det unge Sind. Man føler sine Kræfter dobbelt, hvor alle Kræfter tages dobbelt i Beslag. En ung Adelsmand, som endnu har nogle Guldstykker

i sin Pung, som fører sin Kaarde, som har hele Uerfarenhedens Mod til at gaa paa og hele Uegennyttens Underkastelse til at lade sig bruge som Redskab, han er velkommen i det store pèle-mèle.

Men hvis han kun besidder disse tvivlsomme Egenskaber, og ikke er en ren Lykkefugl, saa opsluges han hurtig i Hvirvlen.

Junker Erik havde sit friske Saar at drage ud med i Verden. Et meget ungdommeligt, vil man sige; ja, men det var der, det holdtes aabent, det smærtede stadig, og en saadan Smærte — hvor lidet dødelig den er — afholder det unge Sind fra letfærdig at give sig de første, bedste Indtryk ivold. En tidlig Kærligheds Skuffelser kan senere forekomme den modne Mand komisk, men han nedværdiges ikke ved Mindet derom. Det er der andre Erindringer, som besørge.

Der var noget andet end hin Kærlighed, noget, som stod i Forbindelse med hin barnlige Sorg. Han var ikke blot en saaret Troubadour, der flyede fra sit Hjærtes Dame, han var en ung Korsfarer, der drog ud.

Junker Erik var stedse søgende. Faderens Exempel, hans egen Opdragelse med Kirken for Øje, de voldsomme Begivenheder, der kastede ham bort fra Kirkestien, Opholdet i den

muntre Ridders Hus, hvor baade dèn grove og den fine Spøg ætsede hans barnlige Forestillinger, alle disse Traade, der saa at sige blev lagt i den unge Piges Haand og som hun selv knækkede over med et Ryk, Alt dette fulgte ham paa hans første jagende Ridt ud i Verden, og drev ham uophørlig til at tage Parti for og imod dér, hvor Troen med blodige Ziffre skreves op paa det store Regnebræt. Usammenhængende og uforenelige som disse hans Følelser vare, oversanselig Længsel, jordisk Kærlighed, Tvivl, som den første Skuffelse skærpede, gjorde de, at han stedse dreves fra Velvilje til Uvilje, fra Vedhæng til Frafald, og medens Samvittighed sagde ham fri for ethvert bevidst Forræderi, maatte han indrømme sig selv, at netop denne hans Søgen havde bragt ham i vanskelige og tvivlsomme Forhold, ud af hvilke kun hans Karakters Renhed, hans gode Lykke og — Kvinderne havde reddet ham.

Efterhaanden som han med Kaarden i Haanden tjente sig op igennem Rækkerne, efterhaanden som han voksede i sine Kammeraters Anseelse og muligvis i sin egen, fik han ogsaa voksende Styrke til at gøre sig de store Forhold klar, hvori han som den forsvindende,

men aldrig som [illegible] ligegyldige [illegible] lille Del.

Og hvad saa han [illegible] Verden, der kæmpede om [illegible] Slagord og Faner, [illegible] soner og Ideer, [illegible] drig kunne forsones?

Ja, han saa [illegible] endog de allerstørste [illegible] røring med. Han [illegible] Kraft, den [illegible] med de kæmpede [illegible] altid slagfærdige [illegible] over de første [illegible] Tusinder med [illegible] saa dem [illegible] Døden paa [illegible] holdt alle [illegible] havde været rede til at besegle med deres Blod. Han ansikeffende sig og studerede denne Bog, om Dagen i Teltet, om Nætterne ved Vagtblusset, og han begejstredes og drog ud og stred, som Hebræerne havde stridt under store Mænd for deres hellige Overbevisning.

Men i Mellemrummene mellem Fejderne og Skærmyslerne, da saa han Ting, og fik Anfægtelser, som Kamptumlen ikke længer overdøvede. Der laa en Dragesæd i disse Ord,

som alt var vokset de store Mænd over Hovedet. Han oplevede at se vilde Horder, stakkels forkuede Trælle, drage frem under Brænden og Skænden mod de forrige Undertrykkere, raabende paa Frihed, saaledes som Bogens Ord raabte. Og han var Vidne til, at vanvittige Fanatikere, i en Hvirvel af Vin og opkiltrede Kvinder, under Lovsange til Jehova og den babyloniske Skøge, gjorde en hel By til et Galehus og et Lupanar.

Dette var ikke alt, og ikke det værste. Udskejelsernes Brand kunde slukkes, og han var selv med til at slukke — i Blod. Men der foregik en Forandring med selve de Store, Lederne. De syntes at frygte deres eget Værk, som havde staaet saa lyst befriende op imod de i Røgelseskyer indhyllede Kuttemænd. Der blev mørkt omkring Lederne. Det var idelig og idelig Djævlen, hans Gerninger, hans Forførelser, hans Allestedsnærværelse, hvorom Talen kom til at staa. Bogen blev paany taget frem; det var ikke Munkelegender om hellige Mænd og Kvinder, der blev udrensede. Der blev Ord fremdragne og understregede, Ord af en haard, tør Klang, med Skolestuens Spindelvæv over sig, bag hvilke Riset lurede. Baal og Brand, Ris og

Slag til Troldmænd og Troldkvinder, Bespottere, ja selv til Lunkne og Ligegyldige!

Den søgende Junker Erik begyndte alt at se, hvorledes Bogstavtyranniet stundede til, og han drog sig lidt efter lidt ud af Rækkerne og gik til Ridderne, til disse »frie og frelse Mænd«, der talede de løftende Ord om den store Menneskeheds Sag, uansét gifte eller ugifte Munke, det Skønnes Sag, de klassiske Videnskabers og Kunsters Sag.

Han kendte det hjemme fra Farbrorens Hus. Kun at det her blev lært i større og rigere Træk, støttet af større Evner. Og han havde jo ikke her nogen Lidenskab at befrygte, der kunde træde ham spredende og hæmmende ivejen!

Ak, det Skønne ligger altid under i saadanne Splittelsens og Gæringens Tider. Ustraffet vender man ikke tilbage og søger at løfte en svunden Æra, der alt har overlevet sig, ud af Historiens Fuger. Han saa' herlige Evner, stolte Sjæle, stønne under Anstrengelsen for at stemme Tidens Strøm og falde, lammede paa Legemet af Nydelsens hæsligste Svøbe, for at give Mørket og Forfølgelsen saa meget friere Spillerum.

Han begyndte at ængstes for, at han dog slet ikke skulde finde, hvad han søgte,

Da forekom det ham, at den store Moderkirke, hvortil han oprindelig var viet og mod hvis Brøstfældighed han senest havde rettet sine Slag, at denne Kirke dog muligvis dybest i sit Skød gemte Gaadernes Løsning og Freden derved. Det gjaldt at søge med større Modenhed, med mindre Lidenskabelighed; havde han i Grunden søgt ret tilbunds dér?

Fremfor Alt maatte man sky de store Byer, hvor Fordærvelsen i Kirken indadtil stod i Højde med Ophidselsen udadtil. Han drog omkring som en farende Skolar, stedse søgende og idelig skuffet. Moderkirken syntes virkelig at være bleven en uhyre Hvælving over en Grav.

Det var ikke Gøglet, det ydre Maskineri, som skulde tiltrække Mængden, der stødte ham bort; han havde vænnet sig til at se paa de menneskelige Vilkaar, og han fordrede ikke det umulige. Det var den fuldstændige Tomhed der bagved, som skrækkede ham. Han spurgte; ingen vidste ud eller ind; scholastiske Spidsfindigheder, Ritualet, den evige Ramse paa Fingrene: alt dette kunde han fra sin Børnelærdom. Han spurgte, hvor Troen, den første oprindelige Idé, var bleven af under alt dette. Man trak paa Skuldrene og henviste ham til at søge Paven. En, der kom saa langvejs fra

og spurgte om saa meget, han maatte henvises til den hellige Fader selv.

Han gik ikke til den hellige Fader. Han kastede sig ind mellem vilde, uvejsomme Bjærge, og i en saadan Egn traf han paa et halvt forladt Kloster, hvis lille Rest af fromme Brødre levede saa fjærnt fra Verden, som vel idethele menneskelige Væsner kunne leve. Han fremstillede sig som en træt og vildfarende Vandringsmand. Han var i Virkeligheden begge Dele.

Maaneder lange omgikkes han disse Asketer. Saa havde han fundet, hvad han søgte. I deres Tanke- og Levevis laa, tydeligt for ham, den store Kirkes Kærne, Begyndelsen, hvorfra disse indbyrdes stridende Retninger var udgaaet. Saaledes stod det for ham: i de uudgrundeligste Tiders straalende Fjærnhed havde den skabende Verdensmagt, ligesom svømmende i et Lyshav, sat sig til Hvile i Beskuelsen af sit Værk. Mesteren hvilede; Alt var jo fuldkomment, hvad han havde gjort; han kunde ikke rette paa sig selv. Men Værket arbejdede umærkeligt. Det ligesom gled bort — i unævnelige Tiders dragende Gang — fra det oprindelige Lys. Hvad der var i Verden, var ikke længer fuldkomment godt, og tilsidst stod Verden, som noget Ondt, overfor Ophavet, som det

Gode. Denne Deling fortsattes gennem hver enkelt Skabning, og da saa' man Legemet, som tilhørende Verden, i Strid med Sjælen, som Udspring af det Gode. Derfor: ned med Legemet forat Sjælen kan blive bevaret!

Han drog bort. Han var for ung, for sund, for selvstændig til at klæbe ved denne Klippe og dens forfærdelige Lære. Brødrene sagde ham ikke Farvel, men en iblandt dem missede med sine dybtliggende, næsten udslukte Øjne og rakte de to magre Fingre ud imod ham:

Du vil komme igen, min Søn! sagde han med hæs, anstrengt Røst.

Junker Erik slog uvilkaarlig et Kors for sig; og da han nede fra Dalen saa' op mod den nøgne Klippe, hvor Eneboernes halvforvitrede Rede syntes at svæve i den graablege Høstluft, saa rakte han sin senestærke, knyttede Haand frem, rystede den og raabte: Nej, nej, saa heller tilbunds derude i Hvirvlen! . . .

Junker Erik laa som sagt i Skoven ved Bredden af Aaen, der løb igennem hans Fødeegn. Han saa' den lille Kvist hvirvles rundt og derpaa drive væk i det store, brede Løb, og om hans Læber lagde sig et bittert Smil.

Han fortsatte sine Selvbetragtninger over de svundne Aar.

Han var ikke gaaet tilbunds, skøndt denne Tid med dens vekslende Psalmer og Orgier, Bønner og Kaardestød, Strabadser og Triumfer tilbød Anledning nok til at tabe sig i Hvirvlen for Enhver, der havde sluppet sit faste Tag.

Om han end stod paa den blotte Mark uden Ly og Læ for Tanke og Fod, medens Verden stormede ham forbi og tilraabte ham de skiftende Slagord i Farten, saa var han dog stedse den higende og søgende. Var det ham umuligt at indrullere sig mere under den bestemte Fane, saa holdt han i det mindste Faneæren fast: han havde været Soldat, han skulde ikke som en Marodør ende i en Grøft eller i en Kippe.

Og for en saadan higende, der staar paa et Vendepunkt, indfinder sig altid i rette Tid Kvinderne.

De indfinde sig: han kalder ikke paa dem. De komme, fordi han tiltrækker dem. Der er noget ved disse søgende unge Mænd, ude af Stand til at finde deres Plads iblandt Rækkerne, som i højeste Grad sysselsætter Kvindens Fantasi. Hvorfor staar han dér saa alene? Hvorfor er han ikke med i det store Slagsmaal? Er han bange? Han ser ikke ud dertil. Venter

han paa os? paa mig? Naturligvis venter han paa mig; de andre ere dumme, eller grimme, maaske onde. Jeg er den personificerte Godhed — og saa ser han saa smuk og bedrøvet ud. Det er vistnok et Fruentimmer, der har været i Lag med ham, den Stakkel; han er sikkert meget uerfaren; men jeg skal trøste ham!

Og de trøstede ham.

Naar man hører til dem iblandt Mændene, der ikke eftertragte Kvinderne, men hvis dunkle Attraa hidkalder dem, som Blomstens Duft den honningsøgende Bi, saa opnaar man hurtigere end de virkelige Forførere at kende det hele Køn gennem de enkelte. Man bruger ikke Overskuddet af sine Evner til at vinde dem; man glider, de opfange En i Armene. Man giver sig hæftigt og uegennyttigt hen de første Gange; man holder ikke til Maade med noget, da man ingen Hensigt har bagved, og jo mere de betages, jo mere ødsler de med Forsikringer og Kærtegn, da de mærke, at man tager det med Alvor. De røbe sig, da de vinde Sejren saa let; de frygte ikke for at lægge hele deres Væsen for Dagen, da de næsten betragte deres Elsker som et Barn.

Saa dør Barnet i ham. Han har ment det for alvorligt, og i ni Tilfælde af ti er han kun

Kvinden en Adspredelse, noget Sukkergodt, som skal nydes. Han begynder at lægge Mærke til Gentagelserne: disse Ord, disse Kærtegn gør ham mistroisk. Det ender med, at han ser den samme Kvinde i dem alle. Og denne Kvinde elsker han ikke.

Han er kommen bort fra sin Tro: det ender med, at Kærligheden bliver berøvet ham. Det vil sige: den trækker sig sørgende og dybt tvivlende ind i Mandens uransagelige Dybde, hvor intet Kvindeøje endnu har set ind, et snevert Carcer, hvor der sidder to Fanger, Spotten, som skærer Alt over én Kam, ved Siden af Haabet, som en Mand beholder længere end nogen Kvinde, fordi hans Attraa, baade den sjælelige og den legemlige, er større end Kvindens.

Hans Spot gaar yderst sjælden ud over Kvinden. Hvor meget en Mand end kan betragte sig som forurettet, og hvor dybt han kan føle sin Nedværdigelse igennem en Kvinde: der bliver stedse noget af Ridderen i ham. Han kan hade den Kvinde, der har mishandlet ham, han kan udslynge Forbandelser over hende, men hans Spot rammer kun Mændene.

Og først gaar det ud over ham selv. Hvor kender han sig ikke! hvor ynkværdig og latterlig er han ikke i sine egne Øjne; og hvad maa

han ikke være i de Andres? Med Troen har han ikke kunnet komme paa det Rette her i Verden, og han har tænkt at kunne være kommet det med Kærligheden!

Daare!

Og saa er der de andre Mænd.

Vogt Jer, I andre Mænd, for den, der har kendt Eders Kvinder nøje. Han kender Eder igennem dem.

Junker Erik, den unge, smukke Nordbo med det let modtagelige Sind, let til at vredes, hurtig stemt for Godhed, hurtig i Opfattelsen af det Enkelte, baaret af Minutens Bølge, uden Overblik over de sammenkædede Begivenheder, men med den evige Længsel imod det Højeste og Bedste som mod et Hav, der skyller sin Frihed, sin Klarhed og Styrke hen over Millionernes smægtende Sandskorn — Junker Erik havde elsket disse Kvinder, Zigeunerpigen paa Marchen, Ridderens Frue paa Borgen, Bondens Datter og Præstens Konkubine. Og han havde lært Mændene at kende gennem Kvinderne. Enhver lærer paa sin Maade, i sin Skole.

Brutale Tølpere, godmodige Tosser, indbildske Moralister, kolde Ærgerrige, udmarvede Vellystninge, Narre, der løb efter Berømmelse, selvtillidsfulde Retfærdige, Mænd, der stolede

paa deres Erfaringer, deres Styrke, deres Skønhed: alle havde han som gennem et Hulspejl set dem karrikerede af Forholdet til deres Kvinder, hvem de forsømte, forkælede, forkuede eller forkvaklede, stedse med »Retten« paa deres Side som Mændene, som de Overlegne; ak denne Overlegenhed var paa Kvindernes Side. Og Mændene saa' det ikke, blinde, som de vare. De overholdt ikke det første menneskelige Bud: at ære sig selv igennem dem, som de vare satte til at vaage over! . . .

Han bøjede Hovedet og saa' ned i Vandet, viftende med Haanden for sig, som for at bortjage disse forfængelige og forgængelige Skygger.

Saa var han kommen hjem.

Gamle Jørgen var den eneste, som havde taget hjærtelig imod ham. Af næsten Alle var han saa godt som glemt. Man behøver endda ikke saa mange Aars Fraværelse for at glemmes dér, hvor man hører hjemme.

Meget var forandret. Paa Borgen saa' der sørgeligt ud. Budskabet om Moderens Død i Klostret var allerede truffet ham i Udlandet. Det havde grebet ham stærkt dengang; nu kom de opvakte Erindringer i Hjemmet og drog Billederne frem paany: Moderen, Domherren, Drabet. Men Tiden havde udslettet

de mest skrigende af disse Farver; Tiden har en stor og blød Haand og bruger den bestandig.

Omegnen havde længst ophørt at beskæftige sig med ham. Der var større Ting kommen imellem. Kætteriet var trængt sejrrig frem; det hed allerede nu »Befrielsen«. Skovklostret var lukket og Brødrene spredt ad; nogle faa af dem tiggede endnu omkring paa Veje og ved Markeder, men Almuen var dem paa Nakken; de luskede afsted med slunkne Lommer og dukkede Nakker; nogle levede af at være Kvaksalvere, Kursmede, Kortkunstnere; det var de heldigst stillede af dem; en lille Rest havde endnu lavere Haandteringer, ja man vilde endog paastaa, at en af de forhenværende Skovbrødre drev omkring paa Markederne med en Trup løse Kvindfolk — for at indsamle milde Gaver til de Hospitaler, hvis Patroner vare faldne fra.

Bispen i den nærliggende By havde været en klog Mand. Da Bølgekastene ikke længer kom stødvis, men havde vist en Lov bagved Bevægelsen, saa havde han endnu i rette Tid underkastet sig denne Lov, hvorved hans Bispesæde var blevet ham sikret og hans tidligere Husholderske rykket op til en Hustrus Pligter og Rettigheder. Andre højere Gejstlige trodsede

endnu; de mente, at Bevægelsen dog kun var en foreløbig, og de holdt hemmelig Udkig efter Begivenhederne sydpaa, medens de læmpede deres Vandel og Optræden efter Tidens skærpede Fordringer. Mindst af Alt faldt nogen paa at bekymre sig om den unge, halvt forarmede Herremands Person derude paa Holmen.

Junker Erik vilde maaske have foretrukket mere Modstand, mere Virksomhed. Han havde svævende Retsspørgsmaal om Jordlodder at afgøre med Klostret og med Bispestaden. Men dette var endeløst under saa forviklede Forhold. Hvad Klostret havde faaet for meget i sin Tid, det gav Staten ikke Slip paa nu. Hvor var de Mægtige, der beskyttede ham og varetog hans Tarv? Fordi Staten forandrer Trosbekendelse, river den ikke gamle Gældsbeviser itu, og ligesaa lidt gør Bispen. Et er Tro, et andet er Jordegods.

Desuden: han tabte Lysten til at fremsætte sine Besværinger. Moderens Billed kom imellem. Døden forsoner. Hvorfor røre ved disse Sager? Der var Sorg og Synd og Blod over dem, og han havde haft nok af Sorg og Synd og Blod ude i Verden.

Han gjorde ingen Besøg hos Omegnens Junkere. Han havde set Svaghederne hos store

Mennesker i Udlandet; han skøttede ikke om at se Lyderne hos Smaafolkene i Hjemmet.

Et Besøg, det første og det sidste, havde han gjort paa Farbrorens Borg. Det var allerede Aar og Dag siden, at den muntre Ridder var dragen af Landet. Rygtet vilde vide, at han dernede i det Fremmede havde ægtet sin skønne unge Myndling. Fru Mætte skulde være død, paastod Andre, og det var da i hvert Fald ikke umuligt. Borte var nu Ridderen, med Damer, Huskapellan, Tjenestefolk og et Utal af Kasser og Kister; i en af de sidste skulde den skinbarlige Djævel være ført med til hele Egnens blandede Gru, Forargelse og Lettelse.

Den unge Herremand fra Holmen var redet derover en smuk Dag og havde hos et efterladt gammelt Tyende hørt Bekræftelsen paa det Væsenlige af, hvad man iforvejen havde fortalt ham.

Han lagde ingen synlig Interesse for Dagen ved Meddelelsen. Han bad blot om Forlov til at se Haven og de tomme Værelser, men afslog Følgeskab. Kort efter kom han tilbage til sin Hest, og den gamle Portner saa' efter den tavse, stadselige Junker, hvis Ansigt havde været saa blegt, og hvis Udtryk havde lignet en Søvngængers.

Ak ja, hm! Ungdom — Ungdom. Vi Gamle har det i Grunden bedst; især naar man kan faa Lov at beholde Jomfru Maria til Søndagene og et Par af de hellige Mænd for Gigt og Tandværk. Resten faar de vel saa tage og lægge paa Ovnhylden! mumlede han og slog Skodden for Porten.

Det var ikke mange Dage siden, og nu laa Junker Erik ved Aaen og bøjede sig frem over dens Vande.

Han var træt af at trævle alt dette op, træt af det Unyttige deri, og dog stadig tilbøjelig til at spejle sig selv i Fortiden, ligesom han nu spejlede sit Ansigt i Vandet.

Ogsaa det indeholdt jo Fortiden, Barnets Alder. Hvor fjærnt laa den tilbage med sine Drømme, sine Sagn!

Og idet han bøjede sig dybere og dybere ned over de smaa krusede Vandhvirvler og hørte det risle og mumle og hviske saa fortroligt op til ham dernede fra en anden, roligere, dybere og køligere Verden, saa begyndte Hjærtet at svulme hæftigt i hans Bryst, det gamle Sagn fra Barnealderen om Faderens Syn blev med Et saa levende og nærværende for ham, han anede, hvor forladt Faderen havde følt sig hin Nat i det fremmede

Land; han vidste af sit eget Livs Erfaring, hvor forladt man kan føle sig paa Jorden.

Og hede, tunge Taarer randt ned ad hans Kinder og faldt i Aaens forbiglidende Vande.

Da hævede en Kvinde sig op imod ham, to hvide Arme lagde sig blødt om hans Nakke og drog ham til sig.

Vandet slog sammen over ham. Paa det Sted, hvor Junker Erik havde hvilet, saa's kun Aftrykket af hans Lemmer i det fugtiggrønne, stærktduftende Græs.

IX.

Hvorfor er dit Øje saa sørgmodigt nu,
kæreste Du?
hvorfor kan din Sjæl ej finde Hvile?
ængstes du for Jorden og dens jagende Savn:
se, du har jo fundet under Jorden dig en Favn,
hvortil du fra Forfølgerne kan ile.

Hører Du ej Strømmen, som skyller om Land,
fagreste Mand!
lærer dig ej Bølgen sine Love?
sødt er det at vugges af den levende Strøm,
vide Verden virker i en fortvarig Drøm
og øges, mens den synes kun at sove.

Nej, Du lyster Striden, den gror i din Hu;
kæreste Du,
nævn den Sag, hvorfor Du ønsker falde!
Kampen hist er Tvivlen i forvirrende Skift,
Støvet skjuler Fanen og den store Bedrift: —
gør den mindste Gerning af dem alle!

Da skal jeg paa Strømmen, som skyller om Land,
dyreste Mand,
nære ved mit Bryst dit bedste Minde;
højt jeg bærer Mindet i Velsignelsens Daab,
lyst for fjærne Slægter et Fornyelsens Haab,
som slukkes og forgaar ej nogensinde!

Her var saa svalt og lunt tillige. Luften, hvorigennem Blæstens ru Aande aldrig var gaaet, forfriskede som i en evig Morgen. En hvælvet, uhyre Hal, et kolossalt hult Rør, der tabte sig i det blaa, blaa Fjærne. Saa' man op ivejret, derop hvor Loftet skulde være, fik man atter det samme blaa Farveskær over sig, og stirrede man noget derpaa, saa's det at strømme jævnt glidende bort med lysere og mørkere Prikker, omtrent som naar man er ved at sove ind, og tusinde Tanker uden Navne og Ord bølge iforvejen paa Sjælens Fart ind i Drømmenes umaalelige Dybder.

Hallens buede Vægge løftede sig — hvorfra saa' man ikke; Begyndelsen var ligesom skjult af Dis og Dæmring. Men dér, hvor Øjet traf paa kendelige Former, viste Væggen sig delt i bølgelinjede, skraa eller vandrette Lag, isprængt sælsomme Tegn, en hel Billedskrift. Lavest nede saa' disse Tegn ud, som

om Børn havde kradset Figurer hen i Leg. Efterhaanden steg de i kunstfærdig Anskuelighed, og opefter og ud til Siderne drog de sig i fattelig Klarhed, indtil Øjet ikke fulgte dem længer, overbevist som det var om, at Alt gik den fuldendte Form i Møde.

Og imellem dette Næt af Billeder trak finere og bredere Aarer sig, hvorigennem Vandet sivede, trængte sig, sugedes, fór afsted ligesom med Ilbud til alle Kanter. Saa' man paa en saadan enkelt Aare, da var Bevægelsen utrolig hastende, men samlede man i sit Blik en større Mængde, da var Indtrykket det samme som af Bevægelsen ovenover Ens Hoved: den jævne, støtte Strøm, saaledes som Evigheden kun kan tænkes, uden at man har Navn til sin Tanke derom.

Og det var, som om man igennem Lagene, igennem Figurerne og igennem Aarerne saa' Rødderne til hele den levende Verden derovenfor; man syntes endogsaa, naar man holdt sit Aandedræt, at høre denne Verden gro, alle disse Stene, Planter og Dyr, til Vandets svagt rislende Musik:

Stedse glide, stedse flyde
frem og frem og Baner bryde
for det Spor, der følger vort; —

ud at nytte, frem at fryde
til unævnelige Lyde,
som det Hele kun kan tyde,
skynder hver en Del sig bort.

Hvad er herligt, hvad er ringe,
hvad er hæsligt, hvad er skønt?
Middens Bug og Hestens Bringe,
Stenens Lav og Træets Grønt:
mod den store Skønheds Love
falmer Regnbuglans paa Vove,
fejrest Træ i Vaarens Skove
bliver fattigt, sygt og frønt.

Kloder kredse, Poler svinge,
Verdner fødes og forgaar:
i det Aller-lavest-ringe
Guddomsstemplet evigt staar;
vil en Gud af Ler Du gøre:
støb ham om i Kød og Blod
og slaa op hans Tempeldøre
imod Evighedens Flod.

Dér Du ser, hvor Bølger bryde
frem og Ring paa Ringe skyde
vidt mod Disens fjærne Luft,
over i hinanden flyde,

krydses, skilles, samles, fryde
sig i Frihed, mens de lyde
Lovens evige Fornuft.

De hvilede sammen, de To, paa et Leje, der var ophængt i en Grotte, og som holdtes i en sagte, vuggende Bevægelse, ligesom i Takt til Strømmens Løb. Omkring dem duftede det af frisk Muld, af den nyslaaede Engs Grøde, af Roser, der bryder frem fra Knop, af Havet, naar Morgenbrisen stryger hen over det og suger dets Salt med sin Aande.

Saa fjærnt var de fra hin Overfladens Verden, hvorfra Suk, Klager, Forbandelser og Bønner stige op til Skyerne og træffe de tomme Boliger for livstrætte Guder, fjærnt fra hin Verden, hvorfra Lidenskaber og Forbrydelser, Sorg og Smærter ikke formaaede at sive ned og tilsmudse den klare Strøm for dem.

Hendes Ansigt var at se i, som ind i Klogskaben og Godheden selv, Klogskaben, der altid er god, hvor ikke Egennytten parrer sig med Beregningen.

Selv under deres ømmeste Omfavnelser reves hun ikke hen til disse Drifternes Krampetrækninger, hvorunder Historiens Pen har skre-

vet saa mange af sine Sider, og hvorunder Digterne lide, medens de udsynge deres skønneste Sange.

Og idet hun nød hans Kærlighed og delagtiggjorde ham i sin, lærte hun ham af sin Erfaring, hvoraf hun øste som af en Kilde, der forfrisker uden at hidse, stiller Tørsten uden at rejse Begær og Svimmel.

Han følte sig lykkelig, som han endnu aldrig havde følt sig. Hun ledede ham i hans Tænkning; men saa blød og varsom var Haanden, at han forekom sig selv som den, der vidste Alt og meddelte hende af sin Rigdom. Hun smilede ad ham, som man kunde smile ad det Barn, hvis Vid og Indfald man beundrer, fordi det kun er et Barn. Og naar Utaalmodigheden kom over ham, naar Vrede og Nag og Fortrydelse og Tvivl fra forrige Tider begyndte deres slidende Kamp i ham, saa hørte hun taalmodig paa hans Klager, uden at røbe, hvor tidt de saarede hende; og hun henvendte sig til det bedste og varigste i ham og viste ham, hvorledes Dyret og Barnet begge skæmmer Manden, der stilledes i Spidsen for Udviklingen.

Og da han fandt sig elsket for sin egen Skyld, og da han havde følt sig beskæmmet og opløftet, belært og styrket ved denne Kærlighed, saa begyndte Længslen i ham mod Livet deroppe.

Hun modsatte sig ikke. Hun fandt, at hans Natur krævede sin Ret. De havde jo dog ikke en fælles. Hun vilde gøre ham Følgeskab.

Han forskrækkedes. Hun smilede, og lagde sit Hoved op til ham: Lad mig raade; hører Du? Jeg vil komme til dig, naar nogen Tid er gaaet, men i Mellemtiden vil jeg føde dig vort Barn!

Kære! sagde han og knugede hende til sig.

De aftalte, at hun skulde komme til ham ude fra Søen. Han skulde sige hjemme, at han havde en Hustru dernede i det fremmede Land. De gik til Hvile. Han følte sig lykkelig. Han vuggedes af de hvide, bløde Arme, og det var, som om Alt var dødt dér bag

ham, og som op af Graven skød sig en fin og skær Blomst, der tiltog i Frodighed, og i hvis Duft han tabte sig.

Han slog Øjnene op, og fandt sig liggende i Skoven ved Aaens Bred. Det var Morgen nu; han saa' det paa Solen og følte det paa Duggen. Med et stort og lyst Haabs Friskhed i sin Sjæl kom han hjem til Borgen. Den gamle Jørgen tog lidt bekymret imod sit Herskab.

I flere Døgn har vi søgt Eder, Herre . . . !

Hvad; kun nogle Døgn? spurgte Herren smilende. Og jeg, som mindst havde tænkt mig en Evighed!

Gamle Jørgen rystede paa Hovedet, men var dog mere tilfreds med Junkerens Ansigt nu, end før den sidste Udflugt.

Der blev taget rask fat fra Herrens Side paa den gamle Borg, baade ude og inde. Jørgen forundredes endnu mere.

Jeg skal betro dig noget, Jørgen! sagde Junkeren smilende. Jeg har en Hustru dér

borte, langt nede i det fremmede Land, og jeg venter hende herhid, naar Forholdene tillade hende at komme.

Jørgen tabte den Vinkande, som han polerede.

Herren faar tilgive mig, men — hun er da ikke sort? hun er da ingen Morian?

Junker Erik lo og slog den Gamle paa Skuldren.

Hun er saa hvid, som den skæreste Sne, og dertil klogere end vi alle tilsammen herhjemme!

Jørgen rystede alligevel paa Hovedet. Den unge Herre havde vistnok været meget vidt omkring paa sine Farter. Dette kom saa pludseligt. Blot Herren ikke havde været uforsigtig?

Junker Erik levede Tiden hen i en Drøm, men denne Drøm var lys og klar, og han var virksom, havde meget at gøre. I en sød Erindring og i en kærkommen Forventning kan der leves højt, uden at man gør sig mange og ufornødne Spørgsmaal. Tilsidst kommer dog Spørgsmaalene.

Hvad var Drømmen her? og vilde der gro noget virkeligt ud deraf?

Ja hvad er det virkelige?

Junker Erik lo hen for sig med denne stille Overbevisningens Latter, som aller egenligst hører Ungdommen til, og som er velgørende, uden Braad, uden Anfægtelser.

Var han ikke opdragen i en Tro, ifølge hvilken en Gud, en Aand, var steget ned til Menneskene, kundgørende sin Vilje at leve med dem og lide under dem, for atter, dragende bort fra dem, at indstifte et varigt Samkvem mellem Aander og Mennesker? Var det ikke herfor, at Sværdet droges indbyrdes mellem Menneskene den Dag idag? Hvorfor da ikke en Aand stige op til et Menneske og leve med ham, indtil . . .

Her afbrød han sig, og i Stedet for at fuldføre sin Tanke, satte han et Ord ind fra sin Boglærdom:

Indtil Dagenes Ende!

Han smilede og jog dette bort. Og han gav sig til at længes; han følte, hvorledes han trængte til denne Støtte, og han savnede Kærlighed.

Men gamle Jørgen gik stadig og rystede paa Hovedet.

Tiden drog sig hen, Vintren gik, Vaaren kom, og med den kom Fugle, Græs, Blomster, Træer, men hun udeblev. Borgens Herre begyndte at tvivle. Han havde i Grunden tvivlet Vintren igennem. Hvad er den nordiske Vinter andet, end en lang, fortsat Tvivl, hvorunder vi vaander os, men som vi underkaster os som en Nødvendighed? Alligevel overvintrer vi i vort Hjærte et lille lønligt Haab, men naar dets Opfyldelse udebliver med Vaaren, saa begynder vi at anstille vore Betragtninger. Hvad kommer Fuglene og Planterne og de rislende Vande os ved? Kunne de trøste os? Nej, vi staar jo i intet Forhold til dem. Deres Liv er deres, og vort Liv er vort. Vi have ingen Meddelelsesmidler fælles. Lykkelig Kærlighed eller overordenlig Visdom ere de eneste menneskelige Betingelser for at forstaa og tilegne sig Naturen udenfor os.

Hvad der var hændet ham, slog han hen som en Drøm. Hans Hoved bøjedes, han talte ikke meget med sine Omgivelser, og naar han talte til dem, var hans Tone kold, overlegen, den fine Spot, som følger en Adelsmand, der har forsøgt sig i Verden.

Saa modtog han en Dag et Besøg af en Mand med tilspidset Skæg, en høj, bred
haarde Træk, en hvid, udslaaet Krave

lang, sort, tilknappet Kjole, der naaede Fødderne. Det svære Haar var tilbagestrøget bag Ørene, Øjnene vare iagttagende og med et bydende Blik som en Dommers. Holdningen var vaklende, delt imellem Ydmyghed og Selvbevidsthed.

Han fremstillede sig som det nærliggende Sogns Præst og Læsemester, Magister i den hellige Theologi.

Hvad skylder jeg Æren? spurgte Junker Erik høflig men kølig.

Man har sagt mig . . . begyndte Præsten lidt nølende.

Borgherren afbrød ham:

Tillad mig: mine Folk have ingen Ordre; tværtimod!

I har, min naadige Junker, en gammel, tro Tjener . . . !

Ja saa; gamle Jørgen. Nuvel?

Denne tro Tjener, som er bleven graa i Borgens Brød, har i den senere Tid søgt vor Kirke. Vi beflitte os paa at udstrække Naadens Lys til saa mange hidtil forvildede som det forundes os gennem Styrken fraoven; det skyldes mig, en ringe Tjener for Herren, at have kunnet meddele den genopvakte Læres Trøst ogsaa til denne vidtomtumlede Sjæl, og I nu selv . . .

Da jeg nu selv har tumlet mig vidt om . . . faldt Junker Erik ind og pegede paa en Stol med Opfordring til at tage Plads.

Den Ærværdige satte sig og saa' forskende paa sin Vært, hvem han ikke syntes at kunne faa det rette Ram paa.

Junker Erik vedblev:

I er øjensynlig kommen, Hr. Magister, forat tale med mig om Troens Sager. Jeg er til eders Tjeneste!

Præsten tog ikke sit Blik fra ham; han sagde:

I har dog i de fremmede Lande kæmpet for den nye Lære?

Det har jeg! var Svaret.

Men I synes tillige, efter hvad jeg kan dømme og efter hvad eders tro Tjener . . .

Jeg beder: lad os holde min Tjener udenfor!

Som I ønsker, Hr. Junker. Det er en svær Tid, Anfægtelserne ere mange; Djævlen gaar om som en brølende Løve . . .

Og søger, hvem han kan opsluge! fortsatte Junker Erik. Dersom det lyster Eder at tale om Djævlen, da er han ju[illegible]nd; — nej, jeg beder, at I ikke m[illegible]; jeg har saavel i som udenfor F[illegible] lighed til at granske med L[illegible]

denne Materie, og, som sagt, lader os i en alvorlig Samtale udveksle vore Tanker om dette store Æmne!

Og de samtalede om Djævlen.

Magistren var en duelig Fægter, men Borgens Herre indrømmede ham ikke en Fods Brede. Præsten rejste sig omsider med store Svedperler over Panden.

I er stærk, Hr. Junker, og mere forfaren udi Skriften, end jeg havde ventet mig. Herfor gør jeg Eder min Reverens. Men hvad Troen angaar . . . !

Den er noget usynligt og noget uhaandgribeligt: Aandernes indbyrdes Samfund; ikkesandt, Ærværdige? —

Og dermed bukkede Junkeren for sin Gæst og fulgte ham til Døren.

Saasnart han var bleven alene, raabte han:

Jørgen, et Bæger Vin!

Og efter at han havde drukket det, sagde han:

Du kan for mig tro, hvad Du vil; det bliver din egen Sag. Enhver utidig Omsorg for mine Sager vil jeg være fritaget for!

Da Manden i den sorte, tilknappede Kjole var kommen udenfor Borgen, vendte han sig og tilkastede den et langt Blik. Hans Læber bevægede sig i en Mumlen, men om det var en Velsignelse, eller hvad det var, han lyste over Holmen, det lod sig ikke høre.

Saa var det en Morgen tidlig, at en usædvanlig Bevægelse sporedes blandt de Fiskere, som Junkeren havde tilladt at nedsætte sig yderst ved Havbredden. Et Ilbud blev sendt op paa Gaarden, at Herren maatte komme til Stranden: et fremmed Skib af ukendt Bygning, der syntes at sejle ret op imod Vind og Strøm, havde vist sig gennem Morgentaagen og kastet Anker i nogen Afstand fra Land.

Blandede Følelser af Tvivl, Haab og Længsel bemægtigede sig Borgens Herre. Han kastede sig paa en Hest, beordrede den agende Karm til straks at følge efter, og var snart ved Havets Bred.

Solen brød igennem Taagen og beskinnede en Baad, der rask nærmede sig til Land. Oprejst i den stod en Kvinde med en dejlig Dreng paa Armen. Morgensolen syntes at omgive dem begge med en Krans af Straale-

Barnet rakte sine smaa Arme frem imod Junker Erik, som sporede sin Hest ud i Vandet og drog begge, Moder og Søn, op til sig i Favnen, for selv at landsætte dem.

Saa roede Baaden, hvis Besætning man knap havde faaet Tid at lægge Mærke til, ud til Skibet igen, og Skib og Baad var snart forsvundet i den gyldne Taage.

Fiskerne tabte sig i allehaande Gisninger, men deres Opmærksomhed var dog fornemlig henvendt paa det Tog, der nu ad den dybe Sandvej langs Aaen bevægede sig op til Borgen.

Hvis dette er vor Junkers den fremmede Frue, sagde de og skuttede sig i de halvvaade Klæder, saa vil vi ikke faa noget ondt Herskab. Drengen lignede ellers sin Mo'er!

Det skal ogsaa Drenge gøre! sagde en Fiskerkone, som vidste Besked om den Slags Ting.

Fred og Velsignelse med dig! sagde om Aftnen Junker Erik, idet de sammen traadte over Tærsklen ind i Sengekammeret, hvor Drengen allerede sov paa sit lille Leje af skin-

nende hvide Bolstre. Jeg har savnet min Hustru og — tvivlet paa, at hun kom!

Du svage Mand. Men netop som den, Du er, elsker Vandenes Datter dig!

Og hun saa' sig om med et lyst Smil:

Altsaa her?

Han havde ladet Kammeret drage med blaat Klæde; blaat var det folderige Sengeomhæng, og Gulvet var dækket med bløde Tæpper af dunkelblaa og ubestemte Farver. I Kaminen brændte en Ild, foran hvilken store Kummer med vellugtende Vand lod deres Dampe langsomt stige op mod Loftet og sprede sig ud i Rummet.

Hun lagde sin Arm om hans Liv og saa' ham ind i Øjnene:

Er Du nu lykkelig? spurgte hun.

Han knælede ned og kyssede til Svar hendes hvide, skære Haand med de synlige Aarer under denne Hud, der var bløde som Bølgens Skum.

Han løste hendes lange, lyse Haar og lod sig næsten begrave derunder. Hun havde sat sig paa en lav Skammel og lod sin Haand stryge hen over hans Pande, medens hun smilede ad hans Leg. Gløderne fra Kaminen og nu og da et opblussende Skær af Veddet spillede i fortrolige Farvetoner hen over den

Siddende og den Knælende. Det svagt boblende Vands Vellugt trængte sig mellem hendes friske, rene Aande og hans letvakte Sanser. Han havde ikke før set denne Hengivenheds ømme Glans i hendes Blik fange et saa straalende Liv. Hans Haand gled fra Haarets Silke hen paa Skuldrens Marmor, hvor Kjortlen fastholdtes af et glimtende Spænde. Dette Marmor var ikke koldt; det levede, det indsugede mild Varme fra Ildens Nærhed og fra hans Nærhed. Spændet og Kjortelfligen faldt.

Veddet blussede op; hun lænede sig tættere op til ham forat skjule ham ganske under Haarets løste Strøm.

O Gud! sagde han og rejste sig pludselig.

Hvad fattes dig, Dyrebare? spurgte hun deltagende.

Han støttede sig mod Kaminen og saa' hen for sig.

Intet, intet! mumlede han, men pressede samtidig Haanden hæftig mod Brystet. Det er de gamle Vunder; de vide altid at vælge Øjeblikket . . . !

I Stedet for Svar tændte hun en Kærte ved Ilden og drog ham blidt med sig.

De stod begge bøjede over Bolstrene, hvorpaa Drengen hvilede. Dér laa han og drog sit Aandepust saa rolig, saa uberørt, saa rød-

musset som den fine Junirose, saa sund som en Brise hen over Søen, saa klog i sin Uerfarenheds Søvn, som havde Aartusinders skiftende Billeder draget forbi hans Øje under dette spæde Laag, hvis dunlette Vipper næppe formaaede at kaste Skygge.

Junker Erik foldede uvilkaarlig sine Hænder. Derpaa trykkede han hende fast ind til sig, medens han vedblev at se paa Barnet.

Ja Du har Ret; sagde han. Her stilles alle Vunder!

Han er din Kærlighed! svarede hun.

Men Junker Erik forstod hende ikke ganske.

Han vaagnede ud paa Natten helt forvirret og stirrede ud mod Kærtens svage Skær. Forunderligt! Han havde drømt, at han var Yngling igen og sad paa Bænken i Maaneskinnet hos Karina, som tiltalte ham haardt, og som paa hans Besværinger herover svarede:

Ja, jeg er et Menneske, forstaar Du!

Og han saa' hende ind i disse Øjne, fulde af Trods og Tilstaaelser, men turde ikke vedblive at se derind.

Han drejede sit Hoved til Siden: —

hvilede hans Hustru, ligesom en Havets

der lægger sit lyse, kransede Hoved op mod en forreven Klippe. Hun aabnede Øjnene, kærtegnede hans Haand og sagde smilende:

Menneske. Urolige!

Gamle Jørgen paastod, at det var Trolddom altsammen, Djævlens Kunster, og i hvert Fald aldeles uhørte Omvæltninger.

Hvorfra kom denne Frugtbarhed over Borgens Jorder, denne rigelige Vildtbestand i Skovene, ja selv Fiskeriets Opblomstren paa Kysten, naar det ikke var ved hemmelige Kunster, som Fruen raadede over? — denne Fremmede, som holdt Alt i sin Haand.

Ganske vist var der nu flere nyttige og færre unyttige Hænder i Arbejde paa Gaarden, end tidligere. Fruen styrede Alt med mild Fasthed og forudseende Kløgt, idet hun syntes at øse af en uudtømmelig Kundskabskilde ved enhver Anledning, men alligevel kunde det ikke gaa rigtig til.

Og hvad skulde alle disse nye Indretninger? Ikke at maatte hænge en fordømt Vildttyv op paa Gerningsstedet eller i det mindste trække ham til nærmeste Thingpæl og faa hans Øje udstukket! Det var jo imod al sund Sans

og gamle Hævd. [illegible] tet selv kom og klagede [illegible] denne for enhver [illegible] Fæster, — som om de kunde have været [illegible]tige Mennesker [illegible] deres Jord og sælge deres Korn og deres Øxne — ganske som en Herremand. [illegible] ment at bo i en Mose eller en Græ[illegible] — som om de ikke burde [illegible] Steder! Ja den naadige og velbyrdige Frue gik saa vidt, at hun tog sig af den Mads Kavsiers Yngel, som nu var groet op, og bevirkede naturligvis derved, at Mads slog sig til at drikke, da han nu havde Hænderne fri. Og saa lidet holdt Fruen over sin Værdighed, at hun tidlig og silde var paa Farten for at se til Syge og Vanføre; ja selv i Vandmøllen skulde hun have sin Gang, da en smitsom Syge var brudt ud og den tykke Ane var paa Nippet til at himle af Spedalskhed, — som rigtignok Jørgen mente, at hun havde anskaffet sig allerede for lang Tid tilbage.

Junker Erik greb alle disse Planer og deres Udførelse med Iver. Jo større Forslagene var til Forbedringer, des mere kærkommet [illegible]

ham. Jo mere der blev virket bort fra alt det Gamle og Tilvante, des større Vægt tillagde han Sagen. Han syntes, ved at gribe saa rask til, ligesom at kunne løbe bort fra sine egne Tvivl. Thi han havde disse Tvivl, der stundom ængstede ham; og dertil kom en Ting: intet af alt dette udgik fra ham selv. Han havde ved sin Side denne uforstyrreligt virkende Kraft, der omfattede Sagerne med et stort Blik, lagde dem til Rette for ham, drog en enkelt Del frem og spurgte ham: Synes Du ikke, at vi skulde gøre saa og saa?

Men hvor blev han selv af under dette?

Hun læste ham hans Tanker ud af hans urolige Blik. Hun tog hans Haand og saa' paa ham med disse store, kærlige Øjne, som han syntes aldrig helt var fra ham, hvor meget hun end maatte have sin Opmærksomhed henvendt de hundrede Steder.

Ikkesandt, sagde hun; vi mener dog det samme begge?

Ja — ja, svarede han. Og dog . . . !

Og dog finder Du, Kære, at det snart gaar for raskt frem her, snart at det ikke holder Skridt med din hastige Tanke. Jeg kunde

sige dig — og Du véd, at jeg i vore fortroligste Timer siger dig det — at dette kun er de svage Begyndelser, at ud af dette vil der udvikle sig nye Baner, hvoraf nogle vare hidtil betraadte men nu glemte og andre ere saa ubetraadte, som Bjærgenes jomfruelige Tinder. Det gælder fremfor Alt om at have Kærlighed til det mindste, forat kunne evne det største. Begynd en Dag, i Kærlighedens Navn, paa en Gerning, som din Klogskab kan vise dig at være til Gavn for de mange, der vente og lide, — begynd herpaa med det Uendelige for Øje: at denne Gerning stadig vil drage andre og større med sig! — begynd, Du Dyrebare, af dig selv og med Tilsidesættelse af dig selv, at rydde en saadan Plads for din Fod og din Tanke: og Du vil føle dig som evig i det evige Liv.

Jeg kan dø! svarede han sørgmodig.

Hun slyngede Armene hæftig om ham og stod saaledes et Øjeblik, som om hun med sit Legeme vilde beskytte det, som hun elskede saa højt, imod Opløsning og Tilintetgørelse.

Ja, hviskede hun; Du kan dø. Dette, som jeg nu holder i mine Arme, og hvortil jeg har hældet mit Hoved, og som har givet Liv af sit Liv ved mit, det kan dø, saaledes som I Mennesker dø. Og Vandenes Datter vil med Smærte

se Forvandlingen og begræde sit Savn. Men dette har jeg maattet sige mig selv fra Begyndelsen, og naar Timen kommer, skal jeg vel være min Byrd og dens høje Visdom værdig. Lad os tie herom nu. Se hist, min Fyrste, eders Prins og Thronarving. Kongen er død, Kongen leve!

Hun smilede gennem de frembrydende Taarer og pegede paa Drengen, der legede ved en Stol ude paa Gulvet.

Den lille »Prins« kunde endnu ikke ret bruge sine Ben; han maatte have Støtte forat holde Ligevægten, og foreløbig ydede Stolen ham denne. Hans Øjne tindrede af skælmsk Glæde og Livsmod, hvergang han saa' ivejret og hen paa Forældrene; hans smaa buttede Hænder havde travlt med noget Legetøj paa Stolesædet, men pludselig fik han Øje paa en anden, endnu kærere Genstand for sine Beskæftigelser i nogen Afstand henne paa en anden Stol. Han rakte den højre og den venstre Haand frem, trippede i Ivrighed med sine smaa Fødder, pludrede med en Stemme, som en Fugls Kvidren, og syntes at ville lokke Genstanden til sig. Derpaa gjorde han et forsigtigt, prøvende Skridt ud til den ene Side, men indsaa' snart, at han ikke turde slippe sit

faste Holdepunkt. Genstanden vinkede ham [illegible]. Han kastede et bedende Blik hen paa Forældrene, men opdagede i det samme, ved den lille Drejning, han gjorde, at Stolen kunde bevæge sig. Lynsnart forfulgte han denne sin Opdagelse. Han lænede sig frem, Stolen flyttede sig, og med et Frydeskrig, som en ung Drossel, der finder det første Bær, styrede han sit Fartøj hen over Gulvets store, blanke Ocean, forat anløbe den fjærne Ø, der vinkede ham med alt, hvad der kan være attraaelsesværdigt for Barnets vidunderlige Forstand og Fantasi.

De kappedes begge om, hvem der først kunde naa' hen til Drengen, løfte ham højt i Armene og kysse ham.

Junker Erik gik i Rette med sig selv, medens hans Hustru vedblev at styre og lede Alt. Han vilde saa gerne gribe til og begynde med dette ringe og uanseelige Arbejde, der igennem de rindende Tider skulde afsætte sin Frugt. Men hvor skulde han gribe ind? hvorledes skulde han af egen Drift finde den Sag her under de dagligdags Forhold, som kunde være

hans Arbejde værd, og som hun ikke allerede havde taget under sin Haand?

Nej; han kunde intet finde.

Og i Mangel heraf søgte han udenfor Hjemmet. Der var jo stadig disse omstridte Jordlodder, som Kirken i sin Tid havde fra-stjaalet hans stakkels vildførte Moder. Nu havde han en Søn, en Arving, hvem han som Fader skyldte at bevare Slægtens Ejendomme ukrænket. Vel følte han med sig selv, uden at hans Hustru ytrede sig derom, at en Anstrængelse fra hans Side i denne Retning just ikke ligefrem kunde siges at være et Arbejde i Aandens evige Tjeneste, men det gav ham Sysselsættelse, det bragte hans Evner i Bevægelse og hans Blod i Kog, — og en Adelsmand maatte nu helst være i Kog, naar han skulde udrette Noget. Dertil kom, at hans Hustru, da han havde forelagt hende Sagen, gav ham Medhold: Det var en Retskrænkelse, her forelaa, og Retten skulde aller mindst krænkes til Fordel for den Mægtigere og paa Grundlag af en Synd. Hun opfordrede ham til at tage fat med Alvor.

Det viste sig at være et Arbejde, større end han selv havde tænkt sig. Da den gamle Kirke var bleven styrtet, kastede Kongemagten og Adelsvælden sig som hungrige Høge over Byttet, førend den nydannede Kirke ret kunde faa fat med sin Klo. Da Kongemagten i de afsidesliggende Landsdele stod paa svagere Fødder, og Adelen paa de stærkeste, tog Herremændene straks Løvens Part, for ikke at sige Ulvenes. Aa, det er nok det bedste, at vi slæber iland med, hvad vi kan overkomme! Hvad man har, det har man! Herren fri os vel fra at gaa den rensede Lære i mindste Maade for nær; men naar vi betænke, hvorledes de gamle Munke i deres Tid har plyndret os ud for alle disse Herligheder, og da vi dog ikke vide noget tilforladeligt om, hvordan de nye Præster kunne komme til at stille sig . . . tys! vi ere gode Kristne og ivrige Lutheranere — ned med Papismen! væk med alt det kronragede Uvæsen! . . .

Hejdidelom, hejdidelom! Hest, kan du rende.
Munken den graa, Munken den graa, rider vi
over Ende.

Og saa red de hen over Klostergodserne, gav Kongen, hvad Kongens var — det var endda ikke saa meget — og glemte i deres

Hastværk den ny Kirke, saa at den selv maatte kræve sig.

Junker Erik fandt Sagerne staaende saaledes, at en med ham langt ude beslægtet Herremand paa den anden Side af Klosterskoven havde under hans lange Fraværelse inddraget de omstridte Jordlodder sammen med andet af det nedlagte Klosters Tilliggende.

Der begyndte nu en Riden til Herredag og Thing, Stævninger og Vidneførsel for Junker Erik. Det sysselsatte ham og anspændte hans Aarvaagenhed, men han fik tillige et Blik ind i den hele studedrivende Ridderstand, hvoraf han selv var udgaaet, og al denne smaalige Havesyge og sneverhjærtede Lumpenhed, denne Raahed og Uvidenhed i ti Miles Omkreds oprørte ham og gjorde, at han halvvejs fortrød at være begyndt Retstrætten. Blanke Vaaben vilde han have foretrukket, uansét at han i Udlandet havde faaet sin Lyst i saa Henseende styret.

Saa vendte han efter en saadan Dags Ridt tilbage til Holmen en Vinteraften. Han fandt

sin Hustru siddende foran Kaminen, hvor Lysene var tændt paa Gesimsen. Hendes Kinder vare imod Sædvane dækkede af en fin Rødme, Skæret fra en Sindsbevægelses nys dalede Sol. Hun satte sig paa hans Skød og røbede en næsten barnlig Ivrighed for at komme til at fortælle. Dog beherskede hun sig, da hun saa', at han opmærksom, halvvejs ængstlig, betragtede hende; og med sin klare, rolige Stemme sagde hun: Gæt, hvem her har været! — Han kunde ikke. — En løjerlig Mand, Præsten hisset ovre fra; det gjorde mig i Grunden ondt for ham, han var saa overbevist om sin gode Sag; vi talte nogen Tid sammen, men forstod hinanden kun daarligt, han i det mindste mig, og saa brød han op i Vrede. —

Junker Erik gjorde en utaalmodig Bevægelse:

Blot jeg havde været hjemme! Hvad sagde Du? —

Han spurgte mig, svarede hun med sit lyse, frejdige Smil, om jeg var Papist? Jeg svarede nej. Om jeg da hørte til hans Kirke? Jeg svarede saa skaansomt som muligt, at jeg næppe turde henregne mig dertil, hvilket lod til at bedrøve ham meget. Jeg spurgte ham til Gengæld om hans Tro. Han tog den store, hellige Bog frem, som han havde under Armen,

og rakte mig den med Spørgsmaalet, om jeg vidste dens Indhold og vedkendte mig det. Jeg tog Bogen, kyssede den med Ærbødighed og sagde, at der indeholdtes store og evige Sandheder deri, som jeg alle kendte og fulgte. Han stirrede forundret paa mig, men hans Ansigt blev mørkt, da jeg gav ham Bogen tilbage med de Ord, at der var Vildfarelser og Uklarheder deri, som Tiden maatte rette, hvis Tiden vedblivende vilde søge sin Lov af Bogen. Saa flyttede han sin Stol langt tilbage fra mig og sagde, at jeg var fortabt. Jeg forlangte at vide Meningen af dette Ord; han svarede, at jeg var Djævlen hjemfalden, den onde Magt, som stedse pønser paa Fordærv for Alle. Jeg erklærede ham, at i min Verden kendtes ingen saadan, at det, som han kaldte saaledes, maatte være det Uklare, det Uudviklede eller det, som i Almindelighed antoges for det Skadelige, men at intet var skadeligt, som havde en Udvikling for sig, hvori det kunde fuldkommengøres, at Menneskene kun ved Mangel paa Forstand, — som kunde afhjælpes, — ved Nød, — som de paaførte hverandre, — ved ond Vilje, — som ikke var dem medfødt, — holdtes tilbage for en Tid fra den evige Udvikling, som Alt, Alt var underkastet ligefra det for det usynlige Ormedyr i Havets Svælg til de

igennem Firmamentet rullende Kloder med alt det Liv i Lovens evige Tjeneste, som han, Præsten, i det mindste ikke syntes at have synderlig Ærefrygt for. Og da jeg derpaa holdt inde, saa' jeg, at han sad med foldede Hænder og bad. Det gjorde mig ondt for ham, og jeg nærmede mig ham, men da fór han op og saa' paa mig som paa en Slange. Endnu et Spørgsmaal vilde han kun gøre mig: Om min Husbond og Herre delte mine Vildfarelser? —

Naa! udbrød Junker Erik næsten hæftig. Og Du svarede ham? —

At den, der havde sét Guder smuldre hen i Støv for Naturens Haand, og atter andre rejse sig og tage Bo i Menneskenes Hjærter, alene ledet af Menneskets guddommelige Trang til at give sin Samvittighed Herskerens Purpur og Krone, — at en saadan ikke kunde besvare alle en syg Selvretfærdigs Spørgsmaal! Og saa gik han i Vrede.

Jeg kan tænke det! sagde Junker Erik og saa' ned for sig.

Han kunde eller vilde i dette Øjeblik ikke se op i de lyse, klare, gennemtrængende Øjne, der dvælede paa ham, som en Moders Blik paa det Barn, der lader sig lede af en Kærlighed, som det ikke forstaar og derfor pønser paa at

unddrage sig til Fordel for — ja hvad er det, I andre byder?

Og Foraaret kom atter, som det vedblivende kommer med sine Snepper, der kaste sig ned i de stille, afbladede Skove, med sin Lærke, der stiger syngende over de svagt grønnende Marker, med Stær og med Solsort, der glimre som sorte Diamanter i smaragdfrisk Græs, og endelig med Svalen, den lille bevingede Delfin, der jager Luftens Bølger foran sig under jublende Skrig.

Jordlodderne vare vundne for Junker Erik, men Herremanden hist ovre havde kun slet kunnet skjule sit Nag. Herren til Holmen red med sine væbnede Svende til sidste Herredag, og han indgød den Respekt, som sidder i en god Klinge, omgærdet af Lanser og Bøsser. Ingen talte længer om at komme ud og søge ham paa Holmen; ogsaa Præsten, som havde ytret en slig Tilbøjelighed, afstod fra sit Besøg til Gunst for sine mere medkommelige Sognebørn.

Der var atter dyb Ro og Dagens vanlige Gerning over Borgen og hele Egnen.

I Junker Eriks Sind var Uroen vendt tilbage og hentede hver Dag Forstærkninger gennem hans Drømmerier og Grublerier. Han var atter uden væsenlig ydre Beskæftigelse, og han taalte det ikke; Slægtens Blod var for stærkt i ham. Han kastede sig over Musiken; han havde hjembragt fra Udlandet flere Instrumenter, hvoriblandt en Luth af stor og sjælden Tone. Denne syslede han meget med; men, som det er ejendommeligt for Musiken, naar man ikke helt hengiver sig til den som Kunstner, saa adspreder og opriver den mere, end den samler og læger.

En Aften, da Luften var stille og mild, og da Maanen just var kommen frem, gik han med sit Instrument ned i Haven, hvor han valgte sig en Bænk paa et ensomt, fredet Sted i Nærheden af hans Barndoms Legeplads.

Og medens han sad her og Skyerne kom som Luftens lyse Aander langsomt glidende frem imod Luna deroppe og holdt deres Sørgeslør over det blege Ansigt, idet de drog forbi, og medens Havens gamle Træer sænkede Hovederne, der vare saa tunge af at bære Tidernes store Hemmeligheder, og nu og da bevægede et Blad, som om de hviskende vilde røbe, hvad de vidste, saa følte han, hvorledes alle Væsners urgamle Smærte gik igennem

hans Bryst, og han greb Luthen, lænede sig tilbage paa Bænken og sang med dæmpet Stemme, af Frygt for at hans Ord skulde høres for langt bort:

Sig, Luna, vil Du lytte til,
hvad dette sagte Strængespil
i sine Toner gemmer;
som hist Du skifter Smil og Graad,
saa har min Stræng en dobbelt Traad,
der huser delte Stemmer.

Som snart Du staar i Zeniths Blaa,
og dykker snart bag Skyer graa
og tælles blandt de Døde,
og atter fra den syge Jord
paa Himlen stiger ren og stor
til alle Stjerners Møde —

Saadan min Sjæl højt higer op,
hvor Bjærgets jomfrukyske Top
i Æthren drager Aande,
men styrter atter dybt sig ned,
hvor Jorden bæver feberhed,
som Støv i Elskovsvaande.

O Luna, Du som ser min Strid,
din Liljekind den er saa hvid;
jeg elsker brudte Farver.
Du fordrer Psyken skær og klar,
men husk, at Sommerfuglen har
sit Udspring mellem Larver.

Vær ej for streng, vær ej for kold;
St. Georg var en Ridder bold,
men staar nu kun paa Skilter.
Vi slæber med os Jordens Ler,
mens Øjet højt mod Stjernen ser,
vi Jordens Gangerpilter.

Han blev siddende her længe, støttende Kinden i sin Haand.

Da han endelig rejste sig, syntes der at være taget en Beslutning.

Han kom op paa Borgen; Alt var slukket og Fruen allerede for noget siden til Sengs. Han traadte sagte ind i Kammeret; han vilde nu netop saa gerne have haft hende i Tale.

Maanen faldt ind i Værelset; Drengen laa i Skyggen, og da Faderen bøjede sig ned over Bolstrene, hørte han de rolige Aandedræt — et Barns trygge Søvn.

Moderen laa i den store, brede Seng, hvis Omhæng vare slaaede fra, nu da den gode Aarstid var kommen.

Han stod stille og betragtede hende saaledes som hun laa i det fulde Lys fra den Luna, som han for nylig havde henvendt sin Bøn til.

Det kom strømmende ind over hende, dette sælsomme Skær, hvori de mest haandgribelige Genstande opløse sig, flygte bort og vende tilbage med Præget af en fremmed Natur, som vi tidt, selv under vore videste Farter, ikke opdage eller ikke vedkende os.

Den store, mørke Seng med sine ranke Piller og udskaarne Himmel syntes ham i dette Øjeblik et fremmed Skib, der vuggede afsted med hende i det bølgende Lys. Hun laa dér, hvid, aandeagtig; Pladsen ved hendes Side var tom; hun førtes bort fra ham. Han var maaske ikke værdig til at følge med.

Den lette Natdragt stod aaben for Brystet; kun korte Ærmer; den blændende hvide Arm laa bøjet ind under Nakken, den anden Arm ned ved Siden over Tæppet; i Søvne bevægede Haanden sig ud efter, som søgte den noget.

Han gik varsomt tilbage, løftede Drengens Leje op og bar det hen ved Moderens Side. Hun aabnede Øjnene, takkede ham med et

Blik, kastede et langt, dvælende, paa Drengen, og laa atter ubevægelig; i samme Stilling som før, et Sindbilled paa Hvilens dybe Fred, en Statue af Hjemmets slumrende Genius.

En Statue; nej, intet saa massivt. En Statue forudsætter Ler, Marmor, Guld og Elfenben. En Genius; ja. En Aand.

Det var Ordet, det var hans Tanke.

Han følte, hvorledes han, stirrende hen paa dette Syn, tog Afstand fra sin Tanke. Havde han hvilet her, paa denne Plads, som nu stod tom? Vilde han kunne hvile her for Fremtiden?

Han holdt Haanden om sin Pande og knugede hæftigt til. Han havde troet om sig selv, at han var bleven Mand derude i Livet, at han havde faaet Bugt med Tro og med Overtro. Han havde ved denne Kvindes Side sét saa dybt ned igennem Tingenes Rækker, at han næsten havde øjnet fri Horisont paa den anden Side, og i denne Horisont havde der ikke været saa meget, som en Sky, hvoraf han kunde forme sig et Billed af en Gud. Alle hans Spørgsmaal herhen imod havde gennemløbet Tingenes Baner og var vendt tilbage til hans egen Sjæl som Udspring, og dér havde han fundet Samvittigheden, Evnen til at skelne Godt og Ondt.

Hvad forlangte han mere?

Han forlangte intet. Han følte kun, at det Punkt var kommet, hvor han ikke længer kunde mestre den gamle Fange, der laa og ventede paa ham fra hans Børnelærdom, fra hans mangelfulde Indsigt, fra hans menneskelige Natur, fra — ligegyldigt fra hvad — blot dette ene: han kunde ikke længer! . . . Der begyndte at stige Guder frem fra Kammerets Kroge.

De svandt ganske vist, saa snart de kom i Nærheden, hvor den Sovende laa og hvor Maanelyset viste hendes rene, klare Træk, prægede af usigelig Godhed og myndig Højhed. Men de var her rundt omkring ham, de havde Skikkelsen af den gamle, strænge Mand med det lange Skæg, af Madonnaer med disse Øjne, hvori man selv kunde lægge Alt ind, af Barneguden, af Korsguden, og endelig af Spotteguden, den unge Mand med det blege, skarpe Ansigt og de mørke, fristende Øjne, der drejede sig fra ham og hen imod den Sovende og tilbage igen med det Spørgsmaal: Er Du nu ogsaa ganske sikker paa — hm? . . .

Han kunde ikke udholde dette. Han havde omtrent afført sig Klæderne; han famlede og fik fat i sin Dolk; han trak Klingen ud, prøvede Spidsen og saa', hvor Bladet blev koldt

og blaaligt i Maaneskæret. Det skulde standse ethvert Spørgsmaal hos ham, enhver Frygt. Gud være lovet! han var dog ikke blandt de udødelige Guders eller Aanders Tal. Han var et Menneske, — Skæbnen holdt han ikke i sin Haand, men dens Ombud, Døden.

Han spredte sin venstre Haands Fingre over den store Brystmuskel og søgte sig Stedet ud; saa hævede han Klingen . . .

Det var Drengens Ansigt, hans Blik var standset ved; Dolken faldt fra ham. —

Hans Hustru sad oprejst i Sengen og strakte Armene ud imod ham. Han laa ved hendes Bryst, skælvende, ude af Stand til at tale.

Jeg vidste det, sagde hun. Jeg turde blot ikke holde dig tilbage; Du maatte slutte dér, hvor Du standsede: ved Barnet!

Ja, ja! raabte han.

Og nu maa vi altsaa skilles? spurgte hun bedrøvet.

Ja — for en Stund. Jeg maa rejse — bort — hører Du. Jeg maa prøve det om igen!

Hvad vil Du prøve? Har Du ikke prøvet? . . .

Jo, jo; men spørg mig ikke; vel? Jeg er syg. Jorden brænder under mig her; [illegible] der mine Saaler og gør mig gal. D[illegible]

enten den store Kulde, eller ogsaa Baalet, som helt fortærer! . . .

Menneske, som Du er! sagde hun.

Og hendes Taarer vædede hans Bryst og Hænder, hun trykkede ham til sig, ømmere end nogensinde. Saaledes hvilede de sammen, under hviskende Klager, der afbrødes af Kærtegn, under Bønner og Taarer, Favntag og Samtale, der døde hen, indtil Søvnen tog dem og førte dem langsomt imod Opvaagnelsens Kyst højt op ad den lyse Dag.

Det var ikke store Forberedelser, der blev gjort. Hans bedste Hest blev ført frem med Oppakning og Vaaben.

Jeg vil vende stærkere tilbage! sagde han, da han sad i Sadlen.

Hun svarede ikke, men saa' paa sin Dreng, som hun havde paa Armen. Hun stod foran Vindebroen og saa' ham ride.

De sidste Ord, han sagde, var:

Jeg bliver dig tro!

Bliv tro imod dig selv! lød hendes Svar.

Saa red han, og da han var kommen over Dæmningen, hvor Vejen svinger i Syd bort fra Aaen, vendte han sig og vinkede.

sin Hustru siddende foran Kaminen, hvor Lysene var tændt paa Gesimsen. Hendes Kinder vare imod Sædvane dækkede af en fin Rødme, Skæret fra en Sindsbevægelses nys dalede Sol. Hun satte sig paa hans Skød og røbede en næsten barnlig Ivrighed for at komme til at fortælle. Dog beherskede hun sig, da hun saa', at han opmærksom, halvvejs ængstlig, betragtede hende; og med sin klare, rolige Stemme sagde hun: Gæt, hvem her har været! — Han kunde ikke. — En løjerlig Mand, Præsten hisset ovre fra; det gjorde mig i Grunden ondt for ham, han var saa overbevist om sin gode Sag; vi talte nogen Tid sammen, men forstod hinanden kun daarligt, han i det mindste mig, og saa brød han op i Vrede. —

Junker Erik gjorde en utaalmodig Bevægelse:

Blot jeg havde været hjemme! Hvad sagde Du? —

Han spurgte mig, svarede hun med sit lyse, frejdige Smil, om jeg var Papist? Jeg svarede nej. Om jeg da hørte til hans Kirke? Jeg svarede saa skaansomt som muligt, at jeg næppe turde henregne mig dertil, hvilket lod til at bedrøve ham meget. Jeg spurgte ham til Gengæld om hans Tro. Han tog den store, hellige Bog frem, som han havde under Armen,

X.

Nu ville vi tales i Mindelighed
— sid ned, Junker Erik, sid ned! —
Nu ville vi tage den tabte Traad
og knytte den atter og spinde og sno,
— men Frue, det lyder som hulkende Graad!
Nej, nej, jeg lo . . .
Det faar jeg vel tro;
nu ville vi tales, vi To.

Og Ordene komme og Ordene gaa,
vi kunne saa lidet hinanden forstaa;
saa faar vi vel lade det fare.
Der skælver et spørgende Blik under Bryn,
der svæver for Øjet et dragende Syn; —
min Elskede, hvad vil Du svare?

Om Elskov jeg bringer ej Bud eller Svar,
min Pande skal være for Skyerne klar,
Sol skal af Sjælen opgange;
jeg kysser din Læbe med broderligt Sind,
jeg kysser den Taare, som pletter din Kind,
og synger dig for mine Sange.

De Sange har Bud imod Evighed
— sid ned, Du min Søster, sid ned! —
De Sange skal tage den tabte Traad
og knytte den atter og spinde og sno;
min Frue, saa standser din hulkende Graad,
det Spind er jo
din Ære, din Tro! —
Saa ville vi skilles, vi To.

Han drog fra Stad til Stad, traf paa gamle Kendinger, stiftede nye Bekendtskaber, disputerede, grublede, fandt at Alt var, som han havde forladt det, fandt at de Stridende stod endnu mere forbitrede imod hverandre, og valgte tilsidst at gaa til den By, hvor store Ting forberedtes, som man sagde.

Han opsøgte sig et Logis og derfra gik han hen paa et Værtshus for at spise og høre Nyt.

Ved det Bord, hvor han fik Plads, sad allerede flere yngre Adelsmænd, Officerer eller Folk, som agtede sig ind i Rækkerne, at tjene under den store protestantiske Feltherre, hvis Fane var stukket i en Jærnring udenfor Porten til et af de fornemste Huse i Gaden.

Man talte højt og larmende, og iblandt Stemmerne om Bordet kendte Junker Erik paa Tonefaldet to Landsmænd.

Han betragtede dem. De var allerede noget ophedede. Den ene havde ret et udfordrende Pageansigt, hvori Barnets sorgløse Kaadhed og den voksne Kavalers Nattesvir jog hinanden i skiftende Miner. Han fandt sig afvekslende stærkt tiltalt og atter frastødt af dette Ansigt, der lovede saa meget og sandsynligvis holdt saa lidet. Den anden var djærvere skaaren, talte mindre, rørte hyppigere Kruset og svor nu og da en i meget sirlige Vendinger drejet Ed paa, at Kirken burde udryddes fuldstændig, enhver Munk hænges i sin Kuttesnor, og ethvert Nonnekloster stormes.

Den Yngre trak i sine Hoser, der havde lagt sig i Folder over Knæet; og han førte Pege- og Tommelfinger op til sit lille Mundskæg og saa' synlig veltilfreds ud ved Tanken paa Erobringerne.

Hør Du, Niels! sagde han. Vi deler vel halvt?

Oluf! raabte den anden advarende og hævede Haanden ivejret, som havde strøget det store, blonde Skæg; Oluf, min Dreng, Du bliver mig saa ugudelig!

Og han lo, og alle de unge Kavalerer ved Bordet lo, og Underholdningen fortsattes ad denne Vej, væsenligst drejende sig om Nonneklostrene.

Junker Erik tav og spiste. Der var kommen en Ligegyldighed i ham, som kun nu og da veg for en Følelse af Skuffelse. Men han trak paa Skuldrene, hældte Vand i sin Vin og nedsvælgede Drikken med den Bemærkning ved sig selv, at enhver Sag har sine Marodører.

Saa blev han opmærksom. De to unge Adelsmænd havde flyttet sig tættere sammen og talte i deres eget Maal. Han hørte sin Farbrors Navn nævne — ja virkelig — og Fru Karina — var det muligt? De var her; den tykke Ridder støttede den store Feltherre, deltog i Krigsraadet, var virksom og allestedsnærværende, havde en betroet Post; og hans smukke Frue gjorde Honnør for de højtstaaende Officerer, førte an i en Kreds af Ungdom og Aand, hvoraf alle »Hængehoveder« var udelukket; der kom saa godt som ingen Damer, men Blomsten af det protestantiske Forbunds Adelsmænd. Det var en smal Smag at lade sig slaa ihjel den næste Dag af Papisterne, naar man Aftnen iforvejen havde kunnet trykke denne Haand, føre den til sine Læber og faaet et af disse Øjekast, som forjættede . . .

Mine Herrer! afbrød Junker Erik; det er min Pligt at underrette Dem om, at jeg er Deres Landsmand!

De saa' paa hinanden og dernæst paa ham.

Kender I den Dame? spurgte Junker Niels.

Lidt! var Svaret.

Dejlig Kone! sagde den yngre Junker Oluf og strakte Benene fra sig.

Maa vi drikke et Glas med Eder? spurgte Junker Niels. Vi hedder saa og saa; I hører vel til den gode Sag?

Junker Erik svarede: Jeg er kommen herhid forat tjene den gode Sag; — dog ikke ved at storme Nonneklostre!

Her satte Junker Oluf Tungespidsen ud imod den Kind, som vendte til hans Kammerat og hostede. Den anden blinkede med Øjnene, lagde Haanden over sin blussende Pande og tømte sit Bæger i en Slurk.

Junker Erik saa' paa ham og opdagede, at han næsten var drukken. I kender Fru Karina? spurgte han.

Aa — ja — kender? svarede den Anden. Hvem kender et Fruentimmer, endda man intet bestiller andet fra Morgen til Aften silde, end at udforske hende, om man kunde tækkes hende. Nødig slipper jeg Livet, men desuagtet lod jeg mig slaa ihjel som en Hund, om hun vilde bønhøre mig.

Talemaader! sagde Junker Erik.

Nu; maaske Talemaader. Men I kan sagtens tale koldsindig, I, som ikke er af hendes daglige Omgang. Det er de Kvinder, som hun, der gør os til, hvad vi ere.

Nøder hun Eder da saa meget? spurgte Junker Erik og satte Fingerspidsen mod hans tømte Glas.

Junker Oluf lo og bankede i Bordet. Hans Kammerat saa' forbløffet ud og fôr atter med Haanden over Panden.

I er kan hænde ældre end jeg, og en køn Karl, som I, kan maaske Fruentimmerne paa eders Fingre; men jeg siger Eder, at Fru Karina tager det op med os Allesammen. Ja nu taler jeg Alvor, skal I vide — Oluf, fyld mit Bæger og lad den Grinen fare; ser I, der er Stunder, hvor jeg ikke estimerer hende mere, end som saa. Hvad Djævlen, vi er dog Adelsmænd og tager Tingene stort og bredt og ser fra oven af og ned paa Stymperagtigheden i Verden og lader Præsterne præke imod hverandre og Kvinderne græde for den Synaal, de har tabt. Jeg siger Eder, der er Øjeblikke, hvor hun har en Ræson som en Syerske, der vil lappe Moralen sammen med alle mulige Smaapjalter; og saa staar hun op som en vingelet Fugl og slaar os om Ørene allesammen med gnistrende Ord, saa det arme Hjærte

sidder os i Halsen. Saa har hun disse Øjne, der se ud af vild Trods, som om hun kunde tage Fanen og sende os i Døden med en Bøn for vor Sjæl og en Forbandelse over vor Usselhed; og naar man saa stirrer paa hende og rækker efter hendes Haand, saa falder hun sammen som et knækket Spedelys og væver om, at der dog er en Gud i Himlen og Troskab i Ægtestanden, og saa gaar hun ind og græder hos sit Barn.

Hun har et Barn? spurgte Junker Erik blødt.

Et dejligt Barn, en lille Pige . . . Oluf, ifald Du vedbliver at grine, saa slaar jeg Kruset i Stykker paa din Skalle!

Du maa for mig slaa dit Krus i Stykker, hvor Du vil; min Skalle holder nok, men jeg synes ikke, at Du skulde tømme din Kande saaledes ud i Tide og Utide, medens ædru Folk sidder og hører paa dig. Ellers er min Mening om Fru Karina, at hun naturligvis dels er, som Du afmaler hende, fordi alle Kvinder er saalunde, og dels anstiller sig saaledes skiftende, for at give dig og alle andre Tossehoveder noget at tænke over. Hvis jeg kommer saa vidt, at jeg faar Tid fra andre Sysselsættelser til at belejre denne Fæstning, saa skal Du faa

mit sidste Argument at høre, naar jeg har borttaget Fanen fra dens Bastion!

Det klæder en saa ung Krigsmand ikke ilde, at tale saa erfarent! sagde Junker Erik og rejste sig.

Pageansigtet maalte ham med en afgørende Overlegenhed. Saa trak den unge Mand paa Skuldrene og kiggede over til Kammeraten, som for at se, hvor langt denne mente, at man burde gaa.

Men Junker Erik var allerede udenfor Døren.

Saaledes taler de om hende!

Han vilde lade sig mælde hos den Øverstbefalende, men paa Vejen derhen vendte han om og lod sig vise det Hus, som Farbroren beboede. En Tjener tog hans Kappe i Forstuen, og da han havde nævnt sit Navn og sit Familjeskab med Ridderen, lod man ham straks gaa ovenpaa til Fruens Værelse. Ridderen havde for Øjeblikket en Konference i Salen.

Han bankede paa og traadte ind. Værelset var middelstort; et svært Fruentimmer i broget Bondedragt stod oprejst, leende, med Hænderne stemmede ind i Siderne. Paa Gulvet laa Fru Karina og sagde Buh! til en lille yndig Pige med lange Krøller og spillende Øjne.

Fruen saa' ivejret, syntes overrasket, vendte sig endnu en Gang til Barnet, og rejste sig derpaa og gik ham hjærtelig imøde, som om de havde talt sammen den foregaaende Dag.

Det var ham, som var den Forvirrede.

Men han tog sig straks deri, besvarede hendes venlige Haandtryk, lagde Hatten fra sig, og satte sig efter hendes Opfordring.

Hun satte sig ligeoverfor ham med Barnet paa Skødet og gav Ammen, der gjorde Mine til at gaa, en hurtig Ordre til at blive.

Barnet saa' paa ham med sine store Øjne og rækkede de smaa Arme frem imod ham, pludrende et fornøjeligt, halvt uforstaaeligt Sprog.

Vil Du til mig? spurgte han den lille Pige.

Hun betænkte sig dog og gemte Hovedet hos Moderen.

Min lille Pappegøje er ligesom jeg bleven overrasket af Eders alvorlige Udseende, kære Fætter. I lugter af Lyng og Moser, og hvis I ikke var saa anstændig paaklædt, vilde jeg antage, at I var dragen den lange Vej for at tjene som Vildmand ved vor aller-reformerteste Fyrstes Vaabenskjold, uanset at her er Vildmænd nok, der bejle til Posten.

Bejlere findes overalt, Fru Karina. I har ikke forandret Eder stort i de mellemliggende Aar.

Jeg kan ikke give Eder den Artighed tilbage; eller jeg maatte være dobbelt artig og sige: I har forandret Eder — til Eders Fordel, Fætter. Kan I endnu se Eder i Spejl?

Kan I endnu lade Munden løbe, Kusine?

Aa — utroligt!

Han søgte efter en Fortsættelse i den samme, lette Tone, men fandt ingen.

Dér! sagde hun og rakte Ammen Barnet, idet hun rejste sig fra Stolen. Se saa paa mig!

Han saa' paa hende. Hun var bleven lidt fyldigere; Dragten var mere tætsluttende nu end dengang, og den viste Formen i strænge, runde Linjer, uden at disse overskred den modne Kvindes Maal. Øjnene var de samme; der spillede Smilet deri, bagved hvilket der laa dette, som man ikke blev klog paa, Trods, Stolthed, Vaklen. Han turde ikke se for længe derind i, han følte, mere end han saa', at det var det samme, smukke Ansigt, hvis Friskhed muligen havde tabt sig lidt — muligvis; Dagslyset i Værelset var ikke stærkt.

Han bøjede Hovedet som Kavaler og sagde: Uforandret!

Altsaa dog uforandret?

Nej, smukkere; — forstaa mig: I har oplevet noget!

Nu; og I?

Han smilede, men maaske lidt sørgmodig: Vi er ikke Børn længer!

Hun lo og glattede paa sit Ærme.

Man udvikler sig; og det klæder os, ikkesandt? Hvad vil I ellers her? . . .

Et kort Spørgsmaal, som fordrer et længere Svar. I Grunden vilde jeg tale med Eder . . .!

Hun saa' paa ham:

Alene? spurgte hun dæmpet.

Han vilde svare, da Døren reves op, og ind traadte Farbrorens svære Skikkelse.

En Kavaler til Audiens . . . Ih men — Uskyldigheden fra Norden! Naa ja, saa er Barneværelset det rette Sted. Kom i mine Arme, Fætter! Ved den hellige Skrift, Du er bleven en hel Mand; alle Kirkefædrene indbunden i eet Bind. Se dog den Mine, Karina! Har I alt talet om Sakramenterne? Paa Ære og Samvittighed, hvad? Du forstaar dog vel Spøg, som i gamle Dage, Neveu, nej, Fætter? Hør, Karina, Du faar gaa ind og klæde dig; her kommer Churgreven og sachsiske Adelsmænd iaften, og vor egen store Feltherre, al Verden kommer. Vi have siddet i Raad hele Formiddagen; — ja Du er vel en af vore? — naturligvis! Det kunde ikke træffe sig heldigere; om ganske kort Tid gaar det løs; Pa-

pisterne derude paa Sletten er begyndt at røre sig; man siger, de har intet at æde, de stakkels Djævler. Umuligt; de har Tilhold i Klostrene rundt omkring. Men iaften ville vi have det lystigt. Forstaa mig: naar de Store ere gaaede. Naa ja, Rom blev ikke bygget paa een Dag, og for den Sags Skyld heller ikke nedreven. Men hør, hvor bor Du? — aa, det er et Hul. Karina, ikkesandt, vi faar lade vor Fætter flytte sine Sager herhen? Overtal ham dertil; det var ret; her er Værelser nok i Galleriet. Og hvad siger Du saa til vor lille Jomfru? allerkærest, ikkesandt? sin Fader opad Dage! ha ha. Men Du skulde vide, hvor Moderen hænger ved det Barn! . . .

Den livlige Ridder var bleven forynget med Aarene og forøvrig uforandret den samme. Disse Folk tager Livet let paa, fordi de selv tage let paa Livet.

Saa var Junker Erik, som vilde ud i Verden forat gøre sig værdig til at vende hjem, indkvarteret hos Farbrorens.

Aftnen kom og med den de høje Gæster.

Junker Erik holdt sig meget for sig selv og iagttog de andre.

Dér stod den store Feltherre, ikke høj just af Skikkelse, men med et Ansigt som af Sten, hvorimod al Glæde, hvert Livets Opsving til

Lyst og Skæmt syntes at prelle af som et Barns Slag mod en Mur. Den fyrstelige Person ved hans Side blev helt lille, og alle de Herrer, der samledes om ham, bleve som frosne. Selv Værten, den muntre Ridder, blev afmaalt i sine Bevægelser, hans Miner tvungne, hans Ord dæmpede, naar han kom i denne Klippes Nærhed.

Der blev musiceret af nogle iblandt de yngre Adelsmænd. Feltherrens Søn ledede den højtidelige Musik. Den unge Mand vogtede sky paa hvert Blik fra Faderens ugennemtrængelige Ansigt. Junker Erik lagde tillige Mærke til, at i de Mellemrum, hvor Feltherrens Opmærksomhed var optaget af Samtale, søgte Sønnens Øjne med et ærbødigt, bedende Blik mod den smukke Frue.

Det var ikke det eneste Blik, som hun paa denne stjaalne, underkuede Maade fik af Herrerne i Selskabet.

Saa blev hun opfordret til at tage Del med i den Hymne, der skulde afsynges flerstemmig under Ledsagelse af Viola di Gamba, Luth og Harpe.

Hun søgte med Øjnene Junker Erik og spurgte ham, om han sang med?

Han undskyldte sig og afslog.

De sang. Hymnen rullede sine mægtige Bølger gennem Salen; alle bøjede Hovederne.

Aufer immensam, Deus, aufer iram,
et cruentatum cohibe flagellum,
Nec scelus nostrum properes ad æquam
pendere lancem.

Lidt efter tog Feltherren, Fyrsten og de fleste af de ældre Herrer Afsked.

Puh! sagde Ridderen og svingede med sit Tørklæde, som om Varmen i Salen generede ham.

Man gik til Skænkebordene. Musiken blev af en livligere Art, Underholdningen mere utvungen.

Fru Karina afbrød sig midt i en italiensk Sang, som Kavalererne omkring hende havde faaet hende til at synge.

Nu fik Junker Erik Øje paa Broder Sebastian, som sendte ham et Genkendelsessmil og forresten holdt sig i Nærheden af den unge Junker Oluf, der ivrig opvartede Fruen, medens Junker Niels stod ved et Skænkebord og kastede rasende Blikke ud over sit Bæger til hele den øvrige Garde omkring Værtinden.

Ridderen trak sin tavse Fætter hen til denne Kreds.

I et velordnet Solsystem tør ikke en betydelig Stjerne mangle; hvad mener Du, Karina?

Hun saa' forbi sin oprømte Gemal og hen paa Erik. Hans Øjenbryn var let rynkede.

Men vil I da slet ikke forlyste os med jer Stemme iaften? spurgte hun og rakte sit Instrument frem mod ham. I gamle Dage behøvede jeg ikke at bede Eder, — dengang da vi begge var Børn!

Han rystede paa Hovedet. Jeg har ingen Stemme mere, sagde han og saa' paa hende.

Hun syntes at blive adspredt, og de unge Herrer omkring hende fik ingen eller meget hvasse Svar paa deres Galanterier. Des ivrigere blev de i deres Opmærksomheder.

Fru Karina er vor Fane! sagde En. Hun er den, der fører os, der samler os; hun er Sejren, hun er selve den retfærdige Sag!

Den smukke Frue bed sig i Læben. Junker Erik kendte dette Blik fra forrige Tider. Hun bøjede sig over sin Luth, søgte efter en Melodi, rystede Lokkerne om sit Hoved og sagde:

Her er Landsmænd af mig tilstede. Jeg vil synge en Sang paa mit Lands Maal. Det bliver deres egen Skade, som ikke forstaar!

Hun sang.

Jeg var mig en Ørn og fór mod vilden Sky,
jeg spejded efter Fanernes Mærke,
jeg øjned ej de samme fra Kvæld og til Gry,
men Alle vil de kalde sig de stærke; —
den ene for haard og den anden for svag,
vilden Fugl, hvor fandt Du den retfærdige
Sag?

Jeg var mig en Due, jeg daled med Lyst
mod den, der kunde blidest for mig fløjte;
urene var de Hænder, som greb mod mit Bryst;
hvad har jeg forud for den løse Tøjte? —
Den Ild fra igaar blev til Snefog idag;
Due, kan Du kurre for lidt Brød paa dit
Slag?

Jeg var som den Ene; jeg staar som de To,
I skar mig over under Fryd og Gammen,
jeg bad mens I banded, jeg græd naar I lo,
og hvordan skal de Dele vokse sammen? —
I røved min Armod, saa far nu imag
med Tanken om i mig at se den samlende
Sag!

Broder Sebastian sendte Junker Erik et Smil med sit ene Øje knebet til. Ridderen lod som intet og opfordrede sine Gæster til at være glade og fornøjelige; man vidste aldrig, hvad Dagen imorgen førte med sig!

Det gik da ogsaa meget fornøjeligt til; Værtinden blev atter straalende, og saaledes gled den halve Nat. Endelig blev de sidste Gæster lyst ned af Tjenerne; nogle blev endogsaa understøttede. Ridderen, hans Frue og deres Slægtning blev ene i Salen.

Lysene vare næsten nedbrændte, Tjenerskabet var forsvundet, men hverken Fru Karina eller Junker Erik vilde udtale det Ord, der tilkendegiver Opbrud. Ridderen flyttede et lidet Skænkebord hen ved det høje Vindu. Han skænkede for sin Gæst og for sig selv; Fruen vilde intet mere nyde.

Nuvel, kære Fætter! sagde han med et Anstrøg af Forlegenhed, som dog hurtig fortog sig. Vi skulde vel have os en Passiar — ikkesandt? Men ikke om Gammelt — det er ikke Umagen værd; ha, ha, Du var et Barn — og forresten morede vi os jo efter Evne. Naa, enhver Tid har sit Behov; Du er bleven en Filosofus, som jeg ser; og jeg? — hm! ser Du, man maa leve i Centrum af Bevægelsen for ikke at ruste fast. Ja Du laaner mig et Par Øjne, men jeg forsikrer dig, Du vilde gøre klogt i at følge mit Exempel. Jeg forudsætter, at Skaalen vipper til denne Side — der er meget, der taler derfor — hvorfor da ikke kaste sit Pund med paa Vægten? Det betaler sig til

syvende og sidst. Hvad nytter det, at Ridderen sidder paa sin Borg og hitter paa Øgenavne til begge de stridende Parter? Den ene af dem, den, som sidst har hittet paa et Slagord, har dog altid et Gran af Ret. Uden disse Rivninger kunde man knap fordøje sin Føde. Fanden tage Hængehovederne, men de ere ikke alle Hængehoveder, skøndt de skære Grimacer, som en Væver. Der er Traade, som kunne faa disse Træmænd til at sprælle, og hvis jeg ikke følte Søvnen trække mig i Øjenlaagene, saa kunde det more mig . . . Ih men se dog ikke saa alvorlig ud; jeg tænkte, Du var kommen her for at høre Raison af en gammel Practicus. Hvad Pokker vil Du ellers slaas for?

Nej, Du har Ret! sagde Junker Erik med et tvunget Smil.

Naa ja, frisk Mod; Døden skaaner En nok, naar man ikke ligefrem løber sig Leen over Benet. Iveren kølnes efterhaanden, men Klogskaben indfinder sig. Man træffer sine Foranstaltninger, man udlaaner sine Midler, man vinder Tilhæng, man faar Magt. Magt gør Alt. Ellers maa man gaa i Kloster. Skaal, Fætter!

Lad mig faa Vand til at blande i min Vin! bad Erik.

Asket! sagde Farbroren og raabte paa en Tjener, der kom søvnig ind og derpaa bragte det Forlangte, uden at være bleven synderlig mere vaagen paa Turen ned igennem det sovende Hus.

Jeg tror, den Æsel smitter mig ved sit Udseende! vedblev Ridderen efter en kort Tavshed og gabede eftertrykkeligt. Heller ikke skal Synet af Jer to muntre det svigtende Kød op; Karina har i den senere Tid vist Hang til at tale om Theologi, og Du, Fætter, har synlig en Rem af Huden. Selv de bedste bliver anstukne i vore Dage. Men lad Eder ikke anfægte af min Nærværelse; med gunstig Tilladelse blunder jeg lidt her i min Stol; saa kan I diske op med Lektien, som I behager!

Lidt efter pustede Ridderen Vejret fra sig, som en Hvalfisk, der er drevet paa Grund.

Hans Gemalinde smilede, lettede Skuldrene ganske lidt, og vendte Hovedet halvt bort imod det høje Vindu med de smaa, blyindfældte Ruder, hvorigennem den blege Morgen kiggede paa hende og fandt hende sørgmodig og tavs.

Erik fandt det samme. Tillige fandt han en Forandring indtraadt hos hende. Der var noget slapt omkring denne ellers saa spillende Mund, og de øvrige Træk antog uvilkaarlig Mundens Karakter; Øjnene vare hæftede

paa Ruderne, og den ene Haand støttede Kinden, medens Fingerspidserne begravede sig bag Øret under det dunkle Haar.

Ingen af de to havde Hast med at bryde Tavsheden. Men tilsidst blev Ridderens Pusten af en komisk Virkning netop i denne Stilhed, og hun vendte sig mod Erik med et mat Smil:

Naa?

Ja, naa! sagde han og tvang sig ligeledes til at smile.

Hvad bliver det saa med Theologien? spurgte hun.

Jeg tænker, vi lader den ligge. Jeg snakkede saa længe med den unge Feltherre . . .

At I nu har faaet nok. Utvivlsomt. Disse Mennesker her, baade yngre og ældre, addere og subtrahere Vorherre, saa der knap bliver en glad Solskinsdag tilbage, hvori man kan synge . . .

Saaledes som I sang i Aften — om Duen t. Ex. Det var en lystelig Sangfugl, den!

Aa, hvad véd jeg! sagde hun med en fortrædelig Haandbevægelse. Disse Psalmer og Hymner gør mig hidsig. Thi — her saa' hun paa ham med rynkede Bryn — I véd dog vel, at Hidsighed er mit egenlige Mærke, ja mit Kald i Livet?

Det var et smaat Kald! bemærkede han.

Altid stort nok for mig!

Jeg gør Eder det ikke stridigt. I kan optage Eders Gæster deri efter Forgodtbefindende. Muligvis vil jeg dog frabede mig Æren. Jeg saa', hvorledes det gik min unge Landsmand, Pagen med Moppeansigtet. I ringede for hans Øren, som man siger.

Han fornærmede mig. Tænk Jer, den Dreng havde Frækhed nok til at — til at . . .

Hun holdt inde og bed sin Læbe.

Junker Erik trak paa Ordene: Hvorfor lader I eder fornærme?

Fru Karina tilkastede ham et Blik fra Øjenkrogen, rev Haanden bort fra Øret og satte den knyttet under Panden.

Der var stille, og Dagningen sivede som gennem et Sold ind i Salen, og Erik saa' det smukke, blege Ansigt, skæmmet af denne Trods, der ikke turde bryde ud i høje Ord.

Saa aabnede Ridderen Øjnene, gned dem, saa' fra den ene til den anden, og rejste sig med noget Besvær.

Hillemænd, alt i Topperne! det gaar jo fortræffeligt. Jeg overlader Jer Valpladsen, kære Børn. Om to Timer er jeg stævnet til Allarmpladsen; i to Timer kan en gammel Soldat faa gjort det af med Morphei Behov. Jeg gaar ind og slænger mig saa længe. Ka-

rina kan følge efter, naar hun er færdig. Nej bliv siddende, Fætter, og drik ikke for meget af Vandet. Dét puster op. Jeg skal føre dig for Feltherren henad Formiddagen. Lad mig se, at I smukt enes, førend I skilles. Du har Lov at kysse hende paa Haanden, forstaar Du; men vogt dig for Munden; hun bider. Ha ha. God Morgen, min Dreng!

Og Ridderen tog Vejen ind til de indre Gemakker nynnende, med nogen hæs Røst, Krigssangen:

Med Herren i Marken; hans Ord er vort Sværd:
saa gaar vi mod Djævlen og hele hans Hær.

Hun havde saa godt som ikke forandret sin Stilling, men kun nikket flygtigt til sin skæmtsomme Gemal. Eriks Udtryk var opmærksomt; lidt efter lidt modtog det dog noget af den Træthed — den aandelige — der laa lejret over Ansigtet lige overfor ham. Han lettede paa sig, hægtede Kaarden af, tog den under Armen, idet han rejste sig, og sagde:

Saa gaar vi vel hver til sit, Fru Karina?

Hun overhørte hans Ord og blev siddende.

Han satte sig atter.

Se! sagde hun, ligesom i Fortsættelse af sine Tankers Samtale med hverandre: her er

Livet, det svære Liv. En staar, gaar, ligger, rejser sig, æder, klamres, dør og begraves. Hvorfor? hvorhen? hvorfra? —

Hm! sagde han:

Durrelurrelej var en Nissebuk liden,
lille var han født men blev større med Tiden.

Hun vendte sig overrasket og vred:

Jeg mente, vi skulde tale sammen. Nu er Tiden; hvornaar kommer den atter? Eller er der ikke Alvor i Eder heller?

Eriks Øjne lysnede. Han drak Glasset ud, som stod foran ham paa Bordet; han aabnede Munden, men lukkede atter Læberne fast og lænede sig tilbage i Stolen.

Hun fortsatte; i Begyndelsen ivrig, med skælvende Stemme; snart efter kom Trætheden igen, og tilsidst sad hun paa sin Side af det store Bord med Armene strakt frem for sig og Ansigtet seende ned i Skødet:

I tror slet om mig; og det kan vel se slet nok ud. Men hvem, ja hvem bær' Skylden? Hvor tager de den Ret fra, alle, uden Undtagelse — ogsaa han med — at gækkes og gantes med mig, saa at jeg kun lidet ser Forskellen mellem mig og de Fruentimmer, som de alle, uden Undtagelse, ofrer eller har ofret

de ledige Stunder mellem Slagsmaalene for Livet, for Æren, for Gevinst, for Plasér? Hvem er jeg, at de vover det? Er jeg dem da ikke jævnbyrdig i Forstanden, i Kundskaberne? havde jeg ikke ogsaa min Ære, min Fordel at stride for, ifald jeg fik Lov at stride med andet, end med min rappe Tunge, om anden Plads, end at ligge ved min Ægteherre og sidde jævnsides mine Tilbedere? Er han da blind, at han intet ser? eller er jeg for seende, at jeg ser Alt? Og hvilken Værdighed tildeler man mig, andet end den, at holde min Mands Hoved fri for de Prydelser, som de og han i Sang og Tale, ædru og drukken, skæmte med — og saa at passe mit Barn, naar dets Amme er gaaet at lede sin Kæreste op i Soldaterherberget? Ak, mit Barn; det, jeg har født, og det jeg endnu kan føde: det samme vil times Barnet, som nu Moderen, ifald Barnet blot har Gnist af Moderen i sig; thi hvor er Pladsen for Kvinden her, naar hele Verden er skaaren midt over, og Mændene, haarde som Jærn eller bløde som Voks, vidende hverken ud eller ind, slaas for et Bogstav og lyver Vorherre hver Dag et nyt Navn paa, blot for at have Ordets Ret til at dække deres Vanvid eller deres Narrestreger?

Erik rejste sig halvt og lod sig atter falde ned i Stolen:

I elsker ikke Eders Mand, og derfor vil det gaa, som I siger!

Hun raabte angst:

Jeg har intet sagt, jeg har intet gjort; tro dog ikke saa om mig. *I* ikke . . . !

Og da han intet svarede, vedblev hun, men mere behersket: Jeg troede at tale til en Ven, en god Ven fra forrige Tider. I har ikke mange Ord til mig, og dog har jeg sét nok paa Jer, og hørt nok om Jer, til at vide, at I nu er klogere, langt klogere end jeg; hvorfor vil I da ikke tale til mig? Hvorfor er I ellers bleven siddende hos mig?

Han skiftede sine Hænder over sit Knæ og syntes at synke noget med Besvær:

Ikke for at mælde mig ind i Eders Garde! svarede han.

Hun rynkede Øjenbrynene:

Jeg forstaar Jer ikke!

Ikke? Saa — God Nat!

Han rejste sig, men tøvede:

Hvorfor jager I ikke hele den Flok hjem, Karina?

Det varede lidt, inden hun svarede:

Der er nogle iblandt dem, — der er én i det mindste, om hvem jeg tror, at han er god.

Paa femte Aar har han daglig, i Ærbødighed, søgt mig; det gør mig saa ondt for ham; han følger mig stedse med stirrende Øjne. Min Gud, de stirrer alle paa mig. Hvad kan jeg for, at jeg læser dem deres Tanker ud af Øjnene? Det begynder med de ganske unge, og helt op igennem Mændenes Rækker gaar det. Og naar det saa tilmed er i Ærbødighed, naar intet Ondt er deri, naar jeg selv forhindrer ...

Han afbrød hende:

Sagde I ikke nylig, at hin unge Galning havde fornærmet Eder? Man kan altsaa dog ikke forhindre, hvad I ønskede forhindret. Livets stygge Aande puster paa Eder. Mig fortæller I intet nyt hermed. Jeg er jo netop bleven klog og erfaren paa denne Maade. Men saa tilsmudset er Livet blevet for os Alle under vore Erfaringer, at vi nu kunne tale om dette, som om de ligefremme Følger af at leve. I Sandhed ja: det vil gaa Eder saaledes, at I næste Uge eller om et Aar vil give efter for disse stirrende Øjne; saa kommer Graad og Fortrydelse, og derefter det næste Par Øjne. Kender jeg ikke selv det hele? véd jeg ikke selv, hvor svært det er at standse? Og dette sidder vi to og fortæller hinanden i denne gryende Morgen. Vi to, som har troet saa smukt, som gerne endnu vilde tro, og som ikke

kan det for Livet, Livet, hvis Trælle vi ere, medens vi tænke at være dets Herrer!

Han stod oprejst. Hun sad med Hovedet i Hænderne.

Saa løftede hun Ansigtet og saa' gennem tilbagetrængte Taarer paa ham.

Raad mig! bad hun. Hvad vilde I gøre i mit Sted, hvis der var En, som jeg holdt inderlig meget af — nej ikke paa den Maade, men inderlig, af mit ganske Hjærte . . . hører I, Erik?

Han traadte et Skridt tilbage og saa' forskende paa hende. Tonefaldet i Stemmen havde hun ganske forandret, og Blikket fæstede sig blødt og søgende ind i hans.

Hans Stemme svigtede ham. Saa slog hun Øjnene ned.

Han gjorde endnu et Skridt tilbage, og derpaa nogle frem, saa at han stod lige ved hende. Han lagde Fingerspidsen paa hendes Arm, men kunde endnu ikke blive Herre over de Ord, han vilde sige hende til Farvel. Han følte i dette Øjeblik, hvor ene hun vilde være, saasnart han var gaaet ud ad denne Dør. Han lod sin Haand glide over hendes Pande og ned over hendes Kind, sagte trøstende. Denne Kind var altfor blød.

Han rev Haanden til sig, drejede sig rask, standsede endnu en Gang, og med et: Nej! var han ude af Døren, tværs over Galleriet og inde paa sit eget Værelse.

Han slængte Kaarden, Hatten, rev sin Vams op, lod sig falde ned i en Stol og lagde Haanden over Panden. De glødede begge.

Han tørstede med denne tungelammende Tørst, som Mennesket føler, naar Lidenskaben skyder sig ivejret derinde, fylder hele Brystet og presser for Hjærtet. Hvor var det længe siden, han havde følt, hvad han nu følte. Der var en opspirende, vild Glæde ved denne Erkendelse.

Han slængte sin Vams, fik Øje paa den blanke, fyldte Vandkumme, ilede derhen, drak og badede sine Tindinger.

Saa satte han sig og tvang sig til at tænke efter.

Og da han havde tænkt saa meget, som en halv Snes Sekunder, bøjede han Hovedet og mumlede:

Gud være lovet! —

Det bankede paa hans Dør.

Var det muligt? Nej, det var hans Hjærtes Slag.

Han hørte sit Navn nævne derudenfor a[illegible]

en fremmed, ukendt Stemme. Han gik til Døren og aabnede den.

Karina stod der.

Hun talte ikke, hun saa' ikke paa ham, hun stirrede ud for sig, som en Søvngænger. Det var nok det rette Navn. Han lagde sin Haand om hendes Arm; hans første Tanke — Mandens Tanke — gjaldt Husets Folk. Sæt at nogen kom igennem Galleriet!

Han drog hende læmpeligt efter sig ind i Kammeret og lukkede Døren.

Karina!

Hun svarede endnu ikke.

Han greb hende fast om Armene:

Du maa tale til mig; hører Du!

Hun hviskede:

Du maa intet ondt tænke om mig!

Kære, hvor kan Du tro! . . . Han afbrød sig hurtig; Skinsygen greb ham; han rev i hende:

Hvem er det, Du holder af? hvem er din Elsker? sig det, sig det!

Hun smilede og lagde Hovedet op til ham:

Jeg har jo ingen Elsker. Men hvorfor klappede Du min Kind?

Stille. Jeg vil vide hans Navn. Hvem er det Du elsker?

Dig!

Han slap hende, og traadte tilbage. Det sled i hans Bryst.

Men den anden? ham . . .?

Min Mand!

Han tog hende i sine Arme og spurgte skælvende:

Har Du aldrig været ham utro? Du véd, hvad jeg spørger om . . .!

Aldrig!

Han saa' paa hende. Hendes Pande var blank og aaben, hendes Øjne lyste; et stærkt, gyldent Skær lagde sig over Panden og straalede tilbage fra disse Øjne, der udtalte deres Kærlighed. Det var Solen, som var staaet op og faldt igennem de smaa Ruder.

Han knugede hende til sig, og fjærnede sig derpaa. Hun sank ned paa den Stol, hvor han for nylig havde siddet. Dér sad hun med Hænderne foldede i Skødet og saa' paa ham; og hun spurgte:

Elsker Du mig?

Tys! sagde han og værgede med Haanden.

Hun sprang op. I Kærlighed er Kvinden mest sig selv, kun i Kærlighed er hun helt sig selv, og denne Kvinde var hæftig og stolt, og hun elskede. Hun ilede hen til ham:

Hvad er det for et Fruentimmer, Du har derhjemme hos dig?

Min Hustru.

Elsker Du hende?

Han saa' hende fast ind i Øjnene:

Du tager dig Retten til at spørge her; jeg har ikke givet dig nogen. Hun er bedre end Du, bedre end jeg, bedre end nogen, som Du og jeg kender. I dette Øjeblik staar hun imellem os, og ve os begge, om hun ikke stod der!

Karina sitrede og stirrede paa ham. Hendes Øjne syntes at trænge helt ind i hans Sjæl. De var urolige.

Sig mig blot Et; lov mig at være ærlig: Leger Du med mig? Er du smigret over, at jeg fulgte efter dig, og vil Du forsøge din Kunst paa mig?

Han rystede paa Hovedet og smilede.

Du ler ad mig! raabte hun hæftig og rev i hans Arm.

Et Barn er Du! sagde han. Tror Du at kunne trodse dig noget til dér, hvor andre har taget saa meget i Forvejen? Jeg har aldrig øvet anden Kunst end den, som Barnet øver, naar man rækker efter det. Jeg har aldrig forført, aldrig taget, hvor intet bødes mig; med min Ære har jeg dækket svage Kvinders Egen-

kærlighed, indtil jeg lærte at foragte mig selv, fordi jeg var svagere, end nogen Kvinde. Og Du kommer her og kræver mig til Regnskab?

Hun slap hans Arm; han tog hendes Hænder:

Kære, tilgiv mig!

Hun saa' forskende paa ham og sagde:

Jeg begynder at forstaa, at jeg ikke kender Mændene. Eller er Du anderledes end de andre? Du har elsket mere, end nogen. Og hvor ulykkelig Du end maa have været, saa vil Du vedblivende gøre andre ulykkeligere, der komme i din Nærhed, uden at Du selv kan derfor. Du har dette af Kvinden i dig, som vi Kvinder kende, uden at vide Navnet derpaa. Du er Elskoven selv; den kan ikke elske . . .!

Stille; hør mig! sagde han.

Nej, jeg maa vedblive. Thi naar Du har talt, véd jeg intet. Nu er Moder død, og jeg har ingen at tale til. Hvorfor kom Du ikke før?

Han svarede: Hvad vil det sige? Naar skulde jeg være kommen? Erindrer Du, hvorledes vi skiltes? og da jeg atter hørte om dig, var Du gift, og da kendte jeg selv til de Arter af Kærlighed, som derud af kan vindes. Mener Du, at jeg vil lære dig denne Bedskhed at kende, nu da jeg ser, at Du er bedre, end jeg havde tænkt, med

en Fremtid for dig, som jeg skylder at bevare for dig, efterdi Du har sagt mig, hvad Du har sagt her?

Hun lagde sin Arm om hans Skulder og hviskede:

Du er klog; ak, hvor er Du klogere end de andre! Véd Du, at jeg elskede min Mand, da vi blev gift? Tror Du mig paa mit Ord? og hvor kan jeg da nu . . .?

Han bragte hende til Sæde ved Siden af sig, tog hendes Hænder og kyssede dem.

Han saa' hende ind i Ansigtet. Der gik stærke Bølger igennem hans Sjæl, men hans Træk blev renere og lysere. Han tænkte i disse dvælende Minuter, som man kan tænke, naar man samler alle sit Livs Erfaringer i en Sum og drager det bedste og varigste ud deraf. Saa sagde han:

Dette fører til intet. Hør mig nu. For os er Livet forbi — nej, bliv ikke bange. Enhver faar, tror jeg, saa meget af det, man kalder Lykke, Kærlighedens, Hæderens, men navnlig Kærlighedens, som i det Hele bliver hver enkelt Dødelig tilmaalt. Vi faar det med paa Vejen, ligesom Soldaten faar sin Ration paa Krudt, paa Brød. Han kan spare paa det eller rutte med det: tilsidst slipper det op. Men

mider han sig ikke i en Grøft ved Vejen.

Man fægter sig frem med Kaarden, til man falder med Ære. Naar Kærlighedens raske Tummel er endt, saa kommer Tiden, hvor man skaber sig en Tro, der holder ud for Livet, og saa dør man med Ære.

Hun kastede sig til ham og sagde angst og hastig: Ja, Tro; lær mig, hvad jeg skal tro. De har taget den Smule fra mig, som jeg havde at begynde med. Jeg frygter de mørke Mænd, og jeg foragter de letfærdige. Fortæl mig, hvad Du selv tror. Er Du Katholik? er Du Protestant? Jeg vil blive det, som Du er!

Han smilede, sørgmodigt og stille, og hans Kinder dækkedes af en varm Rødme. Hun sad saa nær ham, og hvor var hun hengiven og utaalmodig!

Katholik — Protestant! det er blot Ord . . .

Hun afbrød ham smærtelig:

Altsaa, Du tror heller ikke paa noget. Kære, hvad skal det blive til med os?

Han strøg hendes Pande og trykkede hendes Haand. Han saa' hende med en egen Glans ind i Øjnene. Alt, hvad der havde været ham dunkelt, blev nu lyst. Det var hans Ungdoms Kærlighed, der svang Faklen over de mørke, forvirrede Vande: Giv Tid! sagde han. Jeg er ingen Skolemester og ingen Præst, men jeg tror at jeg er bleven en Mand: det [illegible] og

det sværeste, man kan blive. Troen skifter Navne, ligesom vi skifter Klæder. Soldater og Præster slaar løs paa Soldater og Præster. Men bagved staar de enkelte store Mænd og Kvinder, der have levet til alle Tider. Gennem Aartusinderne have de, uansét Præster og Feltherrer, æret det Bedste i sig selv og levet Livet derpaa. Disse Exempler kunne vi følge. Overalt, hvor ikke Ulykken, Elendigheden og Skarnet har bragt Mennesket paa Dyrets Trin, dér véd ogsaa den Enkelte, hvad det Bedste er og kan sætte sit Livs Maal deri. Du véd det, jeg véd det, vi vide det alle. Dette er Menneskets Herlighed paa Jorden. Vi vide intet ud over vor Fødsel og Død; ingen er endnu kommen og har fortalt os derom. Men vi vide til enhver Tid, naar Lidenskaberne tier i os, hvad det Bedste er, og herfra har alle Troesarter hentet deres Angrebs og Forsvarsvaaben, som fra et Arsenal. Nuvel: hvis dette, som nu er oppe i dig, er af den pludselige Elskov, den, som kaster os omkuld og lader os græde bagefter, da vil dette Møde mellem os ingen Tro kunne give dig, ligesaalidt som det nu giver Fortrydelse. Din Følelse vil om kortere eller længere Tid kaste sig over en Anden, naar jeg er borte, og jeg og mine Ord vil være glemt, og Du vil være lige vidt. Men

hvis det er Kærlighed — det Bedste i dig, der knytter sig til det Bedste i mig — da behøver Du ikke at spørge om mere. Du véd, hvad der skiller os; Du véd ogsaa, hvad der forener os. Du vil føre en Forandring igennem, lige indtil din Klædedragt. Du vil agte det højest, som jeg selv har holdt højest i Ære hos dig, jeg, som er en Mand, i hvem Blodet ruller hedt gennem Aarerne. Om Du vil oprette en Pogeskole, om Du vil pleje Syge, understøtte Fattige, modarbejde Sladder, fylde din Aand med stedse stigende Kundskaber: lige meget, Du vil vælge efter dit Behov, efter hvad der vil bringe dig videst i Ære for dig selv. Og endnu Et, Du vil kende Livet som den fortsatte Kæde, hvis højeste Lov ligger i at give af sit Bedste til det næste Led. Du vil ære dig selv i Barnet. Nu da; er dette Tro? Kan jeg give dig noget bedre med paa Vejen her, hvor vi skilles? Thi nu skilles vi!

Hun kastede sig under Taarer til ham. Han kyssede hende, og de rejste sig. Han hviskede til hende: Nu maa Du gaa; hører Du!

Og hun gik. Endnu en Gang kom hun tilbage fra Døren. Hans Haand skælvede, da han trykkede hendes, og i hans Øjne kom en Bøn, som han bad hende ikke at forstaa.

Og hun gik.

Han lyttede til Skridtene igennem Galleriet og hørte en Dør aabnes og lukkes. Saa kastede han sig med Hænderne for Ansigtet ind i den mørke Alkoveseng og stønnede: Jeg sagde intet, jeg sagde intet!

En Time efter kom Tjeneren ind og fandt den fremmede Junker liggende i denne Stilling og i en tung Søvn.

Tjeneren tog sig til sin Albu og holdt følgende Tale for sig selv:

He! Dér har nu vor Husbond pyntet ham artigt til. Hvad nytter det at slaa Vand i Vinen, naar man dog skal ligge paa sine Gerninger? Saa heller ren Drue straks! —

Man hørte en Trommehvirvel derudenfor.

XI.

Det er Herrens Dag. Hvilken Herres Dag?
Herren for Alle, som fører et Flag.
Vi kender hinanden, kan Feltraabet spare;
saa tørner de sammen, Skare mod Skare.
Lunten til Bøssen! i Synet paa dem!
Sværdet i Næven! hug ind, og frem!

Der er ingen Tid til om Fanen at lede,
knap Tid til at spytte, sletej til at bede.
Faldt han? — Han ligger der! — Træd paa hans Krop!
hvem Djævlen har Stunder at rejse ham op!

Jærn imod Jærn. Hvor de trænges og stønner;
hør hvor det skraber! Til Helved med Bønner!
Stød ham i Struben, den kætterske Hund!
ned med Papisten! i Skarnet hans Mund!

Det er Herrens Dag, det er Dommens Dag.
Blødende Lemmer, forrevne Flag.

Bølgende vælter sig Menneskekæden,
man brydes foroven, man trampes forneden.
Tilbage det gaar over levende Lig.
Hvem har saa sejret? — En kristelig Krig.

En kort Trommehvirvel igennem Gaden.

Man listede sig — for saa vidt vaabenklædte Mænd kan liste sig — ud gennem Porten, hvor Gitteret straks faldt ned bagefter En og frembragte Fornemmelsen af, at man var gaaet i Saksen.

Man trykkede sig tæt op til hinanden, forat dæmpe Vaabnenes og Fodslagenes Lyd; saa kom man til at vade i Vejens Søle, hvilket fremkaldte en Mumlen, der havde megen Lighed med Eder.

Stille! kommanderede den Officer, der førte Udfaldet an.

Taagen hang omkring over Markerne i løjerlige afrevne Strimler; de tættede sig sammen eller spredte sig, saa at man intet Kig kunde have mod de fjendtlige Forposter, naar man ønskede det, og løb Fare forat ses, hvor man nødigt vilde.

Holdt! hviskede Officeren, idet han med en uvilkaarlig Gysen svøbte Kappen om sig; [illegible]gen var raakold.

[illegible]
saa [illegible]

De [illegible]
gaaende [illegible]

De [illegible]
fra Morgenens [illegible]
stærkt [illegible]
regnet. [illegible]
skudrede sig [illegible]
Blikhylstrene; [illegible]
eller lod Hellebardstagerne [illegible]
Hænder. Man [illegible]
og ventet paa Ordre. Skulde [illegible]
her igen og vente, [illegible] Taagen [illegible]

Officeren sprang op paa Grøftekanten, hvor han kom til at ligne en tætløvet Busk; Busken bøjede sig frem for at kigge, bevægede sig videre frem og forsvandt i Taagen.

Junker Erik lod alt dette passere omkring sig. Det var ham fuldkommen fremmed. Han anede knap, hvorledes han var kommen iblandt disse Folk. Han var bleven vækket, var kommen ned paa Gaden, havde modtaget en Ordre og stod nu her. I dette Øjeblik havde han gen kendt Officeren; de andre Ansigter saa han for første Gang.

Og sammen med disse Folk skulde han slaas. For hvad? med hvem? [illegible]

Det var ham ligegyldigt. Han havde den vidunderligste Fornemmelse af en sød Rus indeni sig, hvoraf han brat var bleven udrevet, som han ikke turde nærmere søge Bunden i, men som højt opløftede ham over Tid og Sted, gjorde ham følesløs for det nærværende, og . . .

Saa overfôr der ham ogsaa en Kuldegysning, og i det samme stod Natten klar, altfor klar, med en Sammendragning af Alt i Et, for hans Sjæl. Rusen var ovre; det Søde af den i det mindste

Han tog sig op til Panden og saa' sig omkring paa disse fremmede Ansigter, blege, nogle med røde Næser, med fugtige, hængende Overskæg, ligegyldige, lidt ængstelige, hærdede eller vansirede Ansigter. Han kunde gerne have skreget.

Der kom atter Busken tilbage; den styrede lige imod ham; Junker Niels stod for ham:

Vi har dem! sagde han med halv, noget hæs Stemme, paa Jægermanér. Her tilvenstre, ind over Marken, foran noget Krat. Skytterne frem i første Deling; gør Gaflerne klar, og pust paa Lunterne! pust til, for hede Hel . . . . Fremad!

Ti Minuter efter smældede de første Skud gennem den tykke Luft. Der hørtes Skrig; uformelige Mænd med Jærnhuer og Lanser kom

rendende ud igennem Taagen; man tog imod dem; de blev kastede, man løb frem lige imod en stor Styrke, der støttede sig til Krattet. Her faldt Junker Niels, gennemboret af en Lanse.

Junker Erik bøjede sig ned over ham, efter med sit Kaardehæfte at have knust Ansigtet paa hans Drabsmand.

Sørg for Jer selv! stønnede den Liggende, vridende sig i den bløde Jord.

Junker Erik saa' skæggede og uskæggede Ansigter under Jærnhuer omkring sig. Han raabte paa sine egne Folk; nogle samledes om ham — han kendte dem ikke, men da de ikke anfaldt ham, førte han dem an med høj Røst, ivrig, som han var bleven, efter med Nød og næppe selv at være undgaaet at blive spiddet.

Han fik sine Folk frem; det gav Luft. Men Modstanden var for stærk. Vilde man ikke hugges ned til sidste Mand, saa maatte man tilbage. Her kunde Taagen hjælpe.

Tilbage gik det; — denne Gang over Junker Niels's Legeme. Han var ikke død endnu; han krympede sig og vendte det Hvide ud af Øjnene, da En satte Hælen paa ham.

Denne unge, stærke Mand havde igaar været Karinas Tilbeder. Det gøs i Junker Erik, da han opfangede det martrede Blik.

Der lød Raab bagved. Man kom Udfaldet til Undsætning fra Byen. Atter gik det frem; man hylede af Krigstørst, Jærn skrabede mod Jærn, man skød, man trampede over Ven og Fjende, som døende eller saaret, stundom blot udmattet, var kastet omkuld.

Junker Erik trak sig ud af Haandmænget og kom ud paa Vejen. En bestemt Forestilling havde sat sig fast i hans Hjærne, han støttede sig pustende til sin Hellebard, han hørte Trommehvirvler, han saa' sine egne Folk samles, man skulde tilbage, Recognosceringen var mislykkedes, men den fjendtlige Forpost var kastet.

Hvem gaar med og bringer de Saarede Hjælp? raabte han og saa' sig om.

De stirrede paa ham. Det var et uvant Sprog, dette.

Godt; saa gaar jeg selv!

Han havde fattet Lede til denne Gerning, at drage jærnklædt ud forat slaa Mennesker ihjel med Staal og Bly. Hvad var en Overbevisning? var det et Næveslag, et Lansestød? Var Troen blevet det, at vælte sig som vilde Dyr og flænge hinanden med Knive? Han havde i saa Fald ingen Overbevisning, ingen Tro.

Han havde Angsten i sig for at vende tilbage til et stensat Hus i denne By. Han

havde nu netop Tørst efter at være midt iblandt disse Mennesker, som drog ud sammen, sloges sammen, faldt imellem hverandre og blev liggende uden at tænke paa at fordre Hjælp eller yde Hjælp. Blødende laa de, tørstende, pint af Saar, ventende paa Marodørens Naadestød, naar Tusmørket kom. De vare stædte i samme Vaande, som de Dyr, der falde ved en Klapjagt. Og de vare unge, eller i deres bedste Aar; de havde Mødre derhjemme, Kærester, Hustruer, Børn maaske. Hvad kunde de ikke virke for Livet?

Her var en Gerning at gøre, som ikke tog det store Navn paa sig, og som virkede i Kærlighed og uden at spørge.

Det lød indeni ham:

Gør den mindste Gerning af dem alle.

Han gik til Feltherren, som havde flyttet sit Kvarter hen under selve Volden. Der var et Hovedslag i Vente.

I Vagtstuens Hvælving sad den store Anfører ved et Bord, hvorpaa Vaaben, Papirruller med afridsede Planer, et Vandkrus og en opslaaet Bibel. Foran denne havde en Mand i grov, sid Kofte, med dybtliggende, hva[illegible] taget Plads. Rundt om stod Officerer

deriblandt Farbroren; man syntes just at være bleven enige.

Manden i den lange Kofte foldede sine stærke, knoglede Hænder, rakte dem frem for sig og raabte:

Ve de Druknes stolte Krone i Ephraim, og deres dejlige Prydelses falmede Blomst, som staar oven over den fede Dal, der hvor de rave af Vin!

Junker Erik saa' paa den Talende og studsede. Han genkendte Manden fra sin Barndom, Dommedagsprædikanten fra Fangehullet. Her var næsten ingen Forandring at spore, maaske lidt mere Vildhed i Minespillet og Røsten.

Hvem er I? hvad vil I? spurgte Feltherrens myndige Stemme.

Junker Erik maatte tage sig sammen, for i Korthed at kunne fremstille sin Begæring; Tilladelse til at udtage frivilligt Mandskab for at opsamle de Saarede paa Valpladsen under selve Træfningen og efter; — han turde ikke sige, baade Ven og Fjende, thi han saa' Feltherrens haarde Blik blive endnu haardere.

Har denne Mand gjort sin Pligt? spurgte den Øverstbefalende en af Officererne.

Denne bejaede det og meddelte Junker Eriks Deltagelse i Recognosceringen.

Hvad forlanger da denne Fremmede? Er han Feltskær? Lad ham gaa til Trosset, lad ham blive Skriver eller Kok, ifald han frygter for Vunder. Herren har Stridsmænd behov paa Slagets Dag; den, som falder, falder i Herren!

Som den Profet Esaias siger, raabte Dommedagsprædikanten: Saa skal Herrens Ord da vorde dem Bud paa Bud, Regel paa Regel, Lidet her, Lidet der; paa det de skulle gaa bort og falde baglænds og sønderbrydes, og besnæres og fanges!

Kan hænde, han er en Spion! sagde en Officer.

Feltherrens Bryn sammendroges, men nu traadte Ridderen frem:

Jeg gaar Borgen for denne Adelsmand, som er min Slægtning og af den rette Tro. Alt som Yngling beviste han sin Tro af sine Gerninger; han rendte sin Kaarde igennem en af vort Landskabs mest fuldblods Papister. Hvad han har for nu, véd jeg ikke, men om han end her taler som en Sværmer, saa véd jeg at han handler som en Mand. Formodenlig en Krigslist!

Der blev en Bevægelse iblandt Herrerne til Fordel for den Fremmede. Junker Erik krympede sig under denne Anbefaling, men nu lød Feltherrens Stemme.

I kan gøre, som det lyster Eder, Hr. Junker!

sagde han koldt. Kun at I handler som en Soldat for Herren og som en Adelsmand for Loven. Gud befalet!

Ridderen drog sin Slægtning udenfor.

Kære Fætter, Du begaar Daarskaber, eller ogsaa er Du den fiffigste af os To — uden at regne dem derinde. De tror, sandt for Dyden, at Du er en Vampyr eller Ligrøver; ha ha. Blot et Ord: naar Du vil hitte paa noget Nyt, hvorved Du kan slaa dig op og tage dig ud, saa maa det ikke være altfor nyt, eller Du maa spække det ud med Skriftsprog ligesom en Raabuk paa Fad. Læg dig navnlig efter Esaias, han har det kraftigste Fedt og smager dem bedst!

Jeg tror, at vore Veje skilles her! sagde Junker Erik.

Jeg tror det ogsaa, Fætter. Vi kunde muligvis være hinanden i Vejen. Naa, lad os skilles i Fornøjelighed. Du har Anlæg til at blive noget stort, men Du har og Anlæg til at forstyrre dit Arbejde. Maaske ønsker Du det selv saaledes. Ihvor det end gaar, saa lad mig se, at Du vaager over Slægtens Ære!

Jeg h a r vaaget over Slægtens Ære! svarede Junker Erik.

Og de skiltes.

I de paafølgende Dages Smaaudfald og Skærmysler udførte Junker Erik sit nye og besværlige Hværv. Han havde formaaet nogle faa' Frivillige til at følge den lille hvide Fanedug, som han havde fæstet paa en Pikke. Man skyede ham næsten; man begreb ikke, hvad han havde for; men han lønnedes af de Saaredes og Døendes stumme Blikke.

Ofte maatte han drage Kaarden til Forsvar, stundom forat forjage Marodører, Slagmarkens Hyæner; aldrig trak han sit Sværd til Angreb. Saa blev den lille, menneskekærlige Skare omkring ham hugget ned ved et pludseligt Overfald, og han selv maatte blødende og udmattet redde sig ind til den nærmeste Forpost, efterat have set hvorledes de Saarede blev myrdede paa Jorden. Der blev ingen Pardon givet i denne Krig for Troens Skyld.

Det var Aftenen før det store Slag. Han forbandt sine Saar, svøbte sig i Kappen og lagde sig i Fæstningsglaciet, hvor Forposterne var skudt frem. Han faldt isøvn og drømte, at han gik derhjemme gennem Skoven
Øje paa Aaen, som blinkede mellem St
Han saa' to Kvinder komme sig ir
fra sin Vej. De rakte begge Arme
ham, hans Hustru og Karina, men
at se hinanden. Han standsede, ha

vild; han saa' sin Hustrus lyse Ansigt, hvor ledes det smilede til ham, hvorledes det synte at bifalde den Handling, som han øve derude i det fremmede Land. Han saa' Karina; hun smilede igennem Taarer, hun Hænderne synke og pressede dem til sit B og hun raabte til ham, men ligesom langt borte fra: Kom til mig; kun én endnu, at Du kan bestyrke mig i mit F Han hastede frem imod Aaen. Den v den eneste Udvej. Og da han var l derhen til, kastede han sig ud i St Den bar ham oppe og førte ham med saa' Karina staa ved Bredden og se be ud til ham; hun vilde springe, m traadte tilbage og gik med sænket i Skoven. Men ude fra Havet str med en stærk Glans, og i denne sto Datter med Drengen paa Armen ham ....

Kampen havde raset den halve paa en Højde ude paa Sletten laa hvor de Pavelige havde forskanse var nogetnær Midten af Slàglinjen, faldet havde været stòrt her. Pr havde stormet gentagne Gange og tilbage med svære Tab. Der var

af disse Standsninger, som gaar forud for afgørende Anstrengelser. Den protestantiske Feltherre sad som en Stenstøtte paa sin høje Hest; ved hans Side red en Mand i flagrende Kofte med rullende Øjne og Hænderne fægtende i Luften. Skare paa Skare blev samlet, modtog Ordrer af den kolde, rolige Stemme og ildnende Skriftsprog af den vilde Røst. Protestanterne istemmede Hymnen, og den rullede som en Torden ud over Sletten, tilhøjre og tilvenstre, hvor Skarerne drog frem forat føre det afgørende Stød mod Fjenden.

Fra Slagmarken udenfor Klostret rejste sig en enkelt Mand. Vaklende og blødende gik han frem; i en Rem over Skuldren bar han en Lanse med en hvid, flosset Fanedug; Kaarden sad i Skeden; i sine Arme havde han en haardt saaret, ung Officer med et prægtigt Skærf om Livet og de pavelige Farver.

Fra Klosterkirkens yderste Stræbepille gik en Ringmur, der løb om hele den vidtløftige Urtehave og Kirkegaard. De pavelige Tropper, understøttet af Munke, udbedrede den sammenskudte Forhugning udenfor Kirkegaardsporten. Herhen til slæbte Manden med den lille Fane sin Byrde.

Man studsede ved dette usædvanlige Syn. Nogle Lansedragere sprang frem og greb Junker

Erik, som pegede paa den Saarede. Denne samlede sine Kræfter og raabte: Fred for ham! Man førte dem begge indenfor Porten, hvor nogle Officerer traadte til. Den haardt Saarede var besvimet. Man saa' mistroisk paa Junker Erik, som lod sig afvæbne uden Modstand.

Er I for Messen? er I en af vore? spurgtes der.

Junker Erik følte, at her i dette Øjeblik, mellem Liv og Død, ikke var Stedet til Forklaringer. Kunde hans Handlinger ikke svare for ham i denne fortvivlede Krig, saa kunde Ord næppe gøre det.

Jeg har for Aar tilbage truffet denne unge Adelsmand og modtaget Tjenester af ham. Jeg har søgt at frelse hans Liv idag, som jeg søger at frelse Liv, hvor jeg kan. Jeg tjener under min egen Fane!

Det er vel Spitsbubernes Fane! sagde En foragtelig.

Jeg er Adelsmand fra Norden! svarede Junker Erik stolt.

Alt dette er wittenbergsk Galskab, hvis det ikke er Filureri. Bind ham og smid ham i en Krog! kommanderede en høj Munk, som havde et Harnisk over sin Kutte.

Ordren blev ihast udført. Man slæbte ham hen og lænede ham med Ryggen op imod Ringmuren ved Siden af et halvt udgaaet Træ.

sammen og
Ligevægten
de Rækker,
saa Feltherren
den høje Hest
Men foran
Taage.
nam imøde
men og
mod ham.

Han
rystet.

Trommehvirvlerne kom nærmere; der faldt Skud, en Kugle slog imod Muren oven over ham og afrev en Gren af Træet, hvorunder han sad med sine bagbundne Hænder.

Denne Sang derindefra, som blandede sig i Slagets begyndende Musik, greb ham og kaldte alle Kræfter tillive igen hos ham. Der blev Røre her paa Kirkegaarden hen over Ligstenene; en og anden Soldat slap Vaabnene, greb for sig i Luften og tumlede om med et Skrig, og derudenfor lød denne ubeskrivelige Brusen af en stor Menneskemasse, som bevæger sig frem. Nej, han skulde ikke ligge og slagtes her som et Dyr. Hans Liv havde Værdi — for andre i det mindste. Og atter saa' han de to Kvinder for sig, og da han lukkede Øjnene, medens hans Hjærte begyndte at gløde i Brystet, saa' han dem endnu tydeligere.

Han væltede sig baglænds op imod Muren, skurede sine Haandlede mod Kalkskærverne, og Strikken gik itu. Han svang sig op ad Træet, og han sad ridende over Murens Tinde og saa' ned for sig over Sletten i det mylrende Menneskehav, hvorfra Stormkolonnerne løsnede sig som en Brænding omkranset af Røg.

Et Skud ud igennem Kirkevinduet traf ham bagfra i Ryggen under Skulderbladet. Det sitrede igennem hans Legeme; han pressede Læberne

sammen og følte sig lammet, men han holdt Ligevægten endnu. Hans Øjne søgte ud imod de Rækker, hvoriblandt han havde tjent. Han saa' Feltherrens ubevægelige Stenskikkelse paa den høje Hest og Fanatikeren ved hans Side. Men foran disse begyndte allerede som en Taage, hvorfra de to Par Kvindeøjne stirrede ham imøde. Da hævede Dommedagsprædikanten Armen og pegede med de knoglede Fingre op imod ham. Nogle Bøsser lagdes an.

Han følte sig truffet af et Skud foran midt i Brystet. Efter det voldsomme Stød paafulgte en lindrende Kølighed derinde. Der var ingen Kvindeøjne mere foran ham, men idet han styrtede fremover og ned med Hænderne udstrakt for sig, syntes han at gribe om et lyst Barnehoved, og han trykkede sine bævende Læber derimod med et sidste, inderligt Kys.

— Et Myrderi inde paa Kirkegaarden. Forhugningen var stormet, Alt blev sablet ned derinde, man brødes over Ligstenene, man kvalte hinanden paa Gravene. Ingen Pardon, ingen Fanger; der var ingen Tid dertil.

Hug dem bare i Struben, Folk; det er det hurtigste! raabte Junker Eriks Farbror, hvem

det hæderfulde Hværv var bleven tildelt at storme Klostret.

Den drabelige Ridder var besprøjtet med Blod og Snavs. Han lo og snakkede, medens han uddelte sine Stød og sparkede de Faldne tilside med sin svære Støvle.

Skade, at det ikke er et Nonnekloster! raabte den unge Junker Oluf, som sloges ved hans Side og nu og da brugte ham til Dækning.

Nonnerne ere sjeldent værd at røre! forsikrede Broder Sebastian, som bar et Harnisk over sin halvt gejstlige Dragt og førte en tung, bred Klinge, ikke ulig et Skarprettervaaben. Det var Stumpen af et mægtigt Slagsværd, som var sprunget paa en Jærnhue.

Efter at Kirkegaarden var ryddet, kom Turen til Klosterkirken, hvor Resten af Forsvarerne havde søgt ind.

En lang uhaandterlig Kanon, der udskød smaa Kugler, blev kørt op for Portalen i Gavlen, Døren bragede, Øxer og Stænger hjalp til, man lod Trosknægtene tage det værste Arbejde og det første Mandefald, saa skred Adelsmændene og Soldaterne til Værket.

Det var vanskeligt at bruge Vaabnene i Snævringen mellem Dørposterne. Modstanden

var upaaklagelig. Ridderen og Junker Oluf blev kastet tilbage.

Broder Sebastian greb den sidste ved Armen: Hvorfor vil I lade Eder skamfere? Lad mig komme til, unge Mand. Jeg har muligvis noget at afgøre med de Herrer derinde!

Dér stod den høje Munk med bulet, blodbestænkt Harnisk, yderst blandt Forsvarerne. Han var ligbleg og blødte af et Hug over Halsen. Hans Kaarde var brudt; i Stedet havde han grebet et svært Processionscrucifix, der kunde tjene som Kølle eller Stridshammer.

Hans Blik faldt paa Broder Sebastian. Deres Øjne mødtes. De lod til at kende hinanden.

Salve Domine! raabte Sebastian spottende og sprang frem, i den Hensigt at underløbe ham og trække ham ud med sig.

Men den symbolske Kølle var allerede faldet og havde truffet Borgkapellanens Kæmpenakke. Han styrtede sammen paa Tærsklen med en dump Stønnen, greb i de sidste Trækninger sin Dolk og stødte den fra neden af op under sin Rivals Harnisk. Munken slap Crucifixet med et Skrig og sank baglæns om; den grinende Sølv-Faun stak frem af hans Underliv.

Død og Helvede! brølede Ridderen, kastede Kaarden, greb to af de forreste Fjender i Struben, trak dem til sig og traadte dem ned. Hans

Folk trængte ind i Aabningen, Myrderiet begyndte.

Junker Oluf bukkede sig koldblodigt og gjorde sin Ven og Velynders smukke Vaaben til sit eget. For en Prøves Skyld stødte han Faunens Klinge ind gennem Øjet under en Jærnhue, som han just saa' foran sig. Jærnhuen forsvandt.

Saa skreg en Stemme: Kirken er undermineret!

Tilbage! raabte Ridderen.

Alle væltede ud fra Blodbadet derinde. Den muntre Ridder trak Junker Oluf med sig.

Der er ikke mindste Grund for os til at springe i Luften; ikke engang i saa godt Selskab! sagde han. Vi har andet at gøre. —

Og han pegede ud over Sletten, hvor Kampen endnu rasede.

Lad Munkene selv ødelægge deres Rede, og lad os tage fat et eller andet Sted derude. Der er næppe nogen Afgørelse endnu, — og bliver ikke for det første, efter hvad jeg kan se. Guderne skal ellers vide, hvor min ærede Fætter nu sætter sine Doner. Jeg er bange for, at vi bliver Fuglekonge, førend han! ....

XII.

Det er Jævndøgnets Skifte, og Sommeren dør.
Store Himmel! hvor ender det Alt?
er der ikke Gehør
for det Offer, som faldt?
er det Loven, hin Selvtægtens Bøddelgestalt,
som gør Vold paa de højeste Love? —
Vældige Vove,
saa træd da din Dans,
stræk dine Kløer og
pisk med din Svans,
som en Løve, der rejser sig, springer og slaar
mellem Hyrder og Bukke og brægende Faar.

I vidste saa lidet at evne den Magt,
som blev ved et Træf Jer i Hænderne lagt;
hvad Kærligheds Bud har I æret og øvet?
hvad Virkning begreb I? hvad Grund har I prøvet?
Og blev Eders Prøve det flammende Baal:
naar *I* nu skal dømmes, hvad blir saa jert Maal?

Det er Jævndøgnets Skifte. Der kommer en Tid,
milde Himmel! paa den, som forløb;
gennem Vinteren hvid
vil den Kilde, der krøb
under Sneen, bevare de Spirer i Svøb,
som skal kranse de højeste Love.
Svulmende Skove,
saa væves jer Dragt,
Vaaren staar paaklædt i
fejreste Pragt,
som en Yngling, hvis Hjærte paa Læberne bor,
som Fornyelsens Barn af den evige Jord.

Det var Høst. Ad de dyndede Veje trak Regnfloderne sig som træge Snoge, eller de stod stille og blev til Pytter, store, brede Vandsamlinger, der strakte sig ind over Markerne, og hvori de jagende Skyer spejlede sig.

Træerne gav sig, naar Stormen tog sine Tag i dem; de bad ynkeligt for sig, trak de kronede Hoveder til sig og skød de brede Skuldre op efter; men magrere blev Skuldrene, og Kronerne gled ned ad de nøgne Nakker og laa tilsidst i Stumper og Stykker spredt for Vindene og sammenblandede med Sølet.

Nu og da kom et Solglimt og skød ned igennem Skyerne og oplyste Egnen, og atter

væltede Skymasserne sig frem, slæbende Regnen efter sig som mørke Slør, [illegible] [illegible] Skov og Hede, Strand og Marker, Borg og Hytter nogenlunde fik det samme Udseende — indtil Solglimtet lyste op paany.

Saa drev skrigende Krager skraaende for Vinden, kæmpende, som saadan stakkels [illegible] gøre det, for at komme hjem til et forkommet, gennemblødt Rede.

Dér bag os, dér bag os, er Fare,
dér foran, dér foran er Skræk;
havde vi bare
saa klejn os en Hæk,
et skjulende Sted
og Mad til os selv og til Ungerne med:
havde vi, havde vi bare! —
men Alting er Nød,
Skylle og Bløð,
Puf og Slag og Stød,
ingen Skorpe Brød;
stakkels, stakkels Krager,
det blir os den bitreste Død.

Der var nok andre Krager, end disse Himlens Fugle, endnu mere hjemløse og ligesaa brødløse. Det var et Tog af Mænd, Kvinder og Børn, som imod den isnende Vind slæbte

sig ned sydpaa ad den Vej, hvorfra de for ikke længe siden vare komne herop til Naadens og Fordrageligbedens Land.

Naaden og Fordrageligheden havde stillet sig paa Tærsklen med sammendragne Bryn og spurgt dem, hvad for en Slags Krager de var?

Kátholske Krager; vi vil arbejde for vort Brød, vi er flittige men forjagne. Blot Lov til at blive her og dyrke vor Gud og væve vort Vadmel!

Vil I afsværge?

Vi kan ikke.

Afsted!

Og Mændene asede sig afsted med mørke, haabløse Blikke; Kvinderne vaklede under Byrderne, som de bar ved Hjærtet og under Hjærtet. De større Børn hagede sig fast i de opkiltrede, revne Skørter, faldt i Skarnet, blev rejst op eller blev liggende. Foran gik en Mand med et Crucifix, paa hvis sammenkrympede Elfenbenslemmer han stirrede, medens hans Læber mumlede fremmede Ord. De Døende, som maatte opgives ved Grøften, fik Crucifixet at kysse en sidste Gang. Der var allerede mange, som havde kysset det.

Og saa var de borte igennem den afbladede Skov.

Solen tog Mod til sig. Det var maaske bleven skræmmet op ved dette Syn. Det lykkedes den ikke at faa jaget Skymasserne væk, men den fik dem [illegible] Tid fortyndet, saa at Regnen hørte op og Stormen trak sig murrende tilbage ud paa Havet, som endnu der længst borte bag et [illegible] mørkeblaa og mørkegraa [illegible] vendte det Hvide ud af Øjnene.

Her ved Haven, hvor Vejen kommer ovre fra Holmen og saa svinger sydpaa, hvor Engene endnu havde stode under Vand, og hvor omstyrtede Pile- og Elletræer endnu viste Strømmens og Stormens forenede Magt — her var et stort Røre i den stille, klamme Efteraarsdag. Det var et graahvidt, blegt Lys, som Solen havde formaaet at frembringe ovenpaa det øde Mørke. I de øvre Luftlag trak langagtige, lettere Skyer afsted i fuld Fart, ligesom om de havde Bud at mælde Havet derude bag Holmen; lavere nede stod Luften stille, dump, ufølsom for hvad der foregik, og op i denne stille Luft stak Borgen hist sit Tags og sine Taarnes skarpe Linjer.

Om ikke alle vore Venner var samlede her paa denne Plet? Jo, de var her allesammen; gamle Jørgen og alle Folkene fra Borgen, deriblandt Mads Kulsvier og alle hans [illegible]

Poder; selv den tykke Ane fra Møllen havde givet Møde, trods det at hendes Ben ikke var rigtig friske. Her var Sognepræsten og en Embedsbroder, her var Birkedommer og Foged og Herremanden tilhest med Svende ovre fra den anden Side af Klosterskoven; endelig en hel Del Bønder, Smaafæstere, Krybeskytter, som ikke havde mistet Øjet; — her var noget at se paa.

Det var en Hex, som skulde brændes.

Og hvis hun ikke fortjente at brændes, hvem fortjente det saa? hun, som var kommen — tys! lad os blot ikke tale om, hvorfra — og som havde forgjort en Adelsmand, Herren til Holmen derude, havde avlet et Barn med ham, havde trængt sig ind paa Borgen hos ham i alle en Ægtehustrus Rettigheder, aldrig var bleven set i Kirke og naturligvis havde afholdt ham derfra, i Bund og Grund havde ødelagt Tingenes Orden paa Borgen og i Egnen, ved Tryllekunster faaet Magt over Naturen ligesom over Menneskenes Sind, saa at Bønder og Trælle en Tid lang vare forblindede og ansaa' hende som en Frelser og Beskytter.

Hun var en stor Hex; sandelig en af de værste!

Man havde skaanet hende, saa længe Junkeren — den ulykkelige Forførte — var hjemme.

Man vidste [illegible] og saarede ham. [illegible] desuden skulde hun nok have smurt ham med en Salve som gjorde ham usaarlig. Men nu [illegible] hun [illegible] havde drevet ham af Gaarde og ingen i lang Tid havde spurgt noget til ham, nu skulde ogsaa [illegible] sin [illegible].

Det havde Præsten svoret ved den hellige Læst, som hun havde bespottet, det havde Herremanden hist ovre svoret, hvis Jord hun havde tilrevet sig, det havde Birkedommer og Foged svoret, som hun havde beskyldt for at bøje Retten, og endelig havde alle svoret det, eftersom at disse velbyrdige, ærværdige og agtede Mænd havde svoret derpaa.

Thi hvad Godt kunde der komme ud af at have en Hex i sin Midte? om end hun kunde tale det gemene Folk nok saa meget efter Munden? Heller Armod under Skriftens og Landslovens Tugt, end gode Dage efter Djævlens Gaver.

Desuden: dette Sogn skulde vise sig nidkært. Man brændte Hexe og Troldkarle de hundrede andre Steder; hvorfor skulde vi staa tilbage?

Her var et udmærket Sted, her ved Aaen, hvor Vejen deler sig, og hvor hun baade kunde se over til Borgen, Skuepladsen for hendes [illegible]

[illegible]

brydelser, og ned i det rindende Vand — Herren fri os vel! — hvorfra hun var kommen.

Og derfor var det, at man straks havde rejst denne Dynge her af Kvas og Ved omkring Pælen i Midten, uden nogen overflødig Proces i Forvejen med Vandprøve og sligt. Thi hun var jo en Nixe, en Havfrue, efter alt hvad man kunde slutte sig til, og at kaste hende i Vandet, vilde være det samme som at drukne Aal i et Gadekær.

Nej, paa Baalet!

Og herhid havde man slæbt hende med samt hendes Djævelunge, denne lille Bastard, som, i Lighed med hende selv, havde dette dejlige Ydre og denne fortabte Sjæl.

Hun havde ingen Modstand gjort, da man greb hende denne Formiddag ude paa Borgen efter gamle Jørgens Anvisning; hun havde blot slaaet sine Arme om Drengen og erklæret, at de To skiltes ikke.

Ha, ha! nej det skulde man vise hende!

Her var Vagt og Folk nok om Brændestablen, og da Fogdens Medhjælpere vilde skille hende og Drengen ad, for enkeltvis at binde dem til Pælen, og da Drengen klamrede sig til hendes Favn, saa raabte Herremanden paa sin gemytlige Maade:

Lad hende kun saa hænge med sit Unge paa Armen. Vi brænder da et Hex og et papistisk Afgudsbillede under Et. Og hvis de forsøger paa at bygge ned fra [illegible], saa har jeg Svende nok der kunne prikke dem tilbage med Spydene. [illegible] bliver saa meget længere.

Amen, sagde Præsten.

Og Mængden hujede, larmede, peb og sang omkring Ofrene. Det syntes at man trængte til at hidse sig op ved Kraftytringer, thi det var første Gang, at nogen havde besteget Baalet paa denne Egn, og der var bløde Gemytter endnu iblandt Folket.

Det fugtige Ved vilde ikke ret fænge; kun Kvaset sendte hist og her en lerfarvet Røg ivejret, men Lue kom der ikke.

Saa forstummede Larmen.

Hva' er der? raabte Herremanden fra sin Hest.

Hexen vil tale; aahaa, hun vil tale! lød det rundt omkring.

De to Præster foreslog en Hymne, men Herremanden svarede:

Ej, lad det Kre'tur komme frem med, hvad hun har paa Hjærte. Kanske vil hun aabenbare os skjulte Skatte for at fri sig. Vi ville da tage hendes Løsepenge og saa brænde hende

bagefter. Kirken tager Part med! hviskede han til de to ærværdige Herrer.

Blot det ikke er en Besværgelse! sagde den ene lavmælet.

Frygter I, Broder? spurgte den anden hovmodig. Da véd jeg dog, at Besværgelse staar imod Besværgelse. Jeg kan mane!

Jeg kan mane, lige saa godt som I! lød Svaret.

Saa—aa? Hvilken Formel begynder I med?

Quando corpus morietur . . . istud agas.

Pølsesnak!

Hvad? Saa kom da frem med Eders Visdom!

Apage . . .

Det er forslidt!

Hør nu, I Herrer af den sorte Skole, sagde Adelsmanden; I maa ikke forivre Jer, førend Lejlighed gives! Og derpaa raabte han højt:

Stille Folk; lad os høre hende! —

Hun stod dér, bleg med det lange, lyse Haar i Bølger ned over Skulder og Ryg. Drengen havde hun paa Armen og trykkede ham fast ind til sig. Udtrykket i hans Ansigt var ikke Angst, nu da han sad dér, hvor han følte sig hjemme. Han saa' spørgende fra Moderen og ned paa denne Mængde, der lar-

mede omkring ham; af og til, naar en fin Røg svøbte op over ham, klippede han med de store blaa Øjne, hvorover nogle lo og enkelte iblandt Bønderkonerne græd.

Moderen saa' sørgmodig ned over Mængden. Hendes Øjne søgte snart en, snart en anden iblandt dem, som hun havde kendt saa godt og som havde nydt Godt af hendes Velgerninger. Enten vrængede de ad hende, eller de slog Øjnene ned. Ingen mødte i Ro dette forskende Blik. Man kunde følge de vekslende Udtryk dér, hvor Blikket sænkede sig ned og søgte efter Hjærterne.

Saa forstummede Larmen, og hun talte:

Jeg er kommen til Eder, og jeg forlader Eder nu. I vil det jo selv, og jeg er ikke den, der modsætter mig eders Vilje. Saaledes som den nu er, vil den ikke vedblive at være. I vil gaa frem i Indsigt, og jeg vil ikke have saa meget at lære Eder; des lettere vil I kunne modtage Velgerninger, uden at føle Eder tyngede af en Taknemlighedsgæld, — som Menneskene have deres egne Maader at afbetale . . .

Tvi, tvi! raabte Præsten.

Den Mær! skreg tykke Ane.

Ho ho! brummede gamle Jørgen.

Hun vedblev:

Den store Kærlighed til Alt, hvad som lever, ser ikke saa nøje paa et Misgreb, der skyldes Uforstand eller Uvilje. Jeg har elsket Væsner her paa dette Sted — maaske for meget. Den, der elsker Alt, tør ikke skænke til en enkelt Del mere, end hvad der tilkommer den. Men Kærlighed er aldrig spildt; jeg bærer det bedste bort med mig, og engang vil det tage Bo iblandt Eder og sprede sin Velsignelse. Og forat I endnu i sidste Øjeblik kan vise mig, at Mennesket er mere end et rivende Dyr og lever i Pagt med Aander, fordi det selv stammer fra Aanden, saa gaar nu tilside og lad mig drage min Vej i Fred, som jeg er kommen!

Et øredøvende Spektakel, en Vrælen og Hujen og Skraalen fulgte paa disse blide Ord, saasnart de vare viftede hen i den stille Høstluft og det havde vist sig, at der ikke kom tryglende Bønner og endnu mindre Løfter om at købe sig fri ved fabelagtige Skatte.

Præster, Fogeder, Herremand, alle stemmede i, og ansporede af Exemplet slog Folkehoben sig ret løs, og Lansedragerne sled paa Fyrtøjerne og pustede af alle Kræfter, og Mads Kulsviers Yngel dansede omkring Baalet som Kannibaler, og den tykke Ane, som næppe var ganske ædru, skreg i et væk: Det er Løgn i

din Hals! Du har ta'et ham fra os, den smukke Junker! Du er en Mær; Du er ikke bedre end os andre! . . .

Gamle Jørgen stod noget for sig selv. Alderen havde sløvet hans Træk; de havde et tvært Anstrøg, hvorigennem Forslagenheden og Snusfornuften af og til glimtede. Han var utaalmodig over at det trak saa længe ud; han skottede til Præsterne og han skottede til hende deroppe.

Pludselig blev hans Øjne store og stirrende, og han retirerede endnu længere tilbage, medens han ufravendt iagttog hende.

Udtrykket i hendes Ansigt havde forandret sig. Uden at være truende, og endnu mindre hadefuldt, var det blevet strengt, højtidelig strengt, gennemglødet af en stor Aands Sorg og Myndighedsfølelse under Et. Saaledes maatte Moses have set ud, da han steg ned af Bjærget og da Tavlerne skælvede ham i Hænderne ved det Syn, som Lejren frembød.

Voksede hun ikke? blev hun ikke overnaturlig stor med samt Drengen paa Armen? Og nu talte hun jo. Som bølgende Sølvtoner, uimodstaaelig stærke, lød det gennem Larmen. Den forstummede øjeblikkelig.

Saa udtaler jeg Dommen. Til Hjælp, Elementer!

Jørgen omklamrede det gamle, kraftfulde Piletræ, der ene havde trodset de mange Storme. Dødsangsten gav ham ungdommelig Smidighed.

Han sad deroppe og saa' ned for sig:

Aaen var en rivende Flod, som voldsomme Vindstød furede, og hvori Mænd og Kvinder, Børn og Dyr kæmpede en kort, fortvivlet Kamp. Den tykke Ane kvalte Herremanden under en hvinende Omfavnelse, de tvende Præster søgte at komme op paa Herremandens sprællende Hest, Birkedommer og Lansedragere, Foged og Krybeskytter, Ærlige og Uærlige sloges i vanvittig Rasen for Livet omkring de faa Genstande, der kunde afgive vaklende Holdepunkter. Og Strømmen brusede og slyngede sine Hvirvler ud og ind, og hist saa' man en Bag og her et Hoved komme tilsyne og forsvinde, og Stormen susede hen over det Alt og overdøvede Bønner, Eder og Nødraab med sin mægtige Domsbasun.

Men midt i Strømmen svømmede en vældig, vandklar Globus, hvis Hvælving stedse overgødes med flydende Billeder i skiftende Regnbueglans. Dér saa' man sælsomme Lande, Skove og Sletter, Bjærge og Byer, Naturens og Menneskenes Bygninger, afvekslende i lysende eller mørknende Farver, og alle Om-

givelser modtoge Guldglans af den hele Kugle, og hvor den gled, stilledes Vindene og Vandene lagde sig. Men paa den straalende Kugles Top stod Moderen med Sønnen, og da de nærmede sig Borgen ude paa Holmen, løftede hun ham højt i sine Arme, og han rakte sine Hænder ud og smilede og vinkede, som man smiler og vinker, naar man lover Gensyn.

Og saaledes bares de To ud til Havet, hvor Kuplen langsomt sank, medens Glansen lagde sig som en skinnende Glorie om deres Hoveder, — en Glorie, straalende af Fremtids Syner, af opløste Gaaders bølgende Farvevæld, som i det mindste Jørgens Øjne ikke kunde taale at stirre imod.

Og dér sad den gamle Tjener i Piletræet, som havde haft stærke Rødder og staaet Dysten ud. Han kløede sig eftertænksom i Nakken og mumlede:

Ja, hvem der havde vidst det! Dumt at jeg ikke ogsaa itide kunde tænke mig dertil. Saadan et rart Herskab det var blevet at tjene under. For, naar man har saadanne Hjælpekilder . . .!

Og han gav sig til at regne efter, hvad han havde vundet ved sin første Tro og ved sin anden Tro. Det gik nok lige op! Men for

Pokker! det naadige Herskabs Tro havde hverken Kirke eller Præster eller nogen Bog, hvoraf man kunde læse sig Regulativ og de Dele. —

Gamle Jørgen saa' sig omkring. Vandene var atter begyndt at falde. Han saa' paa Luften, paa Havet, paa de overskyllede Enge, paa Borgen, paa de fjærne Skove, paa hele Naturen omkring sig, og i hans Tjenerforstand dannede sig en taaget Forestilling om en stor Bog, hvis Blade vendtes af Aarstiderne, hvis Sider vare prentede af Jordens Tegn, hvis Indbinding var den store Evighed, hvis Begyndelse . . .

Puh! sagde han. Det er til at blive tosset over. Heller vil jeg se at komme ned og prøve, om der ikke skulde være levende Folk paa Pladsen. Tænkte jeg det ikke nok! hist kryber vor egen Præst op . . . og se, her er Birkedommeren . . . !

Han smilede lunt, medens han vadede frem med en lang Gren i Haanden:

Det er dog det rigtige, levende Regimente, der staar sig. De andre, de som farer igennem Luft og Vand — ja hvordan faar man Hold paa dem?

Edv. Brandes:

Lervognen. Et indisk Skuespil. Oversat af E. Brandes. [illegible]
Kongen og Danserinden. Lystspil i 5 Akter af Kalidasa. Oversat af E. Brandes. Med Tegninger af [illegible]. 1 Kr. 50 Øre; eleg. indb. 2 Kr. 75 Øre.

J. P. Jacobsen:

Fru Marie Grubbe. Interieurer fra det 17de Aarhundrede. 3die Oplag. 4 Kr.; eleg. indb. 5 Kr. 50 Øre.
Niels Lyhne. Roman. 4 Kr.; eleg. indb. 5 Kr. 50 Øre.

Alexander L. Kielland:

Novelletter. 2det Oplag. 2 Kr.; eleg. indb. 3 Kr. 25 Ø.
Garman & Worse. Roman. 2det Oplag. 4 Kr. 50 Ø.; eleg. indb. 6 Kr.
For Scenen. Tre Smaastykker. 2 Kr.; eleg. indb. 3 Kr. 25 Ø.
Nye Novelletter. 2det Oplag. 1 Kr. 75 Øre; eleg. indb. 3 Kr.
Arbejdsfolk. Roman. 2det Oplag. 4 Kr.; eleg. indb. 5 Kr. 50 Øre.

H. Taine:

Den engelske Literaturs Historie. Oversat af H. S. Vodskov.
I. Englands Literatur i Middelalderen. 8 Kr.
II. Englands Literatur under Renaissancen. 5 Kr.
III. Englands Literatur i den klassiske Tidsalder. 5 Kr.
IV. Englands Literatur i den nyere Tid. 6 Kr.
Rejse i Pyrenæerne. Med omtrent 350 Illustrationer af Gustave Doré. Oversat af S. Schandorph. 13 Kr., indb. 16 Kr. 50 Øre.

[illegible] udkommet:

Tetrar[illegible]

[illegible]

af

Cald[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Romancero.

[illegible]

[illegible]

ved

A. Richter.

Med Oplysninger og Klassifikation.

2 Kr. 25 Øre; eleg. indb. 3 Kr. 75 Øre.

Af en Anmeldelse i „*Bergens Aftenblad*“ af 23de Decbr. 1880 tillader Forlæggeren sig at anføre:

„I „Romancero“ har Herr Richter skjænket vor Læseverden en Buket spanske Folkeromancer, der ikke alene har betydeligt Værd ved sin Farvepragt og umiddelbare poetiske Duft, men ogsaa for os vil have særlig Interesse som fremmede Blomster, nærede af en Jordbund, der *par excellence* maa kaldes romantisk. — — — —

Samlingen ejer ogsaa mange Digte, der har Partier af stort lyrisk Værd, og vi kan ikke noksom anbefale vore Læsere at gjøre sig bekjendt med denne interessante og med st[illegible] Smag og Dygtighed udførte Gjengivelse af spansk Folkep[illegible]

FORTÆLLINGER

FERDINAND